

DEN HEMMELIGE LÆRE

SYNTESEN

AV

VITENSKAP, RELIGION OG FILOSOFI

VED

H. P. BLAVATSKY

”Det er ingen religion høyere enn sannheten.”

Del 3 – VITENSKAP OG DEN HEMMELIGE LÆRE

Oversatt til norsk av John Bruland fra hundreårsutgaven,
utgitt av *Theosophical University Press*, Pasadena, California i 1988.

Dette arbeid
tilegner jeg alle sanne teosofere
i alle land
og til alle raser
for de har fremkalt det
og for dem er det nedskrevet

"Den hemmelige lære" består av 6 deler:

VERDENS SKAPELSE

1. del: Kosmisk evolusjon
2. del: Symbolikkens utvikling
3. del: Vitenskap og den hemmelige lære (1)

MENNESKETS SKAPELSE

4. del: Menneskets skapelse
5. del: Verdensreligionenes symbolisme
6. del: Vitenskap og den hemmelige lære (2)

Innholdet i 3. del: Vitenskap og den hemmelige lære (1)

	side
I. Begrunnelser for disse tilføyelser	1
II. Vår tids fysikere leker blindebukk	4
III. «An Lumen Sit Corpus, Nec Non»	5
IV. Er gravitasjon en lov ?	9
V. Vitenskapens rotasjonsteorier	15
VI. Vitenskapens masker	19
VII. En vitenskapsmann angriper vitenskapsteorien om kraft	29
VIII. Liv, kraft og tyngde	33
IX. Solteorien	40
X. Den kommende kraft	48
XI. Om elementer og atomer	56
XII. Gamle tanker i ny drakt	63
XIII. Den moderne nebularteorien	69
XIV. Krefter – bevegelser eller intelligenser?	77
XV. Guder, monader og atomer	83
XVI. Syklisk evolusjon og karma	97
XVII. Zodiaken og dens alder	105
XVIII. Oppsummering	116

I. BEGRUNNELSER FOR DISSE TILFØYELSER

Mye av den lære som finnes i de syv sangene (i del 1) og kommentarene er blitt studert og kritisk undersøkt av noen vestlige teosofere, som har funnet noe av den okkulte lære mangelfull i lys av moderne, vitenskapelige kunnskaper. Det synes å ha bydd på uoverstigelige problemer å akseptere dem, og det er derfor behov for en revurdering i lys av vitenskapens kritikk. Noen venner har allerede blitt fristet til å angre på nødvendigheten av så ofte å stille spørsmål ved den moderne vitenskapens påstander. Det synes for dem – og jeg gjentar her bare deres argumenter – at ”å motsette seg de mest eminente vitenskapsmenns teorier var det samme som å lide nederlag i den vestlige verdens øyne”.

Det er derfor ønskelig å definere en gang for alle det standpunkt forfatterinnen akter å innta, som ikke er enig med sine venner. Så lenge vitenskapen ifølge professor Huxley's ord er ”organisert sunn fornuft”, så lenge dens slutninger bygger på korrekte premisser og dens generaliseringer hviler på et rent induktivt grunnlag, vil enhver teosof og okkultist respektfullt og med passende beundring ønske dens bidrag velkommen til det kosmologiske fagområde. Det finnes ingen mulig konflikt mellom den okkulte og den såkalte eksakte vitenskaps lære, så lenge vitenskapens konklusjoner bygger et grunnlag av uangripelige fakta. Det er først når dens mest glødende representanter overskrider grensene for de observerte fenomenene for å trenge dypere inn i tilværelsens hemmeligheter og forneker at ånden er årsak til dannelsen av kosmos og dets *levende krefter* og i stedet tilskriver det hele den blinde materie at okkultistene krever rett til å bestride og stille spørsmål ved deres teorier. På grunn av tingenes natur makter ikke vitenskapen å forklare mysteriet ved vårt omkringliggende univers. Vitenskapen kan viselig innsamle, klassifisere og generalisere på grunnlag av fenomener, men okkultisten som argumenterer på grunnlag av aksepterte metafysiske fakta, påstår at for å trenge inn i naturens innerste hemmeligheter må den dristige forsker overskride sansenes trange grenser og overføre sin bevissthet til det numenale område og sfæren for de primære årsaker. For å makte det, må han utvikle evner som – med unntak av noen få og uvanlige tilfeller – er absolutt sovende i mennesker som tilhører sidegrenen av vår nåværende femte rotrase i Europa og Amerika. Han kan på ingen annen tenkbar måte innsamle de fakta som skal danne grunnlag for hans spekulasjoner. Er ikke dette åpenbart etter prinsipper for induktiv logikk så vel som metafysikk?

På den andre siden, uansett hva forfatterinnen gjør vil hun aldri bli i stand til å tilfredsstille både sannheten og vitenskapen. Å tilby leseren en systematisk og sammenhengende fremstilling av de eldgamle sangene er umulig. Et gap på 43 vers er sprunget over fra det 7. (i 1. del) og til det 51., som behandles i 4. del, selv om sangene i 4. del for enkelthets skyld nummereres fra det 1. og oppover. Alene menneskets tilsynekomst på jorden går over like mange sanger og beskriver detaljert den første evolusjon fra de menneskelige Dhyan-Chohanene, klodens tilstand på den tiden, osv., osv. Et stort antall navn som gjelder kjemiske stoffer og andre stoffer, som nå ikke lenger dannes, og som derfor er ukjente for sidegrenen av vår femte rase, opptar betydelig plass. Da de simpelthen er uoversettelige og i ethvert tilfelle ville være uforklarlige, er de utelatt, sammen med det som ikke kan offentliggjøres. Likevel vil det lille som gis irritere enhver tilhenger og forsvarer av dogmatisk, materialistisk vitenskap, som måtte lese det.

Før vi fortsetter med andre sanger er det derfor foreslått at vi forsvarer de som allerede er oppgitt. Vi vet alle at de ikke er i fullkommen harmoni med moderne vitenskap. Hadde de imidlertid vært like samstemt med moderne kunnskap som en forelesning av W. Thomson, ville de likevel blitt forkastet, fordi de inkluderer troen på bevisste makter og åndelige vesener; på jordiske, halvt intelligente og svært intellektuelle makter på andre plan;¹ og på vesener som oppholder seg i sfærene omkring oss, som ikke kan oppfattes verken med teleskop eller mikroskop. Derav nødvendigheten for okkultistene – innen de innrømmer for seg selv å ha tatt feil – å undersøke den materialistiske vitenskaps forestillinger, å sammenligne dens syn på ”elementene” med de gamles oppfatning og å analysere de fysiske kreftene slik de eksisterer etter moderne oppfatning. Vi skal berøre solens og planetenes tilstand og de

---

¹ Deres intellekt er selvsagt av en helt annen natur enn vi kan forestille oss på jorden.

okkulte egenskapene for det vi kalles *devaer* og *genier*, som vitenskapen nå betegner som krefter eller "bevegelsesformer" og se om den esoteriske oppfatning kan forsvares eller ikke. (Se XV. *Guder, monader og atomer*.) På tross av de anstrengelser som gjøres for å bevise det motsatte, vil et åpent sinn oppdage at det i Newtons "materielle eller immaterielle kraft" (i hans tredje brev til Bentley), som *forårsaker gravitasjon*, og i hans personlig *virkende* Gud finnes like mye metafysiske *devaer* og *genier*, som i Keplers *angelus rector* (englehersker), som styrer hver planet, og *species immateriata* (immaterielle krefter), som ifølge denne astronom holder himmellegemene i sine baner.

I 4. del skal vi åpent ta opp farlige emner. Vi må modig fronte vitenskapen og i strid med den materialistiske lære om idealisme, hylo-idealisme, positivisme og den fullstendig benektende moderne psykologi, erklære at den sanne okkultist tror på "lysets herrer", på solen, som langt fra bare å være en "dagens lampe" som beveger seg i samsvar med fysiske lover, og som langt fra bare er en av de sole, som ifølge Richter "... er solblomster fra et høyere lys" – er, som milliarder andre soler, bolig og redskap for en gud, og en hærske av guder.

I dette spørsmålet er det selvsagt okkultistene som vil komme verst ut. Som følge av det helt *tilsynelatende* vil de i disputten bli betraktet som ignoranter og bli betegnet med mer enn en av de vanlige betegnelser som den overfladisk dømmende offentlighet, som selv er uvitende om naturens underliggende sannheter, anvender på de som tror på middelaldersk overtro. Det får så være. Ved å underkaste seg på forhånd enhver kritikk for å kunne fortsette med sine oppgaver, krever de bare retten til å vise at fysikerne i sine spekulasjoner er like uenige seg imellom, som de er med okkultismens lære.

Solen er stofflig, og solen er ånd. Våre forfedre – "hedningene" – og deres nåtidige etterfølgere, parsiene – var, og er, kloke nok i sin generasjon til å se guddommens symbol i den, og samtidig oppfatte det åndelige og jordiske lys' strålende Gud, skjult av det fysiske symbolet. Slike oppfatninger blir nå betraktet som overtro innen materialismens rekke, som benekter guddom, ånd og sjel og ikke ser noen intelligens utenfor menneskets sinn. Men om for mye overtro er utbredd av "kirken", som Lawrence Oliphant uttaler – "gjør mennesket til en tåpe", så gjør for mye skepsis mennesket gal. Vi foretrekker beskyldningen om å tro på for mye fremfor galskapen å benekte alt, slik materialismen og idealismen gjør. Okkultistene er derfor helt forberedt på å motta det materialistene mener de fortjener og møte den fiendtlige kritikk som vil bli utgytt over dette verk, ikke fordi det er skrevet, men *fordi de tror på det som er skrevet*.

Derfor må de vitenskapelige kritikeres oppdagelser, hypoteser og uunngåelige innvendinger forventes og avvises. Det trengs også å påvise hvor mye den okkulte lære avviker fra den reelle vitenskap og om eldre eller moderne teorier er de mest logiske og vitenskapelig korrekte. Enheten og de gjensidige relasjoner for alle deler av kosmos var kjent for tidligere folkeslag, før de ble oppfattet av moderne astronomer og filosofer. Og selv om den fysiske vitenskap ikke kan forklare de ytre og synlige deler av universet og deres gjensidige relasjoner med andre betegnelser enn de som anvendes av tilhengerne av universets mekaniske teorier, har ingen materialist – som benekter kosmos' sjel (som gjelder den metafysiske filosofi) – rett til å gjøre overgrep på det metafysiske område. At den fysiske vitenskap forsøker og faktisk forgriper seg på det er bare et bevis for at "makt gir rett" og intet annet.

En annen god grunn for dette tillegget er dette: Da bare en viss del av den hemmelige lære kan utgis i nåværende tidsalder, ville læren aldri bli forstått, selv av teosofere, uten forklaringer og kommentarer. Derfor må den stilles opp mot den moderne vitenskaps spekulasjoner. Eldgamle aksiomer må plasseres side om side med moderne hypoteser og sammenligningen overlates til den skarpsindige leser.

Når det gjelder spørsmålet om de "syv herskerne", som Hermes kaller de "syv byggmesterne", åndene som styrer naturens virksomhet – hvor de besjelede atomer er skygger av sine primæratomer i den astrale verden – vil dette verket i tillegg til vitenskapsmennene få enhver materialist mot seg. Men denne motstanden vil og må bare bli midlertidig. Folk har ledd av og hånt enhver upopulær ide først, for til sist å akseptere den. Materialisme og skeptisisme er onder som vil finnes i verden så lenge mennesket ikke har kvittet seg med sin nåværende grove form og iført seg den formen det hadde i første og andre rase av denne runde. Med mindre skeptisisme og vår nåværende naturlige uvitenhet oppveies av intuisjon og en naturlig åndelighet, vil ethvert vesen som huser slike oppfatninger ikke se seg som noe annet enn en samling kjøtt, bein og muskler, med et tomt hulrom på sin innside, som ikke tjener annet formål enn å lagre opplevelser og følelser. Humphry Davy var en stor vitenskapsmann, likeså bevandret i fysikk som vår tids teoretikere. Likevel avskydde han materialismen. "Med avsky hørte jeg i disseksjonssalene", sier han, "fysiologenes fremstilling av stoffets gradvise utsondring, og hvordan det

ble utrustet med irritabilitet, som modnet til følsomhet, og som ved sine iboende krefter skaffet seg de nødvendige organer, og til sist hevet seg til intellektuell eksistens". Likevel er ikke fysiologene de som skal klandres mest for å tale om bare det de kan se og vurdere på grunnlag av sine fysiske sanser. Vi vurderer astronomer og fysikere til å være langt mer ulogiske med sine materialistiske synspunkter enn selv fysiologene, og det skal bevises. Milton's:

eteriske lys,
det første som ble skapt med sin rene kvintessens,

er hos materialistene blitt til:

Den første oppmuntring, lyset,
av alle materielle vesener, den første og beste.

For okkultisten finnes både ånd og materie. Bak den "bevegelsesform" som nå betraktes som en "egenskap ved materien" og ingenting annet, fornemmer de det strålende numenon. Det kalles "lysets ånd", den førstefødte av det evige, rene element, hvis energi (eller utstråling) er lagret i solen, den fysiske verdens store livgiver, likesom den skjulte, åndelige sol er lyset og livgiveren for de åndelige og psykiske verdener. Bacon var en av de første som slo an materialismens grunntone, ikke bare ved sin induktive metode (fornyet fra en dårlig fordøyet Aristoteles), men ved den generelle tendens i hans skrifter. Han vendte opp ned på den mentale evolusjons rekkefølge ved å si at "Guds første skapelse var sansenes lys, det siste var fornuftens lys; og hans sabbatsarbeid har siden vært åndens opplysning." Det er akkurat omvendt. Åndens lys er den evige sabbat for mystikeren og okkultisten, og han viser liten oppmerksomhet for den rene sansning. Det som menes med den allegoriske setningen "*Fiat lux*" er – når den fortolkes esoterisk: "La "lysets sønner" (eller alle fenomeners numena) bli til!". Katolikene har derfor rett når de fortolker uttrykket til å gjelde engler, og feilaktig, når det menes makter skapt av en antropomorfisk gud, som de personifiserer som den evig tordnende og straffende Jehova.

Disse vesener er "lysets sønner", fordi de utgår fra og er selvgenerert i dette uendelige lyshav, hvor den ene polen er ren *ånd*, som fortaper seg i den absolutte ikke-væren, mens den andre, *materien*, kondenserer og krystalliserer seg i stadig økende grovhet etter hvert som den nedgår i manifestasjonen. Derfor inneholder materien – selv om den i en forstand er det illusoriske bunnfall av dette lyset, hvis lemmer er de kreative maktene – det fulle nærvær av sin sjel, av det prinsipp, som ingen – selv ikke "lysets sønner", utviklet fra dets ABSOLUTTE MØRKE – noensinne vil kjenne. Denne tanken er like nydelig som korrekt uttrykt av Milton, som hyller det hellige lyset, som er:

....den første, himmelfødte.
av den likeså evige stråle,
.... fordi Gud er lys,
og bare i det utilnærmelige lys,
har han siden evigheten bodd, i din
lysende utstrømming av strålende essens.

II. VÅR TIDS FYSIKERE LEKER BLINDEBUKK.

Nå stiller okkultismen vitenskapen dette spørsmålet: "Er lys et legeme, eller ikke?" Uansett svar, er okkultismen beredt på å vise at de mest fremragende fysikere fremdeles vet verken det ene eller det andre. For å vite om lys er et faktisk stoff eller en ren bølgebevegelse fra et "eterisk medium", må vitenskapen først lære hva materie, atomer, eteren og krefter i realiteten er. Sannheten er at *den ikke vet noe om dette* og innrømmer det. Den har ikke en gang bestemt hva den skal tro på, fordi dusinvis av selvmotsigende og uforenlige hypoteser strømmer inn fra flere og meget fremragende vitenskapsmenn om dette temaet. Derfor kan deres lærde spekulasjoner, men en god porsjon velvilje, aksepteres som sekundære "arbeidshypoteser", som Stallo uttrykker det. Men fordi de grunnleggende er uenige, må de i siste instans tilintetgjøre hverandre. Forfatteren av "Concepts of Modern Physics" deklarerer:

Det må ikke glemmes at flere av de vitenskapelige områdene er en nokså *tilfeldig arbeidsinndeling*. Innen flere av disse områdene kan det samme fysiske objekt betraktes under ulike aspekter. Fysikeren kan studere de molekylære relasjonene, mens kjemikeren bestemmer atomets struktur. Men når de studerer det samme element eller medium, kan de ikke anvende et sett egenskaper innen fysikken og et annet uforenlig innen kjemien. Hvis både fysikeren og kjemikeren forutsetter eksistensen av endelige atomer som er absolutt uforanderlige i masse og vekt, *kan ikke atomet være en kubus eller en kule som er flatttrykt ved polene for fysiske og en ren kule for kjemiske formål. En gruppe konstante atomer kan ikke være en samling av utvidede og absolutt ubevegelige og ugjennomtrengelige masser i en smeltedigel eller en kolbe, og et system av rene kraftsentre som del av en magnet eller et Clamond-batteri. Den universelle eter kan ikke være myk og elastisk for å glede kjemikeren og stivt elastisk for å tilfredsstille fysikeren. Den kan ikke være kontinuerlig for William Thomson og diskontinuerlig for Couchy eller Fresnel.*¹

Dem fremragende fysiker, G.A. Hirn, kan likeledes siteres, da han sier det samme i 43. bind av *Memoires de l'Academie Royale de Belgique*, som vi oversetter fra fransk:

Når man ser den selvsikkerhet, man i dag fremsetter teorier som forklarer alle fenomener bare ved atomets bevegelser, har man rett til å forvente å finne en tilsvarende enighet om egenskapene for dette unike vesen, som er grunnlaget for alt som eksisterer. Men etter en første undersøkelse av de enkelte systemene fornemmes et merkelig bedrageri; man oppfatter at kjemikerens, fysikerens, metafysikerens og matematikerens atom . . . har *absolutt intet til felles unntatt navnet!* Det uunngåelige resultat er at de eksisterende vitenskapsgrenene, hver innen sin lille boks, konstruerer et atom som tilfredsstiller de fenomener som studeres der, uten å bekymre seg det minste med de krav til fenomener som stilles i naboboksen. Metafysikeren bannlyser prinsippene om tiltrekning og avvisning som drømmer. Matematikeren, som analyserer elastisitetsloven og lysets utbredelse, anvender dem implisitt, uten å navngi dem. . . Kjemikeren kan ikke forklare atomenes gruppering i sine ofte kompliserte molekylar uten å tillegge spesielle kvaliteter, *men for fysikeren og metafysikeren som er tilhengere av moderne teorier, er atomet derimot alltid og alle steder det samme.* Hva jeg sier er: DET FINNES INGEN ENIGHET SELV INNEN SAMME VITENSKAPSGREN OM ATOMETS EGENSKAPER. Hver og en konstruerer atomet slik det passer for sine formål, for å kunne forklare et eller annet spesielt fenomen som særlig opptar ham.²

Ovenstående gir et fotografisk korrekt bilde av dagens vitenskap og fysikk. "Forutsetningen om det uopphørlige spill av 'den vitenskapelige fantasi' ", som så ofte høres i professor Tyndalls veltalende forelesninger, er virkelig *levende*, slik Stallo påviser, og legger okkultismens "fantasier" med henblikk på selvmotsigelser langt bak seg. Hvordan det enn forholder seg, hvis fysikernes teorier ifølge dem selv "bare er formelle, forklarende og doserende hjelpemidler", og hvis "atomlæren bare er et symbolsk, grafisk system",³ kan okkultisten knapt anklages for å gå for langt, når han ved siden av den moderne vitenskaps *hjelpemidler* og "symbolske systemer" plasserer den arkaiske læres symboler og hjelpemidler.

¹ "Concepts of Modern Physics", side xi-xii i innledning til 2. utgave.

² "Recherches experimentales sur la relation qui existe entre la resistance de l'air et sa temperature", side 68.

³ Fra kritikken av "Concepts of Modern Physics" i *Nature*, Se Stallos arbeide, side xvi i innledningen.

III. "AN LUMEN SIT CORPUS, NEC NON?"¹

Lysset er avgjort ikke et legeme, fortelles vi. De fysiske vitenskaper sier at lyset er en kraft, en vibrasjon, en eterisk bølgebevegelse. Det er en bestanddel av eller egenskap ved og til og med en påvirkning av materien, men aldri *et legeme!*

Nettopp. Denne oppdagelsen eller denne kunnskapen, hva den enn er verd – at lys eller varme ikke er en bevegelse av *materielle partikler*, skylder vitenskapen hovedsakelig, om ikke alene, W. Grove. Han var den første som i en forelesning ved London Institution i 1842 påviste at "lys, varme, osv., osv.² er *påvirkninger* av selve materien, og ikke et atskilt, eterisk, 'ubestemmelig' fluidium (som nå er en stofflig tilstand) som gjennomtrenger det." (Se "*Correlation of Physical Forces*", forordet.) Likevel ble KRAFT og KREFTER for noen fysikere – som for Oersted, en meget dyktig vitenskapsmann – kanskje stilltiende betraktet som "ånd (og derfor åndene) i naturen". Flere heller mystisk anlagte vitenskapsmenn forklarte at lys, varme, magnetisme, elektrisitet og gravitet, osv. ikke var de endelige årsaker til de synlige fenomenene, inkludert planetenes bevegelse, men at de var sekundære *virkinger av andre årsaker*, som vår tids vitenskap interesserer seg meget lite for, men som okkultismen tror på, for okkultistene har frembrakt bevis for riktigheten av sine påstander til enhver tid. Og i hvilken tidsalder fantes det verken *okkultister* eller ADEPTER?

Isaac Newton holdt fast ved den pytagoriske partikkelteori og var også tilbøyelig til å åpne for dens konsekvenser; noe som fikk grev de Maistre til å håpe at Newton en eller annen gang til sist ville lede vitenskapen tilbake til å anerkjenne det faktum at *kreftene* og de himmelske legemer *ble ført fremover og styrt av intelligenser* (*Soirées* ii.). Men de Maistre hadde gjort regning uten vert. Newtons innerste tanker og forestillinger ble forvrengt og av hans store matematiske kunnskaper ble bare det rent fysiske overfladiske anvendt. Hvis stakkars sir Isaac hadde kunnet se hvordan hans etterfølgere og tilhengere ville anvende hans "gravitet",³ ville den fromme og religiøse mannen sikkert i stillhet ha spist sitt eple og aldri uttalt et ord om den mekaniske forestillingen forbundet med dets fall.

Vitenskapen viser stor forakt for metafysikk generelt og særlig for ontologisk metafysikk. Men hver gang okkultistene er modige nok til å heve sine ringeaktede hoder, ser vi at den materialistiske, fysiske vitenskap er gjennomsyret av metafysikk;⁴ og at dens mest grunnleggende prinsipper, som er

¹ "Er lyset et legeme, eller ikke?", o.a.

² Robert Ward, som i november 1881, i *Journal of Science*, diskuterte spørsmål om varme og lys, viser oss hvor ytterst uvitende vitenskapen var om et av de mest vanlige fakta i naturen – solens varme. Han sier: "Spørsmålet om temperaturen på solen har vært gjort til gjenstand for undersøkelser av flere vitenskapsmenn: Newton, en av de første som undersøkte dette problemet, forsøkte å fastslå det, og etter ham har alle vitenskapsmenn som har vært opptatt av varmemålinger fulgt hans eksempel. *Alle har ment å ha lykket* og har formulert sine resultater med stor selvtillit. Det følgende, i kronologisk rekkefølge etter publisering av resultatene, er temperaturene (i Celsius grader) som hver av dem har funnet: Newton 1.699.300°, Pouillet 1.461°, Tollner 102.200°, Secchi 5.344.840°, Ericsson 2.726.700°, Fizeau 7.500°, Waterston 9.000.000°, Spoëren 27.000°, Deville 9.500°, Soret 5.801.864°, Vicaire 1.500°, Rosetti 20.000°. Differansen er 1.400° mot 9.000.000°, ikke mindre enn 8.998.600°!! Det finnes sannsynligvis ingen mer overraskende motsetninger innen vitenskapen enn det disse tallene avslører. Likevel ville uten tvil enhver av disse herrene heftig protestere i den EKSAKTE vitenskaps navn om en *okkultist* skulle gi et estimat og dermed forkaste hans spesielle resultat." (Fra *The Theosophist*.)

³ Ifølge en ateistisk idealist, dr. Lewins: "Når sir Isaac i 1687 . . . påviste at massen og atomet påvirkes . . . av en indre aktivitet . . . avskaffet han effektivt ånd, anima og det guddommelige som overflødig."

⁴ Stallos siterte verk "*Concepts of Modern Physics*", en bok som har fremkalt de livligste protester og kritikk, anbefales for enhver som er tilbøyelig til å betvile denne påstanden. "Vitenskapens profesjonelle motvilje mot metafysikk", skriver han, "har fått de fleste av de vitenskapelige spesialistene til å tro at den empiriske forskningens metoder og resultater er helt uavhengig av tenkningens lover. I stillhet ignorerer de eller åpent forkaster logikkens enkleste læresetninger, inkludert loven om selvmotsigelser og . . . reagerer med største avsky når regelen om konsistens anvendes på deres egne hypoteser og teorier . . . og de betrakter en undersøkelse (av disse) . . . i lyset fra disse lover som et frekt inngrep i 'a priori prinsipper og metoder' som anvendes av den empiriske vitenskap. Personer med denne sinnstilstand har ingen problemer med å påstå at atomer er absolutt ubevegelige og

uatskillelig tilknyttet det transcendentale, fordreies og ofte ignoreres i virvaret av motsetningsfylte hypoteser og teorier, for å vise at moderne vitenskap er helt atskilt fra slike "drømmerier". En meget god bekreftelse på denne anklagen vises ved det faktum at vitenskapen finner det absolutt nødvendig å akseptere den "hypotetiske" eter og forsøke å forklare den på et materialistisk grunnlag med atom-mekaniske lover. Dette forsøket har ført til de mest fatale uoverensstemmelser og grunnleggende inkonsistens mellom eterens antatte natur og dens fysiske atferd. Et annet bevis finnes i de mange motsetningsfylte påstandene om atomer – det mest metafysiske objekt i skapelsen.

Men hva vet den moderne vitenskap om eteren, hvor den første forestilling unektelig ble gjort av de gamle filosofer? Grekerne hadde lånt den fra arierne, mens opphavet til den moderne eter finnes i en *forvrengt* forestilling om AKASHA. Denne forvrengning påstås å være en modifikasjon og foredling av Lucretius' forestilling. La oss derfor undersøke dette moderne begrep på grunnlag av flere vitenskape-lige verker, som inneholder fysikernes egne innrømmelser.

Eksistensen av eter aksepteres innen fysisk astronomi, innen vanlig fysikk og innen kjemi. Astronomene som først betraktet den som noe flytende med uvanlig finhet og bevegelighet, som ikke ga noen merkbar motstand mot himmellegemenes bevegelser, tenkte aldri på dens kontinuitet og diskontinuitet. "Dens viktigste funksjon innen moderne astronomi har vært å tjene som basis for hydrodynamiske teorier om gravitasjon. Innen fysikken kom dette fluidum noen ganger til syne i *roller* forbundet med 'det umålbare' " – som W. Grove så grusomt har avlivet. Noen fysikere har enda identifisert rommets eter som dette "umålbare". Så kom deres kinetiske teorier, og fra datoen for den dynamiske varmeteori ble den innen optikken valgt som underlag for lysets bølgebevegelser. Deretter, for å forklare lysets spredning og polarisering, måtte fysikerne enda en gang ty til sin "vitenskapelige fantasi" og derved utruste eteren med (a) atomisk eller molekylær struktur, og (b) med en enorm elastisitet, "slik at dens motstand mot formforandring langt oversteg de stiveste, elastiske legemers" (*Stallo*). Dette nødvendiggjorde *teorien om materiens* (og derved eterens) *essensielle diskontinuitet*. Etter å ha akseptert denne diskontinuitet og for å forklare lysets spredning og polarisering, ble det avdekket teoretiske umuligheter med henblikk på slik spredning. Cauchy's "vitenskapelige fantasi" så i atomene "materielle punkter uten utstrekning", og han foreslo for å fjerne de største hindringer for bølgeteori (nemlig noen velkjente mekaniske teoremer som sto i veien) at det eteriske forplantingsmediet, istedenfor å være kontinuerlig, skulle bestå av partikler som var atskilt med merkbare mellomrom. Fresnel gjorde polarisasjonsfenomenet den samme tjenesten. E.B. Hunt forkastet begge teorier. (*Silliman's Journal*, viii, side 364.) Det finnes nå vitenskapsmenn som erklærer dem "materielt feilaktige", mens andre – de atom-mekaniske – klamrer seg til dem med fortvilet standhaftighet. Antagelsen om eterens *atomiske eller molekylære struktur* er derved forkastet av termodynamikken, for Clerk Maxwell har vist at et slikt medium simpelthen ville være en *gass*.¹ Det er dermed bevist at hypotesen om "merkbar mellomrom" ikke er til noen nytte som et supplement for bølgeteori. Dessuten viser formørkelser ingen slik fargevariasjon som Cauchy antok (på grunnlag av at de kromatiske strålene forplanter seg med ulike hastigheter). Astronomien har utpekt mer enn et fenomen som står i absolutt strid til denne lære.

Mens en del av fysikken dermed har akseptert eterens atom-molekylære struktur for å forklare et spesielt sett av fenomener, har en annen del funnet en slik struktur underminerende for en rekke klart

---

samtidig fastslå at disse atomene er helt elastiske; eller å fastholde at det fysiske univers i siste instans oppløser seg i 'død' materie og bevegelse, og samtidig benekte at all fysisk energi i virkeligheten er kinetisk; eller påstå at alle fenomenale forskjeller i den objektive verden i siste instans skyldes ulike bevegelser av absolutt enkle, materielle enheter, og på tross av det benekte at disse enheter er like" ... (side xix.) "De eminente fysikerens blindhet overfor de mest åpenbare konsekvenser av sine egne teorier er fantastisk. . . Når professor Tait, i samråd med professor Stewart, annonserer at "materien simpelthen er passiv" (*The Inseen Univers*, del 104), og så, i samråd med Thomson, erklære at "materien har en egen evne til å motstå ytre påvirkning" (*Treatise on Natural Philosophy*, I, del 216), kan det knapt være uforskammet å spørre hvordan disse to påstandene skal forenes. Når professor Du Bois Reymond . . . insisterer på nødvendigheten av å redusere alle naturens prosesser til bevegelser i et substansielt, indifferent underlag, *helt uten egenskaper* (*Über die Grenzen des Naturerkennens*, side 5) og kort før i samme forelesning har påstått at "det ville være en fullendelse av naturvitenskapen om alle forandringer i den materielle verden kunne oppløses i atomenes bevegelser fremkalt av deres konstante, sentrale krefter", så befinner vi oss i en forvirring vi trenger å bli befrikk fra." (Fortalen xliii.)

¹ Se Clerk Maxwell's "Treatise on Electricity of Magnetism" og sammenlign med Cauchy's "Memoire sur la Dispersion de la lumière".

fastslåtte fakta, og Hirns anklager er dermed berettiget. (*Se ovenfor.*) Kjemien fant det umulig å anerkjenne *eterens* enorme elastisitet uten å berøve den andre egenskaper, som *deres* moderne teorier berodde på. Dette resulterte til sist i en omforming av eteren. Kravene fra den atom-mekaniske teorien har ført til at anerkjente matematikere og fysikere har forsøkt å erstatte materiens tradisjonelle atomer med merkelige former for *virvelbevegelser* i et "universelt, homogent, stivt og *kontinuerlig* materielt medium" eller eter. (*Se Stallo.*)

Nærværende forfatterinne som ikke påstår å ha noen stor, vitenskapelig utdannelse og bare et brukbart kjennskap til moderne teorier, men et bedre kjennskap til okkult vitenskap, kan i den moderne vitenskaps eget arsenal plukke opp våpen mot de som baktaler den esoteriske lære. De skrikende uoverensstemmelser, de gjensidig destruktive hypoteser fra verdensberømte vitenskapsmenn, deres gjensidige beskyldninger, anklager og disputer viser klart at de okkulte teoriene, om de aksepteres eller ikke, har like mye rett til å bli hørt som noen av de såkalte lærde og akademiske hypoteser. Derfor spiller det liten rolle om tilhengerne av Royal Society velger å akseptere eteren som et *kontinuerlig* eller et *diskontinuerlig* flytende medium, da det ikke spiller noen rolle for vårt nåværende formål. Dette angir med sikkerhet bare en ting: at den offisielle vitenskap *til denne dag ikke vet noe om eterens struktur*. La vitenskapen kalle den materie om den ønsker, men den kan ikke finnes som *akasha* eller som grekernes hellige eter i de stofftilstander moderne fysikk kjenner. Det er MATERIE på et helt annet sanse- og livsplan, som verken kan analyseres ved vitenskapelige apparater, verdsettes eller oppfattes av den "vitenskapelige fantasi", med mindre vitenskapsmennene studerer okkulte vitenskaper. Det følgende beviser denne påstanden.

Stallo har klart vist i forhold til den moderne fysikks største problemer (som De Qyatre-fages og flere andre innen antropologi, biologi, osv., osv.) at de dyktige og lærde materialistene svært ofte gjør seg skyldige i de største feiltakelser i sine anstrengelser for å begrunne sine individuelle hypoteser og systemer. La oss ta følgende tilfelle: De fleste av dem forkaster *actio in distans*¹ (et av de grunnleggende prinsipper i spørsmål om eter eller *akasha* innen okkultismen), mens som Stallo observerer finnes det ingen fysisk virkning som "ved nærmere undersøkelse ender som *actio in distans*", og han beviser det.

Nå er metafysiske argumenter, ifølge professor Lodge (*Nature*, xxvii, side 304), "ubevisste ønsker om mer erfaringer". Og han tilføyer at hvis slike erfaringer *ikke kan uttenkes*, så eksisterer de ikke. Med hans egne ord: "Hvis en eller flere høyt utviklede hjerner finner at en lære om noe forholdsvis enkelt og fundamentalt er *absolutt utenkelig*, så er det et bevis for . . . at den *utenkelige tilstanden ikke eksisterer* . . ."

Og deretter, mot slutten av sin forelesning, indikerer professor Lodge at forklaringen på kohesjon så vel som for gravitasjon "må søkes i William Thomsons virvel-atomteori" (Stallo).

Det er unødig å stoppe for å spørre om det er i denne virvelteori vi også skal se etter det første livsfrø som falt ned på jorden fra en passerende meteor eller komet (W. Thomsons hypotese). Men Lodge bør vise oppmerksomhet overfor den kloke kritikk av hans forelesning i den samme "Concepts of Modern Physics". Forfatteren, som har registrert den ovenfor siterte uttalelse fra professoren, stiller spørsmål om ". . . elementene i virvelteorien er *kjente* eller mulig å erfare. For i motsatt fall *er denne teorien klart åpen for den samme kritikk som sies å forkaste antagelsen om ACTIO IN DISTANS*" (side xxiv). Deretter viser den dyktige kritiker klart hva eteren *ikke er*, eller kan være, til tross alle vitenskapelige fordringer om det motsatte. Dermed åpner han uten å vite det døren på vidt gap for vår okkulte lære. For, som han sier:

Det medium hvor virvelbevegelsene oppstår er ifølge professor Lodge's eget uttrykk (*NATURE*, bind xxvii, side 305) "et perfekt, homogent, hardt, kontinuerlig legeme, som ikke kan oppløses i enkle elementer eller atomer. Det er faktisk kontinuerlig og ikke molekylært." Etter å ha gitt denne konstatering, tilføyer professor Lodge: "Det finnes intet annet legeme vi kan si dette om, og derfor må *eterens egenskaper være noe ANNERLEDES enn for vanlig materie*," Det synes derfor som om hele virvel-atom-teorien, som tilbys oss som er erstatning for den "metafysiske teori for *actio in distans*, bygger på en hypotese om eksistensen av et materielt medium som *erfaringsmessig er helt ukjent*, og som har egenskaper som er *noe annerledes*² enn for vanlig materie. Denne teorien

¹ = fjernvirkning, o.a.

² "noe annerledes!" utbryter Stallo. "Det som er viktig ved dette "noe" er at det aktuelle medium *ikke er, etter enhver oppfatning, materielt i det hele tatt* og ikke har noen av materiens egenskaper. "Alle materiens egenskaper beror på ulikheter og forandringer, og det hypotetiske eter som her er definert mangler ikke bare ulikheter,

er derfor, istedenfor å være slik det påstås, en endring av et ukjent *erfaringsfaktum* til et kjent faktum, tvert imot en endring av et faktum som er svært vanlig til et faktum som er helt uvanlig og ukjent, som verken er observert eller kan observeres. I tillegg er den antatte virvelbevegelsen av, eller i, det antatte eteriske medium . . .umulig, fordi "bevegelse i et fullkomment homogent, fast og derfor kontinuerlig fluidium, er ingen merkbar bevegelse." . . .Dermed er det klart at hvor hen virvel-atom-teorien må lede oss, så *leder den oss visselig ikke inn på fysikkens område*, eller i området for *veræ causæ*.¹ Og jeg kan tilføye at da det hypotetisk udifferensierte² og udifferensiable medium klart er en ufrivillig gjenopplivning av det gamle ontologiske begrepet *ren væren*, har den debatterte teori alle de egenskaper som tillegges et *ubegripelig metafysisk fantom*.

Nettopp et "fantom", som bare kan gjøres fattbart av okkultismen. Fra slik vitenskapelig metafysikk til okkultismen er det knapt et skritt. De fysikere som mener at materiens atomstruktur kan forenes med dets gjennomtrengelighet, trenger ikke å bevege seg mye for å bli i stand til å forklare okkultismens største fenomener, som nå er så nedvurdert av fysiske vitenskapsmenn og materialister. Cauchy's "materielle punkter uten utstrekning" er Leibnitz' monader og på samme tid de materialer som "gudene" og andre usynlige makter skaper de legemer de ikler seg.³ At atskillelse og gjenforening av "materielle" partikler uten utstrekning er en hovedfaktor for fenomenale manifestasjoner burde enkelt fremtre som en *klar mulighet*, i alle fall for de få vitenskapelige sinn som aksepterer M. Cauchy's syn. Ved å forkaste den egenskap ved materien de kaller ugjennomtrengelighet og helt enkelt betrakte atomene som "materielle punkter, som tiltrekker og frastøter hverandre som varierer med den avstand som atskiller dem", forklarer den franske forsker: "Herav følger, at hvis det passet naturens opphav,⁴ så kunne lovene om atomenes tiltrekning og frastøting endres. Da ville vi umiddelbart se at de hardeste legemer gjennomtrengte hverandre, og de minste materielle partikler opptok enorm plass, eller at de største masser ble redusert til de minste volumer, og at hele universet kunne konsentreres til et enkelt punkt." (*Sept leçons de physique Generale*, side 38 og deretter, av Moigno.)

Og dette "punkt", som er usynlig på vårt materielle oppfattelsesplan, er fullt synlig for adeptens øyne, som kan følge det og se det presentere seg på andre planer.

---

men er ikke i stand verken til å være ulik eller forandre seg – la oss tilføye: i fysiske forstand. Dette viser at hvis eter er "materie" så er det bare noe synlig og håndgripelig og eksisterende for *åndelige sanser*, og at den i virkeligheten er et vesen – men ikke på vårt plan – pater eter, eller akasha.

¹ *Veræ causæ* for den fysiske vitenskap er *illusoriske årsaker* for okkultisten og *vice versa*.

² Det er tvert imot svært "differensiert", siden den dag da det forlot sin *laya* tilstand.

³ Konferer "XV. Guder, monader og atomer."

⁴ For okkultisten som sier at naturens opphav er *naturen selv*, noe som er felles og uatskillelig fra guddommen, følger at de som er fortrolig med naturens *okkulte lover* og vet hvordan eteren skal forandres og påføres nye tilstander, kan – *ikke* endre lovene, men utføre det samme *i samsvar med disse uforanderlige lover*.

IV. ER GRAVITASJON EN LOV?

Korpuskularteorien er uten videre seremonier satt til side, mens gravitasjonen – det prinsipp at alle legemer tiltrekker hverandre med en kraft direkte proporsjonal med deres masse og i omvendt forhold til kvadratet av avstanden mellom dem – har overlevd til denne dag og regjerer, like suverent som alltid, i rommets antatte eterbølger. Som hypotese er den blitt truet med døden for dens utilstrekkelighet i å omfatte alle fakta som frembød seg for den; som *fysisk lov* er den konge over alle avdøde og en gang så mektige ”ubestemmelige faktorer”. ”Det er nesten blasfemi . . . og en fornærmelse overfor Newtons storslagne minne å betvile den . . .” utbryter en amerikansk anmelder av ”*Isis Unveiled*”. Vel, hva er til syvende og sist denne *usynlige og uhåndgripelige* gud som vi blindt skal tro på? Astronomer som betrakter gravitasjon som en enkel løsning for mange ting og en *universell* kraft som dermed tillater dem å kalkulere planetenes bevegelser, bryr seg lite om tiltrekningens årsak. De kaller gravitasjon en lov, en *årsak* i seg selv. Vi kaller disse kreftene *virkinger* og faktisk meget sekundære virkninger. En dag vil man innse at denne vitenskapelige hypotesen slett ikke fungerer, og da vil den etterfølge lysets korpuskularteori og i mange vitenskapelige æoner bli henvist til arkivene over forkastede teorier. Har ikke Newton selv uttrykt stor tvil om kraftens natur og legemligheten av de ”kraftformidlere”, som de den gang ble kalt? Det samme har Cuvier, et annet vitenskapelig lys som skinner i forskningens mørke. Han advarer sine lesere, i *Revolution du Globe*, om disse såkalte krefters tvilsomme natur og sier at ”det er ikke helt sikkert at ikke disse kraftformidlerne likevel er *åndelige krefter (des agents spirituels)*. I innledningen til sin ”Principia” forsøkte Isaac Newton på det sterkeste å understreke at han ikke anvendte ordet ”tiltrekning” om legemers gjensidige påvirkning i fysisk forstand. For ham, sa han, var det et rent matematisk begrep som ikke inneholdt noen betraktninger om reelle eller primært fysiske årsaker. På et sted i sin ”Principia” (*Defin. 7, 1. bind, prop. 69, ”Scholium”*) forteller han oss tydelig at etter en fysisk betraktning er tiltrekningene snarere *impulser*. I del XI (*Innledningen*) uttrykker han den mening at ”det finnes en eller annen subtil ånd, hvis kraft og innvirkning bestemmer alle materiens bevegelser” (se *Mod. Mater., av W.F. Wilkinson*). Og i sitt tredje brev til Bentley sier han:

Det er utenkelig at den livløse rå materie skulle influere og påvirke annen materie, uten gjensidig kontakt og uten ved hjelp av noe *som ikke er materielt*, slik den må gjøre hvis gravitasjonen i Epikurs forstand skal være en iboende og essensiell egenskap . . . Det at gravitasjonen skal være en iboende og viktig egenskap ved materien, slik at et legeme kan påvirke et annet fra en avstand, via et vakuum, uten formidling av noe annet som kan overføre bevegelsen fra det ene til det andre, er for meg en så stor absurditet at jeg tror ingen som er utstyrt med en kompetent tenkeevne i forhold til filosofiske spørsmål, noensinne kan tro på det. Gravitasjonen må være forårsaket av noe som påvirker konstant etter bestemte lover, men *om dette noe er materielt eller immaterielt* overlater jeg til leseren å bestemme.

Selv Newtons samtidige ble skremt av denne tilsynelatende tilbakevending til *okkulte* årsaker i fysikkens verden. Leibnitz kalte hans tiltrekningsprinsipp ”en ulegemlig og uforklarlig kraft”. Antagelsen om en tiltrekkende egenskap og et fullkomment *tomrom* karakteriserte Bernouilli som ”opprørende”, og prinsippet om *actio in distans* var ikke mer troverdig da enn det er nå. Euler trodde på den andre siden at gravitasjonen skyldtes en *ånd* eller et eller annet subtilt medium. Og Newton kjente til tidligere tiders eter, men han aksepterte den ikke. Han mente rommet mellom himmellegemene var *tomt*. Derfor trodde han på ”subtile ånder” og *ånder* som vi gjør, som styrte tiltrekningen. Ovennevnte sitater fra den store mann har ikke gjort noen virkning. ”Absurditeten” er nå blitt et dogme i tilfellet med den rene materialisme, som gjentar: ”Intet stoff uten kraft og ingen kraft uten stoff; stoff og kraft er uatskillelige, evige og uforgjengelige (*korrekt*). Det kan ikke finnes noen uavhengig kraft, da alle krefter er en *iboende og nødvendig bestanddel av stoffet (ukorrekt)*. Følgelig finnes ingen *immateriell* skapende kraft.” Stakkars sir Isaac.

Om vi nå ser bort fra alle eminente mennesker innen vitenskapen som hadde samme oppfatning som Euler og Leibnitz, så påberoper okkultistene seg bare Isaac Newtons og Cuviers autoritet og støtte, slik som sitert ovenfor, og trenger dermed ikke å frykte noe fra den moderne vitenskap og kan dermed stolt og høylytt proklamere sin oppfatning. Men den nøling og tvil som har preget nevnte autori-

teter, og mange andre som vi kan navngi, har ikke forhindret vitenskapelige spekulasjoner og tåkelegging innen området for den rene materie slik som før. Først var det stoffet og et ubestemmelig fluidum atskilt fra det; så kom det *ubestemmelige* fluidum som ble så sterkt kritisert av Grove; så eter, som først var *diskontinuerlig* og så ble kontinuerlig; deretter kom de ”mekaniske” kreftene. De har nå befestet seg i livet som ”bevegelsesformer” og eter er blitt mer mystisk og problematisk enn noensinne. Mer enn en innen vitenskapen oppjonerer mot et slikt rent, materialistisk syn. Men siden Platons dager, som gjentatte ganger ber sine lesere ikke å forveksle *ulegnelige* elementer med deres PRINSIPPER – transcendentale eller åndelige elementer; og fra de store alkymister, som likesom Paracelsus mente det var stor forskjell mellom fenomenene og deres årsaker, eller numenon; og så Grove, som skjønt han ikke ser ”noen grunn for å berøve det universelt utspredte stoff de *funksjoner* som er felles for alt stoff” likevel anvender ordet *krefter*, når hans kritikere ”som ikke tillegger dette ordet noen *spesifikk virksomhet*” sier kraft – fra disse dager til denne har intet vært i stand til å demme opp for den brutale materialismens flodbølge. Gravitasjon *er den eneste årsak*, den virkende gud, og stoffet er dens profet, sa vitenskapens menn bare for noen få år siden.

De har forandret syn mange ganger siden da. Men forstår vitenskapsmennene bedre nå enn da Newtons aller innerste tanke, en av sin tids mest åndelige og religiøse mennesker? Det må visselig betviles. Newton får æren for å ha gitt Descartes teori om elementalvirvlene dødsstøtet (som for øvrig var Anaxagoras’ gjennfødte forestilling), selv om W. Thomsons siste, moderne ”virvlende atomer” ikke avviker særlig mye fra tidligere. Ikke desto mindre, når hans disippel Forbes i *forordet* til sin mesters hovedverk skrev en setning som erklærte at ”tiltrekning er systemets årsak” var Newton den første til høytidelig å protestere. Det som i den store matematikers sinn antok et uklar men dypt rotfestet bilde av gud, som *numenon* til alt,¹ ble mer filosofisk kalt ”guder” av de gamle (og moderne) filosofer og okkultister eller de *kreativt* formende makter. Uttrykksmåten kan ha vært ulik, og ideene mer eller mindre filosofisk uttrykt av oldtidens innvidde og uinnvidde, men den grunnleggende tanke var den samme.² Pytagoras anså kreftene som åndelige vesener, guder som var uavhengig av planeter og materie slik vi ser og kjenner dem på jorden, og som styrte stjernehimmlen. Platon mente planetene var styrt av en *indre* hersker, som var like forent med sin bolig som ”fergemenn med sin båt”. Når det gjelder Aristoteles, så kalte han disse herskerne ”*immaterielle* substanser”,³ men da han aldri var blitt innviet forkastet han gudene som *vesener* (Se *Vossius, bind II, side 528.*) Men dette forhindret ham ikke fra å erkjenne det faktum at stjernene og planetene ”ikke var livløse masser men virkelige *handlende* og *levende* legemer ...” som om ”*stjerneåndene var de guddommelige* delene av deres fenomener, *τά θεϊότερα τῶν φανερόν*” (*De Caelo, I, 9*).

Om vi søker bekræftelse for dette i mer moderne og vitenskapelige tider, finner vi at Tycho Brahe erkjente en trefoldig kraft i stjernene, *guddommelig, åndelig og vital*. Ved å sammenføre den pytagoreiske setningen ”Solen, Jupiters vokter” og David-versene ”Han plasserte sin trone på solen” og ”Herren er solen”, osv. uttalte Kepler at han utmerket godt kunne forstå hvorfor pytagoreerne kunne tro at

¹ ”*Tiltrekning*”, skriver materialisten Le Couturier, ”har nå for allmennheten blitt det samme som det var for Newton – bare et ord, en *forestilling* (*Panorama des Mondes*), da årsaken er ukjent. Herschell sier faktisk det samme, når han bemerker at enhver som studerer de himmelske legemers bevegelser, og tiltrekningens fenomen, føler seg i ethvert øyeblikk gjennomtrøt av forestillingen om ”*eksistensen av årsaker* som overfor oss opptrer på en tilslørt måte som skjuler *deres direkte* innvirkning.” (*Musée des Sciences*, august, 1856.)

² Om vi oppfattes til å tro på operative ”guder” og ”ånder” men forkaster en *personlig gud* kan vi svare teistene og monoteistene: ”Innrøm at din Jehova er *en av Elohim* og vi er rede til å akseptere ham. Gjør ham slik du pleier til den uendelige, den ENE og *evige* gud, og vi vil aldri akseptere ham på den måten.” Det fantes mange *stamme-guder*. Den ene, universelle gud er et prinsipp, en abstrakt rot-ide som ikke har noe å gjøre med den endelige formens urene arbeid. Vi tilber ikke gudene, men vi ærer dem fordi de er oss overlegne. På denne måten følger vi Moses påbud, mens de kristne ikke *følger* Bibelen – og misjonærer mindre enn noen. ”*Du skal ikke spotte Gud*”, sier et av dem – (Jehova) – i 2. Mosebok 22, 28), men samtidig heter det i 20. vers: ”Den som ofrer til avgudene og ikke til Herren alene, skal være forbannet. I originalteksten står det ikke ”Gud” men *Elohim* – og vi utfordrer de som motsier oss – Jehova er en av Elohim, som det fremgår av han egne ord i 1. Mosebok 3, 22: ”Og Gud Herren sa: Se, mennesket er blitt som en av oss til å kjenne godt og ondt...” osv. Derfor er både de som tilber og ofrer til *Elohim*, englene og til Jehova, som *spotter* sine medmenneskers guder langt større lovovertridere enn okkultistene og noen teosof. Imidlertid tror mange av disse på en eller annen ”Herre”, og de er velkommen til å gjøre som de vil.

³ Å sammenlikne deres ”*immaterielle vesen med jern av tre*” og le av Spillers henvisning til dem som ”*ukroppslig materie*” løser ikke mysteriet. (Se ”*Concepts of Modern Physics*”, fra side 165.)

alle klodene som var utspredd i rommet var rasjonelle intelligenser, *facultates ratiocinativæ*, som kretset omkring solen, ”hvor det bor *en ren ildånd*, kilden for den alminnelige harmoni” (*De Motibus planetarum harmonicis*, side 248).

Når en okkultist taler om Fohat – den energigivende og styrende intelligens i det universelt elektriske eller *vitale* fluidum – blir han møtt med latter, selv om det her er påvist at man til denne dag verken forstår elektrisitetens, livets eller lysets natur. Okkultisten ser i enhver krafts manifestasjon i naturen utfoldelsen av en kvalitet eller spesiell egenskap ved det numenon, som er en særskilt og intelligent individualitet på *den andre siden av det manifesterte, mekaniske univers*. Men okkultisten benekter ikke – men vil helt motsatt bekrefte – at lys, varme, elektrisitet osv. er *påvirkninger av* (og ikke egenskaper eller kvaliteter ved) materien. Eller for å si det enda tydeligere: materien er betingelsen – den nødvendige basis eller redskapet, et *sine qua non* – for manifestasjon av disse kreftene eller vesener på vårt plan.

For å overbevise trenger okkultistene først og fremst å undersøke referansene for gravitasjonsloven, av ”gravitasjonen, som er konge og hersker over materien” i enhver form. For å gjøre det effektivt, må hypotesen i sin første tilsynekomst erindres. *Athenæum* for 26. januar 1867 inneholder en del merkelig informasjon om dette temaet. Det sier at ”det kan føres positivt bevis for at Newton hentet all sin kjennskap om gravitasjonen og dens loven fra Bøhme, som betraktet gravitasjonen eller TILTREKNING som naturens første egenskap”. For ”hans (Bøhmes) system viser oss tingenes *innside*, mens moderne fysisk vitenskap er tilfreds med å betrakte utsiden.” Og videre: ”vitenskapen om elektrisiteten, som ikke eksisterte da han (Bøhme) skrev, er antatt (i hans skrifter). Ikke bare beskriver Bøhme alle de nå kjente fenomener av den kraften, men han gir oss til og med dens opprinnelse og opphav”, osv.

Dermed skyldte Newton – hvis dyptloddende sinn lett kunne lese mellom linjene og forestille seg de åndelige tankene som den store seeren formidlet på sin mystiske måte – sin store oppdagelse til Jacob Bøhme, som åndene (nirmanakayaene) våket over og rettet, som forfatteren av den aktuelle artikkel så riktig kommenterer ”enhver ny vitenskapelig oppdagelse beviser *hans dype og intuitive innsikt i naturens virkemåte*”. Etter å ha oppdaget gravitasjonen og for å muliggjøre tiltrekningsvirkningen i rommet, måtte Newton så å si *utslette* enhver fysisk hindring som kunne forhindre dens frie utfoldelse, blant annet eteren, selv om han hadde mer enn en fornemmelse om den eksistens. Ved å fremsette korpuskularteorien forutsatte han et *absolutt vakuum* mellom de himmelske legemer. Hva som enn må ha vært hans formodning og *indre* overbevisning om eter, og hvor mange venner han enn betrodde seg til – som i hans korrespondanse med Bentley – så viste hans lære aldri noen slik oppfatning. Hvis han *var* ”overbevist om at tiltrekningskraften ikke kunne virke på materien over et vakuum”,¹ hvordan kan det da ha seg at franske astronomer så sent som i 1860 (for eksempel Le Couturier) bekjempet ”de *uheldige* resultatene av vakuumteorien som var etablert av den store mann”?² Professor Winchell skriver: ”Disse avsnittene (i et brev til Bentley) viser hans syn på det interplanetariske kommunikasjonsmediet. Selv om han erklærer at himmelen ”*er tomt for fattbart stoff*”, forventet han andre steder ”*kanskje* meget tynn damp, strømmer og utdunstninger fra jordens, planetenes og kometenes atmosfærer og fra et slikt uvanlig sjelden eterisk medium som vi har beskrevet andre steder”. (*Newton, Optics, III, spørsmål 28, 1704, sitert i ”World-Life”*.)

Dette viser bare at selv så store mennesker som Newton ikke alltid har sine meningers mot. Dr. T.S. Hunt ”gjorde oppmerksom på et lenge neglisjert avsnitt i Newtons skrifter, hvor det fremgår at troen på et slikt universelt, interkosmisk medium gradvis slo rot i hans sinn”. (*Ibid.*) Men før 28. november 1881, da dr. Hunt leste sin ”*Himmelske kjemi siden Newton*”, hadde man ikke vært oppmerksom på dette. ”Inntil da hadde vitenskapens menn den oppfatning at Newton hadde, ved å fremkaste korpuslarteorien, påstått *et tomrom*”, som Le Couturier sier. Avsnittet var lenge oversatt ”fordi det uten tvil motsa og var i konflikt med den tids antatte teorier, inntil bølge-teorien endelig nødvendigvis krevde tilstedeværelsen av et ”eterisk medium” for å kunne forklars. Det er hele hemmeligheten.

¹ World-Life. Professor Winchell, sidene 49-50.

² ”I dag er det ikke lenger mulig å *anta* slik *Newton* gjorde, at himmellegemene beveger seg i et stort TOMROM i rommet . . . Av de resultater som den store mann etablerte med *tomromsteorien* gjenstår nå uten tvil *bare* ordet ”tiltrekning”, om vi kan se frem til den dag da dette siste ordet er fjernet fra det vitenskapelige vokabular.” *Panorama des mondes*, side 47 og 53.

Uansett, det er denne Newtons teori om et universelt tomrom – som han *belærte* men ikke selv trodde på – som forårsaket den enorme forrækt nåtidens moderne viser for tidligere tiders fysikk. De gamle vismenn hadde fastholdt at ”naturen avskyr vakuum”, og verdens største (blant de vestlige rase-nes) matematikere hadde oppdaget den foreldete ”vranlære” og avslørt den. Og nå må den moderne vitenskap rettferdiggjøre den eldre kunnskap, uansett hvor klosset den gjør det, og i tillegg rettferdiggjøre Newtons karakter og observasjonsevne på dette sene tidspunkt, etter i 150 år å ha neglisjert et meget viktig avsnitt – kanskje fordi det var klokere ikke å henlede oppmerksom på det. Bedre sent enn aldri.

Og nå ønsker man igjen fader eter *velkommen* med åpne armer og knytter ham på godt og ondt til gravitasjonen, inntil den dag da den eller begge vil bli erstattet av noe annet. For tre hundre år siden var det *plenum* overalt, så ble det en trist *tomhet*, og senere rullet eterbølgene enda en gang i stjernehavene, som var uttørket av vitenskapen. *Recede ut procedes* (rykk tilbake for å rykke frem) må være mottoet for den eksakte vitenskap – ”eksakt” for hovedsakelig å avdekke hvert skuddår hvor ueksakt den er.

Men vi vil ikke krangle med de store menn. De måtte gå helt tilbake til ”Pytagoras’ og gamle Kanadas guder” for å finne grunnlaget for sine korrelasjoner og sine ”siste” oppdagelser, noe som kan gi okkultistene godt håp i forhold til deres mindre guder. For vi tror på Le Couturiers profeti om gravitasjon. Vi vet at den dag nærmer seg da vitenskapen selv vil kreve en *absolutt reform* av nåværende vitenskapelige tankemåter – slik det ble gjort av W. Grove. Inntil da kan ingenting gjøres. For hvis gravitasjonen ble detronisert i morgen, ville vitenskapsmennene dagen etter oppdage en annen form for mekanisk bevegelse.¹ Ujevn og bratt er den sanne vitenskapens vei, og dens dager er full av skiftende ubehageligheter. Men til tross for dens ”tusener” motstridende hypoteser for å forklare fysiske fenomener har ingen vært bedre enn den om ”bevegelse” – uansett hvor paradoksalt den er fortolket av materialismen. Som det fremgår av de første sidene i bind 1 av dette verk, har ikke okkultister noe i mot *bevegelse*,² som Herbert Spencer kalte ”DET UKJENTES” STORE ÅNDEDRAG. Men da de mener at alt på jorden er *skygger* av noe i *rommet*, så tror de på *mindre* ”åndedrag”, som levende, intelligent og uavhengig av alt unntatt loven blåser i enhver retning i løpet av de manvatariske periodene. Det vil vitenskapen avvise. Men uansett hva som erstatter tiltrekning, *alias* gravitasjon, vil resultatet bli det samme. Vitenskapen vil stå like langt fra løsningen og dens problemer som den gjør nå, med mindre den inngår et eller annet kompromiss med okkultismen og selv med alkymien – en formodning som vil bli oppfattet som en frekkhet, men som likevel forblir et faktum. Som Faye sier: ”*Geologene mangler noe for å kunne beskrive månens geologi, nemlig å være astronomer. Og visselig mangler også astronomene noe for høste fruktene av sitt studium, og det er å være geologer.*” Men han kunne ha tilføyd enda mer treffende: ”*Begge to mangler mystikerens intuisjon.*”

La oss erindre William Groves kloke ”konkluderende bemerkninger” om materiens ytterste struktur, eller detaljene om de molekylære bevegelser, som han trodde mennesket aldri ville fatte.

Det er allerede gjort mye skade ved å forsøke hypotetisk å dissekere materien og diskutere former, størrelser, og antall atomer, og deres atmosfære av varme, eter eller elektrisitet . . . Enten det tillates å betrakte elektrisitet, lys, magnetisme, osv. som enkle bevegelser for vanlig materie, så har alle fortidens teorier og alle eksisterende teorier oppløst disse krefters virksomhet i bevegelse. Enten vi – på grunn av vårt gode kjennskap til bevegelse – henviser andre påvirkninger til den, som til et språk som er lettest å konstruere og best i stand til å forklare dem, eller om det er slik at det i virkeligheten er den eneste måte *vår tenkning*, atskilt *fra våre sanser*, kan *oppfatte materielle virkninger*, så er det visselig slik at helt siden den mystiske oppfatning om åndelige eller overnaturlige makter ble anvendt for å forklare fysiske fenomener, så har alle de hypoteser som har vært oppstilt for å forklare dem oppløst dem i BEVEGELSE.

¹ For en åpen og fordomsfri leser er Isaac Newtons verker et permanent vitnesbyrd som viser hvordan han har vaklet mellom gravitasjon og tiltrekning, impuls og en eller annen *ukjent årsak* som kunne forklare planetenes regulære bevegelser. Men les *Treatise on Colour* (III, spørsmål 31). Herschell forteller at Newton overlot til sine etterfølgere å trekke alle vitenskapelige konklusjoner av sine oppdagelser. Vi forstår hvordan moderne vitenskap misbrakte privilegiet å bygge sine nyeste teorier på gravitasjonsloven, når vi erindrer hvor dypt religiøs denne store mannen var.

² Den materialistiske oppfatning om at reell eller fattbar bevegelse innen fysikken er umulig i rommet eller i *vakuum*, og at den evige BEVEGELSE i kosmos (betraktet som et uendelig rom) er en *fiksjon*, noe som viser at slike uttrykk som ”det rene rom”, ”ren væren”, ”det absolute”, osv. fra den østlige metafysikk aldri er blitt forstått i Vesten.

Deretter fremfører den lærde herre en ren okkult lære:

Uttrykket evig bevegelse, som jeg ikke så sjelden har anvendt på disse sidene, er i seg selv tvetydig. Hvis den lære jeg her fremmer er godt fundert, *er all bevegelse, i en forstand, evig*. I masser hvor bevegelsen blir stoppet av gjensidig sammenstøt, utvikles det varme eller bevegelse i partiklene; og dermed fortsetter bevegelsen, slik at hvis vi kunne utvide denne tenkningen til universet, må vi anta samme kvantum bevegelse som for evig påvirker den samme mengde materie.¹

Hvis vi derfor antar at tiltrekning og gravitasjon skal oppgis til fordel for at solen er en *diger magnet* – en teori som allerede aksepteres av noen fysikere – en magnet som virker på planetene slik tiltrekning nå forutsettes å gjøre, hvor mye lenger ville da astronomene være kommet i forhold til hvor de er nå? Ikke en tomme lenger. Kepler kom til denne ”merkverdige hypotesen” for nesten 300 år siden. Han hadde oppdaget teorien om tiltrekning og frastøtning i kosmos, for den var kjent siden Empedokles’ dager, som kalte de to motsatte kreftene ”hat” og ”kjærlighet” – som har samme betydning. Men Kepler ga en ganske god beskrivelse av kosmisk magnetisme. At det eksisterer slik magnetisme i naturen er like sikker som at gravitasjon ikke gjør det, i alle fall ikke på den måten vitenskapen lærer, som aldri tok i betraktning de ulike måter de duale kreftene – det okkultismen kaller tiltrekning og frastøtning – kan opptre innen vårt solsystem, innen jordens atmosfære og *bortenfor* i kosmos.² Det ble bevist av Newton selv, for det finnes mange fenomener i vårt solsystem, som han innrømmet han ikke kunne forklare ved gravitasjonsloven. ”Slik var planetenes ensartede bevegelsesretning, de nesten sirkelrunde banene og planetenes bemerkelsesverdige tilhørighet til ett plan” (*Professor Winchell*). Og hvis det er ett enkelt unntak, så kan ikke gravitasjonsloven kalles en *universell lov*. ”Disse justeringene”, leser vi samme sted, ”som Newton i sine alminnelige forklaringer uttalte måtte være ”et intelligent og allmechtig vesens verk”. Dette ”vesen” kan ha vært intelligent, men det er mange grunner til å bestride påstanden om ”allmechtig”. Det ville være en stakkarslig ”Gud” som arbeidet med de mindre detaljer og overlot det viktigste til sekundære krefter! Svakheten ved resonnementet og logikken er så svak i dette tilfelle at den bare overgås av Laplace, som helt korrekt søkte å erstatte Newtons ”allmechtige vesen” med bevegelse, men uvitende om den evige bevegelses virkelige natur bare betraktet den som en blind, fysisk lov. ”Kan ikke disse forordninger være et resultat av bevegelseslovene?”, spør han, idet han glemmer, slik alle moderne vitenskapsmenn gjør, at denne *loven* og denne bevegelsen er en ond sirkel, så lenge *begges natur* er uforklart. Hans berømte svar til Napoleon: ”*Dieu est devenu une hypotyhèse inutile*” (Gud er blitt en unødvendig hypotese), kan bare påstås korrekt av en som slutter seg til vedantafilosofien. Uttalelsen blir en ren villfarelse, om vi ser bort fra inngripen fra intelligente, mektige (men aldri ”allmechtige”) vesener, som kalles ”guder”.

Men vi vil spørre kritikere av middelalderens astronomer hvorfor Kepler skal nedvurderes *helt uvitenskapelig* for å ha tilbudt den samme løsningen som Newton, bare mer oppriktig, konsistent og til og med mer logisk. Hva er forskjellen mellom Newtons ”allmechtige vesen” og Kepler’s *rectores*, hans sideriske og kosmiske krefter, eller engler? Kepler er blitt kritisert for sin ”merkverdige hypotese om virvelbevegelser innen solsystemet”, for sine teorier i alminnelighet, for sin favorisering av Empedokles tanker om tiltrekning og frastøtning og særlig for sin ”solare magnetisme”. Likevel favoriserer flere av vitenskapens menn, som vil bli vist – Hunt (hvis Metcalfe ekskluderes), Richardson, osv. – disse ideene meget seriøst. Han blir imidlertid halvt unnskyldt for påstanden om at ”inntil Keplers tid var det ikke erkjent noe samvirke mellom materiemasser som *generelt* atskilte seg fra magnetisme” (*World-Life*). Er dette *klart* erkjent nå? Kan professor Winchell på vitenskapens vegne hevde noe slags

¹ *Correl. Phys. Forces*, side 173. Dette er akkurat hva okkultismens påstår og med samme begrunnelse: ”hvis kraft bringes til å motvirke en annen kraft og fremkaller statisk likevekt, så påvirkes balansen av den før-eksisterende likevekt, og *ny bevegelse starter* tilsvarende det som nå er tilbaketrukket og i ro.” Denne prosessen har sine intervaller i pralaya, men den er evig og uopphørlig som ”åndedraget”, selv når det manifesterte kosmos er i hvile.

² ”Rommet bortenfor solsystemet”, skriver den store Humboldt, ”viser hittil ingen fenomener som i vårt solsystem. Det er en merkverdighet ved *vårt* system at materien er fortettet i tåkeringer, som igjen er blitt kondensert til jordkloder og måner. Derfor gjentar jeg at *intet av dette er blitt observert utenfor vårt planetsystem*.” (Se *Revue Germanique* av 31. desember 1860, artikkelen ”Alexander Humboldts brev og konversasjon”.) Visselig har nebuloseteorien fremkommet siden 1860, og da den ble bedre kjent ble noen få identiske fenomener *antatt* å være observert utenfor vårt solsystem. Men den store mann har helt rett; og ingen *jord* eller *måner* kan finnes – *unnatt tilsynelatende* – utenfor eller av samme materieklasser som finnes i vårt system. Det er okkult lære.

seriøst kjennskap til elektrisitet eller magnetisme – unntatt at *begge synes å være virkninger som følge av ubestemte årsaker*.

Keplers ideer, bortsett fra deres teologiske tendenser, er rent okkulte. Han så at:

- I. Solen er en stor magnet.¹ Det tror også noen utmerkede moderne vitenskapsmenn og okkultistene på.
- II. Solens substans er immateriell.² (Se ”*Isis Unveiled*” I, sidene 270-271.)
- III. Han mente fornyelsen av Solens energi og de stabile planetbevegelsene vedvarende ble opprettholdt av en ånd, eller av ånder. Gjennom hele oldtiden trodde man det samme. Okkultistene bruker ikke ordet ånder men *creative* krefter, som de *utrustrer med intelligens*. Men vi kan også kalle dem ånder.

Denne forklaringen ble særlig kritisert fordi den opererte med ”ånder”. Den eldre Herschell trodde også på den, og det gjør også flere moderne vitenskapsmenn. Likevel erklærer professor Winchell at ”en mer fantasifull hypotese som er mindre i samsvar med kravene for fysiske prinsipper, er ikke fremsatt verken i nyere eller eldre tid” (*World-Life*, side 554).

Det samme ble en gang sagt om den universelle eter, og nå er den ikke bare det eneste aksepterte men fremsatt *som den eneste mulige teori* for å forklare visse mysterier.

Grove’s ide, da han først offentliggjorde den i London rundt 1840, ble kalt like *uvitenskapelig* som den ovenfor. Ikke desto mindre er *hans* syn om kreftenes korrelasjon nå det eneste allmenne aksepterte. Mest sannsynlig vil det kreves en som er mer på talefot med vitenskapen enn forfatterinnen for å bekjempe de nå rådende ideer om gravitasjon og andre lignende ”løsninger” av kosmiske mysterier med suksess. Men la oss huske noen innvendinger som kom fra anerkjente vitenskapsmenn, fra astronomer og utmerkede fysikere, som forkastet rotasjonsteorien så vel som gravitasjonsteorien. Derfor leser vi i *French Encyclopædia* at ”vitenskapen er enig om, på tross av alle sine representanter, at det *ikke er mulig* å forklare det *fysiske* opphav for solsystemets rotasjonsbevegelse”.

Hvis vi spør: ”Hva forårsaker rotasjon?”, svare det: ”Det er sentrifugalkraften”. Og hva fremkaller denne kraft? ”Rotasjonskraften”, er det seriøse svar. (*Godefroy, Cosmogonie de la Revelation*.³) Det ville kanskje være nyttig å undersøke om begge teorier direkte eller indirekte er forbundet.

---

¹ Men se *Astronomie du Moyen* av Delambre.

² I den forstand, selvsagt, at materien eksisterer i tilstander som vitenskapen ikke kjenner.

³ Vi vil bli beskyldt for motsigelser. Det vil sies at mens vi benekter *Gud*, åpner vi for sjeler og *virkende ånder* med sitat fra skinnhellige romerskkatolske forfattere som støtte for vårt argument. Til dette svarer vi: ”Vi benekter monoteistenes *atropomorfske* gud men aldri naturens guddommelige prinsipp. Vi bekjemper protestanter og katolikker for et stort antall dogmatisk, teologiske trosoppfatninger av menneskelig og sekterisk opphav. Vi er enig med dem i deres tro på ånder og *intelligente*, virkende krefter, men vi dyrker ikke ”engler” slik katolikkene gjør.

V. VITENSKAPENS ROTASJONSTEORIER

I betraktning av at ”den ytterste årsak menes å være en fantasi, og den første store årsak forvises til det ukjentes sfære”, som en ærverdig herre med rette klager over, er det bemerkelsesverdig hvor mange hypoteser som er fremsatt, noe som i seg selv utgjør en tåkesfære. Den profane studerende er forvirret og vet ikke hvilken av den *eksakte* vitenskaps teorier han skal tro på. Nedenfor gjengir vi hypoteser for enhver smak og hjernekraft. De er hentet fra en rekke vitenskapelige verker.

AKTUELLE HYPOTESER SOM FORKLARER ROTASJONENS OPPHAV:

Rotasjonen er oppstått enten –

(a) Ved kollisjon av tåkemasser som vandrer formålsløst i rommet; eller ved *tiltrekning* ”i tilfeller hvor ingen faktiske sammenstøt skjer”.

(b) ”Ved tangentvirkning fra strømmer av tåkestoff (i tilfelle med formløse tåkemasser), som synker fra et høyere ned til lavere nivåer,¹ eller *ved virkningen av massens sentrale gravitasjon*”.²

”Det er et grunnleggende prinsipp innen fysikken at *massen ikke kan settes i rotasjon ved virkninger fra dens egne deler*. Det vil være som å endre kursen for et dampskip ved å dytte på relingen”, bemerket professor Wincell i ”World-Life”.

HYPOTESER OM DE SYV PLANETENES OG KOMETENES OPPHAV:

(a) Planetenes fødsel skyldes (1) en soleksplosjon, en oppdeling av dens sentrale masse,³ eller (2) et slags sammenbrudd i tåkeringene.

(b) ”Kometene er fremmede i vårt planetsystem” (*La Place*). ”Kometene er unektelig frembrakt i vårt solsystem” (*Faye*).

(c) ”Fiksstjernene beveger seg ikke”, sier en autoritet . . . ”Alle stjernene er i virkeligheten i bevegelse”, svarer en annen autoritet. . . ”Enhver stjerne er utvilsomt i bevegelse”, (*Wolf*).

(d) ”I mer enn 350.000.000 år har solens langsomme og majestetiske bevegelse omkring sin egen akse ikke for et øyeblikk opphørt” (*Panorama des Mondes, Le Couturier*).

(e) Og ”solen har Alcyone i Pleiadene som sentrum for sin bane og bruker 180.000.000 år for å gjennomføre et omløp” (*Maedler*). Men også...

(f) at ”solen har ikke eksistert i mer enn 15.000.000 år og vil ikke utstråle varme i mer enn 10.000.000 år til” (W. Thomson’s forelesning om ”den latente dynamiske teori om solens sannsynlige opphav, dens totale varmemengde og varighet”, 1887.)

For noen få år siden fortalte denne utmerkede vitenskapsmann verden at den tidsperiode jorden trengte for å kjølnes fra jordskorpen begynte å dannes til dens nåværende tilstand, ikke kunne overstige 80.000.000 år;⁴ (*Thomson og Tait, Natural Philosophy*). Hvis jordskorpens alder bare er 40 millioner år eller halvparten av den tiden man tidligere antok, og solens alder bare er 15 millioner år, skal det da forstås at jorden en gang var uavhengig av solen?

Da solens, planetenes og jordens alder ifølge astronomers og fysikerers mange vitenskapelige hypoteser er oppgitt andre steder, har vi her sagt nok til å påvise uenigheten mellom representantene for den moderne vitenskap. Om vi aksepterer W. Thomsons *femten* millioner år eller Huxleys *tusen* millioner

¹ Uttrykkene ”høyere” og ”lavere” gjelder bare i forhold til observatørens posisjon i rommet. Enhver bruk av disse begreper for å angi at de representerer abstrakte realiteter er nødvendigvis feilaktig.

² *Jacob Ennis*, ”The Origin of Stars”, side 221 og deretter.

³ Hvis dette er tilfelle, hvordan forklarer vitenskapen da de forholdsvis små størrelsene av planeter som er nærmest solen? Teorien om meteorisk sammenføring er bare et skritt fjernere fra sannheten enn tåketeorien og mangler denne kvalitet – det metafysiske elementet.

⁴ Bischof er uenig med Thomson om disse tallene og har beregnet at det kreves 350 millioner år for jorden å kjølnes fra en temperatur på 20.000° til 200°. Det er også Helmholtz’ mening.

år for solsystemets rotasjonsperiode, vil det alltid resultere i – at ved å akseptere en *selvgenerert* rotasjon for de himmelske legemer, som er sammensatt av *livløs* materie og likevel beveges ved *sin egen interne bevegelse*, gjennom millioner av år, fører denne vitenskapelige lære til:

(a) En åpenbar benektelse av en fundamental fysisk lov, som fastslår at ”et legeme *i bevegelse tenderer stadig mot inert* (dvs. til å fortsette i samme tilstand av bevegelse eller hvile), med mindre det blir stimulert til annen aktivitet *av en overlegen aktiv kraft*”.

(b) En opprinnelig impuls, som kulminerer i en uforanderlig bevegelse i en eter *som yter motstand*, som NEWTON hadde erklært *uforenlig med denne bevegelsen*.

(c) Universell gravitasjon, som vi lærer alltid tenderer i en *rettlinjet* nedadgående bevegelse mot et sentrum – som *alene* er grunnen for hele solsystemets rotasjon, som utfolder seg som en evig *dobbeltbevegelse*, hvor hvert legeme både dreier rundt sin akse og beveger seg i sin bane. En annen tilfeldig versjon er:

(d) En magnet i solen, eller nevnte omdreining som følge av en magnetisk kraft, som virker akkurat som gravitasjonen, i en rett linje – som varierer i omvendt forhold til kvadratet av avstanden. (Coulomb's lov.)

(e) Det hele virker etter en *uforanderlig* lov, som likevel ofte viser seg å variere, som ved de velkjente uventede hendelsene fra planeter og andre legemer, også når kometer nærmer eller fjerner seg fra solen.

(f) EN DRIVENDE KRAFT som alltid er *proporsjonal* med den massen den påvirker, men *uavhengig* av massens særlige natur, som den er proporsjonal til, som er det samme som å si, slik Le Couturier gjør at ”uten den kraften som er uavhengig fra og av en helt annen natur enn den aktuelle masse, ville massen, om den var så stor som Saturn eller så liten som Ceres, alltid falle med samme hastighet” (*Musee des Sciences*, 15. august 1857). Altså en masse som får sin vekt fra det legeme den tynger på.

Verken Laplace's oppfatning om et solatmosfærisk fluidum, som skulle strekke seg lenger ut enn planetenes baner, eller Le Couturier's elektrisitet, eller Foucault's varme (*Panorama des Mondes*, side 55), eller det eller det, kan noensinne bistå noen av de tallrike hypotesene om opphavet og rotasjonenes *permanens* fra dette tombolahjulet noe mer enn gravitasjonsloven selv. Dette mysteriet er den fysiske vitenskaps Procruste-seng. Hvis materien, slik det nå læres, er passiv, så kan ikke den enkleste bevegelse sies å være en essensiell egenskap ved materien – om den betraktes som treg masse. Hvordan kan da en så komplisert bevegelse, så sammensatt og mangfoldig, harmonisk og likevektig, og som varer i millioner på millioner år, bli tilskrevet alene ved dens egen iboende kraft, med mindre den er *intelligens*? En *fysisk vilje* er noe nytt – et begrep fortidens mennesker aldri ville ha anvendt! ¹

”Vi taler om vekten av de himmelske legemer”, sier en astronom, ”men da det er erkjent at vekten avtar i forhold til avstanden fra senteret, blir det åpenbart at ved en viss avstand blir denne vekten redusert til null. Om det fantes noen *tiltrekning*, ville det være likevekt. . . .Og da den moderne skole verken anerkjenner noe *under* eller *over* det universelle rom, er det ikke lett å se hva som skulle få jorden til å falle, om verken gravitasjon eller tiltrekning ikke fantes.” (*Cosmographie*.)

Jeg tror grev de Maistre gjorde rett i å løse spørsmålet på sin egen teologiske måte. Han kutter den gordiske knute ved å si; ”Planetene roterer fordi de *tvinges til å rotere* . . .og det moderne fysiske, universelle system er en *fysisk umulighet*.” (*Soirées*.) Sa ikke Herschell det samme da han bemerket at det trengs en *vilje* for å frembringe en sirkulær bevegelse, og en *annen vilje* for å holde den tilbake? (*Discours*, 165.) Dette viser og forklarer hvordan en *treg* planet kan klare å beregne tiden så godt at den ankommer på et bestemt minutt. Hvis vitenskapen med sin store oppfinnsomhet noen ganger makter å forklare noen av de oppholdene, retrograde bevegelser, bevegelser utenom banen, osv., osv. slik det ser ut som følge av ulik fremdrift mellom deres og vår bane, så vet vi likevel at det finnes andre og

¹ I mer enn et århundre har skillet mellom legeme og kraft vært opphevet. ”Kraft er bare en egenskap for et legeme i bevegelse”, sier fysikerne; og ”*liv* – dyriske organers egenskap – er bare et resultat av deres molekylære sammensetning”, svarer fysiologene. ”Inne i det aggregatet som kalles en planet”, lærer Littré, ”utvikles alle de kreftene som finnes i materien . . .dvs. at materien *i* og *ved seg selv* innehar de krefter som passer den . . .som er *primære* og ikke *sekundære*. Slike krefter er egenskapen vekt, egenskapen elektrisitet, av jordisk magnetisme, egenskapen liv. . . .Enhver planet kan utvikle liv . . .som for eksempel jorden, hvor det ikke alltid har vært mennesker, men som nå bærer frembringer mennesker” . . .(*Revue des Deux Mondes*. 15. juli 1869.)

”meget reelle og betydelig avvik”, ifølge Herschell, ”som ikke kan forklares uten ved disse planeters gjensidige og uregelmessige bevegelse og ved solens *forstyrrende* påvirkning”.

Vi forstår imidlertid at det i tillegg til de mindre og tilfeldige forstyrrelsene, finnes vedvarende forstyrrelser som kalles ”sekulære” – på grunn av den svært langsomme økningen av denne irregulariteten som påvirker relasjonene av de elliptiske bevegelser – og at disse forstyrrelser *kan bli korrigert*. Både Newton, som fant ut at denne verden ofte trenger å bli *reparert*, og frem til Reynard, sier alle det samme. I sin *Ciel et Terre* (side 28) sier sistnevnte:

”. . . Planetenes baner er langt fra uforanderlige. De er tvert imot gjenstand for stadige endringer i posisjon og form” – som viser at gravitasjon og de peripatetiske *lovene* er like skjødesløse som de raskt korrigerer sine feil. Anklagen slik det ser ut nå synes å være at ”de (banene) utvider og sammenrekker seg, deres store akser utvider seg og forminskes og skifter på samme tid fra høyre til venstre omkring solen i forhold til det plan de befinner seg på, som hever og senker seg periodisk, mens det vender seg omkring seg selv med en slags skjelvende bevegelse . . .”

Til dette bemerker De Mirville, som likesom oss tror at *intelligente* ”arbeidere” usynlig styrer solsystemet, meget skapsindig:¹ . . . ”Her ser vi en reise som er lite preget av mekanisk stivhet. I ytterste forstand kan den sammenlignes med en dampbåt, som trekkes til og fra og kastes omkring på bølgene, med vekslende fremdrift, hvor alle disse hindringene ville utsatt dens ankomst på ubestemt tid, om det ikke var for styrmannens og skipsmannskapenes forsett om å innhente den tapte tiden og reparere skadene . . .”

Gravitasjonsloven synes å ha blitt en *foreldet* lov på stjernehimmelen. Disse langhårede, sideriske *radikalerne*, som kalles kometer, synes i hvert fall å vise svært liten respekt for denne lovens storhet og utfordrer den skamløst. Selv om kometer og meteorer på nesten enhver måte byr på ”fenomener som *ennå ikke er helt forstått*,” mener de som tror på moderne vitenskap at de *følger de samme lovene og består av samme materie* ”som solene, stjernene og stjernetåkene”, til og med ”jorden og dens beboere”. (*Laing's "Moderne Science and Moderen Thought."*)

Det er dette man kaller å vise god tro, ja nærmest *blind tro*. Men den *eksakte* vitenskap skal ikke betviles, og den som forkaster de hypotesene dens forskere har forestilt seg – gravitasjon for eksempel – vil av den grunn bli betraktet som en uvitende tosk, selv om den nylig siterte forfatter forteller oss en merkelig historie fra de vitenskapelige annaler: ”Kometen i 1811 hadde en hale på 120 millioner miles lengde og 25 millioner miles i diameter der den var videst, mens kjernens diameter var 127.000 miles, mer enn ti ganger jordens.” Slik må den ha vært, men:

”. . . Kometmassens ekstreme tynnhet vises også ved at dens hale, når kometen nærmet seg solen, trekkes ut til en lengde av 90 millioner miles i løpet av noen få timer. Det som er bemerkelsesverdig er at DENNE HALEN TREKKES UT MOTSATT GRAVITASJONSKRAFTEN *av en eller annen frastøtende kraft*, sannsynligvis elektrisk, slik at den alltid peker bort fra solen (!!!). Og likevel, enda så tynn kometens masse må være *SÅ FØLGER DEN ALLTID GRAVITASJONSLOVEN* (!?). Enten kometen beveger seg i en bane innenfor de ytre planetene, eller fyker ut i rommets mørke og vender tilbake etter hundrevis av år, så er dens bane i ethvert tilfelle regulert av *den samme kraft som får et eple til å falle til marken*.” (Samme sted, side 17.)

Vitenskapen er som Cæsars kone og må ikke mistenkes – det er åpenbart. Men den kan likevel med respekt kritiseres. I ethvert fall bør det påminnes at ”eplet” er en farlig frukt, og for andre gang i menneskehetens historie kan det forårsake et *FALL* – denne gang av den ”eksakte” vitenskap. En komet hvis hale trosser gravitasjonsloven midt i ansiktet på solen kan neppe sies å følge denne loven.

I en rekke vitenskapelige verker om astronomi og nebularteorien, skrevet mellom 1865 og 1866 og fremlagt som forklaring for himmellegemenes selvgenererte, opprinnelige rotasjonsbevegelse, har nærværende forfatterinne, en ren novise innen vitenskapen, i løpet av noen få timer talt opp ikke mindre enn *nioogtredve motstridende hypoteser*. Jeg er ingen astronom, ingen matematiker, ingen vitenskapsperson, men var nødt til å klarlegge disse feiltakelsene som forsvar for okkultismen i alminnelighet og det som er enda viktigere, å forsvare den okkulte lære om astronomi og kosmologi. Okkultister ble truet med grusomme straffer for å stille spørsmål ved vitenskapelige sannheter. Men nå føler de seg modigere. Vitenskapen er ikke så ”uimottakelig” i sin posisjon som de var forledet til å tro, og mange av dens støttepunkter er bygget på meget løs sand.

¹ *Deuxième mémoire, "Manifestations Historique", side 272.*

Derfor var denne enkle og uvitenskapelige undersøkelsen meget nyttig og den var visselig meget instruktiv. Vi har lært flere ting og vi har særlig studert de astronomiske data som mest sannsynlig skulle kollidere med våre kjetterske og "overtroiske" oppfatninger.

Vi har for eksempel funnet ut om gravitasjonen og akse- og banebevegelsene at når den synkrone bevegelsen først er overvunnet på et tidlig stadium – så var det tilstrekkelig til å sette i gang en rotasjonsbevegelse som varte helt til slutten av manvantaraen. Vi er også blitt kjent med alle de nevnte kombinasjoner av muligheter med henblikk på årsakene til starten av rotasjonen – som i hvert tilfelle er svært komplisert – hva som har forårsaket den eller som burde og skulle forårsake den, men som av en eller annen grunn ikke gjorde det. Blant annet ble vi informert at *starten* av rotasjonen kan forårsakes med samme letthet i en ildaktig og smeltet masse som i en som er isaktig og uklar. ("Heaven and Earth".) Videre er gravitasjonen en lov *det ikke kan rokkes ved* selv om den likevel trosses i tide og utide av de mest vanlige himmelske og jordiske legemer – for eksempel halen til de frekke kometene. Videre at vi skylder universet til den hellige, kreative treenighet, kalt *treg materie, sanseløs kraft og blind sannsynlighet*. Vitenskapen vet ingenting om disse tres virkelige essens og natur, men det er en ubetydelig detalj. Vi fortelles følgelig at når en masse av kosmisk eller tåkeaktig stoff – hvis natur er (fullstendig) *ukjent*, og som kan være i en smeltet tilstand (Laplace), eller *mørk og kald* (Thomson), for "denne varmepåvirkningen er i seg selv en *ren hypotese*" (Faye) – bestemmer seg for å fremvise sin mekaniske energi i form av rotasjon, så springer enten den (massen) ut i spontan selvantennning, eller den forblir treg, mørk og kald, og begge tilstandene er like kapable til å sende den, uten *noen annen årsak*, roterende ut i rommet i millioner av år. Dens bevegelser kan være retrograd eller direkte, og det frembys hundre ulike grunner for begge bevegelsene i omtrent like mange hypoteser. Uansett slutter den seg til stjernehopene, hvis opprinnelse er like mirakuløs og spontan – for "*nebularteorien påstår ikke å ha oppdaget tingenes opprinnelse, men bare et stadium i materiens historie*" (Winchell: *World-Life*). Disse millioner av soler, planeter og måner, som er sammensatt av treg materie, vil virvle på den mest imponerende og majestetiske symmetri rundt på firmamentet, bare drevet og ledet på tross av sin treghet "*av sin egen interne bevegelse*".

Skal vi etter dette forundre oss over at lærde mystikere, fromme katolikker og selv så lærde astronomer som Chaubert og Godefroy¹ har foretrukket kabbala og de tidligere systemene fremfor den moderne triste og selvmotsigende fremstilling av universet? *Zohar* skjelner i alle fall mellom "*haja-char* (lyskreftene) og *hachoser* (reflektert lys) og den enkle *fenomenale ytre* side av deres åndelige typer". (Se *Kabala Denudata*, 11, 67.)

Spørsmålet om "gravitasjonen" kan vi nå la ligge og i stedet undersøke andre hypoteser. Det er åpenbart at den fysiske vitenskapen ikke vet noe om "krefter". Vi kan imidlertid avslutte vår argumentasjon ved å påkalle hjelp fra enda en vitenskapsmann – professor Jaumes, medlem av det medisinske akademi i Montpellier. Dette sier den lærde mann om krefter:

En årsak er viktig i enhver genealogi av fenomener, i enhver frembringelse som i enhver forandring. Jeg sa at aktiviteten (eller kraften) var usynlig . . . Å anta at den er legemlig og *beror i materiens egenskaper* vil være en ubegrunnet hypotese . . . Å henvise alle årsaker til Gud . . . ville belemre en selv med hypoteser som står i strid med mange sannheter. Men å tale om *en pluralitet av krefter* som stammer fra guddommen og som inneholder egne krefter, er ikke ufornuftig . . . og jeg er tilbøyelig til å akseptere fenomener fremkalt av mellomliggende faktorer kalt krefter eller sekundære makter. Å *atskille* kreftene gjøres av de vitenskapelige avdelinger; modervitenskapene bestemmer antall reelle og ulike krefter . . . Nei, kreftene er ikke antakelser og abstraksjoner, men realiteter, og den eneste virkende realitet hvis egenskaper kan bli fastslått ved hjelp av direkte observasjon og slutning." ("*Sur la distinction des Forces*", offentliggjort i *Memoires de l'Academie des Sciences de Montpellier*, bind II, fasc. I, 1854.)

¹ *L'Univers explique par la Révélation*. Se også De Mirville's Deuxième Mémoire. Forfatteren som var en stor fiende av okkultismen, har likevel skrevet noen store sannheter.

VI. VITENSKAPENS MASKER

FYSIKK ELLER METAFYSIKK?

Om noe slikt som fremskritt finnes på jorden, vil vitenskapen en dag, enten den vil eller ikke, måtte gi opp sine uhyrlige ideer om sine fysiske, selvstyrende *lover* – fri for sjel og ånd – og vende seg mot den okkulte lære. Det har den allerede gjort, uansett hvor mye den har endret tittelsiden og revidert utgavene av sin vitenskapelige katekisme. Det er nå mer enn et halvt århundre siden man sammenlignet nåtidens og fortidens tenkning og fant at uansett hvor ulik vår filosofi kan synes i forhold til våre forfedres, så er den likevel bare *tillegg* og *fradrag* i forhold til oldtidens filosofi og *overført dråpe for dråpe gjennom våre forfedres filtere*.

Dette faktum var kjent for Faraday og andre fremragende vitenskapsmenn. Atomer, eter, evolusjonen selv – alt er kommet til den moderne vitenskap fra fortidens oppfatninger, alt er basert på de gamle folkeslags begreper. "Forestillinger" for de profane, i form av allegorier, rene sannheter lært ved innvielsene av de utvalgte, sannheter som delvis er avslørt av greske forfattere og overført til oss. Dette betyr ikke at okkultismen alltid har hatt det samme synet på materie, atomer og eter som vi finner i de klassiske greske forfatters eksoteriske verker. Likevel var Faraday – om vi skal tro Tyndall – tilhenger av Aristoteles og mer agnostisk enn materialistisk. I hans "Faraday, as a Discover" (side 123) viser forfatteren at den store fysiker *anvender* "Aristoteles vurderinger" som "i kortfattet form finnes i hans verker". Faraday, Boscovitch og alle andre ser imidlertid i atomer og molekyler "kraftsentre" og den korresponderende *elementkraft* som et VESEN I SEG SELV og er dermed kanskje langt nærmere sannheten enn de som avviser den og dermed avviser også den "gamle pytagoreiske korpuskulateorien", (som ikke er blitt overlevert til ettertiden i den form som den store filosof *virkelig* fremstilte den) på grunn av dens "villfarelser om at stoffenes begrepsmessige elementer *kan oppfattes* som atskilte og reelle vesener".

Vitenskapens største og mest fatale feil og villfarelse i okkultistenes øyne er forestillingen om at det eksisterer noe slikt som uorganisk eller *dødt* materie i naturen. Er noe som er *dødt* eller *uorganisk* i stand til å endres og forvandles, spør okkultismen. Og finnes det noe under solen som forblir uforandret?

Denne villfarelsen er aller best illustrert i den tyske, *lærde*, professor Philip Spillers vitenskapelige arbeid (*Der Weltæther als Kosmische Kraft*). I denne kosmologiske avhandling forsøker forfatteren å bevise at "ingen materiell bestanddel av et legeme, ingen atomer, *er i seg selv opprinnelig utstyrt med kraft*, men hvert slikt atom er *absolutt dødt*¹ og uten noen kraft til kunne virke på avstand". (side 4.)

Denne påstanden hindrer imidlertid ikke Spiller fra å forkynne en okkult doktrine og et okkult prinsipp. Han påstår at *kraft har en selvstendig eksistens* og viser at den er et "ulegемlig stoff" (*unkoerperlicher stoff*) eller en substans. *Substans* er ikke innen metafysikken *materie*. Derfor kan det innrømmes å være et forkjøert uttrykk å bruke her, men det skyldes manglene ved det europeiske språket, særlig når det gjelder vitenskapelige begreper. Da identifiserer og forbinder Spiller dette "stoffet" med eter. Uttrykt med et okkult språk kan det sies mer korrekt at denne "kraft-substans" er den evig-aktive fenomenale *positive* eter – *prakriti*, mens den allestedsværende og altgjennomtrengende eter er dens *numenon*, grunnlaget for alt eller *akasha*. Stallo kommer imidlertid i konflikt med Spiller, slik han gjør med materialistene. Han beskyldes for "fullstendig å overse den grunnleggende sammenhengen mellom kraft og materie" (som vitenskapen ikke vet noe eksakt om). For dette "substansgjorte kvasibegrepet" er etter alle andre fysikers syn ikke bare *umålelig*, men det mangler de sammenføyende, kjemiske, termiske, elektriske og magnetiske krefter, som – ifølge okkultismen – eter er kilde og *årsak* til.

¹ Noe *dødt* impliserer at det en gang har vært *levende*. Når og i hvilken kosmologisk periode? Okkultismen sier at materien er mest aktiv i alle de tilfeller hvor den *synes å være* livløs. Et tre eller en steinblokk er ubevegelig og i enhver henseende ugjennomtrengelig. Ikke desto mindre er deres partikler faktisk i stadig vibrasjon, og den er så rask at den for kroppens fysiske øye synes å være absolutt ubevegelig, og avstanden mellom disse vibrerende partiklene er – sett fra et annet tilværelses- og oppfattelsesplan – like stor som den mellom snøfnugg eller regndråper. Men for den fysiske vitenskaper er dette absurd.

Derfor viser Spiller, med alle sine feiltagelser, mer intuisjon enn noen av de andre, moderne vitenskapsmennene, kanskje med unntak av dr. Richardson, som står bak teorien om "nervekraft" eller nerve-eter, og "solkraft og jordkraft".¹ For innen esoterismen er ETER selve kvintessensen av all mulig energi, og det er denne universelle kraft (som består av mange *krefter*) som står bak alle manifestasjoner av energi i den materielle, psykiske og åndelige verden.

Hva er i realiteten elektrisitet og lys? Hvordan kan vitenskapen vite at den ene er et fluidum og den andre en "bevegelsesform"? Hvorfor er det ikke klarlagt hvorfor det skal gjøres forskjell på dem, når begge betraktes som kraft-korrelasjoner? Vi fortelles at elektrisitet er et fluidum, immaterielt og ikke-molekylær (selv om Helmholtz mener noe annet), og beviset for dette er at vi kan samle det opp, akkumulere og lagre det. I så fall *må* det helt enkelt være materie og ikke noe spesielt "fluidum". Heller ikke er det en "bevegelsesform", for bevegelse kan neppe bli lagret i en Leydenflaske. Når det gjelder lys, er det en enda mer uvanlig "bevegelsesform", da lyset, enda så strålende som det ser ut, *faktisk kan lagres til senere bruk*, noe professor Grove demonstrerte for nesten et halvt hundreår siden.

"Ta en graving som noen dager har vært lagret i mørke, og utsett den for fullt solskinn; det vil si, isoler den i 15 minutter. Legg den så på et følsomt papir på et mørkt sted. Etter 24 timer vil den ha etterlatt et avtrykk av seg selv på det følsomme papiret, hvor det hvite fremtrer som svart. . . Det synes ikke å være noen grense for å kunne reprodusere slike gravinger, osv., osv."

Hva er det som fikseres eller så å si nagles til papiret? Det er åpenbart en *kraft* som fikserer noe, men hva er *dette noe* som festes på papiret?

Våre lærde menn vil ty til en eller annen vitenskapelig-teknisk forklaring, men hva er det som er utskilt slik at en viss mengde av det er overført til glasset, papiret eller trestykket? Er det "bevegelse" eller er det "kraft"? Eller skal vi fortelles at det som gjenstår bare er virkningen av kraft eller bevegelse? Hva er i tilfelle kraft? Kraft eller energi er en egenskap, men enhver egenskap må tilhøre noe eller noen. Innen fysikken er kraft definert som "det som forandrer eller tenderer til å forandre enhver fysisk relasjon mellom legemer, enten den er mekanisk, termisk, kjemisk, elektrisk, magnetisk, osv.", men det er ikke denne "kraft" eller denne "bevegelse" som gjenstår på papiret, når kraften eller bevegelsen har opphørt å virke. Likevel har noe som våre fysiske sanser ikke kan oppfatte blitt etterlatt, som på sin side blir en årsak som frembringer virkninger. Hva er det? Det er ikke materie, slik vitenskapen definerer den – i noen av dens tilstander. En alkymist vil si det er en åndelig utskillelse – og vil bli ledd av. Men når en fysiker sier at opplagret elektrisitet er noe flytende, eller at lys festet til papiret stadig er sollys, da er det vitenskap.² Etter en erfaren okkultists syn, en som har verifisert hele rekken av *nidanas*, av årsaker og virkninger som til sist projiserer sine siste virkninger på vårt manifestasjonsplan, en som har sporet materien helt tilbake til dens numenon, er fysikerens forklaring som å betegne sinne, eller dens virkninger – det utbrudd den fremkaller – en utskillelse eller noe flytende, og mennesket, årsaken til den – dens *materielle* overfører. Men som Grove profetisk bemerket nærmer den dag seg raskt da man vil innrømme at "kreftene" vi kjenner bare er de fenomenale manifestasjoner av realiteter vi ikke vet noe om, men som *var kjent for våre forfedre – og dyrket av dem*.

Han fremførte enda en tankevekkende bemerkning, som burde vært vitenskapens motto, men som ikke er det. William Grove sa at "VITENSKAPEN BURDE IKKE INNEHOLDE VERKEN BEGJÆR ELLER FORDOMMER. SANNHETEN BURDE VÆRE DEN ENESTE MÅL."

I mellomtiden, i våre dager, er vitenskapen mer forutinntatt og trangsynt enn selv presteskapet. For de praktiserer, om de ikke faktisk dyrker, "kraft-stoff", som deres *ukjente Gud*. Og hvor ukjent den er kan avdekkes av de mange innrømmelsene fra selv de mest eminente fysikere og biologer med Faraday i spissen. Ikke bare, sa han, kunne han noensinne uttale om kraft var en egenskap eller en funksjon ved materien, men han visste faktisk ikke hva som mentes med ordet *materie*.

Det var en tid, tilføyde han, da han trodde han visste noe om materien. Men jo lenger han levde og jo grundigere han studerte den, jo mer overbevist ble han om sin *fullstendige uvitenhet om materiens natur*.³ (Se Buckwell's "Electric Science".)

¹ Se "Popular Science Review", del V, sidene 329-334.

² De nyeste autoriteter har forkastet disse forklaringene som "forkastede teorier" og har nå opphøyet "bevegelse" til sitt eneste idol. Men de og deres idol vil en dag dele skjebne med sine forgjengere.

³ Denne illevarslende innrømmelse ble gjort, tror vi, ved en vitenskapelig kongress i Swansea. Tyndal fastslår at Faraday hadde denne oppfatningen: "Hva vet vi om atomet *bortsett fra dets kraft*? Du forestiller deg en kjerne som kan kalles *a* som er omgitt av krefter som kan kalles *m*. Etter mitt syn forsvinner *a* eller kjernen og substan-

Okkultisten blir ofte misforstått fordi de i mangel av bedre begreper anvender *visse aspekter* av kraftens essens for å beskrive ordet *substans*. Men navnene for alle varianter av "substans" på de ulike tilværelses- og oppfattelsesplanene er *legio*. Den østlige okkultismen har et spesielt kallenavn for hvert slag, mens vitenskapen – som engelskmennene, som ifølge en vittig franskmann er velsignet med tretiseks religioner og bare en fiskesaus – bare har ett navn for alle, nemlig "substans". I tillegg synes verken den ortodokse fysiker eller hans kritikere å være sikre på sine premisser og er tilbøyelige til å sammenblande virkninger med deres årsaker. Det er for eksempel ikke korrekt å si, slik Stallo gjør, at "materien ikke kan oppfattes som en rent romlig tilstedeværelse noe mer enn som en samling krefter", eller at "kraft ikke er noe uten sin masse, og at masse ikke er noe uten sin kraft" – for den ene er nummen og dens andre fenomenet. Og når Schelling sier at "Det er en ren illusjon at noe som vi ikke vet hva er, blir tilbake etter at vi har fjernet fra et objekt alle de bestanddeler det består av",¹ kunne han ikke ha anvendt bemerkningen innen området for den transcendentale metafysikk. Det er sant at ren kraft ikke er *noen ting* innen den fysiske verden, men den er ALT innen den åndelige verden. Stallo sier: "Hvis vi reduserer massen som en gitt kraft virker på mot dens nullgrense – eller, matematisk uttrykt, inntil den blir uendelig liten – blir hastigheten av den resulterende bevegelse uendelig stor, og "tingen" . . . er i ethvert øyeblikk verken her eller der, men alle steder. Den har da intet nærvær, og det er umulig å konstruere materie ved en syntese av krefter" (side 161).

Det kan være sant i den fenomenale verden, fordi den illusoriske avspeiling av den oversanselige verdens *ene realitet* kan synes sann for materialistens begrensede oppfatning. Men argumentet er absolutt ukorrekt når det anvendes om ting som kabbalisten tillegger den overjordiske sfære. Såkalt treghet "er kraft" ifølge Newton (*Princ, Def. III*) og for en som studerer den esoteriske vitenskap den største av de okkulte kreftene. Et legeme kan betraktes som atskilt fra sine relasjoner til andre legemer – som ifølge fysiske og mekaniske vitenskaper gir grunnlag for dets egenskaper – bare *begrepsmessig* på dette illusjonsplan. I realiteten kan det aldri bli atskilt slik, og selv døden er ikke i stand til å atskille seg fra de universelle kreftene, hvor den ene KRAFT eller LIV utgjør syntesen, men fortsetter bare sine gjensidige relasjoner på et annet plan. Men hvis Stallo har rett, hva kan James Croll mene når han taler om "Gravitasjonens forvandling" (*Philosophical Magazine*, II, side 252) og bringer frem synspunkter fra Faraday, Waterston og andre? For han sier meget tydelig at gravitasjon – " . . . er en kraft som gjennomtrenger rommet *eksternt i forhold til legemene*, og at ved gjensidig tiltrekning av legemene så øker ikke kraften slik man har antatt, men legemene beveger seg inn i en posisjon *hvor kraften er mer intens . . .*"

Ingen vil benekte at en kraft (om det er gravitasjon, elektrisitet eller en annen kraft) som eksisterer *utenfor* legemene og i det åpne rom – om det er eter eller vakuum – må være *noe* og ikke et rent *ingen-ting*, når man oppfatter den atskilt fra massen. Ellers ville den neppe kunne eksistere i en posisjon med en *større* og i en annen med redusert "intensitet". G.A. Hirn påstår det samme i sin *Théorie Mécanique de l'Univers*. Han forsøker å demonstrere at kjemikerens atom ikke er ting etter ren konvensjon eller helt enkelt et forklarende uttrykk, men at det virkelig eksisterer, og at dets volum er uforanderlig og det følgelig *ikke* er elastisk (!!). Kraften er derfor *ikke i atomet, men i det rom som atskiller atomene fra hverandre*.

Dette synet, som er uttrykt av to vitenskapsmenn som nyter stor anseelse i sine respektive land, viser at det slett ikke er *uvitenskapelig* å tale om de såkalte *kreftenes* substansialitet. Uansett hvilket navn den vil bli gitt en gang i fremtiden, er denne kraften en eller annen *substans* og kan ikke være noe annet. Kanskje vil vitenskapen en dag bli den første til å gjeninnføre det latterliggjorde navnet flogiston. Uansett hvilket navn den vil få, det å påstå at kraften *ikke* finnes i atomet men bare i "rommet mellom atomene" kan synes tilstrekkelig vitenskapelig, men det er likevel ikke sant. Overfor okkultisten er dette det samme som å si at vann ikke finnes i dråpene som havet består av, men bare i rommet mellom dråpene!

Innvendingen om at det finnes to atskilte skoler av fysikere, hvor den ene "antar at kraft er en *uavhengig, substansiell enhet*, som IKKE er en egenskap ved materien eller essensielt relatert til materien",² vil neppe hjelpe den profane til en klarere forståelse. Det vil helt motsatt gjøre spørsmålet enda

---

sen består av kreftene *m*. Hvilken oppfatning kan vi da ha om et sentrum som er uavhengig av sine krefter? Hvilken forestilling gjenstår for å knytte oppfatningen av et *a* som uavhengig de anerkjente kreftene?"

¹ Schelling, "Ideen", side 18.

² "Concepts of Modern Physics", xxxi, innledningen til 2. utgave.

mer uklart. For kraft er verken det ene eller det annet. Ved å betrakte den som "en uavhengig substansiell enhet" strekker teorien sin broderlige, høyre hånd til okkultismen, mens den merkverdige motstridende ide om at den ikke er relatert til materie på annen måte enn ved sin evne til å påvirke den",¹ fører den fysiske vitenskap til de mest absurde hypoteser. Enten det gjelder "kraft" eller "bevegelse" (og okkultismen ser ingen forskjell på de to og forsøker aldri å atskille dem), kan den ikke virke på en måte for tilhengerne av den atom-mekaniske teorien og på en annen måte for den rivaliserende skole. Heller ikke kan atomene i det ene tilfelle være *absolutt like i størrelse og vekt* og i en annen variere i vekt (Avogadros lov). For med ordene til den samme, dyktige kritiker (Stallo):

Mens den absolutte likhet av massens opprinnelige enheter er en essensiell del av grunnlaget for den mekaniske teori, er hele kjemiens moderne vitenskap basert på *et prinsipp som underminerer den* – et prinsipp som nylig er omtalt å "inneha samme posisjon innen kjemien som gravitasjonen har innen astronomien".² Dette prinsipp er kjent som Avogadros eller Ampères lov.³

Dette viser dermed at den moderne kjemi eller den moderne fysikk tar fullstendig feil om sine respektive grunnleggende prinsipper. Hvis antagelsen om atomer av ulike, spesifikke gravitasjoner på basis av fysikkens atomteori blir dømt som absurd, og kjemien på motsatt side (i spørsmålet om formasjon og transformasjonen av kjemiske komponenter) blir "bekreftet ved *ufeilbare eksperimenter*", blir det åpenbart at den atom-mekaniske teorien er uholdbar. Forklaringene i denne teorien at "ulik vekt bare skyldes ulik tetthet, og ulik tetthet bare er ulike avstander mellom partiklene som finnes i et gitt rom" – er ikke holdbar, før en fysiker til sitt forsvar kan argumentere med at "det innen atomet ikke finnes noe stort antall partikler eller noe tomrom, og derfor er ulik tetthet eller vekt umulig når det gjelder atomer. Men før han kan gjøre det, må han vite hva et atom er, og det vet han ikke. Han må kunne observere det med *minst en av sine fysiske sanser*, og det *kan han ikke gjøre* – av den enkle grunn at ingen har noensinne *sett, luktet, hørt, berørt eller smakt på et "atom"*. Atomet tilhører i helhet metafysikkens område. Det er en *tingliggjort abstraksjon* – i alle fall for den fysiske vitenskap – og har strengt tatt ingenting med fysikk å gjøre, da den aldri kan testes i en destillasjonskolbe eller på en vekt. De mekaniske begrepene blir dermed et virvar av de mest konfliktfylte teorier og dilemmaer for de mange vitenskapsmenn som er uenige i dette som i mange andre temaer, mens den østlige okkultist som følger denne vitenskapelige striden, forbløffet bivåner utviklingen.

For å konkludere spørsmålet om gravitasjon. Hvordan kan vitenskapen påstå å vite noe sikkert om den? Hvordan kan den fastholde sin posisjon og sine hypoteser overfor okkultistenes, som i gravitasjon bare ser sympatier og antipatier, eller tiltrekning og frastøtning, forårsaket av fysisk polaritet på vårt jordiske plan og av åndelige årsaker utenfor dens innflytelse? Hvordan kan de være uenige med okkultistene før de selv er enige? Man hører om energiens konstans og i samme åndedrett om atomenes hardhet og uelastiskhet; om den kinetiske teori om at gassene er identisk med såkalt "potensiell energi", og på samme tid at den elementære masseenheter er *absolutt hard og uelastisk!* En okkultist som åpner et vitenskapelig verk kan lese følgende:

"Den fysiske atomisme henter alle materiens kvalitative egenskaper fra atomenes bevegelsesformer. *Selve atomene forblir elementer fullstendig fri for egenskaper.*" (Wundt, *Die Theorie der Materie*, side 381.)

Og videre:

"Kjemi må i sin ytterste form *være atommekanikk.*" (Nazesmann, *Thermochemie*, side 150.)

Like etterpå får han vite at:

"Gasser består av atomer som *oppfører seg som solide, perfekt elastiske sfærer.*" (Krønig, Clausius, Maxwell, etc. *Philosophical Magazine*, XIX, side 18.)

---

¹ Gjengitt fra samme kilde.

² J.P. Cooke *The New Chemistry*, side 13.

³ "Den innfører at stoffer med samme volum, når de befinner seg i gasstilstand og utsettes for samme trykk og temperatur, inneholder de samme antall molekyler. Derav følger at molekylvekten er proporsjonal med gassenes spesifikke gravitasjon, og at når disse er ulike så er også molekylvekten forskjellig. Og da molekylene for visse elementære stoffer bare inneholder et atom hver, mens molekylene i andre stoffer inneholder det samme antall atomer, så har atomene av slike stoffer ulik vekt" (*Concepts of Modern Physics*, side 34). Lengre frem i samme bok vises det at dette kardinale prinsipp innen moderne, teoretisk kjemi står i en *komplett og ugjenkallelig konflikt med den atom-mekaniske teoris første grunnsats* – nemlig de opprinnelige masseenheterens absolutte likhet.

Som kronen på verket finner han til sist at W. Thomson erklærer:

”Den moderne teorien om energiens konstans forbyr oss å anta at de ytterste molekyler av utenomjordisk eller jordisk materie er uelastiske eller noe annet enn *fullkomment elastiske*.” (!!!). (”Philosophical Magazine”, side 321.)

Men hva sier den *sanne* vitenskapens menn til alt dette? Men ”den sanne vitenskapens menn” mener vi de som er for opptatt av sannheten og for lite av sin personlige forfengelighet til å dogmatisere, slik majoriteten gjør. Det er flere blant disse – kanskje flere enn de som åpent offentliggjør sine hemmelige konklusjoner av frykt for ropene ”Stein ham til døde!” – menn, hvis intuisjon har latt dem bygge bro over det svelget som finnes mellom materiens jordiske aspekt, og det – som for oss er på vårt illusjonsplan – subjektive, dvs. TRANSCENDENTALT OBJEKTIVT STOFF, som har ledet dem til å anerkjenne eksistensen av det. Det bør erindres at for okkultisten er materien de totale *eksistenser* i kosmos, som faller innenfor ethvert mulig oppfattelsesplan. Vi vet altfor godt at de ortodokse teoriene for lyd, varme og lys strider mot de okkulte teoriene. Men det er ikke tilstrekkelig for vitenskapsmennene, eller deres forsvarere, å si *at de benekter at lys og varme har dynamisk kraft* og fremsetter som bevis at hr. Crookes radiometer ikke har avgjort noe. Hvis de skal forestille seg de ytterste grensene av disse kreftene, må de først akseptere deres *substansielle* natur, uansett hvor *oversanselig* den er. Okkultistene benekter heller ikke vibrasjonsteoriens korrekthet.¹ De bare begrenser dens rekkevidde på vår jord – ved å erklære at den er utilstrekkelig på andre plan enn vårt, da ”mestrene” i de okkulte vitenskaper sanser de ÅRSAKER som fremkaller de eteriske vibrasjonene. Om alt dette bare var alkymistenes fiksjoner eller mystikernes drømmer, slik som Paracelsus, Filaletes, van Helmont og flere andre, ville de bli betraktet som verre enn visjonære. De ville være bedragere som med vilje mystifiserte.

Okkultistene blir tatt i skole fordi de mener at *årsaken* til lys, varme, lyd, kohesjon, magnetisme, osv., osv. er en *substans*.² Clerk Maxwell har fastslått at trykket fra sterkt sollys på en kvadratmile er ca. 3¼ pund.³ Det er, fortelles de, ”energien fra alle eterbølgene”, og når de sier det er en ”substans” som utøver trykket blir forklaringen erklært *uvitenskapelig*.

Det finnes ingen berettigelse for en slik beskyldning. Som vi har fastslått mer enn en gang benekter ikke okkultistene at vitenskapens forklaringer gir en løsning på *umiddelbare* objektive krefter som utfolder seg. Problemet er at fordi vitenskapen har oppdaget vibrasjonsbølgene for de *omtrentlige* årsaker til disse fenomenene, så tror den at den har oppdaget ALT som ligger utenfor sansningens grenser. Den avdekker bare fenomenenes rekkefølge på virkningens plan, som er illusoriske projeksjoner fra et område okkultistene for lengst har trengt inn i. Og de fastholder at disse eteriske virkninger ikke er, slik vitenskapen påstår, forårsaket av vibrasjonene fra *kjente* legemers molekyler – vår jordiske, objektivt bevisste materie – men at vi må søke etter de endelige årsakene for lys, varme, osv., osv. i MATERIE som eksisterer i *oversanselige* tilstander – tilstander som er like objektive for menneskets åndelige øye, som en hest eller et tre er for vanlige dødelige. Lys og varme er skygger av bevegelig stoff. Slike tilstander kan sanses av SEERE eller adepter når de er i transe under *Sushumnastrålen* – den første av solens syv *mystiske* stråler.⁴

Vi fremsetter således den okkulte lære som fastholder eksistensen av en overstofflig og oversanselig essens av denne *akasha* (og ikke eter, som bare er et aspekt av den), hvis natur man ikke kan avdekke ved dens fjernere manifestasjoner – *dens rent fenomenale herskare av virkninger* – på dette jordiske plan. Vitenskapen informerer oss på den andre siden om at varme aldri kan betraktes som

¹ Men henblikk på *auraen* sier en av mestrene i ”Occult World”: ”Hvordan kan dere forstå, eller befale over disse halvintelligente *kreftene*, som ikke kommuniserer til oss ved det talte ord med *ved lyder og farger* i forhold til de to’s *vibrasjoner*.” Det er dette ”forholdet” den moderne vitenskap ikke vet om, selv om det mange ganger ble forklart av alkymistene.

² Okkultistenes ”substans” forholder seg til fysikernes mest forfinede *substans* som *strålematerie* til læret i kjemikernes sko.

³ 1 miles = 1,6 km og 1 pund = 0,4536 kg; trykket tilsvarende 0,57 kg pr. km². o.a.

⁴ Navnene for de syv strålene – som er Sushumna, Harikesa, Viswakarman, Viseatryarchas, Sannaddha, Savasvasu og Swaraj – er alle mystiske og hver av dem har for okkulte hensikter sin distinkte anvendelse i en særskilt bevissthetstilstand. *Sushumna*, som det sies i *Nirukta* (11, 6) opplyser bare månen, og er likevel den strålen de innvidde yogiene setter høyest. Samlet sprer de syv strålene seg gjennom solsystemet og utgjør, så å si, den fysiske *upadhi* (basis) for *vitenskapen om eter*; hvor *upadhi*, lys, varme, elektrisitet, osv., osv. – den ortodokse vitenskapens krefter – samarbeider for å frembringe de jordiske virkningene. Som psykiske og åndelige virkninger utstråler de fra og har sitt opphav i den suprasolære *upadhi*, i okkultistenes eter – eller *akasha*.

stoff i noen tenkelig tilstand.¹ Vi fortelles også at de to største hindere for varmens fluid(?)-teori utvilsomt er:

- (1) At friksjon frembringer varme – p.g.a. molekylær bevegelse.
- (2) Omdannelsen av varme til mekanisk bevegelse.

Det svar som gis er: Det er fluidum av ulike slag. Elektrisitet blir kalt et fluidum. Det samme ble varme ganske nylig, men etter en antagelse om at varme var et ubestemmelig stoff. Dette var da stoffet regjerte absolutt og autokratisk. Men da det ble styrtet fra tronen, og BEVEGELSE ble utropt til den suverene hersker av universet, ble varmen ”en slags bevegelse”. Vi trenger ikke å fortvile; det kan bli noe annet i morgen. Som universet selv er vitenskapen alltid i sin *vorden* og kan aldri uttale: ”Jeg er den jeg er”. På den andre siden har den okkulte vitenskap sine *uforanderlige* tradisjoner helt fra forhistorisk tid. Den kan ta feil om mindre ting, men den kan aldri gjøre seg skyldig i feiltakelser i spørsmål om universelle lover, fordi denne vitenskapen, som filosofien korrekt kaller ”*guddommelig*” ble til på høyere planer og brakt til jorden av vesener som var klokere enn mennesket vil være, selv i den syvende rase i dens syvende runde. Og *denne* vitenskap fastholder at krefter ikke er hva den moderne lære vil ha dem til å være. For eksempel er magnetisme *ikke* en ”slags bevegelse”, og når det gjelder akkurat dette vil den *eksakte* ”moderne vitenskap” helt sikkert en dag innse sine feil. Ingenting kan ved første øyekast synes mer latterlig, mer opprørende absurd enn for eksempel å uttale: ”den hinduinnviede yogi vet i realiteten *ti ganger mer om den fundamentale natur og lysets sammensetning* – både solens og månens – *enn den største, europeiske fysiker*”. Men hvorfor antas Sushumna-strålen å være den stråle som forsyner månen med dens lånte lys? Hvorfor er dette ”den strålen *den innviede yogi* setter høyest?” Hvorfor oppfatter disse yogier månen som *sinnets guddom*? Fordi lyset, sier vi, eller mer alle dets okkulte egenskaper, enhver kombinasjon og korrelasjon mellom det og andre krefter, mentale, psykiske og åndelige – var fullt ut kjent av de gamle adepter.

Derfor, selv om den okkulte vitenskap når det gjelder den grunnleggende sammensetning av stoffer, eller i de såkalte endelige analyser i motsetning til de omtrentlige innen kjemien – kan mangle informasjon om atferden til sammensatte elementer i flere tilfeller av fysiske kombinasjoner, så har den likevel umåtelig mer kunnskap om stoffets endelige, okkulte tilstander enn samtlige av nålevende fysikere og kjemikere.

Hvis vi nå åpent og i full oppriktighet konstaterer sannheten, nemlig at de gamle innvidde hadde langt bedre kunnskaper om fysikk – som en naturvitenskap – enn våre samlede vitenskapsakademier har, så vil en slik konstatering bli karakterisert som både frekk og absurd, fordi de fysiske vitenskaper i vår tidsalder betraktes som høydepunktet av fullkommenhet. Derav det ertende spørsmålet: ”Kan okkultistene fullt ut forklare to punkter, nemlig (a) at friksjon frembringer varme, som følge av molekylære bevegelser, og (b) omdanning av varme til mekanisk kraft, hvis de fastholder sin gamle ”sønderskutte” teori om at varme er en substans eller et fluidum.?”

For å besvare spørsmålet må det først fastslås at de okkulte vitenskaper verken betrakter elektrisitet eller noen andre krefter som blir frembrakt av den, som substans *i noen av de tilstander den fysiske vitenskap kjenner*. For å gjøre det tydeligere; ingen av disse såkalte ”kreftene” er verken et fast stoff, gasser eller et fluidum. Om det ikke ble antatt å være pedantisk ville en okkultist til og med innvende at elektrisitet ble kalt et fluidum – *da det er en virkning og ikke en årsak*. Men dens *numenon*, ville han si, *er en bevisst årsak*. Det samme er tilfellet med ”kraft” og ”atomet”. La oss se hva en fremragende akademiker, kjemikeren Butlerof, har å si om disse to abstraksjonene.

”Hva er kraft”, spør den store vitenskapsmann, ”hva er den fra et strengt vitenskapelig standpunkt og ifølge loven om energiens konstans? Vår oppfatning av kraft er bestemt av våre forestillinger om en eller annen form for bevegelse.” Kraft er dermed helt enkelt en overgang fra *en bevegelsestilstand til*

¹ For å sitere den mest upartiske kritiker, en hvis autoritet ingen kan betvile, som en påminnelse overfor de vestlige dogmatikerne om at spørsmålet på ingen måte kan betraktes som avgjort. ”Det er ingen grunnleggende forskjell på lys og varme . . . hver av dem er bare en metamorfose av den andre . . . Varme er lys i fullstendig hvile. Lys er varme i rask bevegelse. Direkte lys sammen med et legeme blir varme, men når det atskilles fra dette legemet blir det igjen lys.” (*Leslie's Fluid Theory of Light and Heat.*) ”Om dette er sant eller ikke, kan vi ikke si, og mange år, kanskje flere generasjoner, vil måtte forløpe før vi blir i stand til å si det sikkert.” *Buckle's History of Civilisation*, III, side 384.)

en annen – av elektrisitet til varme og lys, eller varme til lyd eller en eller annen mekanisk funksjon og således videre.¹ Første gang elektrisk strøm ble frembrakt av et menneske på jorden må det ha skjedd ved friksjon. Derfor, som kjent blir det frembrakt av varme ved å forstyrre dets *laya*-tilstand.² Elektrisitet finnes derfor ikke mer *per se* på jorden enn varme eller lys eller noen annen kraft. De er alle korrelasjoner. Som vitenskapen sier: ”Når en gitt mengde varme ved hjelp av en dampmaskin blir forvandlet til mekanisk arbeid, taler vi om dampkraft. Når et fallende legeme treffer noe på sin vei og dermed frembringer varme og lyd – kaller vi det kollisjonskraft. Når elektrisitet oppløser vann eller oppvarmer en platinastreng, taler vi om kraften fra elektrisitetsstrømmen. Når solens stråler treffer et termometer og kvikksølvet ekspanderer, taler vi om solens varmeenergi. Kort sagt, når en tilstand av bevegelse i et bestemt kvantum opphører, så erstattes den av en bevegelse tilsvarende den første, og resultatet av en slik forvandling eller korrelasjon er – kraft. I alle tilfeller hvor en slik forvandling eller overgang fra en bevegelsestilstand til en annen ikke forekommer, så er heller ingen kraft mulig. La oss for et øyeblikk anta at universet befinner seg i en absolutt homogen tilstand. Da vil vår oppfatning av kraft forsvinne.

Dermed blir det tydelig at kraft, som materialismen betrakter som årsak til alt det mangfold som omgir oss, i realiteten bare er en virkning og et resultat av dette mangfold. Fra et slikt synspunkt er ikke kraft bevegelsens årsak, men dens resultat, mens årsaken til denne kraften, eller disse kreftene, ikke er substansen eller stoffet, men bevegelsen selv. Dermed må stoffet legges bort og med det materialismens grunnleggende prinsipp, som nå er blitt overflødig, da kraft som er omdannet til en bevegelsestilstand ikke kan forklare noe ved substansen. Hvis kraft er et resultat av bevegelse, blir det uforståelig *hvorfor denne bevegelsen skulle være et vitnesbyrd om materien* og ikke til ånd eller en åndelig essens. Det er sant at vår fornuft ikke kan se for seg en bevegelse uten at det er noe som beveger seg (og her har fornuften rett), men naturen eller *essensen* av dette som beveger seg er for vitenskapen fullstendig ukjent. Spiritualisten har i slike tilfeller like stor rett til å henvise det til ”ånd” som en materialisten kan snakke om det kreative og potensielle stoffet. Materialisten har ingen spesielle privilegier i slike tilfeller og kan heller ikke gjøre krav på noen. Loven om energiens konstans er som påvist ikke legitim med sine pretensjoner og krav i dette tilfellet. Det ”store dogme” – *ingen kraft uten materie og ingen materie uten kraft* – faller til grunnen og mister fullstendig den høytidelige betydning som materialismen har forsøkt å tillegge den. Oppfatningen av kraft forklarer fremdeles ikke materien og lar oss slett ikke se den som ”alle årsakers årsak”. (Scientific Letters”, professor Butlerof.)

Vi forsikres at virkelig vitenskap ikke er materialistisk, og vår egen oppfatning forteller oss at det ikke er slik, når læren er reell. Det er gode grunner for dette, som både fysikere og kjemikere har definert. Naturvitenskapene *kan ikke* gå hånd i hånd med materialismen. For å være på høyde med sitt kall, trenger vitenskapen å forkaste selv muligheten for at materialistiske doktriner har noe å gjøre med *atom*-teori, og vi finner at Lange, Butlerof, Du Bois Reymond – den siste antagelig ubevisst – og flere andre kan bevise det. Det fremgår ytterligere av det faktum at Kanada i India og Leukippos, Demokrit og etter dem Epikur – de første atomteoretikere i Europa – selv om de propaganderte for sin lære om bestemte proporsjoner, samtidig trodde på *guder* eller oversanselige vesener. Deres forestillinger om stoffet avvek dermed fra de någjeldende. Det må være oss tillatt å gjøre våre oppfatninger klarere med et kort sammendrag av det tidligere og det moderne filosofiske synet på atomer og dermed bevise at atomteorien dreper materialismen.

Fra materialismens synspunkt, som innskrenker hele begynnelse til *materien*, består universet i helhet av atomer og tomrom. Selv om vi ser bort ifra aksiomet – som nå er absolutt påvist ved teleskoper og mikroskoper – og som de gamle lærte, nemlig at naturen avskyr vakuum, hva er et atom? ”Det er, svarer vitenskapen”, skriver professor Butlerof, ”en begrenset del av substansen, en udelelig materiepartikkel. Å innrømme at atomet kan deles er det samme som å tillate en uendelig deling av substansen til *null* eller ingenting. For å opprettholde teorien kan ikke materialismen tillate uendelig oppdeling, for ellers kunne den ta farvel for alltid med sitt grunnleggende prinsipp og dermed underskrive sin egen dødsattest.” For eksempel Büchner som enhver sann materialistisk dogmatiker, erklærer at ”å akseptere uendelig oppdeling er absurd, fordi det innebærer å betvile selve materiens eksistens”. Atomet er følgelig udelelig ifølge materialismen. Utmerket.

¹ På manifestasjonens og det illusoriske materielle plan kan det synes slik, men det innebærer langt mer.

² Nøytral, eller null.

”La oss nå se hvilken merkelig selvmotsigelse dette grunnleggende materialistiske prinsipp fører til”, skriver Butlerof. ”Atomene er *udelelig*, og på samme tid vet vi at det er *elastisk*. Forsøk på å frarøve det elastisiteten er utenkelig; det ville være en absurditet. *Absolutte ikke-elastiske atomer kunne aldri ha frembrakt en eneste av de tallrike fenomener vi tilskriver deres korrelasjoner*. Uten elastisitet, kunne ikke atomene ha frembrakt sin energi, og materialistenes substans ville være uten kraft. Hvis universet derfor består av atomer, må atomene *være elastiske*. Det er her vi møter et uoverstigelig hinder. For hva er de nødvendige betingelser for å manifestere elastisitet? En elastisk ball som slår mot et hinder, blir flat og sammentrukket, noe som ville være umulig om ikke ballen besto av partikler, hvis relative posisjon ved tidspunktet for sammenstøtet midlertidig endres. Dette kan sies generelt om elastisitet; ingen elastisitet er mulig uten en endring av posisjonen av de partikler det elastiske legeme består av. Det betyr at et elastisk legeme kan forandres og består av partikler. Eller med andre ord, elastisitet gjelder *bare de legemer som er delelige*. Og atomene er elastisk.”

Dette er tilstrekkelig for å vise hvor absurd det er å påstå at atomene både er udelelig og elastisk. Atomene er elastisk, *følgelig* er atomene delelig og må bestå av partikler eller *sub*-atomer. Og hva med disse *sub*-atomer? De er enten ikke-elastiske, og i så fall har de ingen dynamisk viktighet, eller, de er også *elastiske*, og i det tilfellet kan de også deles, og således videre *i det uendelige*. Men uendelig oppdeling av atomene oppløser stoffet til et enkelt kraftsenter, og det blir umulig å oppfatte stoffet som en *objektiv* substans.

Denne onde sirkel er fatal for materialismen. Den blir fanget i sitt eget nett og har ingen mulighet for å unnsnippe dilemmaet. Sier den at atomene er udelelig, vil mekanikerne stille dette kinkige spørsmål: ”Hvordan beveger universet seg i dette tilfellet og hvordan samvirker dets krefter? En verden som er bygget av absolutte *ikke-elastiske* atomer er som en maskin uten kraft. Den er dømt til evig uvirksomhet (inertia).”¹

Aksepteres derimot okkultismens forklaringer og lære, vil den fysiske vitenskaps blinde uvirksomhet bli erstattet av *intelligente, aktive* krefter som finnes bak materiens slør, og bevegelse og opphold blir underordnet disse kreftene. Hele okkultismens vitenskap bygger på læren om materiens illusoriske natur og atomets ubegrensede delelighet. Dette åpner uendelige muligheter for *substansen*, som er belivet av sin sjels guddommelige åndedrag i enhver mulig finhet, tilstander som selv de mest åndelige anlagte kjemikere eller fysikere ennå ikke kan drømme om.

Dette synet ble fremkastet av en akademiker, den største kjemikeren i Russland og en anerkjent autoritet selv i Europa – den nylig avdøde professor Butlerof. Sant nok forsvarte han spiritualistenes såkalte fenomener, som han trodde på slik professorene Zöllner og Hare gjorde, og A. Russel Wallace, W. Crookes og mange andre medlemmer av *Royal Society* fremdeles gjør, enten åpent eller i hemmelighet. Men hans argumentasjon med henblikk på naturen av den essens som virker bak fysiske fenomener som lys, varme, elektrisitet, osv., er ikke mindre vitenskapelig og autoritære og kan utmerket godt anvendes for foreliggende tilfelle. Vitenskapen har ingen rett til å bestride okkultistenes krav om et dypere kjennskap til de såkalte kreftene, som de sier bare er virkninger av årsakene fremkalt av krefter, som er substansielle og likevel oversanselige og *bortenfor* alle former for materie som de (vitenskapsmennene) hittil kjenner. Det meste vitenskapen kan gjøre er å innta en agnostisk posisjon og uttale: ”Deres syn er ikke bevist noe mer enn vårt, men vi innrømmer at vi egentlig ikke vet noe om krefter og materie eller det som ligger til grunn for kreftenes såkalte samvirke. Derfor kan bare tiden vise hvem som har rett og hvem som tar feil. La oss derfor avvente dette tålmodig og vise hverandre respekt i mellomtiden i stedet for å være spydig med hverandre.”

Men dette krever en grenseløs kjærlighet til sannheten og avståelse av ufeilbarhetens prestisje – selv om den er falsk, som vitenskapsmennene har skaffet seg blant de uvitende og rappkjeftede, men likevel kulturelle masser. Å smelte sammen den gamle og den nye vitenskap fordrer for det første at nåværende, materialistiske innstilling oppgis. Det kreves en slags religiøs mystisisme og faktisk studier av gammel magi, som våre akademikere aldri vil involvere seg i. Denne nødvendigheten kan lett forklares. Akkurat som den virkelige betydning av stoffer og elementer var skjult i gamle alkymistiske verk med de mest latterlige metaforer, så er elementenes (for eksempel ild) fysiske, psykiske og åndelige natur skjult i vedaene og særlig i Puranaene med allegorier som bare kan forstås av innviede. Hadde de ingen betydning, ville alle de lange legendene og allegoriene om de tre ildtypers hellighet, og om *de niogførti opprinnelige ildluer* – som ble personifisert av sønnene til Dakshas datter og deres

¹ Butlerof ”Scientific Letters”.

ektemaker rishiene, ”som med Brahmås første sønn og hans tre etterkommere utgjør de førtini ildlue- ne” – bare være et idiotisk ordspill og intet annet. Enhver *ildlue* har en bestemt funksjon og betydning i den fysiske og åndelige verden. I tillegg har den rent *essensielt* en korresponderende relasjon til en av menneskets psykiske egenskaper, i tillegg til dens kjemiske og fysiske krefter som utløses når den kommer i kontakt med *jordisk* differensiert stoff. Vitenskapen kan ikke forklare selve ilden, slik okkultismen og den gamle religiøse vitenskapen kan. Det kommer til syne selv i Puranaenes sparsomme og forsettlig tilslørte utsagn, hvor (som i *Vayu Purana*) mange av de *personifiserte* ildluenes egenskaper blir forklart. Der er *pavaka* elektrisk eller *vaidyuta*-ild, *pavamana* er *ild ved friksjon* (eller *nirmathya*) og *suchi* er solar (eller *saura*)-ild¹ – og alle disse tre er sønner av Abhimanin eller Agni (ild), som er Brahmås og Swahas eldste sønn. Her gjøres *pavaka* til forelder for *kavyavahana*, *pitrienes ild*, *suchi* til *havyavahana* – gudenes ild og *pavamana* til *saharaksha*, *asuraenes ild*. Alt dette viser at Puranaenes forfattere utmerket godt kjente til vitenskapens ”krefter” og deres kombinasjoner og deres egenskaper i forhold til psykiske og fysiske fenomener, som ikke vies noen oppmerksomhet i dag eller som er ukjent for den fysiske vitenskap. Når en orientalist – særlig en med materialistiske tendenser – leser at dette bare er kallenavn for ilden som anvendes *ved invokasjoner* og i ritualer, kaller han det ”tantrisk overtro og mystifisering”, og han blir mer årvåken for å unngå stavefeil enn å bli oppmerksom på den hemmelige betydning som knytter seg til disse personifikasjonene eller å avdekke deres forklaring ved fysiske krefters samvirke, så langt disse er kjent. Det vises faktisk så liten oppmerksomhet for de gamle ariernes kunnskaper at selv så iøynefallende avsnitt som i 1. bind, 2. kapittel av *Vishnu Purana* er upåaktet. Likevel, hva kan denne setningen bety? – ”Så eksisterte eter, luft, lys, vann og jord, hver av dem forent med lydens og andre kvaliteters egenskaper, og kunne skjernes fra hverandre etter sine egenskaper . . . men fordi de innehadde mange og ulike energier og ikke var forbundet, kunne de ikke uten å bli forent skape levende vesener før de var sammenblandet. Etter å være sammenføyd . . . antok de ved sine gjensidige forbindelser karakter av en masse av fullstendig enhet, og ved åndens ledelse . . .” osv. Dette betyr selvsagt, at forfatterne hadde inngående kjennskap til disse forbindelsene og var vel informert om at kosmos hadde oppstått av det ”udelte prinsipp” – *Avyaktanugrahaena*, som ble anvendt om Parabrahman og *mulaprakriti* i forening, og derfor ikke om ”*Avyakta, verken* den første årsak eller stoff”, som Wilson formulerer det. De gamle innvidde kjente intet til noen ”mirakuløs skapelse” men forklarte atomenes evolusjon (på vårt fysiske plan) og deres første differensiering fra *laya* til *protyl*, som Crookes så tankevekkende har kalt stoffet, eller ursubstansen *bortenfor null-linjen* – der vi plasserer *mulaprakriti*, ”rot-prinsippet” for verdensstoffet og for alt i verden.

Dette kan lett forklares. Ta for eksempel *visishtadwaita-vedantistenes* nylig utgitte katekisme, et ortodoks og eksoterisk system, som var fullt utviklet og forkynt i det 11. århundre (grunnleggeren, Ramanijacharya, var født i 1017) i en tid da den europeiske ”vitenskap” fremdeles trodde at jorden var firkantet og flat, ifølge Cosmas-Indicopleustes fra det 6. århundre. Katekismen forklarer at *prakriti* (naturen) befant seg i en tilstand av *laya* eller absolutt homogenitet før evolusjonen startet, da ”stoff finnes i to tilstander, den latente og udifferensierte *sukshma* og den differensierte *sthula*”. Så ble den *anu*, atomisk. Den sier at *sudda-satwa* var ”et stoff, en substans som ikke hadde stoffets egenskaper, og som er helt annerledes”, og tilføyer at legemer for innbyggerne av *Vaikuntaloka* (*Vishnus* himmel) ble skapt av denne substansen. Den sier at enhver partikkel eller atom av *prakriti* inneholder *jiva* (guddommelig liv) og er *sarira* (legemet) for den *jivaen* den inneholder, mens enhver *jiva* på sin side er *sarira* for den høyeste ånd, da ”Parabrahm gjennomtrenger både enhver *jiva* som enhver stoffpartikkel”. Selv om *visishtadwaita*-filosofien både er dualistisk og antropomorfisk, sammenlignet med den ikke-dualistiske *adwaita*, så er den logisk og filosofisk langt mer avansert enn kristendommens, eller dens store motstander, vitenskapens kosmogoni. Tilhengerne av en av de største ånder som noensinne har levd på jorden, *adwaita-vedantistene*, betegnes som *ateister*, fordi de betrakter alt unntatt Parabrahm, den *unike* eller absolutte realitet – som en illusjon. Likevel er de viseste innvidde og de største yogier kommet fra deres rekker. *Upanishadene* viser at de helt sikkert visste ikke bare hvilken substans som var *årsak til friksjon*, og at *konvertering av varme til mekanisk kraft* var kjent for deres forfedre, men også at de var kjent med ethvert åndelig og kosmisk fenomens *numena*.

En ung brahmin som avslutter sin eksamen ved Indias universiteter og høyskoler med de beste karakterer, og som starter i livet som lektor eller jurist med en hale av utmerkelse etter sitt navn og en forrækt for sine nasjonale guder proporsjonal med de karakterer han har fått innen de fysiske vitenska-

¹ Som kalles ”vannrikkeren”, fordi solens varme for vannet til å fordampe.

per, trenger bare å lese visse avsnitt i sine Puranaer om disse vitenskaper og deres forbindelse med fysiske krefter for å innse hvor mye mer hans forfedre visste enn han noensinne vil vite – med mindre han blir okkultist. La ham vende seg til allegorien om Pururavas og den himmelske *Gandharva*,¹ som forsynte førstenevnte med et fartøy full av himmelsk ild. Den opprinnelige måten å skaffe seg ild på gjennom friksjon blir vitenskapelig forklart i vedaene og er full av betydning for den som leser mellom linjene. *Tretagni* (den hellige, trefoldige ild) som ble fremskaffet ved å gni pinner fra *Aswattha*-treet (visdommens og kunnskapens Bo-tre) – pinner ”som var like mange fingerbredder lang som det var stavelser i gayatri” må ha en hemmelig betydning, for ellers ville ikke forfatterne av vedaene og Puranaene være hellige men bedragerere. At det hadde en slik betydning beviser de hinduiske okkultistene, og bare de er i stand til å opplyse vitenskapen om hvorfor og hvordan ”ilden som opprinnelig var *ens* ble gjort trefoldig (*treta*) i vår nåværende manvantara, av Ilas (Vachs) sønn, som var den første kvinne etter syndfloden, ektefelle og datter av Vaivasvata Manu. Allegorien er tankevekkende uansett hvilken Purana som leses og studeres.

---

¹ Vedaenes Gandharva er guden som kjenner og avslører himmelens hemmeligheter og guddommelige sannheter for de dødelige. *Kosmisk* er Gandharva solildens samlede makter og representerer dens krefter; *fysisk*, den intelligens som finnes i *Sushumna*, solens stråle, den høyeste av de syv stråler; *mystisk*, de okkulte kreftene i Soma (månen eller måneplanten) eller den drikken som lages av den; *fysisk*, det fenomenale, og *åndelig*, den numenale årsak for *lyd* og ”naturens stemme”. De kalles derfor de 6333 ”himmelske sangere” og musikere i inndras loka, som personifiserer (selv etter antall) naturens mange og forskjellige lyder, både ovenfor og nedenfor. I senere allegorier sies de å ha en mystisk makt over kvinner og *være glad i dem*. Den esoteriske mening er tydelig. De er en av formene, om ikke prototypen, for Enoks engler, Guds sønner, som så at menneskenes døtre var vakre (1. Mosebok, 6), som ektet dem og lærte jordens døtre om *himmelens hemmeligheter*.

VII. EN VITENSKAPSMANN ANGRIPER VITENSKAPSTEORIEN OM KRAFT.

Flere (engelske) vitenskapsmenns kloke ord må nå siteres til vår fordel. De er for ”prinsippets skyld” ekskludert av noen få men i det stille anerkjent av mange. At en av dem forkynner nesten okkult lære, som i en viss forstand er identisk med og nærmer seg offentlig anerkjennelse av vår ”fohat og hans syv sønner” – vedaenes okkulte *Gandharva* – noe enhver okkultist og selv av enkelte vanlige lesere vil erkjenne.

Hvis noen av dem åpner femte bind av *Popular Science Review* (på sidene 329-334) vil de finne en artikkel om ”*Solkraft og jordkraft*” av dr. B.W. Richardson, som lyder:

Nå da teorien om at bevegelse er opphavet for alle former for kraft igjen er blitt den rådende tanke, er det nærmest kjetteri å gjenåpne en debatt som i en periode etter alminnelig enighet syntes å være avsluttet, men jeg påtar meg risikoen og skal derfor fremlegge nøyaktig de synspunkter, som den udødelige kjetteren, hvis navn jeg har visket til leserne (Samuel Metcalfe), har om solkraft. Om vi starter med noe nesten alle fysikere er enige om, nemlig at det i naturen finnes to prinsipper – materie som kan veies, som er synlig og konkret og noe som ikke kan veies, som er usynlig og som bare kan oppspores ved dets virkning på materien – så påstår Metcalfe at det vektløse og aktive prinsippet som han kaller ”*varmekraft*”, ikke bare er en form for bevegelse, ikke en vibrasjon blant partiklene i materien, men er i seg selv en materiell substans som flyter fra solen gjennom rommet,¹ og fyller tomrommet mellom de konkrete legemers partikler og overfører den sanseopplevelse som kalles varme. Denne varmekraft eller solkraft begrunner han med:

- (1) Den kan tilføyes og fjernes fra andre legemer og måles med matematisk presisjon.
- (2) Den øker legemenes volum, som reduseres i størrelse når den fjernes.
- (3) Den forandrer formene, egenskapene og tilstanden for alle andre legemer.
- (4) Ved stråling går den gjennom det meste perfekte vakuum² som kan frembringes, hvor den har samme virkning på termometeret som i atmosfæren.
- (5) Den viser mekaniske og kjemiske krefter som intet kan stoppe, som i vulkaner, eksplosjoner av krutt og andre eksploderende forbindelser.
- (6) Den påvirker på en følbart måte nervesystemet og frembringer intens smerte og forstyrrer vevet når den overdrives.

I forhold til vibrasjonsteorien argumenterer Metcalfe ytterligere for at hvis varmekraften bare var en egenskap eller kvalitet, så kunne den ikke øke andre legemers volum. Derfor må den selv ha et volum, den må kreve plass og derfor være et materielt prinsipp. Hvis varmekraften bare var virkningene av de vibrerende bevegelsene blant partiklene i det konkrete stoffet, kunne den ikke utstråle fra varme legemer uten en simultan overføring av de vibrerende partiklene, men fakta viser at varme kan utstråle fra konkret, materiell substans uten at denne substansen taper vekt . . . Ved dette syn på varme- eller solkraftens materielle natur og med det inntrykk at ”alt i naturen er sammensatt av to slags materie, hvor den ene essensielt er aktiv og eterisk, mens den andre er passiv og uten bevegelse”³ baserer Metcalfe sin hypotese om at sol- eller varmekraften er et selvaktiverende prinsipp. Han påstår at den frastøtes av sine egne partikler, mens den tiltrekkes av konkret materie. Den tiltrekker partiklene i konkret materie med en kraft som varierer omvendt med kvadratet av avstanden. Den virker derfor gjennom konkret materie. Hvis universets rom var fylt bare av varme-/solkraft (uten konkret materie), ville varmekraften også bli passiv og ville utgjøre et grenseløst hav av kraftløs eller passiv eter, fordi den da ikke ville ha noe å

¹ Ikke bare ”gjennom rommet”, men den fyller ethvert punkt i vårt solsystem, fordi den er eterens fysiske rest, så å si *kledningen* av vårt plan, da eteren har andre kosmiske og jordiske oppgaver enn å *formidle* lyset. Det er kabalistenes astrale fluidum eller ”lys” og Sol-Vishnus ”syv stråler”.

² Hvilket behov har eterbølger for å overføre lys, varme, osv., hvis *denne* substansen kan gå gjennom vakuum?

³ Hvordan kan det være annerledes? Den grove, konkrete materie er legemet, det materielle eller stofflige skallet, det kvinnelige, passive prinsipp, og denne *fohatiske* kraft er det andre prinsippet, *prana* – det mannlige, aktive. På vår klode er denne substansen det andre prinsippet av det syvfoldige *element* – jorden; i atmosfæren det andre prinsippet av *luft*, som er det kosmiske, grove legemet; i solen blir det *sollegemet* med de syv stråler; i stjernehimmelen svarer det til et annet prinsipp, og således videre. Det hele er en homogen enhet, mens alle delene er differensieringer.

virke på, mens konkret materie, uansett hvor passiv den er i seg selv, innehar "visse egenskaper som påvirker og kontrollerer varmekraftens virkninger, mens begge styres av uforanderlige lover, som har sitt opphav i deres gjensidige relasjoner og i deres særlige egenskaper."

Han formulerer en lov, som han tror er absolutt, som han uttrykker ved:

"Ved varmekraftens tiltrekning mot konkret materie, forener og holder den sammen alle ting; ved dens frastøtende energi atskiller og ekspanderer den alle ting."

Dette er nesten den okkulte forklaring på kohesjon. Dr. Richardson fortsetter:

Som jeg allerede har sagt, *har den moderne lære tendens til å støtte seg på hypoteser . . . om at varme er bevegelse*, eller som det kanskje bedre kan formuleres, en særlig kraft eller bevegelsesform.¹

Men denne hypotesen, uansett hvor populær den måtte være, bør ikke utelukke et enklere syn på solkraftens materielle natur og dens evne til å påvirke materiens tilstand. *Vi vet ennå ikke nok til å være dogmatiske.*²

Metcalfes hypotese om solkraften og jordkraften er ikke bare enkel men svært fascinerende . . . Her har vi to elementer i universet, den ene er konkret materie . . . Det andre elementet er den altgjennomtrengelige eter, solkraften. Det er *uten vekt, substans, form eller farge. Som stoff er det uendelig delelig*, og dets partikler frastøter hverandre. Dets finhet er så stor at vi ikke har noe annet ord å betegne det med enn eter.³ Det gjennomtrenger og fyller rommet, men alene er det ubevegelig og dødt.⁴ Vi bringer sammen de to elementene, den ubevegelige materien og den selvfrastøtende eter (?) og derved blir den døde (?) konkrete materie vitalisert. (*Den konkrete materie kan være ubevegelig men aldri død – det er okkult lov – HPB.*) Eteren (*eterens annet prinsipp – HPB*) gjennomtrenger partiklene av den konkrete substansen og forbinder seg derved med de konkrete partiklene og holder dem sammen i en masse og forener dem. De oppløses i eteren.

Denne fordeling av fast, konkret materie gjennom eteren utvides ifølge denne teorien til alt som nå eksisterer. Eteren gjennomtrenger alt. Menneskets kropp er ladet av eter. (*Kall det astrallys – HPB.*) Dens minste partikler holdes sammen av den, det samme gjelder planten og den mest solide jord, stein, diamanter, krystaller og metaller. Men det er forskjeller i ulike typer av konkret materies kapasitet til å motta solkraft, og det er dette som bestemmer de ulike tilstandene av materien, fast, flytende og luftformige tilstander. Faste legemer har trukket til seg mer varmekraft enn flytende legemer, noe som forårsaker deres *kohesjon*. Når en porsjon smeltet sink helles utover en plate med fast sink, blir den smeltede sinken fast fordi det strømmer kalorier fra den flytende til den faste og ved utligningen blir de partikler som før var løse og flytende brakt tettere sammen . . . Ved omtale av dette fenomenet med forklaring av den enhet av virksomhetsprinsipp som allerede er forklart, oppsummerer Metcalfe sitt resonnement på en meget klar måte, i en kommentar til tettheten av ulike legemer. "Hardhet og bløthet", sier han, "fasthet og flytende, er ikke essensielle tilstander for legemer, men beror på de relative delene av eterisk og konkret materie de består av. Den mest fleksible gass kan bringes i flytende form ved å trekke ut varmestoff og videre til fast konkret, hvor partiklene bringes sammen med en kraft som er proporsjonal med deres forøkte affinitet til varmekraften. På den andre siden vil tilførsel av en tilstrekkelig mengde av det samme prinsippet til det tetteste metall, redusere tiltrekningen og ekspandere det mot gassaktige tilstander, idet kohesjonen blir ødelagt."

Etter nå å ha brakt lange sitater av den store "kjetters" *uvanlige* synspunkter – som bare trenger noen mindre forandringer i begreper her og der – så fortsetter den fremragende vitenskapsmannen, som unektelig både er en original og liberal tenker, å oppsummere disse synspunkter og fortsetter med:

Jeg skal ikke oppholde meg lenge ved denne enhet av solkraft og jord, som denne teorien impliserer. Men jeg må tilføye at på grunnlag av den eller av hypotesen om ren bevegelse som kraft og om iboende kraft uten substans kan vi trekke følgende slutninger, som den mest sannsynlige tilnærming til sannheten om dette meget komplekse og grunnleggende tema:

- a) Det interstellare, interplanetariske, intermaterielle, interorganiske rom er ikke et vakuum men fylt av et subtile fluidum eller en gass, som vi i mangel av et bedre navn⁵ fremdeles kan kalle, slik våre forfedre gjør-

¹ Eller etterdønning, og for *lyd* gjenlyden på vårt plan av det som på høyere planer er en evig bevegelse av *substansen*. Vår verden og våre sanser er evig ofre for *maya*.

² En ærlig innrømmelse.

³ Likevel er det ikke eter, men bare et av eterens prinsipper, som igjen er *et av akashas prinsipper*.

⁴ På samme måte gjennomtrenger *prana* (jiva) hele menneskets levende kropp, men alene, uten at det var et atom den kunne virke på, ville den være *ubevegelig* – død, dvs. være i *laya*, eller som Crookes formulerer det "inne-stengt i *protylen*". Det er *fohats* virkning på et sammensatt eller et enkelt legeme som frembringer liv. Når et legeme dør, overgår det til samme polaritet som dets mannlige energi og frastøter derfor det aktive prinsipp, som mister taket på helheten og fester seg på delene eller molekylene, noe som kalles kjemisk virkning. Vishnu, bevareren, forvandler seg til Rudra-Shiva, ødeleggeren – en relasjon vitenskapen ikke kjenner.

⁵ Ja virkelig, med mindre kabbalistenes okkulte begreper anvendes!

de, for *Aith-ur*, Solild, ETER. Dette fluidum, hvis sammensetning er uforanderlig, uforgjengelig og usynlig¹ gjennomtrenger alt og all (*konkret* – HPB) materie.² Både småsteinene i en rinnende bekk, treet som henger over den og mannen som betrakter den er med ulik grad ladet med eter; småsteinene i mindre grad enn treet og treet i mindre grad enn mannen. Alt på planeten er på samme måte ladet! En verden som er oppbygget av eterisk fluidum, som beveger seg gjennom et hav av den.

- b) Uansett hva som er eterens natur, så stammer den fra solen og solene³. Det er solene som genererer den, som lagrer den og som sprer den utover.⁴
- c) Uten eter ville det ikke være noen bevegelse. Uten den ville ikke partikler av konkret materie gli over i hverandre. Uten den ville det ikke være noen impuls som kunne stimulere disse partiklene til virksomhet.
- d) Eter bestemmer legemenes konstitusjon. Uten eter ville det ikke forekomme forandringer i substansens konstitusjon. Vann ville for eksempel bare kunne eksistere som en slags substans, kompakt og uopløselig i en grad vi ikke kan forestille oss. Det kunne aldri bli hardt som is eller damp uten eter.
- e) Eter forbinder solen med planeten, planet med planet, mennesket med planeten og menneske med menneske. Uten eter ville det ikke eksistere noen kommunikasjon i universet, intet lys, ingen varme og ingen bevegelse.

Vi finner dermed at eter og *fleksible* atomer er, med den antatte *mekaniske* oppfatning av universet, kosmos' ånd og sjel og at teorien – hvordan den enn fremstilles eller er forkledd – alltid åpner et større område for vitenskapsmenneskets spekulasjoner enn de grenselinjer den moderne materialismen (eller *agnostisismen* for å være mer korrekt⁵) trekker, og som majoriteten slutter opp om. Enten det er tale om atomer, eter eller begge kommer ikke nåtidens spekulasjoner utenfor sirkelen av fordums tenkning, som var gjennomsyret av arkaisk okkultisme. Bølge- eller korpuskularteori – det er ett og det samme. Det er spekulasjoner på grunnlag av fenomenenes aspekter og ikke fra kjennskap til *årsaken* eller *årsakenes* egentlige natur. Når den moderne vitenskap har forklart sine tilhørere Bunsens og Kirchoffs siste prestasjoner og påvist de syv fargene av en stråle, som deles i en bestemt orden på en skjerm og beskriver de respektive lengdene av de lysende bølgene, hva har den da bevist? Den har rettferdiggjort sitt renommé for *nøyaktige* matematiske prestasjoner ved å måle selv lengden av en lysende bølge – ”som varierer fra omtrent syv hundre og seksti milliondeler av en millimeter på rødenden av spekteret til omkring tre hundre og nittitre milliondeler av en millimeter på den fiolette enden”. Men når kalkulasjonens nøyaktighet med henblikk på *virkningene* på lysbølgene dermed er forfektet, er vitenskapen tvunget til å innrømme at *kraften* (som er den *antatte årsak*) *antas* å frembringe ”ufattelig små bølgebevegelser” i *noen* medier – ”som generelt betraktes som identisk med det eteriske medium”⁶ – og dette medium er i seg selv fremdeles bare – en *hypotetisk* kraft!

Auguste Comte's pessimisme overfor muligheten av en dag å kjenne den kjemiske sammensetning av solen, er ikke som påstått blitt gjort til skamme tretti år senere av Kirchoff. Spektroskopet har hjulpet oss å se at elementene, som den moderne kjemiker kjenner godt, *med stor sannsynlig må* være tilstede i solens ytre kledning – *men ikke i solen selv*. Fysikere som oppfatter denne ”kledningen”, dette solare, kosmiske slør, som solen selv, har erklært at dens lys skyldes *forbrenning* og *flammer*, og

¹ ”Uforanderlig” bare gjennom den manvantariske periode, hvor den deretter enda en gang smelter sammen med mulaprakriti, som alltid er ”usynlig” i sin egen essens, men som kan sees i sitt gjenskinn, som moderne kabbalister kaller astrallyset. Både bevisste og store vesener som er kledd i den samme essens beveger seg i den.

² Man må tilføye *konkret* for å atskille den fra *eter* som også er en slags underliggende materie.

³ Den okkulte vitenskap vender påstanden og sier at det er solen og alle solene som stammer fra *den*, som utgår fra *sentralsolen* ved det manvantariske daggy.

⁴ Her må vi avgjort gjøre et avvik i forhold til den lærde herre. La oss huske at denne eteren, om begrepet er ment å være *akasha* eller det lavere prinsippet eter – er syvfoldig. I allegorien er *akasha* Aditi og mor til Martanda (solen), *Deva-matri* – ”gudenes mor”. Innen solsystemet er solen hennes buddhi og *vahan*, farkosten, og derav det 6. prinsipp. I kosmos er alle solene *akashas kama rupa* og det er også vår. Det er bare når Surya (solen) betraktes som et individuelt vesen i sitt eget rike at den er det 7. prinsipp av *materiens* store legeme.

⁵ Brutal men ærlig materialisme er bedre enn våre dagers Janusaktige agnostisisme. *Monisme* er den moderne filosofis Pecksniff (en figur i Charles Dickens ”Martin Chuzzlewit”), som vender et fariseisk ansikt mot psykologi og idealisme og sitt naturlige ansikt som en romersk augur, som blåser kinnene sine opp med tungen – mot materialismen. Disse monister er verre enn materialistene. Selv om de begge betrakter universet og det psykisk-åndelige menneske fra det samme negative standpunkt, så begrunner materialistene sine synspunkter på en langt mindre plausibel måte enn skeptikere som Tyndall og selv Huxley. Herbert Spencer, Bain og Lewes er farligere i forhold til universelle sannheter enn Büchner.

⁶ ”*Geology*” av professor A. Winchell.

fordi de feilaktig har oppfattet dette lysende vitale prinsipp som en rent *materiell* ting, har de kalt den "kronosfæren".¹ Så langt har vi bare hypoteser og teorier og slett ingen lover.

---

¹ Se *Five Years of Theosophy* og artiklene "Benekter adeptene nebularteorien?" og "Er solen bare en kjølnende masse?", som er sann okkult lære.

VIII. LIV, KRAFT OG TYNGDE.

De *vektløse* fluida har hatt sin tid. Det tales mindre om ”mekaniske krefter”. Vitenskapen har tatt på seg et nytt utseende de siste femogtjue årene, men tyngdekraften gjenstår, som følge av nye kombinasjoner etter at de gamle nesten drepte den. Den kan passe godt til de vitenskapelige hypotesene, men spørsmålet er om den svarer til sannheten og representerer naturens fakta. Tiltrekning i seg selv er *ikke* tilstrekkelig til å forklare ren planetarisk bevegelse. Hvordan kan man da forklare rotasjonsbevegelsen i rommets uendelighet? Tiltrekning alene vil aldri fylle alle hulrom med mindre det innrømmes en spesiell impuls for ethvert himmellegeme, og rotasjonen for enhver planet med sine måner vises å skyldes en eller annen *årsak* i kombinasjon med tiltrekning. Og selv da, uttaler en astronom (”*Philosophie Naturelle*”, art, 142), ville vitenskapen måtte navngi årsaken.

Okkultismen har navngitt den for mange årtider siden, det samme har alle de gamle filosofene, men all slik tro blir nå betegnet som forkastet overtro. Den ”ekstrakosmiske” Gud har drept enhver mulighet for å tro på *intrakosmiske*, intelligente krefter, men hvem eller hva er den opprinnelige *drivkraften* i denne bevegelsen? ”Når vi har funnet *den særlige og enestående årsak*, som er drivkraften, vil vi være klare til å kombinere den med den som tiltrekker”, sier Francœur (”*Astronomie*”, side 342). Og videre – ”Tiltrekning mellom himmellegemer er bare frastøtning. Det er *solen som uopphørlig driver dem fremover*. Ellers ville bevegelsen deres stoppe opp.”

Hvis denne teorien om at solkraften er den primære årsak til alt liv på jorden og til alle bevegelser i himmelen noensinne aksepteres, og hvis Herschells enda dristigere – om visse organismer i solen – blir akseptert selv som en foreløpig hypotese, vil vår lære bli bekreftet, og esoteriske legender kan påvises å ha kommet den moderne vitenskap i forkjøpet med mange millioner år, for dette er arkaisk lære. Marttanda (solen) vokter og truer sine syv brødre, planetene, uten å oppgi sin sentrale stilling på himmelen som hans mor, Aditi, tilegnet ham. ”Han forfølger dem idet han langsomt dreier seg omkring seg selv . . . og følger dem langt borte fra men beveger seg i samme retning som de gjør, på en vei som omsirkler husene” – eller omløpsbanen. (*Se kommentarene til vers IV og I. bok*) Det er solens fluida eller utstrømninger som er årsak til all bevegelse og som vekker alt til live i solsystemet. Det er tiltrekning og frastøtning men ikke slik moderne fysikk forstår eller i samsvar med tyngdeloven, men i harmoni med *den manvantariske bevegelses lover* fastlagt fra den første *Sandhya*, starten for oppbyggingen og den høyere *reformasjon* av systemet. Disse lovene er uforanderlige, men bevegelsene for alle legemer, som er forskjellige og endres ved enhver *mindre kalpa* – reguleres av *bevegerne*, intelligensene innen den kosmiske sjel. Tar vi så mye feil når vi tror på alt dette? Vel, det finnes en moderne og stor vitenskapsmann som, idet han omtaler vital elektrisitet, anvender et språk som ligner mye mer på okkultisme enn moderne, materialistisk tenkning. Vi henviser den skeptiske leser til en artikkel om ”Kilden til varme i solen”, av Robert Hunt, (i ”*Popular Science Review*, 4. bind, side 148), som omtaler solens lysende hylster og dets ”spesielle osteaktige utseende”:

Arago foreslo at dette hylsteret skulle kalles fotosfæren, en betegnelse som nå er alminnelig antatt. Den eldre Herschell sammenlignet overflaten på denne fotosfæren med perlemor . . . Den ligner havet på en stille sommerdag, når overflaten kruses lett av en mild bris. . . . Nasmyth har oppdaget en mer bemerkelsesverdig tilstand enn noen tidligere kunne tro . . . objekter som er merkelig lanseformet . . . som pileblader . . . av forskjellig størrelse . . . og ikke arrangert i noen ordening . . . som krysser hverandre i alle retninger . . . som beveger seg uregelmessig i forhold til hverandre . . . De kan ses å nærme seg og fjerne seg fra hverandre og noen ganger innta nye vinkelposisjoner slik at utseendet . . . er blitt sammenlignet med en tett fiskestim, som de virkelig ligner på. . . . Størrelsen av disse objektene gir en storslagen forestilling om den gigantiske størrelse disse fysiske(?) operasjonen har på solen. De kan ikke være mindre enn 1000 miles i lengde og fra to til tre hundre miles i bredde. *Den mest sannsynlige gjetning som er gjort* om disse blad- eller lanselignende objektene er *at fotosfæren*¹ er et enormt hav av gassmaterie (hva slags ”materie”?) . . . som er i en intens (tilsynelatende) lysende tilstand, og at de er perspektiviske projeksjoner av flammene . . .

¹ Det gjelder *sentralmassen* også, som vil bli avdekket, eller snarere senteret for gjenspeilingen.

Solare ”flammer” som sees ved teleskoper er *gjenspeilinger*, sier okkultismen. Men se hva okkultismen har å si om dette i 1. bok.

Uansett hva de (flammene) er, *er det åpenbart at de er de umiddelbare kilder for solens varme og lys*. Her har vi et omgivende hylster av selvlysende stoff,¹ som vibrerer med mektige energier. Ved å kommunisere sine bevegelser til det eteriske medium i himmelrommet oppstår det varme og lys i svært fjerne verdener. Vi har sagt at disse formene er blitt sammenlignet med visse organismer, og Herschell sier: ”Selv om det ville være for dristig å si at slike organismer *har liv* (hvorfor det?), vet vi at vital aktivitet er kompetent til å utvikle varme, lys og elektrisitet” . . . *Kan det være noe sant i denne flotte tanke? Kan pulsering av vitalt stoff i den sentrale sol i vårt system være kilden til alt liv som fyller jorden, og som uten tvil også brer seg til andre planeter, som solen så mektig formidler?*

Okkultismen besvarer disse spørsmål bekreftende, og vitenskapen vil også en dag fastslå det. Videre på side 156 skriver Hunt:

Når det gjelder liv – vital kraft – som er kraft svært mye mer opphøyd enn lys, varme eller elektrisitet og faktisk *i stand til å utøve en kontrollerende makt over dem alle* (dette er absolutt okkult) . . . tenderer vi med tilfredshet til å anta at fotosfæren er *vitalkraftens primære basis* og betrakte *med poetisk glede hypotesen som knytter solenergiene til liv*.

Dermed har vi en viktig vitenskapelig bekreftelse på et av våre fundamentale dogmer, nemlig (a) at solen er opphavet til vital kraft, som *er elektrisitetens numenon*, og (b) at det er fra dens mystiske, uransakelige dyp at de livsstrømmer kommer som vibrerer gjennom rommet og gjennom organismene for enhver levende skapning på jorden. La oss se hva en annen fremragende fysiker sier, som kaller dette (vår livsfluidum) ”nerveeter”. Forandrer vi noen få setninger i artikkelen, som siteres i det følgende, får vi en annen *kvasi-okkult avhandling* om livskraft. Det er igjen B.W. Richardson som gir sitt syn i ”*Popular Science Review*”, 10. bind, fra side 380, om ”nerveeter”, slik han har gjort om ”Solkraft” og ”Jordkraft”:

Den forestilling som denne teorien forsøker å avsløre er at mellom molekylerne i materien, fast og flytende, som nervesystemet og faktisk alle kroppens organiske deler består av, eksisterer det et fint, subtile damp- eller gassaktig medium, som holder molekylerne i en struktur hvor de beveger seg overfor hverandre, og arrangerer og omarrangerer former, og overfører og lar overføre alle bevegelser som gjør at et organ eller en kroppsdel holdes i kommunikasjon med andre deler, og som bringer den ytre verden i kommunikasjon med det levende menneske; et medium som når det finnes, demonstrerer seg som fenomenet liv, og som når det mangler universelt, etterlater legemet faktisk dødt.

Og hele solsystemet overgår til *pralaya* – kunne forfatteren ha tilføyd. Men la oss lese mer:

Jeg anvender ordet *eter* i dets alminnelige betydning som en meget lett, damp- eller gassaktig materie. Jeg anvender det kort sagt slik astronomene bruker det når de taler om rommets eter og mener et subtile men materielt medium. . . . Når jeg taler om en *nerveeter*, mener jeg ikke at eteren bare finnes i nervesystemet. Jeg tror virkelig at den er en særlig del av nervenes organisasjon, men da nervene strekker seg inn i alle strukturer som skal bevege og føle, så går den nervøse eteren inn i alle slike deler, og da den nervøse eteren etter mitt syn er et direkte resultat av blodet, kan vi betrakte den som en del av blodets atmosfære. . . . Bevis som bekrefter eksistensen av et fleksibelt medium som gjennomstrømmer nervestoffet og som blir påvirket av enkle trykk er meget overbevisende. . . . Innen nervesystemet finnes det utvilsomt et virkelig nervefluidum, *som våre forgjengere kjente*.² Den nøyaktige kjemiske (?)³ sammensetning av dette fluidum er ennå ikke kjent, da det er forsket lite på dens fysiske egenskaper. Om den beveger seg som strømmer, vet vi ikke; om den sirkulerer vet vi heller ikke; om den dannes i senteret og går derfra ut til alle nervene, eller om den formes alle steder hvor blodet forenes med nervene, vet vi ikke. Vi vet følgelig ikke nøyaktig hvordan dette fluidum virker. Min hjerne forteller meg imidlertid at dette fluidum av nervøst stoff i seg selv ikke er tilstrekkelig til å virke som et subtile medium som forbinder det ytre med menneskets eller dyrets indre univers. Jeg tror – og dette er den korreksjon jeg foreslår i forhold til den eldre teorien – at det må finnes en annen form for stoff som er tilstede gjennom livet; et stoff som finnes i en tilstand av damp eller gass, som gjennomstrømmer hele nervesystemet, som omgir enhver av nervesystemets molekyler *som en omsluttende atmosfære*,⁴ og som er medium for all bevegelse og kommunikasjonen til og fra nervesent-

¹ Dette ”stoffet” er akkurat som bildet i et speil av en flamme fra en lysende veke.

² En av dem var Paracelsus, som kalte den *liquor vitæ* og *archæus*.

³ Heller *alkymistisk* ”sammensetning”.

⁴ ”Denne vitalkraften . . . stråler rundt menneskets som en lysende sfære”, sier Paracelsus i *Paragranum*.

rene. . . Når det bare svakt går opp for en at det gjennom livet i den dyriske organisme finnes en fint fordelt form for stoff, en slags damp som fyller alle deler – og som også oppbevares i noen deler; et stoff som stadig fornyes gjennom en vital kjemi; et stoff som utskilles like lett som pusten etter at den har tjent sitt formål – så bryter en ny strøm av lys inn i fornuften.”

En ny strøm av lys blir visseleg kastet over den fortidige og middelalderlige okkultisme og dens tilhengeres visdom. For Paracelsus skrev det samme for mer enn tre hundre år siden, i det sekstende århundre, slik:

Hele mikrokosmos inneholdes potensielt i *liquor vitæ*, et nervefluidum . . . som inneholder naturen, egenskapene, karakteren og essensen for alle vesener . . . *De Generatione Hominis*) . . . Archæus eller *liquor vitæ* er en essens som er likelig fordelt til alle deler av menneskets legeme . . . *Spiritus vitæ* (livsånden) har sitt opphav i *spiritus mundi* (verdensånden). Da den er en *utstrømning av denne*, inneholder den elementer av alle kosmiske innflytelser, som derfor er den årsak hvor stjernenes virkninger (de kosmiske kreftene) på menneskets usynlige legeme (dets *vitale lingasharira*) kan forklares. (*De Viribus Membrorum*. Se ”Life of Paracelsus” av Franz Hartmann.)

Hadde dr. Richardson studert alle Paracelsus’ hemmelige verker, ville han ikke så ofte ha måttet bemerke ”vi vet ikke” . . . ”det er ikke kjent for oss” . . . osv. Han hadde heller aldri uttalt følgende setninger hvor han tilbakekaller den beste delen av sin uavhengige *gjenopdagelse*, idet han sier (side 384):

Det kan påstås at denne tankerekken ikke inneholder annet en teorien om eterens eksistens . . . som antas å gjennomtrengre rommet . . . Det kan sies at denne universelle eter gjennomstrømmer hele den dyriske organisme utenfra og er del i enhver organisasjon. Dette ville være en fysisk klarlagt panteisme *hvis den var sann* (!!). Den kan ikke være sann fordi den ville fjerne individualiteten i enhver individuell sans . . .

Vi makter ikke å se det slik og *vi vet* at det ikke er slik. Panteismen *kan* bli ”fysisk *gjenopdaget*”. Den var kjent, sett og følt i all fortid. Panteismen manifesterer seg i den enorme stjernehimlen, i havenes og bølgenes brus og i livets beven i gresset eller i det minste blad. Filosofien forkaster en *endelig og ufullkommen* Gud i universet, slik monoteistenes tilhengere fremstiller sin antropomorfske gud. Med betegnelsen *philo-theo-sophia* forkastes den groteske forestilling om at den uendelige, *absolutte* guddom skulle, eller snarere *kunne*, ha noen direkte eller indirekte relasjon til stoffets endelige, illusoriske evolusjon. Det er derfor ikke mulig å forestille seg noe univers *utenom* denne guddom, eller at denne guddom ikke skulle være tilstede i selv den minste flekk av livfull eller livløs substans.¹ Hvordan rommets eter, eller ”nerveeter”, skulle ”fjerne individualiteten i enhver sans” synes uforståelig for de som er bekjent med denne ”nervøse eters” virkelige natur etter sitt sanskrit-, eller snarere esoteriske eller kabbalistiske navn. Richardson innrømmer at:

Om vi ikke individuelt frembrakte kommunikasjonsmediet mellom oss selv og den ytre verden, om den ble frembrakt utenfra og opptatt *alene som en slags vibrasjon*, skulle det trengs færre sanser enn vi har. For bare å anvende to illustrasjoner – lysets eter er ikke tilpasset lyd, og likevel hører vi like godt som vi ser; mens luft, som er mediet for lyd, ikke er mediet for lys, og likevel både ser og hører vi.

Dette er ikke riktig. Oppfatningen om at ”panteismen *ikke kan være sann* fordi den vil ødelegge individualiteten i enhver individuell sans” viser at alle den lærde doktors konklusjoner bygger på moderne, fysiske teorier, selv om han gjerne vil reformere dem. Men det vil han oppdage er umulig å gjøre med mindre han tillater eksistensen av åndelige sanser til erstatning for de gradvis atrofierende fysiske. ”Vi ser og hører” (selvsagt i Richardsons hode) i samsvar med de forklaringer på synets og hørselens fenomener, som den samme materialistiske vitenskap gir, som hevder at vi ikke kan se eller høre på annen måte. Okkultistene og mystikerne vet bedre. De vediske ariere var like fortrolig med lydens og fargenes mysterier som våre fysiologer er med det fysiske plan, men de mestret også hemmelighetene om begge på planer som er utilgjengelige for materialistene. De kjente et dobbelt sett av sanser, ånde-

¹ Dette betyr ikke at enhver busk, tre eller stein er Gud eller *en* gud, men at enhver flekk i det manifesterte, materielle kosmos tilhører og er ”Guds” substans, uansett hvor lavt det har falt i sitt sykliske kretslop gjennom evighetenes vorden, og at enhver slik flekk individuelt, og kosmos kollektivt, er et aspekt og en påminnelse om den universelle *ene sjel* – som filosofien nekter å kalle Gud og dermed begrenser den evige og alltid nærværende rot og essens.

lige og materielle. For et menneske som er berøvet en eller flere sanser, blir de gjenblivende mer utviklet. For eksempel vil den blinde gjenoppdage sitt syn gjennom berøringssansen, hørselen, osv., og den som er døv vil være i stand til å høre gjennom synet, ved å lese på munnen til den som taler. Men disse tilfellene tilhører likevel den materielle verden. De åndelige sansene, de som virker på et høyere bevissthetsplan, forkastes *a priori* av fysiologene, fordi de ikke kjenner den hellige vitenskap. De begrenser eterens virkninger til vibrasjoner og ved å atskille den fra luft – selv om luft er *differensiert* og sammensatt eter – tillegger de de funksjoner som gjør at den passer til fysiologenes spesielle teorier. Men det finnes mer reell vitenskap i Upanishadens lære, når de er korrekt forstått, enn orientalistene, som ikke forstår dem, er villige til å innrømme. *Mentale så vel som fysiske forbindelser mellom de syv sansene* (syv på det fysiske og syv på det mentale plan) blir tydelig forklart og definert i vedaene, og særlig i den Upanishaden som kalles Anugita: ”Det uforgjengelig og det forgjengelige er selvets dobbelte manifestasjon. Av disse er det uforgjengelige det eksisterende (selvets virkelige essens eller natur og det underliggende prinsipp). Manifestasjon som et individ (eller vesen) kalles det forgjengelige.” Slik taler ASKETEN i Anugita og videre: ”Enhver som er født to ganger (innviet) vet at dette er de gamle lære . . . Rommet er det første vesen . . . Rommet (*akasha* eller eterens numenon) har en egenskap . . . og den er bare lyd . . . og lydens egenskaper er shadga, rishbda, ghandara, madhyama, panchama og i tillegg til disse fem *nidhada* og *dhaivata*” (den hinduiske skala). Disse syv toner på skalaen er lydets prinsipper. (Se kap. 35 om Anugita.) Ethvert elements egenskaper, som enhver sans, er syvfoldig, og å dømme og dogmatisere dem på grunnlag av deres manifestasjon (som i seg selv også er syvfoldig) på det materielle eller objektive plan er helt vilkårlig. Det er bare gjennom SELVETS emansipasjon fra disse (syv) former for illusjon man kan skaffe seg kunnskap (hemmelig visdom) om sanseobjektens egenskaper på det dobbelte manifestasjonsplan – det synlige og det usynlige. Derfor sies det:

Konstater dette vidunderlige mysterium . . . Hør også den uttømmende fastsettelse av årsaker. Nesen, tungen, øyet, huden og øret som det femte (sanseorgan), sinnet og forståelsen.¹ Disse syv (sanser) må forstås å være årsakene til (kunnskapen om deres) egenskaper. Duft og smak, og farge, lyd og berøring som den femte, senteret for mentale operasjoner og senteren for forståelse (den høyere åndelige sans eller oppfattelse), *disse syv er årsaker til handling*. Den som lukter, den som spiser, som ser, som taler og som hører som det femte, den som tenker og den som forstår, disse syv bør betraktes som *kreftenes årsaker*.² Disse (kreftene) som innehar egenskaper (*sattva, rajas, tamas*) har gleden av sine egne egenskaper, gode som dårlige” (Anugita).

Så leser vi i Bhagavadgita (kap. 7) hva guddommen (Krishna) sier:

...Bare noen kjenner meg virkelig. Jord, vann, ild, luft, rom (eller *aksha*, eter), sinnet, forståelsen og egoismen (eller oppfattelsen av alle de nevnte på illusjonenes plan) . . . dette er en *lavere* form av min natur. Vit (at det finnes) en annen (form av min) natur, som er høyere og som animerer som en mektig armé og som opprettholder universet . . . Alt dette er vevd omkring meg som perler på en snor (*Mundakopanishd* side 298) . . . Jeg er smaken av vannet, o sønn av Kunti! Jeg er solens og månens lys. Jeg er . . . lyd (dvs. den okkulte essens som ligger bak

¹ Inndelingen av de fysiske sansene på fem stammer fra fjerne tider. Selv om man aksepterer antallet har ingen moderne filosof spurt seg selv hvordan disse sansene kan eksistere, dvs. oppfatte og brukes på en selvbevisst måte, med mindre det fantes en *sjette* sans, den mentale som kunne registrere og oppfatte dem – og en SYVENDE (dette for metafysikerne og okkultistene) for å bevare de åndelige frukter og erindringen om dem, slik som i livets bok som tilhører karma. De gamle regnet med fem sanser, fordi deres lærere (de innviede) stoppet med *hørselen*, fordi denne sansen ble utviklet på det *fysiske plan* (snarere ble innskrenket og begrenset til dette plan) først i begynnelsen av den femte rase. (Den fjerde rase hadde allerede begynt å miste sin *åndelige* tilstand, som var utviklet tidligere i den tredje rasen.)

² Vår tids kommentatorer, som ikke forstår de gamle skolastikernes subtile mening, oppfatter formuleringen ”kreftenes årsaker” som ”at duftens krefter, osv. i forhold til selvet, gjør dette til en kraft, til et aktivt prinsipp” (!), hvilket er ganske fantasifullt. Disse ”syv” oppfattes å være årsakene for kreftene, fordi ”gjenstandene er årsaker, fordi nytelsen av dem forårsaker et inntrykk”. Det betyr esoterisk at disse syv sanser *forårsakes av KREFTER*, som er ”gudene”, for hva kan etterfølgende setning ellers bety? ”Derfor”, sies det at ”disse syv (sansene) er årsakene for frigjørelse” (dvs. når disse årsaker er gjort virkningsløse). ”Og blant de lærde (de vise innviede) som forstår egenskaper *som gudenens posisjon* (snarere natur), hver på sitt sted, ”betyr bare at de ”lærde” forsto naturen av de ulike fenomenenes *numenon*” og at ”egenskaper” i dette tilfellet betyr de høyere planetariske eller elementariske guders eller intelligensers egenskaper, de som hersker over elementene og deres *resultater*, og slett ikke ”sansene”, som vår tids kommentatorer tror. For de ”lærde tror ikke sansene har noe å gjøre med dem, mer enn med deres SELV”. (Se sidene 278 og 279 av 8. bind av ”The Sacred Books of the East”, *Augita*.)

alle disse og egenskapene for alle de andre forskjellige tingene som er nevnt) i rommet . . .den velduftende lukten av jord, stråleglansen fra ilden . . .osv.”

Man burde virkelig studere okkult filosofi før man begynner å søke i naturens mysterier og definere sannheter bare på grunnlag av ytre observasjoner, da det bare er den ”som kjenner sannheten om naturens egenskaper, som forstår skapelsen av alle vesener . . .som er fri” for å ta feil. ”Læreren” sier:

Når man har den nøyaktige forståelse av det store tre, hvor det usette (den okkulte natur, roten til alt) er spiren fra frøet (Parabrahm), som består av forståelse (mahat eller den universelle, intelligente sjel) som stamme og greiner som er den store egoisme,¹ som har huller hvor skuddene spirer, nemlig sansene, og hvor de store (okkulte eller usynlige) elementene er blomsterklaser,² og hvor de grovere elementene (den grove, objektive materie) er de mindre kvistene, som alltid bærer blader og blomster . . .som er evige og hvis frø er Brahman (guddommen); og hugger det med det utmerkede sverdet – kunnskapen (hemmelig visdom) – da oppnår man udødelighet og er frigjort fra fødsel og død.

Dette er livets tre, Asvattha-treet. Bare *etter* å ha kuttet det kan MENNESKET, livets og dødens slave, bli frigjort.

Men vitenskapens menn vet ingenting og vil heller ikke høre om ”kunnskapens sverd” som adepter og asketer anvender. Derfor de ensidige bemerkningene fra de mest liberale blant dem, som er basert på og skyldes den overdrevne betydning som tillegges den tilfeldige inndeling og klassifisering av den fysiske vitenskap. Okkultismen bryr seg lite om dem og naturen enda mindre. Hele rekken av fysiske fenomener utgår fra den *primære* eter – akasha, da den duale akasha utgår fra det udifferensierte såkalte *kaos*, som er et primært *aspekt* av mulaprakriti, rotstoffet og den første abstrakte forestilling man kan gjøre om Parabrahm. Moderne vitenskap kan inndele sin hypotetisk oppfattede eter på så mange måter den måtte ønske. Rommets *virkelige* eter vil likevel forbli som den er. Den har sine syv prinsipper slik hele naturen har, og var det ikke noen eter *ville det heller ikke være noen lyd*, da den i alle sine syv differensieringer er den vibrerende klangbunn i naturen. Dette var det første mysterium oldtidens innvidde lærte. Våre nåværende normale fysiske sanser var (i forhold til dagens perspektiv) unormale i de dager da den langsomme evolusjonen progressivt beveget seg nedad mot materien. Det var en tid da alt som nå betraktes som fenomener og gåtefullt av fysiologene, men som tvinges til å tro på dem – slikt som tankeoverføring, clairvoyance, clairaudience, osv.; i korthet alt som nå kalles ”forunderlig og unormalt” – alt dette og mye mer var en del av hele menneskehetens sanser og evner. Vi beveger oss imidlertid både bakover og fremover og har tapt i åndelighet det vi har vunnet i fysisk utvikling inntil henimot slutten av fjerde rase. Vi (menneskeheten) taper nå gradvis og umerkelig fysisk det vi enda en gang gjenvinner i en åndelige *gjen*-evolusjon. Denne prosessen vil pågå inntil den sjette rotrase bringer oss opp på det åndelige nivået for andre rase, en for lengst utdødd menneskehet.

Men dette vil neppe forstås i dag. Vi må vende tilbake til dr. Richardsons håpefulle men noe ukorrekte hypoteser om ”nerveeter”. Vi har nettopp vist at akasha som villedende er oversatt med ”rom”, i det gamle hinduistiske systemet er den Enes ”førstefødte”, som bare har en egenskap, LYDEN (som er syvfoldig). I esoterisk språk er denne Ene ”Fader”-guddommen og ”lyd” synonymt med *Logos* (ordet eller *sønnen*). Enten det er bevisst eller ikke, må det være det siste og dr. Richardson, som her fremlegger en okkult doktrine – velger den laveste form av denne ”LYDENS” syvfoldige natur, spekulerer over den og tilføyer:

Den teori jeg fremlegger er at nerveeter *er et animalsk produkt*. I ulike dyregrupper kan dens fysiske kvalitet variere slik at den er tilpasset dyrets spesielle behov, men essensielt spiller den samme rolle for alle dyr og frembringes hos alle på samme måte . . .

Her ligger den grunnleggende feilen som leder til alle de feilaktige synspunktene. Denne ”nerveeter” er det laveste prinsipp av ur-essensen, som er *liv*. Det er *dyrisk vitalitet* som er utbredd i hele naturen og som virker etter de betingelser den finner for sin aktivitet. Den er ikke et ”animalsk produkt”, men det levende dyret og den levende blomsten eller planten er *dens* produkter. Den absorberes av det dyriske vev etter deres mer eller mindre sunne eller usunne tilstand – likesom *fysiske* stoffer og strukturer (*i deres opphavelig tilstand vel å merke*) – og reguleres, styrkes og *ernæres* av den fra det øyeblikk et

¹ *Ahamkara* formodentlig, den *selvsentrering* (eller *Ahamhet*) som leder til alle villfarelser.

² Disse elementene er de fem tanmatraene – jord, vann, ild, luft og eter, som frembringer de grove elementene.

vesen fødes. Den nedstiger i stort omfang til planteverdenen ved *sushumna*-solstrålen, som opplyser og ernærer månen, og det er ved dens stråler den kaster sitt lys over og gjennomtrenger mennesker og dyr, mer under søvn og hvile enn når de er i full aktivitet. Derfor tar dr. Richardson igjen feil når han sier:

Nerveeteren er etter min oppfatning ikke *i seg selv aktiv, heller ikke stimulerer den dyrisk bevegelse i form av en kraft*, men den er nødvendig for å skape de tilstander hvor bevegelse blir mulig. (Det er *akkurat omvendt*.) . . . Den er en leder for alle varme-, lys- og lydvibrasjoner, for elektrisk virksomhet og mekanisk friksjon.¹ Gjennom livet holder den nervesystemet i fullkommen spenning. (*Riktig*.) Ved anstrengelser kvitter man seg med den (*snarere frembringer*) . . . og da behovet for den er større enn tilførselen, synes mangelen ved nervesammenbrudd og utmattelse.² Den akkumuleres i nervesentrene under søvnen og bringer dem i passende tilstand, noe som vekker musklene til fornyet aktivitet..

Nettopp. Dette er helt korrekt og forståelig. Derfor..

Når kroppen er helt fornyet av den, får den kapasitet for bevegelse og fylles med *liv*. Uten den blir kroppen slapp, innskumpet og død og *bærer bud om å ha mistet noe fysisk som fantes da den var levende*.

Den moderne vitenskap benekter eksistensen av et "vitalt prinsipp". Dette utdraget er et klart bevis for vitenskapens store feiltakelse. Men dette "fysiske noe", som vi kaller livsfluidum – Paracelcus' *Liquor Vitæ* – har ikke *forlatt kroppen*, slik dr. Richardson tror. Det har bare endret sin tilstand fra aktivitet til passivitet og blitt latent på grunn av vevets altfor sykelige tilstand, som den ikke lenger kan kontrollere. Når dødsstivheten *rigor mortis* er fullstendig inntrådt, vekkes "*Liquor Vitæ*" igjen til aktivitet og begynner sitt *kjemiske* arbeid med atomene. Brahma-Vishnu – skaperen og livets opprettholder – har forvandlet seg til Shiva *ødeleggeren*.

Til sist skriver han på side 387:

Nerveeteren kan bli forgiftet. Jeg mener den kan oppta i seg gjennom diffusjon andre gasser og damper utefra. Den kan også innenfra oppta produkter av stoffer som er svelget og fordøyet, eller forråtnelsesgasser frembrakt i kroppen som følge av sykdom.

Den lærde herre kunne ha tilføyd på grunnlag av samme okkulte prinsipp at 'nerveeteren' i en person kan forgiftes av 'nerveeteren' fra en annen person eller personens *auriske utstrømninger*. Men la oss se hva Paracelcus sier om 'nerveeteren':

Archæus har en magnetisk natur og *tiltrekker eller frastøter* andre sympatiske og antipatiske krefter fra det samme planet. Jo mindre motstandkraft en person innehar overfor astral påvirkning, dess mer vil personen bli utsatt for slike påvirkninger. Livskraften er ikke innelukket i mennesket, men stråler (innen) og rundt det som en lyssende sfære (aura), og den kan påvirke innen en viss avstand . . . Den *kan forgifte livsessen (blodet) og forårsake sykdom*, eller den kan rense den etter at den er blitt forurenset og gjenopprette sunnhet. (*Paragranum; "Life of Paracelcus" av dr. F. Hartmann*.)

At Archæus og 'nerveeter' er identisk påvises av den engelske vitenskapsmann, som sier at dens spenning *generelt* kan være for høy eller for lav, og at dette skyldes "lokale endringer i det nervestoff hvor den finnes". . . . "Ved sterk opphisselse kan den vibrere som ved en storm og påføre enhver muskel, som kontrolleres av hjernen eller ryggmargen, ukontrollerte bevegelser – ubeviste krampetrekninger."

Dette kalles nervøs opphisselse, men ingen unntatt okkultistene kjenner grunnen til slike nerveforstyrrelser eller forklarer de *primære* årsaker til den. "Livsprinsippet" kan drepe *når det for mye av det* og når det er for lite av det. På det manifesterte (eller vårt) plan er dette prinsipp bare virkningene og resultatet av "hærskarenes" *intelligente handlinger* – det kollektiv prinsipp – det manifesterte LIV og LYS. Det er underordnet og utstråler fra det alltid usynlige, evige og absolutte ENE LIV i en nedstigende

¹ Leder i betydningen *upadhi* – en materiell og fysisk basis, men som verdenssjelens og naturens *vitale* krafts annet prinsipp blir den *intelligent* ledet av dens femte prinsipp.

² En for stor overflod av den i nervesystemet leder ofte til sykdom og død. Hvis den *ble frembrakt av det dyriske systemet* ville ikke det være tilfelle. Dette viser dets uavhengighet av systemet og forbindelsen til solkraften, slik Metcalfe og professor Hunt forklarer.

og oppstigende skala av hierarkiske grader – en sann syvfoldig stige med LYDEN (eller Logos) i den øvre enden og vidyadharaene¹ (de lavere pitrier) på den nederste.

Okkultistene er selvsagt helt klar over at vitalismens ”villfarelser”, som Vogt og Huxley latterliggjorde, fremdeles finner støtte i meget høye, vitenskapelige sirkler, og de er derfor lykkelig over ikke å stå alene. Professor de Quatrefages skriver således:

Det er helt sant at vi ikke vet *hva* liv er; likeledes som vi ikke vet *hvilken* kraft som satte stjernene i bevegelse. . . Levende vesener er tunge og derfor utsatt for gravitasjon. De er gjenstand for tallrike, ulike fysisk-kjemiske fenomener, som er uunnværlig for deres eksistens, og som må tilskrives eterdynamiske virkninger (elektrisitet, varme, osv.). Men disse fenomener blir her manifestert *under innflytelse fra en annen kraft* . . . Livet er ikke antagonistisk til livløse krefter, men den styrer og hersker over deres aktivitet gjennom sine lover. (*”The Human Species”*, side 11.)

---

¹ I et nylig utgitt verk om symbolikken innen buddhismen og kristendommen (snarere innen buddhismen og den romerske katolisismen, hvor det påvises at mange senere ritualer og dogmer innen den nordlige buddhisme i sin *ytre, folkelige form* er de samme som innen den katolske kirke) finnes noen merverdige fakta. Bokens forfatter har med mer pretensjon enn lærdom ukritisk tatt inn i boken både eldre og moderne buddhistisk lære og sørgelig sammenblandet lamaisme med buddhisme. På bokens side 404, under overskriften *”Buddhism in Christendom, or Jesus the Essene”*, hengir vår *pseudo-orientalist* seg til å kritisere den esoteriske buddhismes ”syv prinsipper” og forsøker å latterliggjøre dem. På den siste side 405 skriver han entusiastisk om *vidyadharene*, ”de syv store legioner av døde menn som har fått visdom”. Disse vidyadharene, som noen orientalist omtaler som ”halvguder”, er eksoterisk faktisk en type siddhaer, ”fulle av hengivenhet”, og *esoterisk* er de identisk med de syv klasser av pitrier, hvor en klasse tilførte mennesket i tredje rase selvbevissthet ved å inkarnere i de menneskelige skallene. ”Hymnet til solen” ved slutten av dette forunderlige mosaikkverk, hvor buddhismen tilføres en *personlig gud* (!!) er uheldigvis et slag mot de bevisene den uheldige forfatter så møysommelig har samlet.

Teosofene er fullt klar over at Rhys Davids tilsvarende har gitt uttrykk for sin mening om deres tro. Han sa at de teorier som ble fremlagt av forfatteren av *”Esoteric Buddhism”* verken var buddhisme eller esoteriske. Kommentaren er a) et resultat av en kjedelig feil der det ble skrevet ”buddhisme” i stedet for ”budhisme” eller *budhisme*; dvs. systemet ble tilknyttet Gautamas religion istedenfor den hemmelige visdom som Krishna, Sankaracharya og mange andre forkynnte, i like stor grad som Gautama; og b) det umulige ved at Rhys Davids skulle vite noe om den sanne esoteriske lære. Men han er likevel den største pali- og buddhistforsker i dag. Derfor bør man lytte til alt han har å si. Men når en som ikke vet mer om esoterisk buddhisme i vitenskapelig og materialistisk henseende enn han kjenner esoterisk filosofi, fornærmer de han bærer med sin ondskapsfullhet og fremtrer overfor teosofene som en grundig forsker, kan man bare smile og le hjertelig av ham.

IX. SOLTEORIEN.

EN KORT ANALYSE AV VITENSKAPENS SAMMENSATTE OG ENKLE ELEMENTER I FORHOLD TIL OKKULT LÆRE. HVOR VITENSKAPELIG DENNE TEORIEN ER, SLIK DEN ALLMENT OPPFATTES.

I sitt svar på dr. Gulls angrep på vitalitetsteorien (som uatskillelig er forbundet med oldtidens elementer innen okkult filosofi) fremfører professor Beale noen ord som både er tankevekkende og vakre:

Det er et mysterium i livet – et mysterium vi aldri er kommet til bunns i, og som blir større jo dypere livets fenomen studeres og kontempleres. I levende sentre – som er langt mer sentrale enn de sentre som sees med det beste forstørrelsesutstyr, i sentre av levende stoff, som øyet ikke kan gjennomtrengre, men som vår forståelse kan nærme seg – foregår forandringer som ikke de mest avanserte fysikere eller kjemikere kan gi oss noen forestillinger om. *Det er heller ikke den minste grunn til å tro at naturen av disse forandringer vil bli fastlagt gjennom fysiske undersøkelser, fordi de utvilsomt tilhører en orden eller natur som er helt forskjellig fra noen andre kjente fenomener.*

Dette ”mysterium” eller LIVSESENSENS opphav lokaliserer okkultismen til det samme senter som kjernen av *urstoffet* (som det er et av) i vårt solsystem.

”Solen er hjertet i den solare verden (solsystemet) og dens hjerne er skjult bak den synlige sol. Derfra stråler sansningen ut til hvert nervesenter i det store legeme, og bølgene av livsensens flyter inn i enhver arterie og åre . . . Planetene er dens lemmer og puls...” (Kommentaren.)

Det ble konstatert andre steder (i *the Theosophist*) at den okkulte filosofi benekter at solen er en brennende klode, men at den simpelthen er en verden, en glødende sfære, og at den *virkelige* solen er skjult bak, hvor det synlige bare er refleksjonen av den, dens *skall*. Nadmyth pileblader, som J. Herschell feilaktig trodde var ”solboere”, er reservoarer av solens vitale energi, ”den vitale elektrisitet som ernærer hele systemet. . . Den skjulte sol er dermed lagringsstedet for vårt lille kosmos, som selv frembringer sitt vitale fluidum, og som mottar like mye som den avgir”, mens den synlige sol bare er et *vindu i det virkelige* solare slott, som imidlertid trofast reflekterer den indre virksomhet.

Det skjer dermed en regelmessig sirkulasjon av vitalt fluidum gjennom systemet, hvor solen er hjertet – på samme måte som blodsirkulasjonen i en menneskekropp – gjennom en manvantarisk solperiode eller liv, hvor solen trekker seg sammen like rytmisk som menneskehjertet gjør. Forskjellen er at i stedet for å sirkulere hvert sekund eller to, bruker det solare blodet ti år og et helt år for å passere gjennom *forkammeret* og *hjertekammeret* før det skyller gjennom *lungene* og går over til systemets store årer og arterier.

Dette vil ikke vitenskapen benekte, fordi astronomene vet at antall solflekker øker hvert ellefte år,¹ noe som *skyldes sammentrekninger* av det solare HJERTE. Universet (eller vår verden i dette tilfelle) puster, akkurat som mennesket og ethvert levende vesen, plante og som selv mineralene gjør på jorden, og som vår klode gjør i løpet av 24 timer. Det mørke områdene på solen skyldes *ikke* ”absorbering forårsaket av damper fra solens indre som ligger mellom fotosfæren og observatøren”, slik fader Secchi forklarer (i ”*Le Soleil*”, II, 184). Heller ikke er flekkene formet ”av materie (oppvarmet gassaktig materie), som etter erupsjonene faller ned på solens overflate”. Det ligner hjertets regelmessige og sunne pulsslag, hvor livets fluidum flyter gjennom dets hule muskler. Om det menneskelige hjerte kunne gjøres lysende, og det levende og bankende organet kunne gjøres synlig, slik at det kunne reflekteres på en skjerm, slik som astronomene gjør i sine forelesninger – om for eksempel månen – så ville man se at solflekkfenomenet gjentok seg hvert sekund, som følge av sammentrekninger og blodets bevegelse.

¹ Selv om vitenskapen ikke benekter dette, så angir den som vanlig feilaktige årsaker, hvor teoriene strider mot hverandre, (se *Secchis, Fayes og Youngs teorier*), hvor flekkene skyldes ansamlinger av kjøligere gasser på overflaten enn i fotosfæren (?), osv., osv. Men det finnes vitenskapsmenn, som mener flekkene har *astrologisk* betydning. Professor Jevons mener de store, periodiske handelskrisene skyldes solflekkenes innflytelse hvert ellefte år. Se hans ”*Investigations into Currency and Finance.*”) Dette fortjener virkelig ros og oppmuntring.

Det sies i et geologisk verk at det er *vitenskapens drøm* at "alle kjente, kjemiske elementer en dag vil finnes å være *modifikasjoner av et enkelt materielt element*." ("*World-Life*", side 48.)

Den okkulte filosofi har påstått dette siden eksistensen av menneskets språk og tale, bare med den tilføyelse ifølge prinsippet om analogiens uforanderlige lov – "som ovenfor, så nedenfor" – det andre aksiomet om at det i virkeligheten verken er ånd eller materie, bare talløse aspekter av den ene, alltid skjulte VÆREN (eller *Sat*). Det homogene urelementet er *ett og enkelt bare* på bevissthetens og sansningens *jordiske plan*, da materie når alt kommer til alt ikke er annet enn rekkefølgen av våre egne bevissthetstilstander og ånd en psykisk, intuitiv forestilling. Selv på det neste høyere planet, vil dette *enkle elementet* slik det er definert på vår jord av nåværende vitenskap som den endelige, udelelige bestanddel av et eller annet stoff – i en verden for høyere åndelig sansning bli kategorisert som noe virkelig komplekst. Vårt rene vann ville bli funnet å inneholde, ikke bare de to *enkle* elementene oksygen og hydrogen, men mange andre bestanddeler, som vår jordiske, moderne kjemi ikke aner noe om. Som i stoffets verden, så også i den åndelige verden; skyggen av det som oppfattes på det objektive plan finnes også på det rent subjektive. Den perfekt, homogene minste partikkel, som Hæckels *monera* sarkode, blir nå betraktet som den jordiske eksistens første livsform (Huxleys "protoplasma")¹; og *Bathybius Hæckelii* må spores tilbake til sin førjordiske opprinnelse. Dette oppfattes først av astronomer på sitt tredje evolusjonstrinn i den såkalte "sekundære skapelse". Men de som studerer esoterisk filosofi forstår altfor godt den hemmelige betydningen av dette verset: "Brahmâ har hovedsakelig prakriti-*aspektet*, både utviklet og uutviklet . . . Ånden, o du to ganger fødte (innvidde), er Brahmâs hoved-*aspekt*. Det neste er et tofoldig aspekt – av prakriti og purusha, både utviklet og uutviklet; og *tiden* er det siste! *Anu* er et av Brahmâs navn (atskilt fra Brahma – intetkjønn), som betyr "atom": aniyamsam aniyasam, "det meste atomiske av det atomiske", den "uforanderlige og uforgjengelige (achyuta) Purushottama".

Derfor er de elementer vi kjenner – uansett hvilket antall de har og slik de forstås nå – ikke og kan heller ikke være *ur-elementer*. De ble skapt av "*den kalde, strålende moders melkehvite masser*" og "*den hete faders ildsæd*", som "*er ett*", eller for å uttrykke det i den moderne vitenskaps klarere språk, disse elementene oppsto i dypet av den opprinnelige ildtåken – de *uoppløselige* tåkemassers hvitglødende damper, for som professor Newcomb påviser (i sin "*Popular Astronomy*" på side 444), *oppløselige* tåkemasser er ikke egentlig en klasse av tåkemassene.

Mer enn halvparten av de som først feilaktig ble trodd å være tåkemasser – tror han – er hva han kaller "stjernekllynger". De elementer som nå kjennes, har fått sin faste plass i denne fjerde runde og femte rase. De har en kort hvileperiode før de igjen blir drevet oppover i sin åndelige evolusjon, da "Orcus' levende ild" vil oppløse selv de mest uoppløselige og spre dem inn i den opphavelige ENE – enda en gang.

Imidlertid går okkultisten lenger, slik som vist i kommentarene til de syv versene. Derfor kan han neppe vente noen slags hjelp eller anerkjennelse fra vitenskapen, som vil forkaste både hans "aniyamsam aniyasam (det absolutt åndelige atom) og hans manasaputraer – "tankefødte mennesker". Ved å oppløse det "enkelte materielle element" i et absolutt *uoppløselig* element – ånd eller "rotmaterie", og dermed plassere det på utsiden av den fysiske filosofis område og rekkevidde – så har han selvsagt lite til felles med de ortodokse vitenskapsmenn. Han fastholder at ånd og materie er to FASSETTER av den ukjente ENHET og at deres tilsynelatende motsatte aspekter beror på (a) stoffets forskjellige differensieringsgrader, og (b) det bevissthetsnivå mennesket selv har oppnådd. Dette er imidlertid metafysikk og har lite med fysikk å gjøre – uansett hvor stor den fysiske *filosofi* er innen sin egen jordiske begrensning.

Når vitenskapen innrømmer, om ikke dens faktiske eksistens så i alle fall muligheten av eksistensen av et univers, som med sine talløse former, betingelser og aspekter er bygget av "en enkelt substans",² må den utvikle seg videre. Med mindre den innrømmer muligheten av et element, eller okkul-

¹ Siden disse sider ble skrevet har "den jordiske eksistens første livsform", etter en mer inngående kjemisk analyse, vist seg å være en utfelling av kalksulfat – og derved fra et vitenskapelig synspunkt ikke en gang en *organisk* substans!! *Sic transit gloria mundi!*

² I "*World-Life*" – på side 48 – i de tilføyde fotnoter, sier professor Winchell: "Det er alminnelig kjent at stoff med ekstremt høye temperaturer finnes i usammensatte tilstander – det vil si at ingen kjemiske kombinasjoner eksisterer". For å bevise materiens enhet henviser han til spekteret, som i ethvert tilfelle av homogenitet vil vise en *lys* linje, mens det ved kombinasjoner av flere molekyler – som i en stjernetake eller en stjerne – "vil spekteret

tistens ENE LIV. Den vil bli nødt til å henge den "ene substans", særlig hvis den begrenser seg bare til den solare tåkemasser, opp i luften som Mahomets kiste, likevel uten den magneten som holdt den på plass. Selv om de spekulerende fysikere ikke med tilstrekkelig presisjonsgrad er i stand til å forklare hva nebularteorien *innebærer*, har de og vi heldigvis – takket være professor Winchell og flere avvikende astronomer – blitt i stand til å innse hva *den ikke* innebærer. (Se "World-Life".)

Uheldigvis er dette langt i fra å løse selv de enkleste av de problemer som har plaget og som fremdeles plager de lærde menn i deres søken etter sannheten. Vi må fortsette med våre undersøkelser og starte med den moderne vitenskaps første hypoteser for å avdekke *hvor* og *hvorfor* den feiler. Det vil kanskje vise seg at Stallo hadde rett, når alt kommer til alt, og at alle feiltakelsene og selvmotsigelsene de fremragende lærde menn er skyldig i simpelthen skyldes deres abnorme innstilling. De er og ønsker for enhver pris å forbli materialistiske, selv om "den atom-mekanistiske teoris alminnelige prinsipper – grunnlaget for den moderne fysikk – *substansielt er identisk* med hovedpunktene av den ontologiske metafysikk". "Derved blir ontologiens fundamentale feiltakelser synlig i forhold til den fysiske vitenskaps fremgang." ("*Concepts of modern Physics*" side 6.) Vitenskapen er gjennomsyret av metafysiske begreper, men vitenskapsmennene vil ikke innrømme det og kjemper desperat for å sette en atom-mekanisk maske på naturens rent ulegemlige og åndelige lover på vårt plan – og benekter å innrømme deres virkelighet selv på andre plan, hvis blotte eksistens de avviser *a priori*.

Det er imidlertid enkelt å påvise hvordan vitenskapen, som har hengitt seg til sitt materialistiske syn, helt siden Newtons dager har bestrebet seg på å sette sine falske masker på fakta og sannheten. Men denne oppgaven blir for hvert år vanskeligere, og for hvert år nærmer kjemien – foran alle andre vitenskaper – seg nærmere og nærmere den okkulte sone i naturen. Den tar til seg alle de sannheter den okkulte vitenskap har stått for i tidsaldre, som hittil bittert er blitt latterliggjort. "Stoffet er evig", sier den esoteriske lære, men det stoff okkultistene forestiller seg i dets *laya* eller *nulltilstand* er ikke den moderne vitenskaps stoff, selv ikke i dets mest forfinede, gassaktige tilstand. Crookes "strålestoff" blir fremstå som stoff av groveste slag da alt begynte, og det vil bli ren ånd før det vender tilbake til det første differensieringspunkt. Når derfor adepten eller alkymisten tilføyer at selv om stoffet er evig, fordi det er PRADHANA, så blir atomene *gjenfødt ved hver ny manvantara* eller gjenoppbygging av universet, så er dette ikke en slik selvmotsigelse som materialisten, som ikke tror på noe bortenfor atomet. Det er en forskjell på *manifestert* og *umanifestert* stoff, mellom *pradhana*, den innledende og endeløse årsak, og *prakriti* eller den manifesterte virkning. Som det heter:

"Det som er den ikke utviklede årsak kaller de mest fremstående vise uttrykkelig for *pradhana*, *det opprinnelige grunnlag*, som er subtil *prakriti*, i motsetning til det som er evig, og som både er og ikke er *en ren prosess*." ¹

Det som i moderne terminologi kalles ånd og materie, er i evigheten ETT som den stadige årsak, og det er verken ånd eller materie, men DET – som på sanskrit kalles TAD ("det") – alt som er, var og vil bli, alt menneskets fantasi er kapabel til å forestille seg. Selv hinduismens eksoteriske panteisme fremstiller det slik ingen monoteistisk filosofi noensinne har gjort, for med sitt strålende språk innledes dens kosmogoni med de velkjente ordene:

"Det var verken dag eller natt, himmel eller jord, mørke eller lys, og det fantes ikke noe annet som sansene eller mentaliteten kunne oppfatte. Men Brahmâ fantes, essensielt *prakriti* (natur) og ånd. For Vishnus *to aspekter* er noe annet enn hans høyeste, essensielle aspekt, *prakriti* og ånd, o brahman. *Når*

---

bestå av to eller tre lyse linjer!" Dette vil ikke bevise verken det ene eller det andre for fysiker-okkultisten, som påstår at bortenfor grensen av *synlig* materie vil intet spektrum, teleskop eller mikroskop være til nytte. Materiens enhet og det som er virkelig kosmisk stoff for alkymisten, eller "Adams jord" som kabbalistene kaller det, kan ikke bevises eller motbevises verken av den franske vitenskapsmannen Dumas, som "på grunnlag av atomvektsforhold fremmer forslag om "elementenes" sammensatte natur", eller selv Crooke's "strålestoff", selv om hans eksperimenter synes "å bli best forstått ved hypotesen om grunnstoffenes homogenitet og materietilstandenes kontinuitet". For alt dette går ikke bortenfor MATERIELT stoff for å si det slik, selv i det som påvises ved *spekteret*, dette de fysiske eksperimenteres "Shivas øye". Det er om dette forhold H.St. Claire Deville kunne si at "når legemer som anses å være enkle, kombinerer seg med hverandre, forsvinner de og blir *individuell tilintetgjort*" – fordi de ikke kunne følge disse legemer i sin videre forvandling i verden av *åndelig*, kosmisk materie. Den moderne vitenskap vil aldri bli i stand til å grave dypt nok i de kosmiske formasjonene til å finne *roten* til verdensstoffet eller materien, med mindre den arbeider langs de samme tankelinjer som den middelalderlige alkymist gjorde.

¹ *Vishnu Purana*, I, kap. 2, Fitzedward Hall's oversettelse.

disse hans to andre ASPEKTER ikke lenger består, men er oppløst, da blir det aspekt hvor form og alt annet, dvs. det skapte, på ny utgår, som blir betegnet som tiden, o du to ganger fødte.”

Det er det som er oppløst, eller det illusoriske *duale* aspekt av Det, hvor essensen evig er ETT, vi kaller evig materie eller substans, (se del VIII, Liv, kraft og tyngde, sitatet fra *Anugita*.) formløs, kjønnsløs, ufattbar, selv for vår *sjette* sans eller sinnet, og som vi derfor nekter å betrakte som mono-teistenes *personlige*, antropomorfske Gud.

Hvordan blir disse to påstandene – at stoffet er evig og at atomet er periodisk og ikke evig – betraktet av den moderne, eksakte vitenskap? Den materialistiske fysiker vil kritisere og latterliggjøre dem. Den liberale og progressive vitenskapsmann, den sanne og seriøse vitenskapelige sannhetssøker, som for eksempel den eminente kjemiker Crookes, vil bekrefte *sannsynligheten* av de to påstandene. For før ekkoet av hans forelesning om ”elementenes fødsel” hadde dødd hen – en forelesning han ga for den kjemiske avdeling av det britiske selskap på dets siste møte i Birmingham, som forbauset enhver evolusjonist som hørte eller leste om den – så kom et annet sist i mars 1888. Enda en gang bringer presidenten for det kjemiske selskap resultatene av noen nye oppdagelser innen atomenes verden frem for vitenskapens verden og offentligheten, og disse oppdagelsene bekrefter på enhver måte den okkulte lære. De er mer forbausende enn det han fremla i sin første forelesning og fortjener enhver okkultists, teosofs og metafysikers oppmerksomhet. Dette sier han i sin ”Elementer og *meta-elementer*” og rettferdiggjør dermed Stallos beskyldninger og forutseenhet med den fryktløshet som kjennetegner et vitenskapelig sinn som elsker vitenskapen for sannhetens skyld, uten hensyn til konsekvenser for egen ære og renommé. Vi siterer hans egne ord:

Tillat meg, mine herrer, en kort stund å henlede deres oppmerksomhet på et tema som gjelder kjemiens grunnleggende prinsipper, et tema som kan lede oss til å innrømme den mulige eksistens av legemer, som selv om de verken er sammensatte eller blandinger og dermed ikke er elementer i ordets strengeste forstand – er legemer jeg vil kalle ”meta-elementer”. For å forklare er det nødvendig å gå tilbake til vår oppfatning av et element. Hva er kriteriene for et element? Hvor skal vi trekke grensen mellom distinkt eksistens og identitet? Ingen betviler at oksygen, natrium, klor og svovel er særlige elementer. Når vi kommer til slike grupper som klor, brom, jod osv. er vi fortsatt ikke i tvil, selv om hvis det fantes noe som anga graden av ”elementaliteten” – og dit kan vi en dag havne – må det innrømmes at klor likner mer på brom enn på oksygen, natrium eller svovel. Også nikkel og kobolt likner hverandre mye, selv om ingen vil betvile deres posisjon som særskilte elementer. Likevel kan jeg ikke unnlate å spekulere på hva som ville vært den rådende oppfatning blant kjemikere om disse legemer og deres respektive oppløsninger hadde frembrakt samme farger, i stedet for farger som omtrentlig talt er gjensidig komplementære. Ville deres distinkte egenart også nå blitt anerkjent? Når vi går videre og kommer til de såkalte sjeldne jordartene blir grunnen under våre føtter mindre sikker. Vi ville kanskje akseptere scandium, yttrium og andre av det samme som elementer, men hva skal vi si i tilfeller som praseo- og neo-dynium, som det kan sies ikke atskilles av en velmarkert kjemisk forskjell, og hvor deres krav om separat individualitet skyldes en mindre forskjell i basisitet og krystalliseringssevne, selv om spektrale undersøkelser viser at deres fysiske ulikheter er sterkt markert? Selv her kan vi forestille oss at majoriteten av kjemikere ville tendere til imøtekommenhet og at de ville tillate disse to elementene inn i den magiske sirkelen. Om de derved appellerer til noe stort prinsipp er et åpent spørsmål. Hvis vi åpner for disse to hvordan kan vi da rettferdiggjøre å ekskludere en serie av elementale legemer eller meta-elementer som Krüss og Nilson har gjort kjent for oss? Her er de spektrale ulikhetene klart markert, mens mine egne undersøkelser på didymium også viser en mindre forskjell i basisitet mellom i det minste noen av disse tvilsomme legemer. I samme kategori faller de tallrike separate legemer som det er sannsynlig av yttrium, erbium, samarium og andre såkalte ”elementer” blir og stadig blir oppspaltet i. Hvor skal vi trekke grensen? De ulike gruppene glir så umerkelig over i hverandre at det er umulig å stille opp en klar grense mellom to sidestillende legemer og si at legemet på den ene side av grensen er et element, mens det på den andre siden ikke er et element og bare noe som simulerer eller tilnærmer seg et element. I alle tilfeller hvor det er mulig å trekke en fornuftig grense, vil det uten tvil være enkelt å anvise legemer på deres rette plass, men i alle tilfeller av klassifikasjon oppstår den største vanskelighet når man nærmer seg grenselinjen. Mindre kjemiske ulikheter blir selvsagt akseptert og opp til et visst punkt har det også klart markerte fysiske forskjeller. Men hva skal vi si, når den eneste kjemiske forskjell er en nesten umerkelig tendens for det ene legemet – eller et par eller en gruppe – å bunnfelle før det andre? Det finnes tilfeller hvor den kjemiske forskjell nærmer seg forsvinningspunktet, selv om det finnes klart markerte fysiske forskjeller. Her møter vi en ny vanskelighet: hva er kjemisk og hva er fysisk når uklarhetene er så store? Bør vi ikke kalle en svak tendens for et begynnende amorft bunnfall fra det ene før det andre en ”fysisk forskjell”? Og bør vi ikke kalle fargede reaksjoner avhengig av mengden av en spesiell syre og variasjoner etter konsentrasjonen av blandingen og av det oppløsningsmiddel som er anvendt ”kjemiske forskjeller”? Jeg kan ikke se hvordan vi kan benekte et legemes elementære karakter, når det avviker fra andre ved markert farge eller spektrale reaksjoner, når vi anerkjenner et annet legeme hvis eneste spesialitet er en ørliten forskjell i basisitet. Har vi åpnet døren vid nok til å innrømme spektrale forskjeller, må vi spørre

hvor ubetydelig forskjellene skal være for at en kandidat skal aksepteres. Jeg vil fra mine egne eksperimenter gi eksempler på noen av disse tvilsomme kandidater.

Her nevner den store kjemiker flere tilfeller av svært uvanlig atferd for molekyler og jordarter, som ser like ut, men som likevel ved nærmere nøyaktige undersøkelser viste forskjeller, som uansett hvor ubetydelige de var, likevel viste at ingen av dem var *usammensatte* legemer, og at de 60 eller 70 elementer kjemien kjenner ikke lenger er tilstrekkelige. Deres antall er åpenbart legio, men da den såkalte ”periodiske teori” står i veien for en ubegrenset økning av elementer, blir Crookes nødt til å finne på noe som kan forene den nye oppdagelsen med den gamle teori. ”Denne teorien”, sier han:

..har vunnet så omfattende bekræftelse at vi ikke så lett kan akseptere en fortolkning av fenomener som ikke er i samsvar med den. Men tenker vi oss elementene forsterket av et stort antall legemer med små avvik fra hverandres egenskaper, og – om jeg må bruke dette uttrykket – som danner samlinger av stjernetaker, hvor vi tidligere så, eller trodde vi så, atskilte stjerner, så kan ikke den periodiske ordningen fastholdes, i hvert fall ikke hvis vi skal opprettholde vår vanlige oppfatning av et element. La oss derfor justere oppfatningen. Bruker vi ”elementgruppe” istedenfor ”element”, og lar disse elementgruppene overta plassen for de gamle elementene i det periodiske skjemaet – så forsvinner problemet. Og når vi definerer et element, bør vi ikke anvende den ytre grense, men en indre type. La oss for eksempel si at det minste målbare kvantum av yttrium er en samling atomer, som nesten i uendelig grad likner hverandre mer enn atomene i noe annet nærstående element. Dette tilsier ikke at atomene skal være absolutt like. Den atomvekten vi tilskriver yttrium representerer derfor bare en gjennomsnittsverdi, hvor den absolutte vekten av individuelle atomer i ”elementet” kan variere innenfor visse grenser. Hvis min antagelse er holdbar, og vi kunne atskille atom fra atom, ville vi finne at de varierer innen snevre grenser på hver side av gjennomsnittet. Selve fraksjoneringsprosessen innebærer at det hos visse legemer finnes slike ulikheter.

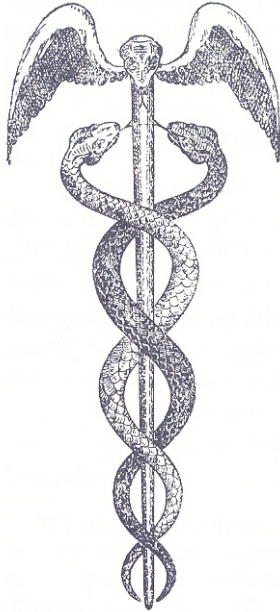
Fakta og sannhet har nok en gang tvunget den ”eksakte” vitenskap til å utvide sitt syn og endre de begreper som maskerte mangfoldet og reduserte det til ett legeme – akkurat som de materialistiske religiøse forvandlet de syv Elohim og deres herskare til én Jehova. Erstatt de kjemiske begrepene ”molekyl”, ”atom”, ”partikkel”, osv. med ordene ”herskare”, ”monader”, ”devaer”, osv., og man skulle tro det var gudenes fødsel og de manvantariske, *intelligente* krefters evolusjon som ble beskrevet. Men den lærde foreleser tillegger noe enda mer tankevekkende til sine beskrivende bemerkninger, bevisst eller ubevisst – hvem vet? For han sier videre:

Inntil nylig ble slike legemer betraktet som elementer. De hadde bestemte kjemiske og fysiske egenskaper, og de hadde anerkjente atomvekter. Tar vi en ren, fortynnet oppløsning av et slikt legeme, yttrium for eksempel, og tilfører en stor mengde sterk ammoniakk, får vi et bunnfall som synes å være fullkomment homogent. Hvis vi i stedet tilfører en meget fortynnet ammoniakk i et kvantum som bare er tilstrekkelig til å utfelle halvparten av tilstedeværende base, får vi ikke et umiddelbart bunnfall. Rører vi dette grundig rundt for å forsikre oss om at oppløsningen og ammoniakken blir godt nok blandet, og lar skålen stå i en time og er nøye på å holde støv borte, vil vi fremdeles se at væsken er klar og ren uten spor av grums. Etter tre eller fire timer kommer imidlertid en opalessens til syne, og neste morgen vil det være et bunnfall. La oss nå spørre oss selv: Hva forteller dette fenomenet? Den mengde bunnfellingsmiddel som ble anvendt var bare tilstrekkelig til å utfelle halvparten av mengden av yttrium. Derfor har det foregått en slags seleksjonsprosess i flere timer. Bunnfellingen har *åpenbart ikke skjedd tilfeldig*, hvor de molekyler i basen som tilfeldigvis kom i berøring med et ammoniakkmolekyl ble oppløst, for vi har sørget for at væsken ble godt blandet, slik at et molekyl av det opprinnelige saltet ikke skulle bli mer utsatt for å bli oppløst enn et annet. Tar vi i tillegg hensyn til den tid som har passert før bunnfallet kom til syne, *kan vi ikke unngå å konkludere med at det har foregått en utvelgelsesprosess i disse første timene*. Problemet er ikke hvorfor bunnfallet frembringes, men hva som bestemmer at noen atomer skal falle ned men andre skal forbli i blandingen. Av alle de atomene som finnes i blandingen, *hva slags kraft er det som dirigerer hvert atom til sin rette plass? Vi kan forestille oss en slags dirigerende kraft som gjennomgår atom for atom og velger noen for utfelling og andre til å forbli i oppløsningen. Inntil alle er kommet på plass.*

Kursivene i sitatet er våre. En vitenskapsmann kan nok spørre ”Hvilken kraft dirigerer hvert atom” og hvorfor er den *selektiv*? Teistene vil løse problemer med å svare ”Gud”, men vil ikke løse noe filosofisk. Okkultismen svarer med sitt panteistiske grunnlag og henviser leseren til etterfølgende kapittel XV om ”*Guder, monader og atomer*”. Den lærde foreleser ser det som er hans hovedanliggende, fingerpek og spor av en vei som kan lede til oppdagelsen og en fullstendig demonstrasjon av et homogent element i naturen. Han bemerker:

For å gjennomføre en slik seleksjon må det finnes små forskjeller som gjør det mulig å velge, og denne forskjellen må ganske sikkert gjelde basisiteten og være så liten at den ikke kan avdekkes ved noen hittil kjent test, men pleies og utvikles inntil forskjellen kan påvises ved vanlige tester.

Okkultismen som kjenner eksistensen og nærværet i naturen av det ene, evige elementet, som ved den første differensiering gjør at livets tre periodisk slår rot, trenger ingen vitenskapelige bevis. Den sier: Den eldgamle visdom har løst problemet for flere tidsaldre siden. Ja, du alvorlige eller hånfulle leser, vitenskapen nærmer seg langsomt og sikkert vårt okkulte domene. *Mot sin* vilje blir den tvunget av sine egne oppdagelser til å akseptere vår terminologi og våre symboler. Den kjemiske vitenskap blir nå tvunget ved tingenes egen kraft til enda å akseptere vår illustrasjon av gudenes og atomenes evolusjon, som så tankevekkende og ubestridelig er utformet ved visdomsguden Merkurs stav og i tidligere tiders vismenns allegoriske språk. Så sier en kommentar i den esoteriske lære:

...ASVATTA-treets stamme (livets og tilværelsens tre, caduceus STAV) vokser ut av og nedover ved hver begynnelse (av en ny manvantara) fra livssvanens (HANSA's) to mørke vinger. De to slangene, den evig levende og dens illusjon (ånd og materie), hvis to hoder vokser ut av det ene hode mellom vingene, snor seg sammenslynget nedover stammen. De to halene møtes på jorden (det manifesterte univers) og blir ett, og det er den store illusjon, o Lanoo!

Alle ved hva Merkurstaven er, men den er allerede betydelig endret av grekerne. Det opprinnelige symbolet – med slangens tre hoder – ble endret til en stav med en knopp, og de to lavere hodene ble atskilt. Derved ble den opprinnelige betydningen noe endret. Likevel er denne laya-stav omslynget av de to slangene den beste illustrasjon vi kan finne for vårt formål. Den magiske caduceus' vidunderlige krefter ble besunget av tidligere poeter, og med meget god grunn for de som forsto den hemmelige betydning.

Sier den lærde president for Storbritannias Chemical Society i samme forelesning noe som har noen forbindelse eller henvisning til ovenstående lære? Meget lite, bare dette – og ingenting mer:

I min Birmingham-uttalelse, som jeg allerede har henvist til, ba jeg tilhørerne forestille seg to krefter, som innvirker på det opprinnelige protyl – hvor den ene er tiden, ledsaget av temperaturfall, mens den andre svinger frem og tilbake som en veldig pendel med periodiske sykluser av ebbe og flod, hvile og aktivitet, som er tett forbundet med det vektuløse stoff, den essens eller energikilde vi kaller elektrisitet. En liknelse som dette påvirker mottakerne hvis den fester sinnet på det den intenderte å understreke, men den kan ikke nødvendigvis forventes å tilsvare alle fakta. Ved siden av temperaturen som faller med en periodisk ebbe og flod av den positive og negative elektrisitet, som er påkrevd for å gi de nyfødte elementene deres særskilte atomstruktur, er det åpenbart at en tredje faktor må medregnes. Naturen virker ikke på et flatt plan; den krever rom for sine verdensskapende operasjoner, og hvis vi innfører rommet som den tredje faktor, blir alt klart. Istedenfor en pendel, som til en viss grad er en god illustrasjon men en umulighet som faktum, la oss søke opp en mer tilfredsstillende måte å fremstille hva jeg tror har skjedd. La oss anta at et sikksakk-diagram ikke ble tegnet på en flate men projisert i et tredimensjonalt rom. Hvilken figur er den beste hvis vi skal oppfylle alle involverte betingelser? Flere fakta kan beskrives ved å anta at professor Emerson Reynolds sikksakkurve blir en spiral, når den projiseres i rommet. En slik figur er imidlertid uakseptabel, fordi kurven to ganger i hver syklus må passere et punkt som er nøytral i forhold til kjemisk og elektrisk energi. Vi må derfor finne en annen figur. Et åttetall (8), eller et liggende åttetall (∞), kan betraktes som en sikksakk likeså vel som en spiral, og den oppfyller alle problemets betingelser.

Et liggende åttetall for evolusjonen nedover, fra ånd til materie; og kanskje en annen *spiralform* for dens *oppstigning* til den gradvis og gjenabsorberende laya-tilstand, som vitenskapen på sin egen måte kaller "det elektrisk nøytrale punkt" eller *null*-punktet. Det er de okkulte fakta og påstander, som vi med den største tillit og sikkerhet kan overlate til vitenskapen en dag å bekrefte. La oss imidlertid høre noe mer om denne symbolske Merkurstavs genetiske type:

En slik figur vil bli resultatet av tre meget enkle, simultane bevegelser. Først, en enkel svingning frem og tilbake (for eksempel øst og vest); dernest en enkel svingning vinkelrett på den første (for eksempel nord og sør) på halvdelene av den periodiske tid; dvs. dobbelt så rask; og til sist en bevegelse i enkleste form vinkelrett på disse to (for eksempel nedover) med konstant hastighet. Projiserer vi denne figuren ut i rommet, vil vi ved undersøkelse finne at de punkter på kurvene, hvor klor, brom og jod dannes, ligger tett ved hverandre; det samme med svovel, selen og tellur; igjen med fosfor, arsen og antimon, og på samme måte med en serie av analoge legemer. Nå kan det spørres om dette skjemaet forklarer hvordan og hvorfor elementene fremtrer på denne måten? La oss forestille oss en syklisk forflytning i rommet, hvor hver evolusjonsfase resulterer i dannelsen av den gruppe av elementer, som jeg tidligere beskrev ble frembrakt ved en komplett svingning av pendelen. La oss anta at en syklus er fullført, og at den ukjente krafts sentrum på sin mektige reise gjennom rommet på sin vei har spredt ut de opprinnelige atomene – frøene, hvis jeg kan bruke et slikt uttrykk – som nå vil smelte sammen og utvikle seg til grupper som vi nå kjenner som litium, beryllium, bor, karbon, nitrogen, oksygen, fluor, natrium, magnesium, aluminium, silisium, fosfor, svovel og klor. Hva er den mest sannsynlige form på den banen som nå er fulgt? Var den strengt begrenset til den samme temperatur- og tidsplan, ville den neste elementgruppe som fremkom bli litiumgruppen, og den opprinnelige syklus ville evig gjenta seg selv og frembringe igjen og igjen de samme 14 elementer. Betingelsene er imidlertid ikke helt de samme. Rommet og elektrisiteten er som første gang, men temperaturen er endret, og dermed, istedenfor litiumatomer som blir supplert med atomer som i alle henseender er analog med dem selv, så vil de atomgruppene som utvikles ved den andre syklusen ikke bli litium, men dets direkte avkom, kalium. Antar vi at den genererende kraften beveger seg til og fra i sykluser i et mønster som et liggende åttetal, slik som foreslått ovenfor, mens temperaturen samtidig synker og tiden flyter videre – variasjoner som jeg har forsøkt å uttrykke ved den nedadgående bevegelsen – så vil hver kurve av åttetallet krysse denne vertikale linjen på et lavere og lavere punkt. Projisert ut i rommet vil kurven bli en sentral linje som er nøytral i forhold til elektrisitet og kjemiske egenskaper med positiv elektrisitet i nord og negativ i sør. Dominante atomstrukturer vil bestemmes av avstanden øst og vest i forhold til denne sentrale linjen, hvor en-atomiske elementer ligger et trinn fra den, to-atomiske to trinn og således videre. I hver etterfølgende kurve gjelder samme lov.

For å bevise postulatene fra den okkulte vitenskapen og den hinduiske filosofi om at de to *aspekter* av den ukjente guddom, ”svanen i mørket” – prakriti og purusha, naturen eller stoffet i alle dets former og ånden – ikke lenger forblir når pralaya inntreffer, men blir (*absolutt*) oppløst, har vi den store engelske kjemikers avgjørende vitenskapelige oppfatning, som setter kronen på verket ved å uttale:

Vi har nå avdekket dannelsen av de kjemiske elementene fra knutepunkter og tomrom i et opprinnelig formløst fluidum. Vi har vist muligheten, nei, sannsynligheten for at atomene ikke eksisterer evig, men på samme måte som alle andre skapte vesener er gjenstand for forfall og død.

Okkultismen sier *amen* til dette, da den vitenskapelige ”mulighet” og ”sannsynlighet” for den er fakta, som er påvist utover behovet for nye bevis eller noen ytre fysisk demonstrasjon. Likevel, gjentar den med like stor forvisning som alltid: ”STOFFET ER EVIG og blir bare atomisk (dets aspekt) periodisk.” Dette er like sikkert som den andre påstanden, som er nesten enstemmig akseptert både av astronomer og fysikere – nemlig at slitasken på universets legeme stadig pågår, og at den til sist vil føre til at solene slukkes og at universet tilintetgjøres – er helt feilaktig slik vitenskapen fremstiller den. Som alltid i tid og evighet vil det manifesterte univers periodisk oppløses, ved (a) en delvis *pralaya* etter hver ”Brahmås dag”, og (b) en universell *pralaya* – en MAHA-PRALAYA – etter hver av Brahmås tidsaldre. Men de vitenskapelige forklaringene på denne oppløsning, slik de er fremlagt av den eksakte vitenskap, har ingenting å gjøre med de virkelige årsaker å gjøre. Likevel blir okkultismen enda en gang rettfærdiggjort, for Crookes sa:

På grunnlag av argumenter som er hentet fra det kjemiske laboratorium, har vi vist at det i stoff som har bestått alle nødvendige prøver for å bli akseptert som et element, finnes små antydninger av ulikheter, som gjør det mulig å selekttere. Vi har sett at den hevdvunne forskjell mellom elementer og kjemiske blandinger ikke lenger holder tritt med utviklingen av den kjemiske vitenskap og derfor bør modifiseres til å inkludere en lang rekke mellomliggende legemer – ”meta-elementer”. Vi har vist hvordan man kan imøtegå Clerk-Maxwells innvendinger, hvor vektige de enn er; og til sist har vi anført begrunnelse for å tro at det opprinnelige stoff ble dannet av en skapende kraft, som med tidsintervall kastet atomer som rommet ulike mengden av de opprinnelige energiformer. Om vi skulle våge å gjette på den energikilden som er nedlagt i et kjemisk atom, tror jeg vi kan forutsette at den varmeutstråling, som fra universets målbare stoff stråler ut gjennom eteren, ved en eller annen ukjent naturlig prosess ved universets grenser blir forvandlet til de kjemiske atomers primære – og essensielle – bevegelser, som straks de er dannet graviterer innover og dermed tilbakegir universet den energi som ellers ville bli tapt ved varmeutstrålingen. Hvis denne gjetningen skulle vise seg å være korrekt, vil William Thomsons *overraskende spådom om at universet til sist vil gå til grunne på grunn av energitap være feilaktig*. Det synes meg

mine herrer at spørsmålet om elementene foreløpig kan behandles på denne måten. Våre spinkle kunnskaper om dette første mysterium utvides stadig og sikkert, men langsomt.

Ved et sterkt og merkelig sammentreff ser det til og med ut til at vår ”syvfoldige” lære påvirker vitenskapens hånd. Forstår vi det korrekt, omtaler kjemien fjorten grupper opprinnelige atomer – litium, kalium, bor, karbon, nitrogen, oksygen, fluor, natrium, magnesium, aluminium, silisium, fosfor, svovel og klor; og Crookes, som taler om ”dominante atomstrukturer” inndeler dem i grupper på syv, for han sier:

Etter hvert som den skapende energis mektige fokus beveger seg rundt, ser vi hvordan den i suksessive sykluser i en del av rommet sår ut frøene til litium, kalium, rubidium og cesium: i en annen del klor, brom og jod; i en tredje natrium, kopper, sølv og gull; i en fjerde svovel, selen og tellur; i en femte beryllium, kalsium, strontium og barium; i en sjette magnesium, sink, kadmium og kvikksølv; i en syvende fosfor, arsen, antimon og vismut –

..som utgjør på den ene side syv grupper. Og etter å ha påvist:

..i andre deler med andre elementer, nemlig aluminium, gallium, indium og thallium; silisium, germanium og tinn; karbon, titan og zirkonium

..tillegger han:

..finner vi en naturlig plass i nærheten av den nøytrale akse for de tre elementer som professor Mendeleeff forviste til et slags sykehus for de uhelbredelige – hans åttende familie.

Det kunne være interessant å sammenligne disse ”syv av den åttende familie av uhelbredelige med allegoriene om ”moderen, det uendelige rom” eller Aditi og den åttende sønnen som hun forkastet. Mange merkelige overensstemmelser kan således finnes mellom ”de mellomledd ... som kalles meta-elementer eller elementoider og de som i den okkulte vitenskap kalles deres *numenoi*, disse monade- og atomgruppers intelligenser og herskere, men det vil føre for vidt. La oss være tilfreds med å finne innrømmelsen av det fakta at...

..dette avvik fra absolutt homogenitet bør prege strukturen av disse molekylene eller stoffsamlinger som vi betegner som elementer, og det vil muligens bli klarere hvis vi forestiller oss den materielle verdens første begynnelse og ansikt til ansikt til den store hemmelighet forsøker å betrakte prosessene for elementenes utvikling.

For å gjøre seg mer forståelige for allmennheten anvender følgelig vitenskapen ved en av sine fremste representanter den terminologi som ble anvendt av tidligere adepter som Roger Bacon og vender tilbake til ”protylet”. Dette gir håp og er et ”tidens tegn”.

Det er mange slike ”tegn” og de tiltar daglig, men ingen er viktigere enn de som nettopp er sitert. For nå er det bygget bro over avstanden mellom den okkulte ”overtroiske og *uvitenskapelige*” lære og den ”eksakte” vitenskap, og i det minste en av dagens få fremragende kjemikere befinner seg i nærheten av okkultismens uendelige muligheter. Ethvert nytt trinn han tar vil føre ham nærmere og nærmere det mystiske senter, hvorifra det utstråler talløse veier som leder fra ånden ned i materien, og som forvandler guder og levende monader til mennesket og den sansende natur.

Men vi har mer å si om dette emnet i følgende kapittel.

X. DEN KOMMENDE KRAFT

DENS MULIGHETER OG UMULIGHETER.

Skal vi si at kraft er ”stoff som beveger seg” eller ”stoff i bevegelse” og en manifestasjon av energi; eller at stoff og kraft fenomenalt er ulike aspekter av en primær, udifferensiert kosmisk substans?

Spørsmålet stilles med henblikk på den Sangen¹ som omhandler FOHAT og hans ”syv brødre eller sønner”, med andre ord om *årsak* og *virkning* av kosmisk elektrisitet, som med okkult terminologi kalles elektrisitetens syv *primære* krefter, hvis rent fenomenale og derfor bare *groveste* virkninger kan registreres av fysikerne på det kosmiske og særlig på det jordiske plan. Disse inkluderer blant annet lyd, lys, farge, osv., osv. Hva forteller den fysiske vitenskap oss om disse ”kreftene”? LYD, sier den, er en *sanseførmelse* som fremkalles av at atmosfæriske molekyler slår inn mot trommehinnen, som ved å igangsette dirring i høreorganet kommuniserer til hjernen. LYS er den *sanseførmelsen* som forårsakes av at ufattelige små vibrasjoner i eteren påvirker øyets *netthinne*.

Det sier også vi. Men dette er simpelthen de virkninger som frembringes i *vår* atmosfære og i våre umiddelbare omgivelser, som alle faller innenfor grensene av vår jordiske bevissthet. *Jupiter Pluvius* sendte sitt symbol som regndråper – av vann som det antas er sammensatt av to ”elementer”, som kjemien atskiller og gjenforener. De har makt over de sammensatte molekylerne, mens deres atomer fremdeles unndrar seg deres grep. Okkultismen ser i alle disse kreftene og manifestasjonene en stige, hvor de lavere trinn tilhører den *eksoteriske* fysikk, mens de høyere kan spores til en levende, intelligent, usynlig makt, som normalt er uengasjert og unntaksvis den bevisste årsak til de sansede fenomener vi betegner som en eller annen naturlov.

Vi sier og fastholder at for eksempel LYD er en svært okkult kraft; en så enorm kraft at selv ikke all den elektrisitet som ble produsert av en million Niagaraer kunne motvirke den, om den ble styrt med *okkult viten*. Det kan frembringes lyd med slike egenskaper at den kan heve Cheopspyramiden opp i luften, eller at et døende menneske, som trakk sine siste sukk, kunne gjenopplives og fylles med ny energi og styrke.

Lyden frembringer eller trekker sammen de elementer som frembringer et *ozon*, som ikke kjemien men alkymien makter å fremstille. Den kan til og med *gjenoppvekke* et menneske eller et dyr, hvis det ”vitale legeme” ikke er ugjenkallelig skilt fra det fysiske legeme ved brudd på den magnetiske eller odiske strengen. *Som en som er reddet tre ganger fra døden* av denne kraften, burde forfatterinnen personlig vite noe om den.

Hvis alt dette synes for *uvitenskapelig* til å bli registrert, la da vitenskapen forklare hvilke mekaniske eller fysiske kjente lover som forklarer de fenomener som nylig ble frembrakt av den såkalte ”Keelymotoren”? Hva er det som virker som en formidabel generator av usynlige men voldsomme krefter, som ikke bare makter å drive en motor med 25 hestekrefter, men som også er anvendt til fysisk å løfte maskineriet? Likevel er dette utført ved å trekke en fiolinbue over en stemmegaffel, noe som er demonstrert gjentatte ganger. De *eteriske* kreftene, som er oppdaget av den velkjente (i Amerika og nå også i Europa) John Worrell Keely i Philadelphia, er ingen *hallusinasjon*. Bortsett fra hans manglende evne til å utnytte den, noe som helt fra starten ble påstått og spådd av enkelte okkultister, har de fenomener oppdageren har frembrakt gjennom de siste få årene vært forunderlige, nærmest mirakuløse, ikke i den forstand at de har vært *overnaturlige*² men *overmenneskelige*. Om Keely hadde hatt hell

---

¹ 5. sang i 1. del av dette verk.

² Ordet ”overnaturlig” betyr *over eller utenfor naturen*. Naturen og rommet er ett. For metafysikeren eksisterer rommet utenfor enhver sansførmelse og er derfor en rent subjektiv forestilling, med unntak av materialismen, som vil forbinde det kraftfullt med en eller sansførmelse. For våre sanser *er det helt subjektivt* når vi utelukker det som er i det. Hvordan kan da noe fenomen eller noe annet *flytte seg utenfor eller utfolde seg bortfor det som ikke har noen grenser*? Når derfor romlig utstrekning blir et rent begrep og det tenkes på den i forbindelse med bestemte handlinger, slik som materialistene og fysikerne gjør, så har de neppe rett til å definere eller påstå noe om hva som kan eller ikke kan frembringes av krefter frembrakt selv innen begrensede rom, da de ikke engang har en omtrentlig forestilling om hva disse kreftene er.

med seg, kunne han på få sekunder ha redusert en hel hær til atomer like lett som han reduserte en død okse til samme tilstand.

Leseren bes nå vie seriøs oppmerksomhet til den nylig oppdagede kraft, som oppdageren har kalt den ”inter-eterisk kraft”.

Etter okkultistenes ringe mening, som for hans umiddelbare venner, var og er Keely av Philadelphia på nippet til å oppdage noe av universets største hemmeligheter; særlig på det som hele mysteriet om de fysiske krefter bygger på, og den esoteriske betydningen av symbolet med ”Verdenssegget”. Den okkulte filosofi, som betrakter det manifesterte og umanifesterte kosmos som en ENHET, symboliserer den ideale forestilling av denne enhet med det ”gylne egg” med sine to poler. Det er den positive polen som virker i den manifesterte, stoffets verden, mens den negative fortaper seg i den uerkjennelige absolutthet SAT – *Væren-het*.¹ Om dette tilsvarer Keely’s filosofi vet vi ikke, men det spiller heller ingen rolle. Likevel synes hans forestillinger om universets eterisk-materielle konstruksjon å være merkverdig lik vår egen og er i *denne henseende* nærmest identiske. Dette er hva vi finner ham uttale i en dyktig laget trykksak, som er utarbeidet av fr. Bloomfield-Moore, en rik og velstående amerikansk dame, hvis uopphørlige søken etter sannheten ikke kan verdsettes høyt nok:

I sin forklaring på hvordan hans maskin virker, sier hr. Keely: I alle maskiner som hittil er konstruert, har det ikke lyktes å finne et middel til å skape et nøytralt midtpunkt. Om det hadde lyktes, ville problemene med å søke etter et perpetuum-mobile blitt avsluttet, og dette problemet ville ha vært en etablert og operativ kjensgjerning. Det ville bare kreves en innledende impuls på noen få pund for å få den til å gå i århundrer. Da jeg laget min vibrerende maskin, søkte jeg ikke etter evig bevegelse, men det er skapt et kretsløp som faktisk har *et nøytralt midtpunkt*, som kan igangsettes av min vibrerende eter, og når det er under påvirkning av denne eteren, er den faktisk en maskin som praktisk talt er uavhengig av massen (eller kloden),² og det er den fantastiske hastigheten i kretsløpet som forklarer dette. Til tross denne perfektjon trenger den tilførsel av vibrerende eter for å gjøre den til en uavhengig motor.

Alle strukturer krever et fundament med en styrke som svarer til den masse den skal bære, men universets fundament hviler på et tomt punkt, som er langt mindre enn et molekyl, på et *inter-eterisk punkt* om dette skal uttrykkes korrekt, noe bare et uendelig sinn er i stand til å fatte. Å se nedover i dypet av et eterisk senter er nøyaktig det samme som å søke i himmelens eter for å finne dens ende, med den forskjell at den ene er det positive felt, mens den andre er det negative felt.

Det er lett å se at dette nøyaktig tilsvarer den østlige lære. Hans inter-eteriske punkt er okkultistenes *laya*-punkt, som imidlertid ikke fordrer ”et uendelig sinn for å forstå det”, men bare en spesiell intuisjon og en evne til å oppspore dets gjemmede i materiens verden. Et *laya-senter* kan selvsagt ikke skapes, men det kan et *inter-eterisk tomrom* – som vises av frembringelsen av klokkelyster i rommet. Keely taler som en ubevisst okkultist, når han om sin teori om planetenes plassering i rommet sier:

Når det gjelder planetenes volum, vil vi med et vitenskapelig synspunkt spørre: Hvordan kan denne store volumforskjell for planetene eksistere uten at den forstyrrer de harmoniske bevegelser, som alltid har karakterisert dem? Jeg kan bare besvare dette spørsmålet skikkelig gjennom en progressiv analyse, som starter med de roterende, eteriske sentrene, som ble fastsatt av Skaperen³ med deres tiltrekkende og akkumulerende evne. Om du spør hvilken kraft som gir ethvert eterisk atom dets ufattelige rotasjonshastighet (eller innledende impuls), svarer jeg at intet endelig sinn noensinne vil bli i stand til å fatte det. Filosofien om akkumulasjon er det eneste bevis for at det må finnes en slik kraft. Arealet – om vi kan si det slik – for et slikt atom, presenterer for de tiltrekkende og magnetiske, de utvelgende og fremdrivende krefter hele den mottakende kraft og hele den motvirkende kraft som karakteriserer den største planet. Når akkumulasjonen derfor fortsetter, bevares den fullkomne likevekt. Når dette ørlite senter en gang er fastsatt, vil den kraften som må til for å endre dens posisjon nødvendigvis være så stor at den kan flytte den største planet som eksisterer. Når dette atomiske, nøytrale senter flyttes, må planeten flytte med. Dette nøytrale senter bærer hele massen av all akkumulasjon like fra starten og forblir det samme, da det permanent er i balanse i det evige rom.

¹ Det er ikke korrekt i forhold til *idealisme*, å vise at den er basert på ”den gamle ontologiske antagelse om at ting og vesener eksisterer uavhengig av hverandre og på annen måte enn i relasjon til hverandre” (Stallo). Det er i hvert fall ukorrekt i forhold til idealismen innen østlig filosofi og *dens* erkjennelse, for der er det akkurat omvendt.

² Uavhengig i en viss forstand, men ikke uten forbindelse til den.

³ ”Mer sannsynlig av *Fohat*”, vil være okkultistenes replikk.

Keely illustrerer sin forestilling om ”et nøytralt senter” på denne måten:

Vi forestiller oss etter akkumulasjon en planet med en diameter på, la oss si, 20.000 miles mer eller mindre, for størrelsen har ingen betydning for problemet, og at det skulle skje en forflytning av alt det materielle med unntak av en skorpe som var 5.000 miles tykk, noe som etterlot et tomrom mellom denne skorpen og et sentrum på størrelse med en vanlig biljardkule. Da ville det kreves en like stor kraft å flytte denne sentrale masse som skorpen med 5.000 miles tykkelse. Denne sentrale masse ville dessuten bære byrden av denne skorpen for alltid og holde den i konstant avstand fra seg, og det ville ikke finnes noen kraft, uansett hvor stor den var, som kunne bringe dem sammen. Tanken svimler, når man tenker på den enorme vekten som hviler på dette sentrumspunktet, hvor vekten opphører. . Det er dette jeg oppfatter som et nøytralt senter.

Som okkultistene forstår som et ”laya-senter”.

Mange vil beskrive dette som ”uvitenskapelig”. Men det er alt som ikke er sanksjonert og holdt innen den fysiske vitenskaps strenge, ortodokse grenser. Om oppdagerens forklaring ikke blir akseptert – og hans forklaring er, som observert, ganske *ortodoks* fra et åndelig og okkult standpunkt, om ikke fra den materialistisk-spekulative (kalt *eksakte*) vitenskap – hva vil vitenskapen si om de *fakta* som allerede foreligger og som ingen lenger kan benekte? Okkult filosofi avslører få av sine viktigste, vitale mysterier. Den lar dem falle som verdifulle perler, en etter en, vidt omkring, og det bare når den blir tvunget til det at den evolusjonære tidevannsbølge, som bærer menneskeheten langsomt og stille men stabilt fremover mot starten av menneskehetens sjette rase. For straks disse mysterier er sluppet ut av deres legitime arvingers og vokteres varetekt, opphører de å være okkulte. De blir tilgjengelig for alle, og man risikerer at de havner i hendene på de selviske – *Kain*-menneskene – som gjør dem mer til en forbannelse enn en velsignelse. Når slike individer som oppdageren av den *eteriske kraft* – John Worrell Keely – fødes, mennesker med spesielle psykiske og mentale egenskaper,¹ blir de vanligvis oftere hjulpet enn tillatt å famle seg frem på egenhånd, hvor de meget raskt blir ofre for martyrium og skruppelløse spekulanter. Men de bistås bare *på betingelse av at de ikke vil bli, bevisst eller ubevisst, en ny fare for sin tidsalder, en fare for de fattige*, som daglig ofres til fordel for de rike og mektige.² Dette nødvendiggjør en kort digresjon og en forklaring.

For tolv år siden, ved hundreårsutstillingen i Philadelphia, gjentok forfatterinnen som svar på flere seriøse spørsmål fra en teosof, som var en av Keelys første beundrere, hva hun hadde hørt fra en kilde, hvis informasjoner hun aldri kunne betvile.

Det hadde blitt påstått at oppdageren av denne ”selvkvirrende motoren” var det som med kabbalistenes sjargong kalles en ”*naturlig født magiker*”. At han var og ville forbli uvitende om rekkevidden av sine evner, og at han bare ville utvikle det han hadde funnet ut og behersket med sin egen natur – *for det første*: fordi han tilskrev dem feil kilde, kunne han ikke anvende dem fullt ut; og *for det andre*: fordi det lå utenfor hans evner å overføre til andre det som var *en del av hans særlige natur*. Derfor kunne ikke hele hemmeligheten permanent overføres til andre til praktisk anvendelse.³

Individer som er født med slike evner er ikke *svært sjeldne*. Det at vi ikke hører oftere om dem skyldes det faktum at de lever og dør i de fleste tilfeller helt uvitende om at de i det hele tatt har *unormale* evner. Keely innehar evner som kalles ”unormale” bare fordi de i våre dager er like lite kjent som blodets kretsløp var før Harveys tid. Blodet eksisterte og det oppførte seg som det gjør nå i det første menneske en kvinne fødte. Det samme gjør det *prinsippet* i mennesket som kan kontrollere og styre eterisk vibrerende kraft. Det finnes i alle fall i alle de dødelige hvis *indre selv direkte nedstammer fra og dermed fra begynnelsen av har vært forbundet med den gruppe av Dhyan-Chohanere*, som kalles ”*eterens førstefødte*”. Psykisk er menneskeheten inndelt i ulike grupper, hvor hver er forbundet med en av de dhyanske gruppene, som først formet det *psykiske* menneske. (Se kommentarene til 1, 2, 3, 4 og

¹ Forklaringen på slike psykiske egenskaper gis senere.

² Dette ble skrevet for to år siden (i 1886), da håpet om at ”Keely-motoren” ville bli en suksess var på sitt høyeste. Det som da ble sagt av forfatterinnen viste seg å være korrekt, og vi tilføyer nå bare noen få bemerkninger om hvorfor forventningene hittil ikke er innfridd, noe oppdageren selv har innrømmet. Uttrykket ”ikke er innfridd” anvendes her for at leseren skal forstå det i relativt forstand, for som fr. Bloomfield-Moore forklarer: ”Hva hr. Keely innrømmer er at han med sitt første og andre eksperiment mislyktes i å anvende vibrasjonskraften mekanisk. Han ble dermed nødt til enten å innrømme å ha mislykkes *kommersielt*, eller forsøke en tredje fremgangsmåte for sitt prinsipp og søke etter suksess langs en annen vei. . . Denne ”vei” er på det *fysiske* plan.

³ Vi har fått vite at dette ikke gjelder Keely’s siste oppfinnelse. Bare tiden vil vise de nøyaktige grenser for hans prestasjoner.

5 vers av 7. sang i del 1 i dette verk.) Keely er blitt svært begunstiget i så henseende. I tillegg til hans psykiske temperament er han intellektuelt et mekanisk geni og kan derfor oppnå fantastiske resultater. Han har allerede oppnådd noen – mer enn noe annet dødelig menneske, *som ikke er innviet i de høyes-te mysterier*, har oppnådd i denne tidsalder frem til denne dag. Det han har utrettet – som hans venner ganske riktig spådde og sa om ham – er visselig tilstrekkelig ”til å knuse vitenskapens idoler med vitenskapens hammer” – materiens idoler med føtter av leire. Forfatterinnen vil heller ikke et øyeblikk tenke å motsi fr. Bloomfield-Moore, når hun i artikkelen ”Psykisk kraft og eterisk kraft” påstår at Keely som filosof ”er en stor nok sjel og vis og modig nok til å overvinne alle vanskeligheter, og til sist stå frem som den største oppdager og oppfinner i verden”.

Hun skriver videre:

Skulle ikke Keely gjøre noe mer enn å lede vitenskapen ut av de dunkle områder hvor den famler seg frem og ut i det åpne område av elementære krefter, hvor tyngdekraft og kohesjon forstyrres i sine tilholdssteder og bringes til anvendelse; og hvor det fra en kilde utstrømmer uendelig energi i forskjellige former, vil han oppnå evig berømmelse. Skulle han påvise, til materialismens undergang, at universet er belivet med et mystisk prinsipp hvor materien, uansett hvor perfekt den er organisert, er absolutt underdanig, vil han bli en større velgjører for vår rase enn den moderne verden noensinne har funnet i noe menneske. Skulle han ved behandlingen av sykdommer bli i stand til å sette inn naturens finere krefter i stedet for de grove materielle midler, som har sendt flere mennesker til graven enn krig, pest og sult til sammen, vil han gjøre seg fortjent til å motta menneskehetens takknemlighet. Alt dette og mer vil han gjøre, om han og de som daglig i årevis har overvåket hans fremgang ikke er for optimistiske i sine forventninger.

I artikkelen ”Keely’s Secrets” i ”Theosophical Publication Society” (I, nr. 9) siterer samme dame fra en artikkel som ble skrevet i ”The Theosophist” for noen få år siden av forfatterinnen av nærværende verk:

Forfatteren av den 5. av de artikler som er utgitt av Theosophical Publication Society, ”What is Matter and What is Force”, sier der: ”Vitenskapsmennene har nettopp funnet ”en fjerde stofftilstand”, mens okkultistene for flere år siden har trengt forbi den sjette og derfor ikke antar, men vet om en syvende, som er den siste. Denne kunnskapen omfatter en av hemmelighetene ved Keely’s såkalte ”sammensatte hemmelighet”. Det er allerede kjent for mange at hans hemmelighet inkluderer ”energiøkning”, isolasjon av eteren og mekanisk anvendelse av dynasfærisk kraft.”

Det er nettopp fordi Keely’s oppdagelse ville gi kjennskap til en av de største okkulte hemmeligheter, en hemmelighet som aldri ville bli tillatt å falle i massens hender, at okkultistene er sikre på at han ikke vil lykkes i å føre sine oppdagelser frem til deres logiske avslutning. Men mer om dette senere. Selv med sine begrensninger kan denne oppdagelsen bli til den største gagn. For:

Steg for steg, med en tålmodig utholdenhet som verden en dag vil honorere, har denne geniale mann gjennomført sin forskning og overvunnet de enorme vanskeligheter som igjen og igjen har tårnet seg opp på den vei som forekom (alle unntatt ham selv) å være uoverstigelige hindringer for videre fremgang. Men aldri har verdens finger pekt så klart på timen da alt gjøres klart for fremkomsten av en ny form for kraft som menneskeheten venter på. Naturen, som alltid er uvillig til å røpe sine hemmeligheter, lytter til de krav dens herre, nødvendigheten, retter mot den. Verdens kullgruver vil ikke lenger rekke til det økte kullforbruket. Damp har nådd sin ytterste kraftgrense og oppfyller ikke tidens krav. Den vet at dens dager er talte. Elektrisiteten holder seg med dempet åndedrett tilbake, avhengig av sin søster og kollegas ankomst. Luftskeipene ligger så å si for anker og venter på den kraft som skal gjøre luftseiling til noe mer enn en drøm. Like lett som mennesker kommuniserer med sitt kontor fra sine hjem ved hjelp av telefonen, vil innbyggerne på ulike kontinenter bli i stand til å samtale over havene. Fantasi rekker ikke til for å forutse alle de storslagne resultatene av denne fantastiske oppdagelsen, straks den er gitt anvendelse innen kunst og mekanikk. Når den dynasfæriske kraft har inntatt tronen vil den tvinge damp til å abdisere, og den vil herske over verden med en så veldig makt i sivilisasjonens tjeneste at intet begrenset sinn kan gjette seg til resultatene. Laurence Oliphant sier i innledningen til sin ”Scientific Religion”: ”En ny moralsk fremtid demrer for menneskeheten – noe den trenger meget sterkt.” Ikke på noen måte kan denne nye moralske fremtid bli så omfattende og universell, som ved å anvende den dynasfæriske kraften til nyttige formål i tilværelsen.

Okkultistene er rede til å gi sin tilslutning til alt hva den veltalende forfatterinnen her har skrevet. Molekylær vibrasjon er uenkelig ”Keely’s legitime forskningsområde”, og de oppdagelsene han vil gjøre vil vise seg å være vidunderlige – men likevel *bare i hans hender og gjennom ham selv*. Verden forøvrig vil motta så mye som uten fare kan betros den. Sannheten i denne forsikringen har muligens ennå

ikke helt gått opp for oppdageren selv, da han skriver at han er absolutt sikker på at han vil gjennomføre alt det han har lovet, og så gi det til verden; men det bør demre for ham og om ikke så lenge. Det han sier med henblikk på sitt arbeid er et godt bevis for dette:

Når besøkende skal vurdere hvordan maskinen min virker, må han for å oppnå selv en tilnærmet oppfattelse av dens *modus operandi* bortvise *alle tanker om maskiner som virker ved prinsipper for trykk og utblåsning, ved ekspansjon av damp eller analoge gasser som presser for eksempel stemplet i en dampmaskin*. Min maskin har verken stempel eller eksenter, heller ikke er det et minste trykk i den, uansett hvilken størrelse eller kapasitet den har.

Hver del og detalj i mitt system, både når det gjelder utvikling av kraften og forgreningen av dens anvendelse er basert og fundert på *sympatisk vibrasjon*. Det vil ikke være mulig å vekke og utvikle min kraft på noen annen måte, og tilsvarende umulig vil det være å drive min maskin med noe annet prinsipp. . . . Dette er det sanne system og alle mine handlinger vil derfor heretter bli utført på denne måten – det vil si, kraften vil bli generert, maskinen vil drives og sylindren vil bli drevet *med en wire*.

Det er etter år med uopphørlig arbeid og nærmest utallige eksperimenter, som ikke bare omfatter konstruksjon av svært mange merkverdige, mekaniske strukturer, men også de tetteste undersøkelser og studier av de fenomenale egenskapene for den frembrakte substansen "eter", *per se*, at jeg er blitt i stand til å utelate kompliserte mekanismer og dermed oppnå, som jeg hevder, *herredømme over den subtile og merkverdige kraften som jeg anvender*.

De ord vi har satt i kursiv er de som har direkte forbindelse med den okkulte side av vibrasjonskraftens anvendelse, eller det Keely kaller "sympatisk vibrasjon". "Wire" er allerede et trinn nedenfor eller nedover fra det rene, eteriske plan til det jordiske. Oppdageren har frembrakt undere – ordet "mirakel" er ikke for sterkt – ved bare å kunne anvende den inter-eteriske kraften, akashas femte og sjette prinsipp. Fra en generator seks fot lang, har han kommet ned til en "som ikke er større enn et gammeldags sølvur", og det er i seg selv et mirakel av et *mekanisk* (men ikke åndelige) geni. Men som hans store velynder og forsvarer, fr. Bloomfield-Moore har sagt: "De to formene for kraft kan har eksperimentert med, og de fenomener som knytter seg til dem, står i direkte motsetningsforhold til hverandre". Den ene ble generert og påvirket av og gjennom ham selv. Ingen annen som gjentok det han gjorde *ville ha oppnådd de samme resultater*. Det var "Keelys eter" som virkelig virket, mens "Smiths og Browns eter" ikke ville ha frembrakt slike resultater. For Keelys problem hittil har vært å lage en maskin som kunne utvikle og regulere "kraften" uten bruk av noen "viljekraft" eller personlig påvirkning, verken bevisst eller ubevisst fra operatørens side. Dette har ikke lyktes ham når det gjelder andre, for *ingen andre enn ham selv* kunne anvende "maskinene" hans. Okkult sett var dette en langt mer krevende oppgave enn den "suksessen" han forventet med sin "wire", men resultatene som ble oppnådd fra det *fjerde og sjette plan* av den eteriske (eller astrale) kraft, *vil aldri bli tillatt anvendt for kommersielle eller trafikkformål*. At det er en direkte forbindelse mellom Keelys organisme og de fantastiske resultatene som ble frembrakt fremgår av følgende fortelling fra en som kjenner den store oppdager godt.

En gang anbrakte aksjonærene i "Keely Motor Co" en mann i hans verksted med et uttrykt ønske om å oppdage hemmeligheten. Etter seks måneders nøye overvåking sa han en dag til Keely: "Jeg vet nå hvordan det gjøres." De hadde satt maskinen opp sammen, og Keely holdt på kranen som åpnet og stengte for kraften. "Forsøk den da", var svaret. Mannen skrudde på kranen men intet skjedde. "La meg se deg gjøre det igjen", sa mannen til Keely, som skrudde på kranen og startet maskinen umiddelbart. Den andre forsøkte enda en gang uten å lykkes. Så la Keely hånden sin på hans skulder og ba ham prøve en gang til. Det gjorde han og kraften strømmet umiddelbart. Denne historien, om den er sann, klargjør spørsmålet.

Vi er blitt fortalt at Keely definerer elektrisitet "som en spesiell form for atomvibrasjon". Det har han helt rett i, men det gjelder elektrisitet på det jordiske plan og gjennom jordiske forbindelser. Han estimerer:

Molekylære vibrasjoner til		100.000.000	pr. sekund
Inter-molekylære "	"	300.000.000	" "
Atomiske "	"	900.000.000	" "
Inter-atomiske "	"	2.700.000.000	" "
Eteriske "	"	8.100.000.000	" "
Inter-eteriske "	"	24.300.000.000	" "

Dette beviser vårt poeng. Det er ikke mulig å kalkulere eller selv estimere en *omtrentlig* hastighet for vibrasjoner ut over ”området for *Fohats fjerde sønn*”, for å anvende en okkult betegnelse, eller den bevegelse som tilsvarende dannelsen av Crookes strålende materie, som man for noen år siden lettvis kalte ”materiens fjerde tilstand” – *på dette vårt plan*.

Hvis det spørres om hvorfor Keely ikke ble tillatt å passere en viss grense, er svaret enkelt: fordi det han ubevisst har oppdaget, er den fryktelige sideriske kraft, som atlanterne kjente og kalte MASH-MAK, og som de ariske rishiene i sin *Ashtar Vidya* kalte ved et navn vi ikke vil oppgi. Det er Bulwer Lyttons ”Kommende rases” og de kommende menneskerasers *vril*-kraft. Navnet *vril* er oppdiktet, men kraften selv er et faktum, som man er like sikker på i India som eksistensen av deres rishier, fordi de er nevnt i alle deres hemmelige bøker.

Det er denne vibrerende kraft, som hvis den ble rettet mot en hær fra en *Agni Rath*, festet på et luftskip eller en ballong, etter de instruksjoner som finnes i *Ashtar Vidya*, skulle forvandle 100.000 menn og elefanter til aske like lett som det var en død rotte. I *Vishnu Purana*, i *Ramayana* og i andre bøker er dette fremstilt allegorisk i fabelen om vismannen Kapila, hvis *blikk* forvandlet kong Sagaras 60.000 sønner til et berg av aske. Det er også fremstilt i andre esoteriske bøker og omtalt som *Kapilaksha* – ”Kapilas øye”.

Skulle vår generasjon bli tillatt å tilføye denne sataniske kraft til sin beholdning av anarkistiske leketøy, kjent som melinit, dynamittladninger, eksplosive appelsiner, ”blomsterkurver” og andre tilsvarende uskyldige navn? Det er denne ødeleggende kraften, som straks den var i hendene på en moderne Attila; dvs. en blodtørstig anarkist, på få dager ville forvandle Europa til dets opprinnelige kaotiske tilstand med ingen gjenlevende til å kunne fortelle hva som hadde skjedd. Skal en slik kraft bli tilgjengelig for alle?

Det Keely allerede har utført er flott og ekstremt storslaget. Det er tilstrekkelig arbeid foran ham når han skal demonstrere sitt nye system for å ”ydmyke de vitenskapsmenn som er materialistiske ved å avsløre de mysterier som ligger bak den materielle verden”, uten nødvendigvis å avsløre dem for alle. For spiritualister og psykiske mennesker – som det finnes et stort antall av i de europeiske hærene – ville bli de første til personlig å oppleve fruktene av at slike mysterier ble avslørt. Tusener av dem ville finne seg selv (og kanskje i selskap med befolkningen i flere land) i den blå eter meget raskt, om en slik kraft skulle bli fullstendig oppdaget og kanskje kjent offentlig. Oppdagelsen av kraften i sin helhet er flere tusen – eller skal vi si hundre tusener? – av år *for tidlig*. Den vil bli tilgjengelig på rette tid og sted først når den store, brølende flod av sult, elendighet og underbetalt arbeid ebber ut – som vil skje når man på lykkelig vis har oppfylt de siste rettferdige krav fra de mange, når proletariatet bare eksisterer som et navn, og det ynkelige rop og brød, som upåaktet lyder gjennom verden, er forstummet. Dette kan fremskyndes ved spredning av opplysning og å åpne for arbeid og emigrasjon med bedre muligheter enn de nåværende, og *på et nytt kontinent som måtte komme til syne*. Først da vil ”Keely’s motor og kraft” komme til anvendelse, slik han selv og hans venner *opprinnelig hadde tenkt seg*, fordi *den vil trenge mer av de fattige enn av de rike*.

I mellomtiden vil den kraften han oppdaget virke gjennom *wirer*. Hvis han lykkes med dette vil det være tilstrekkelig i nåværende generasjon å gjøre ham til en av de største oppfinnere i denne tidsalder.

Det Keely sa om *lyd og farger* er også korrekt fra et okkult synspunkt. Vi hører ham tale som om han var et avkom av de ”guddommelige åpenbarere” og hele livet har skuet inn i dypet av eterens Fader-Moder.

Når han sammenligner atmosfærens finhet med den i de eteriske strømmene, som han får frem ved å nedbryte luftens molekyler ved vibrasjon, sier Keely:

Det er som platina i forhold til hydrogengass. Molekylær spaltning av luft fører oss bare til den første underavdeling: inter-molekylær til den andre; atomisk til den tredje; inter-atomisk til den fjerde; eterisk til den femte; og inter-eterisk til den sjette underavdeling – eller positive forbindelse med den lysende eter.¹ I min innledende fremstilling har jeg anført at dette er det vibrerende hylster for alle atomer. I min definisjon av atomet begrenser jeg meg ikke til den *sjette* underavdeling, hvor denne lysende eter er utviklet til sin grove form ifølge mine undersøkelser.² Jeg tror dagens fysikere vil beskrive dette som en vill ide fra min fantasi. Med tiden vil det muligens bli kastet lys over denne teorien, og dens enkelthet vil bringes frem gjennom vitenskapelig forskning. I

¹ Dette er den samme inndeling som okkultistene gjør, bare med andre benevnelser.

² Nettopp, fordi det finnes et bakenforstående *syvende*, som begynner med samme inndeling fra den første til den siste på et annet og høyere plan.

øyeblikket sammenligner jeg den med en eller annen planet i det mørke rom, hvor lyset fra vitenskapens sol ennå ikke nådd frem.

Jeg forutsetter at lyd, likesom lukt, er en virkelig substans av ukjent og vidunderlig finhet, som strømmet ut av et legeme, hvor den er frembrakt ved slag og kastes ut som absolutte, inter-atomiske materiepartikler, med en hastighet på 1.120 fot i sekundet; i vakuum 20.000. Den substansen som derved spres ut er en del av den påvirkede masse. Hvis den ble påvirket kontinuerlig, ville den i løpet av en viss tid bli helt absorbert av atmosfæren; eller mer korrekt, den ville passere gjennom atmosfæren til en høyere grad av finhet tilsvarende den underavdeling som korresponderte med dets frigjøring fra moderlegemet.

Lyden fra stemmegafler, som er avstemt til å frembringe eteriske akkorder, gjennomstrømmer med sine toner alt det stoff som er innen rekkevidden av deres atombombardement. En klokke som slår i *vakuum* frigjør disse atomene med samme hastighet og volum som en i friluft. Hvis klokkeslagene fortsatte kontinuerlig i noen millioner århundrer ville de fullstendig vende tilbake til sitt opprinnelige element. Hvis kammeret var hermetisk forseglett og sterkt nok, ville det lufttomme rommet omkring klokken bli tilført et trykk på mange tusen pund for hver kvadrattomme av den fine substansen som ble utviklet. Etter min oppfatning kan lyd korrekt defineres som en forstyrrelse av den atomiske likevekt, som sprenger faktiske atomparkler. Den substans som derved frigjøres må visselig bli en eterisk strøm av en viss orden. Er det under disse betingelser urimelig å anta at hvis denne strømmen ble opprettholde, så ville legemet dermed bli berøvet sine elementer og med tiden forsvinne fullstendig? Alle legemer – dyr, planter og mineraler – er opprinnelig dannet av denne svært fine eter, og de vender tilbake til deres svært gassaktige tilstand først når de bringes i en tilstand av differensiell likevekt.

Når det gjelder lukt, kan vi først oppnå en klar forestilling om dens ekstreme og vidunderlige finhet ved å tenke på at et stort atmosfærisk område kan bli påvirket i en årrekke av et enkelt grain¹ moskus, som om det veies etter denne lange perioden ikke ville ha tapt noe vesentlig av sin vekt. Det store paradokset med en strøm av luktpartikler er at de kan holdes innestengt i en glassbeholder! Dette er en substans av langt større finhet enn glasset som omgir den og likevel kan den ikke unnsnippe. Beholderen er som en sil med masker stor nok til at klinkekuler kan passere, men holder likevel på fin sand som ikke kan passere. Det er egentlig en molekylær beholder som inneholder en atomisk substans. Dette problemet vil overraske de som tar seg tid til å erkjenne det. Men selv om lukt har uendelig finhet, så er den svært grov sammenlignet med den substansen i den underavdeling som styrer den magnetiske strøm (en sympatisk, om du ønsker). Denne underavdeling er nest etter lyden, men over den. Strømmene omkring en magnet svarer omtrentlig til menneskehjernens mottakende og avgivende virksomhet, idet den hele tiden avgir mindre enn den mottar. Det er en flott illustrasjon på tankens kontroll over materien, som gradvis reduserer det fysiske inntil oppløsning inntreffer. Magneten vil tilsvarende gradvis tape sin kraft og bli ubrukelig. Hvis forholdet mellom tanken og materien kunne bli gjort likevektig og opprettholdt, ville vi leve i vår fysiske tilstand evig, da det ikke ville forekomme noen fysisk slitasje. Men denne fysiske reduksjonen fører til sist til en kilde for langt høyere utvikling – nemlig frigjøring av den rene eter fra dens grove molekylære tilstand, som etter min oppfatning er svært ønskelig. (Fra fr. Bloomfield-Moore's artikkel, "The New Philosophy".)

Det kan bemerkes at bortsett fra noen få, små avvik, vil ingen adept eller alkymist kunne forklare dette *bedre, i lys av den moderne vitenskap*, uansett hvor mye den moderne vitenskap vil protestere mot disse nye synspunktene. Etter sine grunnleggende prinsipper er dette, om ikke i alle detaljer, *ren og skjær okkultisme*, og samtidig en moderne *naturfilosofi*.

Denne "nye kraften", eller hva vitenskapen måtte kalle den, med sine unektelige virkninger – som mer enn en naturvitenskapsmann og fysiker som har besøkt Keely's laboratorium og personlig bevitnet dens voldsomme styrke, har innrømmet – hva er den? Er den en "slags bevegelse" også i *vakuum*, da det ikke finnes noen materie som kan generere den unntatt *lyd* – en annen "slags bevegelse" uten tvil, en *sansning* som på samme måte som at farger skyldes vibrasjoner. Hvor mye vi enn tror at disse vibrasjonene er den mest nærliggende – og umiddelbare – årsak til slik sansning, avviser vi absolutt den ensidige vitenskapelige teori om at det *ikke er noen faktor* å ta i betraktning utenfor oss enn eteriske og atmosfæriske vibrasjoner.²

¹ 1 grain = 0,0648 gram. o.a.

² I dette tilfelle tar ikke de amerikanske "substansialister" feil (som om deres syn er for antropomorfisk og materialistisk til å bli akseptert av okkultister), når de argumenterer ved fr. M.S. Organ, M.D. at "det må være positive, virkelige egenskaper i objektene, som har en konstitusjonell forbindelse til det dyriske nervesystem, for ellers vil det ikke skje noen sansning. Ingen påvirkning av *noe slag kan gjøres* på hjernen, nervene eller sinnet – ingen stimulans til handling – med mindre det finnes en faktisk og direkte kommunikasjon mellom substansielle krefter." ("Substansiell" etter vanlig oppfatning av ordet i denne verden av *illusjon* og *MAYA*, selvsagt *ikke i virkelig-heten*.) "Denne kraften kan være den mest forfinede og sublimerte immaterielle enhet (?). Likevel må den eksistere, for ingen sans, intet element eller noe ved mennesket kan sanse noe eller bli stimulert til handling uten å ha

Det er et *transcendentalt* sett av årsaker som settes i bevegelse – for å si det slik – ved disse fenomenene, som da de ligger utenfor vårt snevre sansningsområde bare kan spores til sin kilde og natur og forstås av en adepts åndelige sanser. De er, som Asklepios fremla det for kongen, ”ulegkelige legegmligheter”, slike som ”viser seg i speilet” og ”abstrakte former”, som vi ser, hører og lukter, i våre drømmer og visjoner. Hva har ”bevegelsesformene” lys og eter med dem å gjøre? Likevel ser, hører, lukter og berører vi dem. Derfor er de like mye *realiteter* for oss i våre drømmer som alt annet på dette Mayas plan.

---

kommet i kontakt med en eller annen substansiell kraft. Dette er en grunnleggende lov som gjennomsyrrer hele den organiske og mentale verden. I ren filosofisk forstand finnes det ikke noe som kan kalles uavhengig handling, for enhver kraft eller substans er forbundet med en annen kraft eller substans. Vi kan med like stor sannhet og fornuft fastslå at ingen substans inneholder noen iboende smaks- eller lukteegenskaper, fordi dette er simpelthen sansning forårsaket av vibrasjoner og derfor bare illusoriske, dyriske sansefølelser...”

XI. OM ELEMENTER OG ATOMER

FRA VITENSKAPENS OG OKKULTISMENS STANDPUNKT

Når okkultister taler om "elementer" og om menneskelige vesener som levde i geologiske tidsaldre, hvis varighet det ifølge en av de beste engelske geologer er like vanskelig å fastslå som materiens natur – så vet han hva han snakker om.¹ Når han sier "menneske" og elementer så mener han verken "mennesker" i sin nåværende psykologiske og antropologiske form og heller ikke de elementære atomer, disse hypotetiske begreper som for tiden finnes i vitenskapsmennesenes tanker, de virkelig eksisterende abstraksjoner av materie i sin høyst fortynnede tilstand; og heller ikke på oldtidens sammensatte elementer. Innen okkultismen betyr ordet *element* i alle sammenhenger "rudiment". Når vi sier "det elementære menneske" mener vi enten det første, innledende utkastet til mennesket i sin uferdige og uutviklede tilstand, altså den form som nå ligger latent i det fysiske menneske gjennom dets levetid og som tar form bare tilfeldigvis og under bestemte tilstander; eller den form som over et tidsrom overløver den fysiske kroppen, og som er bedre kjent som en "elementar".² Når uttrykket "element" brukes metafysisk, betyr det til forskjell fra den dødelige, det iboende *guddommelige* menneske; og i sin fysiske anvendelse, kaotisk materie i sin første udifferensierte tilstand, eller i *laya*-tilstanden, som er evig og stoffets *normale* tilstand, som bare periodisk differensierer seg og da er i en *unormal* tilstand – med andre ord en forbigående sanseillusjon.

Når det gjelder de såkalte "elementære atomer, bruker okkultistene denne benevnelsen med en betydning som er analog med den hinduen gir Brahmâ, når han kaller ham ANU, "atomet". Ethvert elementært *atom*, som mer enn en kjemiker har søkt etter langs den veien som alkymistene anviste, er ifølge deres faste tro (om ikke *kunnskap*) en SJEL; ikke nødvendigvis en ulegemlig sjel, men en *jiva*, som hinduene kaller den, et senter av POTENSIELL VITALITET, med latent intelligens, og i tilfeller med sammensatte sjeler – en intelligent, aktiv EKSISTENS, fra den høyeste til den laveste orden, en form som er sammensatt av flere eller færre differensieringer. Det fordres en metafysiker – og en østlig metafysiker – for å forstå dette. Alle disse atom-sjelene er differensieringer av den ENE, som står i samme relasjon til dem som den *guddommelige sjel*, buddhi, til dets styrende og uatskillelige ånd, *atman*.

Den moderne fysikk, som overtok oldtidens atomteori, glemte et punkt, det viktigste i læren. De fikk derfor bare skallet og vil aldri bli i stand til å nå frem til kjernen. De aksepterte det fysiske atomet, men utelot det tankevekkende faktum at fra Anaxagoras frem til Epikur, romeren Lukretius og enda til Galilei, så trodde alle disse filosofene mer eller mindre på BELIVEDE sjeler og ikke på usynlige fnugg av rent fysisk materie. Ifølge deres syn ble den roterende bevegelsen frembrakt ved at større (les mer guddommelige og rene) atomer tvang andre atomer under seg, og at de lettere simultant ble kastet oppover. Den esoteriske betydning av dette er den evig sykliske kurve av differensierte elementer som beveger seg nedover og oppover gjennom intersykliske tilværelsesfaser, inntil hvert enkelt igjen når tilbake til sitt startpunkt eller fødested. Forestillingen var både metafysisk og fysisk, da den skjulte fortolkning omfattet "guder" eller sjeler i form av atomer som *årsaker* til alle de *virksomheter* som ble frembrakt på jorden ved *utsondringer* fra de guddommelige kroppene.³ Ingen fortidig filosof, ikke en gang de jødiske kabbalistene, atskilte noensinne ånden fra materien eller *vice versa*. Alt oppsto fra den ENE, og fordi alt utgikk fra den ene måtte alt til sist vende tilbake til den ene. "Lys blir varme og konsoliderer seg til ildpartikler, som fra å ha vært glødende blir kalde og harde partikler, runde og glatte. Og dette kalles *sjel*, fengslet i en materiell kledning."⁴ *Atomer* og *sjeler* var synonyme i de innviedes

¹ I et svar til en venn skriver den dyktige geologen: "Som svar på ditt brev kan jeg bare si at nå, og muligens alltid, vil det være UMULIG, selv tilnærmedesvis å fastsette geologisk tid til år og selv tusenår." (Underskrevet William Pengelly, F.R.S.)

² Når Platon taler om de irrasjonelle, turbulente elementene "sammensatt av ild, luft, vann og jord" mener han elementærånder. (Se *Timæus*.)

³ Platon bruker ordet "utsondringer" av turbulente elementer (*Timæus*).

⁴ Valentinus, *Esoteric Treatise on the Doctrine of Gilgud*.

språk. ”De virvlende sjelene”, *gilgoolem*, en lære som mange lærde jøder trodde på (se *Mackenzie's Royal Masonic Cyclopædia*) hadde samme betydning esoterisk. De lærde, jødiske innvidde mente aldri med det ”lovede land” bare Palestina, men det samme *nirvana* som de lærde buddhister og brahminere omtalte – den EVIGE ENES skjød, symbolisert med Abrahams, og ved Palestina som dets substitutt på jorden.¹ Læren om SJEL-ATOMETS passasje ”gjennom de syv planethusene” hadde samme metafysiske og fysiske betydning. Det siste alternativet ble omtalt som å *oppløses i eter* (se *Isis Unveiled, I, side 297*). Selv Epikur, en *mønsterateist* og materialist, visste og trodde så mye på den eldgamle visdommen at han lærte at sjelen (helt atskilt fra den udødelige ånden, som ligger *latent* i den som i enhver atompartikkel) var sammensatt av en fin, tynn essens, dannet av de *glatteste, rundeste og fineste atomer*.

Dette viser at tidligere tiders innvidde, som mer eller mindre ble etterfulgt av hele den profane oldtiden, ved begrepet ”ATOM” mente en sjel, en ånd eller engel, den førstefødte av den alltid skjulte ÅRSÅK til alle årsaker. I denne forstand blir deres lære forståelig. De mente, som sine etterfølgere, at det eksisterte guder og ånder, engler og ”demoner”, ikke utenfor og uavhengig av verdensaltet, men innen det. Bare dette *altet* er gjennom livssyklusene uendelig. De var innforstått med og lærte en god del av det den moderne vitenskap forklarer nå – nemlig eksistensen av et opprinnelig ”verdensstoff eller en kosmisk substans”, som verdener er skapt av, som evig og alltid er homogen, unntatt ved sin periodiske tilværelse, da stoffet er utspredd i det uendelige rommet, blir differensiert og nyttes til en gradvis dannelse av himmellegemer. De lærte om stjernehimmeles kretsløp, jordens rotasjon, det heliosentriske systemet og atomvirvlene – atomer – som i realiteten var sjeler og intelligenser. Men disse ”atomister” var åndelige, svært transcendentale og filosofisk panteister. De ville aldri ha forestilt seg eller drømt om det monstrøse motsatte avkom, vår moderne, siviliserte rases mareritt – *livløs materie*, selvstyrende atomer på den ene side og en utenomkosmisk Gud på den andre siden.

Det kan være nyttig å vise hvordan tidligere tiders innvidde oppfattet monaden og dens opprinnelse.

Så snart den moderne vitenskap begynte å vokse ut av tenårene, begynte den å oppfatte det store, og det som inntil da var skjult for den, *esoteriske* aksiom – enten det gjaldt den åndelige, psykiske eller fysiske verden – om at ingenting kunne oppstå av intet. Det finnes ingen årsak i det manifesterte univers uten tilhørende virkninger, verken i rommet eller i tiden; heller ikke kan det finnes virkninger uten en primær årsak, som får sin eksistens fra en enda høyere årsak – hvor den siste og absolutte årsak for mennesker er en evig og ufattelig ÅRSÅKSLØS ÅRSÅK. Men dette er ingen god løsning, og hvis den skal vurderes, må den betraktes fra det høyeste filosofiske og metafysiske strandpunkt, da problemet ellers burde bli liggende urørt. Det er en abstraksjon på grensen av menneskets fornuft, som truer den med sammenbrudd, uansett hvor trent den er i metafysiske spekulasjoner. Dette kan påvises overfor enhver europeer som forsøker å løse eksistensens problem ved for eksempel de sanne vedantineres trosartikler. La ham lese og studere Sankaracharys (*Viveka Chudamani*)² sublime lære om sjelen og ånden, og leseren vil innse det som her sies.

Mens de kristne forteller at den menneskelige sjel er en utånding fra Gud – som skapes av ham for en endeløs tilværelse; dvs. den har en begynnelse *men ingen ende* (og kan derfor aldri bli kalt evig) – sier den okkulte lære: ”*Ingenting er skapt, bare omformet*. Ingenting kan manifesteres i dette universet – fra en klode ned til en vag og rask tanke – som ikke fantes i universet allerede. Alt på det subjektive plan er et evig ER, mens alt på det objektive plan er et *evig vordende* – fordi alt er forgjengelig.”

¹ Ingen *utdannet* jøde trodde i *bokstavelig* forstand på den allegori at ”de jødiske legemer som begravnes i fremmede land inneholder et sjelelig prinsipp som ikke finner hvile, før den udødelige partikkelen ved en prosess som kalles ”sjelens virvlen” enda en gang rekker frem til det ”forjettede lands” hellige jord. Meningen er åpenbar for en okkultist. Prosessen var antatt å bli gjennomført ved en slags sjelevandring, hvor den psykiske gnist ble ført gjennom en fugl, dyr, fisk og det minste insekt. (Se *Royal Masonic Cyclopædia, Mackenzie*.) Allegorien gjelder *kroppens atomer*, som hver må passere gjennom enhver form før den når den *endelige* tilstand, som er det første startpunkt for ethvert atom – dets opprinnelige *laya*-tilstand. Men den opprinnelige betydning av *gilgoolem* eller ”sjelens kretsløp” var forestillingen om re-inkarnerende sjeler eller *egoer*. ”Alle sjeler går inn i *gilgoolem*”, i en syklisk eller omløpende prosess; dvs. de utvikler seg gjennom en syklisk gjenfødselsbane. Noen kabbalister fortolker denne læren til å mene en slags sjelsild for de ondes sjeler, men det er ikke riktig.

² Oversatt av Mohini M. Chatterj i *The Theosophist* som ”Crest Jewel of Wisdom” i 1886. (Se juli- og augustutgavene av *The Theosophist*).

Monadene – som Good definerte som en virkelig ”usynlig ting”, mente ikke det samme som vi gjør nå – blir her fremstilt som *atma* i kombinasjon med *buddhi* og den høyere manas. Denne trefoldighet er en og evig, hvor de tre sistnevnte blir absorbert i monaden ved slutten av alt betinget og *illusorisk* liv. Monadene kan derfor spores ved sin pilegrimsferd og dens forandring av forgjengelige redskaper helt fra begynnelsen av det manifesterte univers. Ved pralaya eller mellomperioden mellom to manvantaraer, mister den sitt navn, slik den gjør når menneskets virkelige ENE selv smelter inn i *Brahm* ved den høye Samadhi-(*Turiya*)-tilstanden eller ved den endelige nirvana, som Sankara beskriver slik:

..når disippelen har oppnådd denne opprinnelige bevissthet og absolutte salighet, hvis natur er sannhet, som er uten form og aktivitet, oppgir han det illusoriske legeme som *atma* har iført seg, akkurat som en skuespiller (tar av seg) den kledning han har (iført seg).

Buddhi (*anandamaya*-kledningen) er bare et speil som *reflekterer* absolutt salighet og er *ikke* den høyeste ånd. Ennvidere er *denne refleksjon* i seg selv ikke fri fra uvitenhet, da den er underlagt betingelser fordi den er en åndelig modifikasjon av prakriti og dermed en virkning. Bare *atma* er den ene virkelige og evige underlag for alt, essensen og den absolutte kunnskap – *kshetragna*.¹ I esoterisk filosofi kalles den ”det ene vitne”. Mens den hviler i devachan kalles den ”de tre vitnene til karma”.

Atma (vårt syvende prinsipp) er identisk med den universelle ånd, og da mennesket i sitt innerste vesen er ett med det, hva er da den rene monade? Den er den homogene gnist som stråler i millioner av stråler fra de opprinnelige ”syv” – som vil bli omtalt senere. Det er *den gnist som UTGÅR fra den USKAPTE strålen* – et mysterium. I den esoteriske, og selv i den eksoteriske nordlige buddhisme, utstråler Adi-Buddha (*Chogi dangpoi sangye*), den ene ukjente, uten begynnelse eller ende, som er identisk med Parabrahm og Ain-Soph, en lysende stråle fra sitt mørke.

Dette er *Logos* (den første, eller Vajradhara, den høyeste Buddha (som også kalles *Dorjechang*). Som herre over alle mysterier kan han ikke manifestere seg, men sender ut i manifestasjonens verden sitt hjerte – ”diamanthjertet”, Vajrasattva (*Dorjesempa*). Dette er skapelsens andre *logos*, som de syv (i den eksoteriske lære de fem) Dhyani-Buddhaene, som kalles Anupadaka, ”de foreldreløse” – utgår fra. Disse Buddhaene er de opprinnelige monader fra den *ulegkelige værens* verden, *arupa*-verdenen, hvor intelligensene (bare på dette planet) i det eksoteriske systemet verken har form eller navn, mens de i den esoteriske filosofi har syv bestemte navn. Disse Dhyani-Buddhaer utstråler eller skaper fra sitt eget himmelske selv ved hjelp av Dhyani de *over*-menneskelige Bodhisattvaene. De inkarnerer på jorden ved begynnelsen av hver menneskelig syklus som dødelige mennesker, hvor de i kraft av sine personlige fortjenester blir Bodhisattvaer blant menneskehetens sønner, hvoretter de igjen kan gjenfødtes som (menneskelige) *Manushi*-Buddhaer. Anupadakaene (eller Dhyani-Buddhaene) er dermed identisk med brahminenes *Manasaputra*, ”de tankefødte sønner” – enten av Brahmâ eller en av de to andre trimurtiske hypostasene. De er dermed også identiske med rishiene og parajapatiene. I *Amugita* finnes det således et avsnitt, som hvis det leses esoterisk klart viser den samme forestilling, selv om billedspråket er annerledes. Der sies det:

Uansett hvilke vesener som finnes i denne verden, bevegelige og ubevegelige, så er de de første som blir oppløst (ved *pralaya*); og dernest alt som er frembrakt av elementene (som har dannet i det synlige univers), og dernest alle elementene. Det er den stigende graderingen av vesenene. Guder, mennesker, gandharvaer, pisachaer, asuraer, rakshasaer – alle er skapt av Svabhava (prakriti eller den plastiske natur), og ikke ved handlinger eller en årsak (dvs. ikke ved en fysisk årsak).

Disse Brâhmanaene (Rishi Prajapati-ene?), verdens skapere, blir født her (på jorden) igjen og igjen. Alt som frembringes av dem blir til sin tid oppløst i nettopp de fem stor elementene (de fem, eller rettere syv, Dhyani-

¹ Nå da den reviderte versjonen av evangeliene er publisert og de mest iøynefallende feiltakelsene i den gamle versjonen er korrigeret, vil man bedre forstå ordene til Johannes i 1. brev, 5, 6: ”Det er ånden som bærer *vitne*, fordi ånden er sannhet.” De ordene som følger i den feilaktige versjonen om de ”tre vitnene”, som hittil er antatt å stå for ”Faderen, Ordet og den Hellige ånd” viser forfatterens (Johannes’) virkelige mening meget klart, som dermed knytter sin lære i denne henseende til Sankarasvharya. For hva kan setningen, ”det er tre som bærer vitne: ånden og *vannet* og *blodet*” bety, om de ikke har noen forbindelse med eller tilknytning til den store vedanta-lærerens mer filosofiske utsagn om *hylstrene* (menneskets *prinsipper*), *jiva*, *vignanamaya*, osv., som er i sin fysiske manifestasjon ”*vann* og *blod*” eller livet, og som tilføyer at *atma* (ånden) er det som gjenstår etter å ha fjernet hylstrene, og at det er det ENESTE *vitne* eller synteseskapende enhet. Den mindre åndelige og filosofiske skole gjorde med henblikk på treenigheten det ”ene” vitne til tre og forbant det dermed mer med jorden enn med himmelen.

Buddhaene, som også kalles menneskehetens store “elementer”), som bølgene på havet. Disse store elementer er i enhver henseende bortenfor de elementer verden er skapt av (de grove elementene). Og den som frigjør seg fra disse fem elementene (tanmatraene),¹ går til det høyeste mål.

“Herren Prajapato (Brahmâ) skapte alt dette bare med sitt sinn”, ved *dhyana* eller abstrakt meditasjon og mystiske krefter likesom Dhyani-Buddhaene. Disse Brâhmanaene er dermed åpenbart identiske med de himmelske Dhyani-Buddhaenes (jordiske) Bodhisattvaer. Begge blir som opprinnelige, intelligente “elementer” *skapere* eller *utstrømninger* fra de monader som er bestemt til å bli mennesker i den syklusen, hvoretter de utvikler seg, eller så å si ekspanderer sine egne *selv* som Bodhisattvaer eller Brâhmanaer i himmelen og på jorden for til sist i bli vanlige mennesker. Sannelig, “verdens skapere fødes her på jorden igjen og igjen”. I det nordlige buddhistiske systemet, eller i de folkelige, eksoteriske religionene, læres det at enhver Buddha parallelt med at han forkynner den gode lov på jorden, manifesterer seg simultant i tre verdener: i den formløse som en Dhyani-Buddha, i verden av former som en Bodhisattva, og i begjærenes verden, den laveste (eller vår verden), som et menneske. Esoterisk er læren en annen: Den guddommelige, rene adi-buddhiske *monade* manifesterer seg som den universelle Buddhi (*Mahabuddhi* eller Mahat i hindufilosofiene), den åndelige, allvitende og allmektige kilde for den guddommelige intelligens, den høyeste *anima mundi* eller Logos. Denne nedstiger “som en flamme som sprer seg fra en ubevegelig evig ild, som uten å tilta eller avta vedblir å være det samme til slutten” av tilværelsens syklus, som på det jordiske plan blir det universelle liv. Fra dette planet for *bevisst* liv utgår, som syv ildtunger, lysets sønner (livets *logoi*), deretter kontemplasjonens Dhyani-Buddhaer, deres formløses fedres konkrete former – de syv lysets sønner, som *fremdeles er seg selv*, som man kan benevne med brahminenes mystiske uttrykk: “Du er DET – *Brahm.*” Det er fra disse Dhyani-Buddhaene det utstrømmer *chhayaer* (skygger), himlenes Bodhisattvaer, prototypen for de *over-jordiske* Bodhisattvaene, for de jordiske Buddhaene og sluttelig for menneskene. De “syv lysets sønner” kalles også “stjerner”.

Den okkulte lære sier at den stjerne et menneskelig vesen fødes under, alltid vil forbli dets stjerne gjennom hele syklusen av dets inkarnasjoner i en manvantara. Men *denne er ikke dets astrologiske stjerne*. Den gjelder og forbindes med *personligheten*, mens førstnevnte gjelder INDIVIDUALITETEN. Denne stjernes “engel”, eller Dhyani Buddha, vil enten være den veiledende eller den styrende “engel” så å si, ved hver av monadens gjenfødelser, *fordi monaden er del av engelens essens*, selv om dens redskap, mennesket, stadig er uvitende om det. Hver adept har sin Dhyani-Buddha, deres eldre “tvillingsjel”, og de vet det og kaller den “fader-sjel” eller “fader-ilden”. Det er først ved den siste og høyeste innvielse de lærer dette, når de plasseres ansikt til ansikt med det strålende “bilde”. Hvor mye kjente Bulwer Lytton til dette mystiske faktum, da han i et av sine mest inspirerende øyeblikk skildret Zanoni ansikt til ansikt med sin *Augoeides*?

Logos, eller både det umanifesterte og manifesterte ORD, kalles av hinduene Iswara, “herren”, selv om okkultistene kaller det noe annet. Iswara er den høyeste bevissthet i naturen, sier vedantistene. “Denne høyeste bevissthet”, svarer okkultistene, “er bare en *syntetisk enhet* i den manifesterte Logos verden – eller på *illusjonens plan*, for den er summen av den totale dhyan-chohanske *bevissthet*.” “O du vise mann, fjern den forestilling at *ikke-ånd er ånd*”, sier Sankaracharya. Atma er *ikke-ånd* i sin endelige parabramanske tilstand, *Iswara* eller *Logos* er ånd; eller som okkultismen forklarer, det er den sammensatte enhet av de manifesterte levende ånder, opphavet og hjemstedet for alle jordiske monader, *pluss deres guddommelige avspeiling*, som de utgår fra og vender tilbake til – Logos – hver i tidens fylde. Det finnes syv hovedgrupper av slike Dhyani-Chohaner, og disse gruppene finnes og kjennes i enhver religion, for de er de opprinnelige SYV stråler. Okkultismen lærer at menneskeheten er inndelt i syv ulike grupper med sine undergrupper, mentalt, åndelig og fysisk.² Monaden, betraktet

¹ Tanmatraene er bokstavelig typen av eller rudimentet av et element som mangler egenskaper. De er de opprinnelige *numena* for det som ved evolusjonens fremskritt blir et kosmisk element i den forstand antikken og ikke fysikken oppfattet ordet. De er logoiene, logos’ syv utstrømninger eller stråler.

² Derfor er det syv hovedplaneter, *sfærene* for de syv åndene. Hver av menneskegruppene er født under en av dem og styres og påvirkes av dem. Det er bare syv planeter (*særlig* i forbindelse med jorden) og tolv hus, men de mulige kombinasjoner av dem er talløse. Da hver planet kan stå i forhold til de andre på tolv ulike måter, vil kombinasjonsmulighetene bli nærmest uendelige; like uendelig som de åndelige, psykiske, mentale og fysiske kapasitetene til de talløse variasjonene av *genus homo*, hvor enhver av alle disse variasjonene er født under en av de syv planetene og en av de nevnte talløse planetariske kombinasjoner. Se *Theosophist* for august 1886.

som en ENHET, står over de syv prinsippene (i kosmos og i mennesket). Som en triade er den det direkte utstrålende avkom av den nevnte *sammensatte* ENHET, ikke en utånding (og en spesiell *skapelse* av *intet*) av “Gud” som denne enheten kalles, for en slik forestilling er helt ufilosofisk og nedvurderer guddommen ved å trekke den ned til en endelig og betinget tilstand. Som oversetteren av “Crest-Jewel of Wisdom” uttrykker så godt – selv om *Iswara* er “Gud, uforandret i *pralayas* dypeste dyp og i *manvantaraenes* mest intense aktivitet” . . . så står likevel “ATMA over (ham), omgitt av den evige MAYAs mørke”.¹ De “triader” som fødes under den samme moderplanet, eller rettere *utstrålingene* fra en og samme planetånd (Dhyani Buddha) er, i alle sine liv og gjenfødsler, søster- eller *tvilling*-sjeler på denne jord.²

Dette var kjent for enhver høyt innvidd i enhver tidsalder og i ethvert land: “Jeg og Faderen er ett”, sa Jesus (Johannes 10, 30).³ Når han annetsteds (20, 17) sier: “Jeg stiger opp til *min* og deres Fader”, betyr det akkurat det nevnte. Det var for å vise at den gruppe av disipler og tilhengere som var blitt tiltrukket av ham, tilhørte den samme Dhyani Buddha, “stjerne” eller “Fader”, som tilhørte den samme planetariske sfære eller inndeling som han gjorde. Det er *kjennskapet* til denne okkulte lære som kom til uttrykk i oversikten over “The Idyll of the White Lotus”, da T. Subba Row skrev: “Ved sin siste innvielse møter enhver Buddha alle de store adepter som har oppnådd Buddha-tilstanden i forutgående tidsalder . . . enhver klasse av adepter har sine egne bånd av åndelige fellesskap som forbinder dem. . . Den eneste mulige og effektive måte å komme inn i et slikt fellesskap . . . er å bringe seg selv under påvirkning fra det åndelige lys som utstråler *fra ens egen Logos*. Jeg kan ytterligere påpeke . . . at slikt fellesskap bare er mulig *mellom personer hvis sjeler henter sine liv og ernæring fra samme guddommelige STRÅLE*, og da syv forskjellige stråler utstråler fra den “åndelige sentralsol”, så kan *alle adepter og Dhyan-chohaner fordeles på syv klasser*, som hver styres, kontrolleres og overskygges *av en av de syv former* eller manifestasjoner av den guddommelige visdom.” (*Theosophist*, august 1886.)

Det er dermed “lysets syv sønner” – oppkalt etter deres planeter og (av den gemene hop) identifisert som – Saturn, Jupiter, Merkur, Mars, Venus, og – *formodentlig* av den moderne kritiker, som ikke går dypere ned enn til overflaten av de gamle religionene⁴ – solen og månen, som ifølge okkult lære er våre himmelske foreldre, eller samlet vår “Fader”. Som allerede påpekt er polyteisme faktisk mer filosofisk og korrekt, når det gjelder fakta og naturen, enn den antropomorfiske monoteismen. Saturn, Jupiter, Merkur og Venus, de fire eksoteriske planetene, og de tre andre som må forbli unevnt, var de himmelske legemer som var i direkte astral og psykisk forbindelse med jorden, som dens veiledere og voktere – moralsk og psykisk, hvor deres synlige kloder viste vår menneskehet deres ytre og indre karakteristika, mens deres “regenter” eller *rectores* skjenket oss våre monader og åndelige evner. For å unngå å skape nye misforståelser, kan det påpekes at verken Uranus eller Neptun er blant de tre *hem-*

¹ Den nå alminnelige feiltakelse om at oldtiden bare kjente til syv planeter, fordi de ikke nevnte andre, bygger på den samme generelle uvitenhet om okkult lære. Spørsmålet er ikke om de kjente eller ikke kjente til eksistensen av de senere oppdagede planetene, men om den ærbødighet de viste de fire eksoteriske og de tre hemmelige, store guder – stjerneenglene, ikke hadde en spesiell begrunnelse. Forfatterinnen drister seg til å si at det fantes en slik begrunnelse, som er: Hadde de kjent til like mange planeter som vi gjør nå (noe som neppe kan avgjøres nå likevel), ville de likevel bare ha anvendt de syv i sin religionsdyrking, fordi disse syv er direkte og spesielt forbundet med vår jord, eller for å anvende et esoterisk uttrykk – med vår syvfoldige ring av sfærer.

² Det er den samme, men en enda mer metafysisk forestilling enn den om den kristne treenighet – de tre i ett, dvs. den universelle “over-ånd”, som manifesterer seg på de to høyere plan – for buddhi og mahat, som er de tre hypotaser, metafysisk, men *aldri personlig*.

³ Engle-monadens og den *menneskelige* monades identitet og på samme tid den illusoriske forskjell mellom dem fremgår av følgende: “Min Fader er *større* enn meg” (Johannes 14, 28); “pris *deres* Fader som er i *himmelen*” (Matteus 5, 16); “de rettferdige skal *skinne* som solen i *sin* Faders rike” (ikke *vår* Fader) (Matteus 13, 43); “Vet dere ikke at dere er *et tempel* for Gud, og at *Guds ånd* bor i dere? (1. Korinterbrev 3, 16; “Jeg *stiger opp* til min Fader”, osv., osv.

⁴ Disse planetene aksepteres bare med henblikk på den fortolkende astrologi. Den astro-teogoniske inndeling var annerledes. Solen som er en sentral stjerne og ikke en planet, står med *sine* syv planeter i en mer okkult og mystisk relasjon til *vår* klode enn alminnelig kjent. Solen ble derfor betraktet som den store Fader til alle de syv “Fedrene”, som forklarer de variasjoner mellom *syv* og *åtte* store guder i Kaldea og i andre land. Verken jorden eller månen – dens drabant, heller ikke stjernene av andre grunner – var annet enn *stedfortredere for esoteriske formål*. Men selv om solen og månen fjernes fra betraktningene, synes de gamle å ha kjent *syv* planeter. Hvor mange kjenner vi, om vi ser bort ifra jorden og månen? *Syv* og ingen flere: syv primære hovedplaneter, mens de andre er mer *planetoider* enn planeter.

melige planetene, ikke fordi de ikke var kjent med disse navnene av de gamle vise, men fordi de, som alle andre planeter, uansett hvor mange de er, er *guder* eller voktere for andre syvfoldige planetkjeder innen vårt system.

De to sist oppdagede planetene er heller ikke så avhengige av solen som de andre planetene. Hvordan skal vi ellers forklare at Neptun mottar 900 ganger mindre lys enn vår jord, og Uranus 390 ganger mindre, og at deres måner roterer i motsatt retning i forhold til det som ellers skjer innen solsystemet. Det gjelder i alle fall Uranus, selv om det nylig er blitt motsagt.

Dette vil selvsagt bli vurdert som et rent påfunn av alle de som forveksler den universelle orden med sitt eget klassifikasjonssystem. Her presenteres imidlertid enkle fakta fra den okkulte lære, som enhver kan akseptere eller forkaste, alt ettersom. Det finnes detaljer, som vi på grunn av deres store metafysiske abstraksjon *ikke kan* gå inn på. Derfor konstaterer vi bare at syv av våre planeter er like så intimt forbundet med vår klode, som solen er overfor alle de legemer som finnes innenfor solsystemet. Av disse synes det lille antall *primære* og *sekundære* planeter som astronomien kjenner å være stakarsklig.¹ Derfor kan vi anta at det finnes et stort antall planeter, små og store, som ennå ikke er blitt oppdaget, som tidligere tiders astronomer – som alle var innvidde adepter – har kjent eksistensen av. Men da planetenes relasjoner til gudene var hellig, måtte de forbli en hemmelighet sammen med navnene for de ulike planetene og stjernene.

Likevel taler den katolske teologi om “*sytti* planeter som styrer skjebnen for nasjonene på denne kloden”, og bortsett fra den feilaktige forklaring er det mer sannhet i denne tradisjonen enn i den eksakte, moderne astronomi. De sytti planeter var forbundet med det israelske folkets *sytti* eldste,² og det er *herskerne* for disse planetene det gjelder og ikke planetene selv. Tallet sytti er et ordspill for de 7 x 7 underinndelinger. Ethvert folk og enhver nasjon har, som allerede nevnt, sin *direkte* vokter, skytsånd og Fader i himmelen – en planetarisk ånd. Vi er villige til å overlate deres egen nasjonale gud, Jehova, til Israels etterkommere, som dyrker *Sabaoth* eller SATURN; for *monadene* for hans utvalgte folk er hans egne, og Bibelen har aldri holdt det hemmelig. Det er bare teksten i den engelske (protestantiske) Bibel, som så ofte ikke stemmer overens med den i Septuaginti³ og i Vulgata.⁴ Derfor leser vi i førstnevnte (5. Mosebok, 32, 8): “Da den HØYESTE (ikke Jehova) fordelte arven blant folkene . . . satte han folkenes landemerker etter tallet på Israels barn”. I *Septuaginti* lyder teksten: “etter *antall engler*” (planetengler), som er mer i samsvar med sannheten og fakta. Men begge tekster er enige om at “Herrens (Jehovas) *del* er hans folk, og Jakob *er hans* arvelott” (5. Mosebok, 32, 9), som avgjør spørsmålet. “Herren” Jehova tok Israel *som sin del*. Hva har da andre nasjoner å gjøre med denne spesielle *nasjonale* gud? La da “engelen Gabriel” våke over Iran og “Mikael-Jehova” over hebreerne. De er ikke guder for andre nasjoner, og det er vanskelig å forstå hvorfor de kristne har valgt en gud hvis befalinger Jesus var den første til å gjøre opprør mot.

Monadens (sjelens) planetariske opphav og dens egenskaper ble forkynt av gnostikerne. På sin vei mot jorden, som på sin vei tilbake fra jorden, måtte enhver sjel som ble født i og fra det “grenseløse lys”⁵ passere gjennom syv planetariske områder begge veier. De rene dhyaniene og devaene i de eldste religioner var i tidens løp, sammen med zoroasterne, blitt de syv devaer, Ahrimans tjenere, “hvor hver av dem var lenket til en planet” (se *Origines kopi av ofitenes diagram*), hos brahminene til asuraene og noen av rishiene – gode, onde og indifferente. Blant de egyptiske gnostikere var det Thot (eller Hermes), som var leder for de syv, hvis navn Origines oppgir som *Adonai*, solens ånd, *Tao* for månen, *Eloi* for Jupiter, *Sabao* for Mars, *Orai* for Venus, *Astaphai* for Merkur og *Ildabaoth* (Jehova) for Saturn. Til sist nevner *Pistis-Sophia* – dette gamle dokument, som den største autoritet på den *eksoteris-*

¹ Når man erindrer at ifølge den eminente astronomen W. Herschell, hvis mektige teleskop bare omfattet den del av himmelen i ekvatorialplanet hvor vår jord er det omtrentlige senter – på et kvarter så 16.000 stjerner, og ved å anvende dette til å beregne antallet i Melkeveien, fant ikke mindre enn 18 (atten) millioner SOLER – så forundres man ikke lenger av at Laplace, i en samtale med Napoleon I, kalte Gud en HYPOTESE – som det er helt nytteløst for den *eksakte* fysiske vitenskap å spekulere over. Bare okkult metafysikk og transcendental filosofi er i stand til å løfte det minste hjørne av det ugjennomtrengelige slør over dette tema.

² 4. Mosebok, 11, 16.

³ = den eldste greske oversettelse av Det gamle testamente, *o.a.*

⁴ = den katolske kirkes offisielle bibeltekst, *o.a.*

⁵ C.W. King identifiserer det i sin bok *The Gnostics and their remains* (på side 344) med “den orientalske aspirasjons *summum bonum*, det buddhistiske nirvana”, den fullkomne ro, den epikureiske *indolentia*, som synes respektløs, men som ikke er helt usant.

ke, gnostiske tro, den nylig avdøde C.W. King, omtaler som “gnostisismens verdifulle monument” – tidsaldrenes eldgamle tro, selv om den er forkvaklet for å tjene sekteriske formål. Sfærenes (planetenes) astrale herskere skaper monadene (sjelene) av sin egen substans “av tårene fra deres øyne og svetten etter deres lidelser” og utrunder monadene med en gnist av det guddommelige lys, som er deres substans. Det vil bli vist i neste bind hvordan disse “zodiakkens og sfærenes herrer” er forvandlet av den sekteriske teologi til de kristnes opprørske engler, som hentet dem fra magiernes syv devaer uten å forstå betydningen av allegorien. (Se også kapittel 14 om Guder, monader og atomer.)

Som vanlig ble det som *er* og fra begynnelsen *var* guddommelig, rent og åndelig i sin opprinnelige enhet, menneskelig og urent etter å ha blitt oppfattet gjennom menneskets forkvaklede prisme, som reflekterte menneskets egen syndefulle natur. Med tiden ble derfor planeten Saturn rasket ned på av de som dyrket andre “guder”. De folk som var født under Saturn, som for eksempel det jødiske, som hadde gjort ham til Jehova etter at ofitene og Jashers bok hadde betraktet ham som sønn av Saturn eller Ilda-Baoth – kjempet bestandig med de som var født under Jupiter, Merkur eller enhver annen planet, unntatt Saturn-Jehova. Tross slektsforhold og profetier var Jesus *den innvidde* (eller Jehoshua) – den type som den “historiske” Jesus er en kopi av – ikke av rent jødisk blod og anerkjente derfor ikke Jehova. Han dyrket heller ingen annen planetarisk gud ved siden av sin egen “Fader”, som han kjente, og som han kommuniserte med slik enhver avansert innvidd gjør, “ånd til ånd og sjel til sjel”. Dette kan neppe benektes med mindre kritikeren forklarer til enhver tilfredsstillelse den merkverdige setning som ble lagt i Jesu munn av forfatteren av det fjerde evangeliet (Johannes 8, 37-44) i hans disputt med fariseerne:

Jeg vet dere stammer fra Abrahams sæd¹ . . . Jeg taler om ting jeg har sett hos *min* Fader, og dere gjør det dere har hørt fra *deres* Fader . . . Dere utfører *deres* Faders gjerninger . . . Dere har djevelen til Fader . . . Han var fra begynnelsen av en morder og sto ikke i sannheten, fordi det ikke er noen sannhet i ham. Når han uttaler en løgn, taler han av sitt eget; for han er en løgner og løgnens far”

Denne fariseernes “Fader” var Jehova, som er identisk med Kain, Saturn, Vulkan, osv. – planeten de var født under og guden de dyrket. Det må åpenbart finnes en okkult mening i disse ordene og formåninger, hvor feilaktig de enn er oversatt, da de uttales av en som truet enhver som bare sa *raca* (dåre) til sin bror, med helvetes ild. (Matteus 5, 22.) Og igjen er planetene selvsagt ikke bare sfærer, som blinker i rommet og som skinner uten noen hensikt. De er regioner for ulike vesener, som den profane ennå ikke vet om, men som likevel har en mystisk, ubrutt og mektig forbindelse med mennesker og kloder. Ethvert himmelsk legeme er tempel for *en* gud, og disse guder er selv templer for GUD, den ukjente “*ikke-ånd*”. Det finnes intet profant i universet. All natur er et helligt sted, som Young sier:

Hver av disse stjernene er et religiøst hus...

Derfor kan alle eksoteriske religioner påvises å være falske kopier av esoterisk lære. Det er presteskabet som må være ansvarlig for utviklingen i favør av materialismen i vår tid. Det er ved å dyrke og tvinge massene til å dyrke skallene av de hedenske idealene – som er personifisert for allegoriske formål – at den siste eksoteriske religion har gjort de vestlige landene til et pandemonium, hvor de høyere klasser dyrker gullkalven, mens de lavere og uvitende masser stimuleres til å dyrke et idol på leirfötter.

¹ Abraham og Saturn er identiske i stjernesymbolikken, og han er stamfaren til de jehovistiske jøder.

XII. GAMLE TANKER I NY DRAKT

DEN MODERNE VITENSKAP ER EN FORKVAKLET VERSJON AV TIDLIGERE TANKER og intet annet. Vi har imidlertid sett HVA INTUITIVE VITENSKAPSMENN TENKER og opptar seg med. Leseren skal nå gis noen flere bevis for det faktum at mer enn et medlem av de kongelige vitenskapsakademiene ubevisst nærmer seg de forhånte hemmelige vitenskapene.

Når det gjelder kosmogoni og urstoff er nåtidens spekulasjoner ubestridelig gamle tanker, *forbedret* ved motstridende og nye teorier. Men hele grunnlaget tilhører den gamle greske og indiske astronomi og fysikk, som i de tider alltid ble kalt filosofi. I hele den ariske og greske tenkning møter vi forestillingen om et altgjennomtrengende, uorganisert og homogent stoff eller *kaos*, som vår tids vitenskap har omdøpt til “verdensstoffets nebulartilstand”. Det Anaxagoras kalte “kaos” i sin *Homoiomeria* kalles nå “urfluidum” av W. Thomson. De hinduiske og greske atomister – Kanada, Levkippos, Demokrit, Epikur, Lucretius, osv., osv., blir nå reflektert som i et klart speil av de moderne tilhengere av atomteorien, som starter med Leibnitz’ *monade* og slutter med W. Thomsons “atomvirvler”.¹ Man har forkastet den gamle korpuskularteori og erstattet den med bølge-teorien. Men spørsmålet er *om denne siste er så godt etablert at den ikke risikerer å bli forkastet som sin forgjenger?* Lys i sitt metafysiske aspekt ble utførlig behandlet i “*Isis Unveiled*”:

Lys er den førstefødte og den første utstrømning fra den høyeste, og lyset er livet, sier evangelistene og kabbalisterne. Begge er elektrisitet – livsprinsippet, *anima mundi*, som gjennomtrenger universet. Det elektriske beliver alle ting. Lys er den store proteusaktige magiker og under arkitektens² eller *arkitektenes*, “byggmestrene” (som kalles *en* kollektivt) – guddommelige vilje, gir dets mangfoldige, allmektige bølger liv til enhver form likesom ethvert levende vesen. Fra dets svulmende, elektriske favn, utgår *stoff* og *ånd*. Innen dets stråler ligger starten på alle fysiske og kjemiske prosesser og alle kosmiske og åndelige fenomener. Det vitaliserer og oppløser; det gir liv og frembringer død, og fra dets urpunkt har myriader av verdener, synlige og usynlige himmelske legemer, gradvis fremstått. Det var som følge av strålen fra denne *første* moder, den ene av de tre, at “Gud” ifølge Platon tente “den ild vi nå kaller solen”,³ som *ikke* er årsak til verken lys eller varme, men som bare er fokuset eller en linse, som gjør at strålene fra urlyset blir materialisert og konsentrert i vårt solsystem og dermed frembringer alle tilhørende krefter.

Dette er *eteren*, som forklart med Metcalfe’s syn, og som er gjentatt av dr. Richardson, bortsett fra at førstnevnte gir sin tilslutning til den moderne bølge-teori. Vi sier ikke at vi benekter teorien, men at den trenger å kompletteres og omarbeides. Men okkultistene er slett ikke de eneste *kjetterne* i denne henseende, for Robert Hunt bemerker i sin *Researches on Light in its Chemical Relations* at:

. . . bølge-teorien forklarer ikke resultatene av hans eksperimenter. I sin *Treatise on Optics* påviser David Brewster “at fargene i planteriket skyldes . . . en særskilt tiltrekning som partikler av plantelegemene utøver på lysets ulike fargestråler” og at “det er sollyset som utvikler de fargede plantesaftene, og som får disse legemer til å forandre farge, osv.” Han bemerker at det ikke er enkelt å akseptere “at slike virkninger frembringes bare ved vibrasjonene av et eterisk medium”. Han *tvinges* dermed, sier han, “ved disse fakta å resonnerer som om lyset var *materielt*”(?) Professor Josiah P. Cooke ved Harvard-universitetet, sier han ikke “kan være enig . . . med de som betrakter lysets bølge-teori som et etablert vitenskapelig prinsipp”.⁴ Hvis Herschells teori om at intensiteten av lyset, ja enhver bølgebevegelse, “står i omvendt forhold til kvadratet av avstanden til lyskilden” – er korrekt, rammes bølge-teorien en god del, om den da ikke tar livet av hele teorien. Ved gjentatte eksperimenter med fotometre er det bevist at han har rett, og selv om man begynner å tvile er bølge-teorien fortsatt i live.” (*Isis Unveiled*, I, 137.)

¹ De elementære virvler *tenkningen* setter i gang er ikke forbedret som følge av den moderne fortolkning.

² Jeg er ofte blitt bebredet for å anvende uttrykk i *Isis* som angir tro på en *personlig* og antropomorfisk gud. Det er *ikke* min oppfatning. Kabbalistisk er “arkitekten” en betegnelse for *Sephirot*, universets byggmestre, og “det universelle sinn” representerer Dhyan-chohanenes samlede bevissthet.

³ Timæus.

⁴ *Modern Chemistry*.

Til W. Brewsters bemerkning om at han tvinges til å resonnerer som om lyset var materielt – kan det sies en del. Lys er i en forstand visselig like materielt som elektrisiteten selv. Og hvis elektrisitet *ikke* er materielt, hvis den bare er “en slags bevegelse”, hvordan kan den da *lagres* i Faure’s akkumulator? Helmholtz sier at elektrisitet må være likeså atomisk som stoff, og W. Crookes støttet dette synet i en tale (i Birmingham i 1886) ved den kjemiske seksjon av British Association, som han ledet. Dette sier Helmholtz (i sin *Faraday Lectures*, 1881):

Hvis vi aksepterer hypotesen om at grunnstoffene består av atomer, kan vi ikke unngå å konkludere at også elektrisitet, både positiv og negativ, også er delt i bestemte elementære deler, som oppfører seg som elektrisitetsatomer.

Her må vi gjenta det som allerede ble sagt i kapittel IX om at det bare er én vitenskap som heretter kan lede den moderne forskningen inn på et spor som fører til oppdagelsen av den hele, hittil okkulte, sannhet, og det er den yngste av dem alle – *kjemien* – i sin reformerte form. Det er ingen annen, ikke en gang astronomien, som ufeilbarlig kan styre den vitenskapelige intuisjon slik kjemien kan. To beviser for dette finnes innen vitenskapens verden – to store kjemikere, som hver er blant de største i sine respektive land. Dette er Crookes og den nylig avdøde professor Butlerof; den ene med stor tro på abnorme fenomener; den andre var en like brennende spiritualist som han var en stor naturforsker. Det synes åpenbart at gjennom forskning på materiens minste bestanddeler og den hittil *resultatløse* jakten på et element med negativ atomvekt, vil kjemikerens vitenskapelig trente sinn uvegerlig bli tiltrukket mot de alltid skjulte verdener, mot mysteriene bakenfor, hvis umålelige dybder synes å lukke seg for en altfor materialistisk hånd som forsøker å trekke sløret til side. “Det er det ukjente og det *evig uerkjennelige*” advarer den monistiske agnostiker. Slett ikke, svarer den tålmodige kjemiker: “Vi er på sporet og har ikke mistet motet og vil med glede trenge inn i det mystiske område som *uvitenheten kaller det ukjente*.”¹

De siste linjene i hans forelesning om *elementenes fødsel* – to eller tre setninger – viser at den dyktige vitenskapsmann er på den kongelige vei mot de største oppdagelser. Han har i det siste strevd med å avdekke “det opprinnelige *protyle*” og er kommet til den konklusjon at “den som finner løsningen vil få anledning til å avsløre noen av skapelsens dypeste mysterier”. *Protylet*, er ifølge den store kjemiker:

..en verden analog med protoplasma og anvendes for å uttrykke det opprinnelige urstoff slik det eksisterte før utviklingen av de kjemiske elementene. Det ord jeg har dristet meg til å bruke for dette formål er sammensatt av *πρό* (pro: tidligere enn) og *ὑλη* (yle: det stoff tingene er laget av). Uttrykket er ikke helt nytt, for Roger Bacon skrev for 600 år siden i sin *Arte Chymiae*: “Elementene er laget av *ὑλη* og ethvert element blir omdannet til et annet elements natur.”

Roger Bacons *kunnskaper* var ikke kommet til denne gamle magiker² gjennom inspirasjon men gjennom studier av eldre verker om magi og alkymi. Han hadde dermed en nøkkel til ordenes virkelige betydning. Men les hva Crookes sier om *protylet*, som ligger nær okkultistenes ubevisste *mulaprakriti*:

...La oss starte ved det øyeblikk da det første elementet oppsto. Før denne tid fantes det ikke stoff slik vi kjenner det. Det er like umulig å forestille seg stoff uten energi, som energi uten stoff. Sett fra et synspunkt er de to konvertible. Før atomenes fødsel, kunne alle de energiformer som kommer til syne når stoff virker på stoff ikke ha

¹ I Crookes tale i Birmingham sa han: “Det finnes bare et som er ukjent, *den ytterste inndeling av ånden* (rommet). Det som ikke er *absolutt* og det *ene*, som på grunn av sin differensiering ligger langt borte fra våre fysiske sanser, er alltid tilgjengelig for det åndelige, menneskelige sinn, som er et skinn av det udelelige hele.” (*Practical Lessons on the Occult*.)

² Det forfatteren av dette verk skrev for ti år siden i “*Isis Unveiled*” (1. bind) synes å være profetisk. Dette er ordene: “Mange av disse mystikere, som forfulgte det de hadde lært fra noen avhandlinger, som hemmelig var bevart fra en generasjon til neste, *gjorde oppdagelser som ikke ville bli foraktet av vår tids eksakte vitenskap*. Man lo av munken Roger Bacon og kalte ham en sjarlatan, men han regnes nå blant de som kunne anvende magi. Men hans oppdagelser ble likevel akseptert og anvendes nå av de som latterliggjorde ham mest. Roger Bacon tilhørte med rette, om ikke faktisk, det broderskap som omfatter alle de som studerer okkulte vitenskaper. Han levde i det 13. århundre og var nesten en samtidig med Albertus Magnus og Thomas Aquinas, og hans oppdagelser – slik som krutt og optiske kikkerter, og hans mekaniske bragder – ble betraktet av alle som mirakler. Han ble anklaget for å ha inngått en pakt med den onde.”

eksistert¹ – de var innesluttet i *protylet* bare som latente muligheter. Parallelt med skapelsen av atomene oppsto alle de egenskaper og kjennetegn, som gjør det mulig å skille et kjemisk element fra et annet, fullt utrustet med energi. *Presidential Address*, s. 16.)

Med all respekt for foreleserens store kunnskaper ville okkultisten ha formulert seg annerledes. Han ville si at intet atom noensinne er “skapt”, for atomene er evige innen skjødet av *det ene atom* – “atomenes atom” – som gjennom manvantaraen sees som *Jagad-Yoni*, verdens *materielle*, årsaksgivende skjød. *Pradhana* (umodifisert stoff), som er den første form for *prakriti*, eller den materielt synlige *så vel som den usynlige* natur, og *purusha*, ånden, er i all evighet ett; og de er *nirupadhi* (uten ytre egenskaper og kjennetegn) bare gjennom *pralaya*, når de er *bortenfor* ethvert eksistensielt bevissthetsplan. Det atomet vår tids vitenskap kjenner kan ikke skilles fra *purusha*, som er ånd, og som vitenskapen nå kaller “energi”. *Protyl*-atomet er ikke blitt oppdelt eller foredlet. Det har overgått til det plan, som ikke er noe plan, men den evige tilstand for alt bortenfor alle illusjoners plan. Både *purusha* og *pradhana* er uforanderlige og uforgjengelige, eller *aparinamin* og *avyaya* i all evighet, og begge kan gjennom de mayaviske perioder betegnes som *vyaya* og *parinamin*, eller det som kan ekspandere, opphøre og forsvinne, som kan “modifiseres”. I denne henseende må selvsagt *purusha* holdes atskilt i våre forestillinger fra *Parabrahman*. Likevel, det vitenskapen kaller “energi” og “kraft” og som Metcalfe har forklart er en *dual* kraft, er faktisk aldri og kan ikke bare være *energi*, for det er verdenssubstansen, dens sjel, den *altgjennomtrengende* “sarvaga” i tilknytning til tiden *kala*. De tre er treenighet i én gjennom manvantaraen, den allmektige enhet, som opptrer på illusjonens plan (*maya*) som tre atskilte ting. I den greske, orfiske filosofi ble de kalt *phanes*, *kaos* og *kronos* – den tids okkulte filosofers triade.

Men se hvor nær Crookes kommer det “uerkjennelige” og hvilke “muligheter” hans oppdagelser skaper for å akseptere okkulte sannheter. Han fortsetter med en omtale av atomenes evolusjon:

...La oss ta en pause etter den første, komplette vibrasjon og undersøke resultatet. Vi har allerede funnet elementene vann, ammoniakk, kullsyre, atmosfæren, plante- og dyreliv, fosfor for hjernen, salt for havene, jord for den faste mark . . . fosfater og silikater nok til en verden og innbyggere som ikke er så annerledes enn de vi kjenner i dag. De menneskelige innbyggerne ville måtte leve i en tilstand av mer arkadisk enkelthet, og fraværet av kalsiumfosfater ville være en ulempe for beinbygningen² . . . Ved nederste ende av vår kurve . . . ser vi et stort tomrom . . . Denne oase, og de tomrom som er foran og etter den, kan med stor sannsynlighet tilskrives den spesielle måte vår jord utviklet seg til å bli et medlem av vårt solsystem. Hvis det er slik, er det mulig disse tomrommene bare finnes på vår jord og ikke generelt i universet.

Dette bekrefter flere okkulte påstander.

For det første “at verken stjernene eller solen kan sies å være sammensatt av de jordiske elementer kjemikeren er kjent med, selv om de alle er tilstede i solens ytre kledning – sammen med en hærskeare andre elementer som så langt er ukjent for vitenskapen.”

For det andre at vår klode har sitt eget laboratorium i ytre del av sin atmosfære, og at ethvert atom og molekyl som krysser dette forandrer seg og differensieres i forhold til sin opprinnelige natur.

For det tredje at selv om intet element på vår jord noensinne kan mangle på solen, finnes det mange andre som aldri har nådd eller blitt oppdaget på vår klode. “Noen kan mangle på visse stjerner og himmelske legemer i dannelsesprosessen; eller om de finnes, så reagerer ikke disse elementene på vanlige vitenskapelige tester som følge av sin nåværende tilstand.”³ Crookes omtaler et element som har enda lavere atomvekt enn vannstoff, et *element som er rent hypotetisk* når det gjelder vår ord...selv om det finnes i overflod i solens kromosfære, nemlig *helium*.⁴ Den okkulte vitenskap tilføyer at det ikke finnes et eneste av *elementene* kjemien betrakter som slike, som virkelig fortjener denne betegnelsen.

Igjen finner vi Crookes tale med anerkjennelse om “dr. Carnelly’s vektige argument om *de såkalte elementenes sammensatte natur*, fra deres analogi med sammensatte radikaler!” Hittil er det bare al-

¹ Nettopp: “de energiformer . . . som kommer til syne. . .” i kjemikerens og fysikerens laboratorier. Men *det finnes andre energiformer* tilknyttet *andre former* for stoff, som er *oversanselige* men likevel kjent for adeptene.

² Det er nettopp eksistensen av slike verdener på andre bevissthetsplaner okkultisten påstår. Den hemmelige vitenskap lærer at den første rasen var *beinløs*, og at det (for oss) finnes usynlige verdener, som er befolket som vår egen verden – i tillegg til de Dhyan-chohanske beboerne.

³ *Five Years of Theosophy*, fra side 258.

⁴ Helium ble oppdaget av William Ramsey i 1895.

kymien som innen den historiske periode og blant de såkalte siviliserte land har lyktes i å frembringe et virkelig *element* eller en partikkel av homogent stoff, Paracelsus' *mysterium magnum*, men det var før lord Bacons dager.

La oss nå betrakte øvre del av skjemaet. Når vannstoff gis atomvekt = 1, er det liten plass for andre elementer, unntatt kanskje det hypotetiske *helium*. Men hva skjer hvis vi kommer "gjennom speilet" og krysser nullinjen på jakt etter nye prinsipper – hva vil vi finne på andre siden av null? Dr. Carnelly etterlyser et element med negativ atomvekt, og her finnes nok plass og område for en skyggeserie av slike ustoffligheter. Helmholtz sier at elektrisitet sannsynligvis er like atomisk som stoff. Er elektrisitet et av de negative elementene og den lysende eter et annet? Stoff, som vi kjenner det, eksisterer ikke her. De energiformer som er synlige ved stoffets bevegelser er ennå bare latente muligheter. *Et stoff med negativ vekt er ikke utenkelig.*¹ Men kan vi danne oss en klar oppfatning av et legeme som inngår forbindelse med andre legemer i forhold som uttrykkes med negative egenskaper?²

Fødselen av et element slik vi her har skissert ville ikke være begrenset til vårt lille solsystem, men ville sannsynligvis følge den samme rekkefølge av hendelser i ethvert energisenter, som nå er synlig som en stjerne.

Før atomenes fødsel og deres gravitasjon mot hverandre, kunne det ikke ha eksistert noe trykk, men i utkannten av ildtåkesfæren, i hvis indre alt er protyl – i det skall hvor de enorme kreftene som er involvert i fødselen av et element utfolder hele sin styrke – ville den kraftige heten være ledsaget av gravitasjon som er tilstrekkelig til å forhindre at det nyfødte elementet farer ut i rommet. Etter hvert som temperaturen øker, øker også ekspansjonen og den molekylære bevegelse. Molekylene tenderer til å fly fra hverandre, og deres kjemiske affiniteter svekkes, men det enorme trykk fra tyngdekraften av den atomiske stoffmasse, på utsiden av det jeg for enkelhets skyld har kalt fødselsskallet, ville motvirke varmeevirkningen.

Utenfor fødselsskallet ville det være et rom hvor ingen kjemiske virkninger finner sted, som følge av at temperaturen der overstiger det som er kalt dissosiasjonspunktet for sammensatte stoffer. I dette rommet vil løven og lammet ligge side ved side, fosfor og oksygen kan blandes uten å forenes, vannstoff og klor ville ikke vise noen tendens til å danne tettere bånd, og selv fluor, denne energiske gass som kjemikerne bare de siste måneder har klart å isolere, ville flyte fritt og ukombinert omkring.

Utenfor dette rommet av fritt atomisk stoff ville det være et annet skall, hvor de skapte kjemiske elementene vil være nedkjølt til et kombinasjonspunkt, og rekkefølgen av de hendelser som så grafisk er beskrevet av Matieu Williams i *The Fuel of the Sun* ville nå finne sted og kulminere i den faste jord og starten på geologisk tid. (side 19).

Dette er *i strengt vitenskapelig* men nydelig språk en beskrivelse av evolusjonen av det differensierte univers i den hemmelige lære. Den lærde herre avslutter sin forelesning med ord, hvor hver setning er som lysglimt gjennom materialismens mørke slør, som hittil har vært kastet over de eksakte vitenskaper – og et skritt fremad mot det okkulte *aller helligste*. Han sier nemlig:

Vi har sett hvor vanskelig det er å definere et element; vi har registrert hvor mange ledende fysikere og kjemikere som reagerer på den vanlige oppfattelsen av begrepet element; vi har overveiet det usannsynlige ved at de skulle ha evig eksistens,³ eller *at de har oppstått tilfeldig*. Som gjenværende alternativ, har vi foreslått at de har oppstått gjennom en evolusjon lik Laplaces beskrivelse for de himmelske legemer, og Lamarck, Darwin og Wallace for planter og dyr på vår klode.⁴ I den ordning hvor de elementer vi kjenner inngår, har vi sett en slående likhet med den vi finner i den organiske verden.⁵ I mangel av direkte bevis for noe elements oppdeling, har vi søkt og funnet indirekte bevis. . . Vi har deretter betraktet teorien om elementenes fødsel, og til sist har vi vurdert skjemaet for deres opphav ifølge professor Reynolds illustrasjonsmetode for periodisk klassifisering.⁶ . . .

¹ Og foreleseren siterer George Airy, som sier (i *Faraday's Life and Letters*, II, 354): "Jeg kan lett forestille meg at det finnes masser av legemer rundt oss som ikke er gjenstand for gjensidig påvirkning, og som derfor ikke påvirkes av gravitasjonsloven."

² Den vedantiske filosofien forestiller seg slike, men det er ikke fysikk men metafysikk, det Tyndall kaller "poesi" og "fiksjon".

³ I den form de nå har, formoder vi.

⁴ Og til Kapila og Manu – opprinnelig.

⁵ Dette er en vitenskapelig bekreftelse på den evige lov om korrespondanse og analogi.

⁶ Denne periodiske illustrasjonsmetode for å klassifisere elementene er, med Crookes ord, fremsatt av professor Emerson Reynolds ved Dublin-universitetet, som . . . påpeker at i hver periode varierer elementenes alminnelige egenskaper fra en til en annen, med omtrentlig regularitet inntil vi når det *syvende medlem*, som står i mer eller mindre slående kontrast til det første elementet i samme periode, som til det første i neste periode. Derfor står klor, det syvende medlem av Mendeleefs tredje periode, i skarp kontrast både til natrium, det første medlem i samme serie, og til kalium, det første medlem av neste serie, mens på den andre siden natrium og kalium er svært analoge. De sjetten elementene, hvis atomvekter ligger mellom natrium og kalium, varierer steg for steg i egen-

Oppsummerer vi alle disse betraktninger kan vi ikke driste oss til å påstå positivt at våre såkalte elementer er utviklet fra et urstoff, men jeg tror vi kan anta på grunnlag av bevisene at det er mye som taler for en slik formodning.

Selv om den induktive vitenskap med dens forgreninger innen astronomi, fysikk og kjemi, forsiktig avanserer mot erobringen av naturens hemmeligheter med dens endelige virkninger på vårt jordiske plan, så går den tilbake til Anaxagoras' og kaldeernes dager i sine oppdagelser av a) opprinnelsen av vår fenomenale verden, og b) hvordan de legemer som utgjør universet dannes. Og da den således må vende tilbake til de eldste filosofers oppfatning for å forklare sine kosmogoniske hypoteser – systemer som alle var basert på en universell, hemmelig lære om urstoffet med dets egenskaper, funksjoner og lover – har vi ikke da rett til å håpe at vitenskapen om ikke altfor lenge vil verdsette de gamles visdom bedre enn den hittil har gjort?

Den okkulte filosofi kan uten tvil lære mye av den eksakte vitenskap, som på den andre side kan ha nytte av tidligere tiders lære på mer enn en måte og særlig innen kosmogonien, for eksempel den mystiske alkymistiske og transcendentale betydning av de mange *ubestemmelige* stoffene som fyller det interplanetariske rom, og når de gjennomtrenger hverandre er den direkte årsak på den nedre enden til de naturfenomener som manifesterer seg i de såkalte *vibrasjoner*. Det er bare kjennskapet til eterens eller rettere til akashas *virkelige* (og ikke hypotetiske) natur, som kan føre frem til kunnskap om kreftene. Det er denne substans som den materialistiske skole innen fysikken reagerer så voldsomt imot, særlig i Frankrike,¹ men som den eksakte vitenskap likevel må forsvare. De kan ikke avskaffe den uten å risikere som en moderne Samson, å bli begravet av taket på vitenskapens tempel, når de river dets søyler.

De teorier som forkaster krefter som er *utenfor* og uavhengig av *den rene og enkle materie*, har alle vist seg å være uholdbare. De makter ikke å dekke kjensgjerningene, og mange av de vitenskapelige dataene viser seg dermed å være *uvitenskapelige*. "Eter frembringer lyd" sies det i puranaene, en på-

---

skaper, inntil man når klor, som står i kontrast til natrium. Men fra klor til kalium, det analoge til natrium, er det en sprangvis endring av egenskaper. . . . Om vi derfor anerkjenner forskjellige egenskaper – mer eller mindre bestemt – mellom det første og siste medlem av hver serie, kan vi unngå å erkjenne eksistensen av et mellomvariasjonspunkt innen hvert system. Generelt innehar det *fjerde* element i hver serie de egenskaper vi forventer å finne i et overgangselement. . . . Grafisk betraktet mener professor Reynolds at hvert fjerde medlem av en periode – for eksempel silisium – kan plasseres på toppen av en symmetrisk kurve, som for den spesielle perioden representerer retningen for hvordan elementseriens egenskaper varierer med henblikk på atomvekt.

Selv om forfatterinnen ydmykt innrømmer fullstendig uvitenhet om moderne kjemi og dets mysterier, er hun nokså godt kjent med den okkulte lære med henblikk på *korrespondanser av typer og antityper* i naturen og den perfekte analogi som en grunnleggende lov innen okkultismen. Derfor våger hun en bemerkning som vil tiltale enhver okkultist, selv om den blir forkastet av den ortodokse vitenskap. Denne metode for å illustrere den periodiske lov for elementenes opptreden, selv om den ennå bare er en hypotese innen kjemien, *er en lov innen okkulte vitenskaper*. Enhver vel belest okkultist vet at de *syvende* og *fjerde* medlemmene – enten det gjelder en syvfoldig verdenskjede, det syvfoldige englehierarki, eller menneskets, dyrets, plantens og mineralatomets konstitusjon – spiller en bestemt og særlig rolle i det syvfoldige systemet, når det gjelder de geometriske og matematiske ensartede virkninger av naturens uforanderlige lover. Fra stjernene som blinker høyt på himmelen, til gnistene som spruter rundt et enkelt bål bygget av primitive mennesker i skogen, fra Dhyan-chohanenes hierarkier og konstitusjon – organisert for en guddommelig innsikt og mer avansert oppfattelse enn de største vestlige psykologene noensinne drømte om, ned til naturens *klassifikasjon* av arter blant de minste insekter, og sluttelig fra atomenes verden, så utvikler alt i universet, stort eller lite, i sin åndelige og fysiske evolusjon, syklisk og syvfoldig, seg slik at den syvende og fjerde (som er et vendepunkt) opptrer på samme måte som påvist for atomenes periodiske lov. Naturen utvikler seg aldri i sprang. Når derfor Crookes bemerker at han ikke "ønsker å trekke den slutning at tomrommene i Mendeleefs tabell og i dens grafiske fremstilling (det diagram, som viser atomenes evolusjon) nødvendigvis betyr at det finnes elementer som faktisk eksisterer og som vil fylle tomrommene, fordi tomrommene kan bety at det ved fødselen av elementer fantes en enkel mulighet for å danne elementer som kan fylle tomrommene" – så vil en okkultist ærbødig bemerke overfor ham at en slik hypotese bare kan gjelde hvis den syvfoldige inndeling av atomene ikke forstyrres. Det er *den ene lov* og en ufeilbarlig metode som alltid leder den som følger den, frem til suksess.

¹ En gruppe elektrikere har nylig protestert mot den nye teorien til Clausius, den berømte professoren ved universitetet i Bonn. Innholdet av protesten fremgår av signaturen, som sier: "Jules Bourdin, på vegne av en gruppe elektrikere, som hadde den ære å bli presentert for professor Clausius i 1881, hvis krigsrop (cri de ralliement) er *Ned med eteren*". De ønsker dermed et *tomt* univers.

stand man ler av. Den skyldes vibrasjoner *i luften*, korrigeres vi med. Men hva er luft? Kan den eksister hvis det ikke fantes et eterisk medium som rommer luftens molekyler? Saken er at materialismen ikke kan akseptere noe *utenfor* stoffet, fordi ved å akseptere en ubestemmelig *kraft* – kilden og opphavet til alle fysiske krefter – ville man også måtte akseptere andre *intelligente* krefter, og det ville føre vitenskapen langt avgårde. Som en konsekvens vil den da måtte akseptere at det i mennesket finnes en åndelig kraft, som er fullstendig uavhengig av ethvert stoff fysikerne har kjennskap til. Derfor, bortsett fra rommets hypotetiske eter og de faste, fysiske legemer, er i materialistenes øyne hele det synlige og usynlige himmelrommet et grenseløst *tomrom* – blindt, uintelligent og uten hensikt.

Det neste spørsmål er nå: Hva er denne kosmiske substans, og i hvilken grad kan vi avsløre dens natur og hemmeligheter således at vi kan gi den et NAVN? Hvor langt har særlig vitenskapen nådd i å avsløre disse hemmeligheter, og hva gjør den for å avsløre dem? Vitenskapens siste kjepphest, “Nebularteorien”, kan gi oss noen svar på dette spørsmålet. La oss derfor undersøke forutsetningene for NEBULARTEORIEN.

XIII. DEN MODERNE NEBULARTEORIEN.

I det siste har den esoteriske kosmogoni blitt konfrontert med denne teorien og dens tilhørende hypoteser. “Kan deres adepter benekte denne høyst vitenskapelige lære?” – spørres det. “Ikke helt”, er svaret, “men vitenskapens egne innrømmelser *forkaster* den, slik at det ikke blir noe igjen for adeptene å benekte.”

For å gjøre vitenskapen til en integrert *helhet* må både den åndelige og psykiske så vel som den fysiske natur studeres. I motsatt fall vil det bli som da de uinnvidde i tidligere tider diskuterte menneskets anatomi på grunnlag av den ytre form, uten å kjenne til de indre funksjoner. Selv Platon, den største filosofen i sitt land, påsto før sin innvielse at væsker passerer gjennom lungene til magen. Som H.J. Slack sier, uten metafysikk finnes det ikke noen *virkelig* vitenskap.

Nebulosene finnes, men nebularteorien er likevel feil. En nebule befinner seg i en tilstand, hvor elementene er fullstendig atskilt. Den *er* gassaktig og – noe som knapt forbindes med gasser, som den fysiske vitenskap er kjent med – den *er* selvlysende. Men det er ikke alt. De sekstito “overensstemmelser som professor Stephen Alexander¹ har oppregnet for å bekrefte nebularteorien, kan alle forklares ved esoterisk vitenskap, men da dette ikke er et verk om astronomi, vil ikke motargumentene bli presentert her. Laplace og Faye kommer nærmere den korrekte teori enn noen andre, men det gjenstår lite av Laplace’s vurderinger i nåværende teori bortsett fra hovedtrekkene. Likevel sier John Stuart Mill:

Det er *intet hypotetisk* ved Laplace’s teori. Den er et eksempel på et lovmessig resonnement fra forutgående årsaker til deres etterfølgende virkninger. Den forutsetter ikke annet enn at de objekter som eksisterer følger de lover som gjelder for alle liknende jordiske objekter. (*System of Logic*, s. 220.)

Denne uttalelsen fra en så eminent logiker som Mill, ville vært verdifull hvis det bare kunne bevises at jordiske objekter *likner* . . . himmelske objekter på så stor avstand som nebulosene er, *ikke bare tilsynelatende men reelt*.

En annen feil fra et okkult standpunkt, som er en del av teorien slik den nå er, er hypotesen om at planetene er utskilt av solen, at de er ben av dens ben og kjød av dens kjød, mens solen og planetene bare er søsken med samme nebulare opphav, og på en annen måte enn den moderne astronomi påstår.

Alle innvendingene som opponenter av den moderne nebuloseteori retter mot homogeniteten av det utsprede urstoff, på grunn av ensartetheten av fiksstjernes sammensetning, påvirker ikke spørsmålet om homogenitet i det hele tatt, bare selve teorien. Vår solare nebule er muligens ikke helt homogen, eller den registreres ikke slik av astronomene, og likevel kan den *de facto* være homogen. Det er forskjeller på de stoffer stjernene består av, og de inneholder til og med elementer som er helt ukjent på jorden. Men det påvirker likevel ikke synspunktet om at urstoffet, slik det *kom til syne ved sin første differensiering* fra dets *laya*-tilstand² – likevel den dag i dag er homogent, i enorme avstander og i dypet av uendeligheten, og likeledes på steder som ikke ligger langt utenfor vårt solsystem.

Og endelig; de lærde opponenter har ikke frembrakt et eneste faktum mot “nebuloseteorien” som kan stå imot kritikk (selv om teorien er falsk og derfor *ulogisk nok* skjebnesvanger for hypotesen om stoffets homogenitet). Den ene feilen leder til den neste. Et feilaktig premiss vil naturlig lede til feilaktige konklusjoner, selv om et utillatelig tillegg ikke *nødvendigvis* påvirker holdbarheten av en logisk konklusjon. Vi kan derfor betrakte alle sidespørsmål og alle slutninger på grunnlag av spektre og linjer som rent foreløpige og overlate alle detaljspørsmål til den fysiske vitenskap. Okkultistens forpliktelser gjelder det kosmiske roms *sjel og ånd* og ikke dets rent illusoriske utseende og atferd, mens den fysiske vitenskap analyserer og studerer dets *skall* – som etter materialismens oppfatning er universets og menneskets *Ultima Thule*.

Okkultismen har ikke noe med materialismen å gjøre. Det er bare teorier fra lærde menn som Kepler, Kant, Ørsted og W. Herschell, som trodde på en åndelig verden, den okkulte kosmogoni kan

¹ *Smithsonian Contributions*, XXI, sidene 79-97.

² Bortenfor nullpunktet for all virksomhet.

behandle og forsøke å utvikle et tilfredsstillende kompromiss til. Men disse fysikerens syn avviker sterkt fra de senere, moderne spekulasjonene. Kant og Herschell fokuserte på spekulasjoner om universets opphav og *endelige skjebne* så vel som dets nåværende aspekter, fra et langt mer filosofisk og psykisk standpunkt enn moderne kosmologi og astronomi, som avviser all forskning om tilværelsens mysterier. Resultatet er som vi kunne forvente; fullstendig feilaktige og uløselige uoverensstemmelser i alle de tusener varianter av såkalte vitenskapelige teorier, og for denne teorien som for alle andre.

Nebulosehypotesen, som innebærer eksistensen av et urstoff utspredd i en nebuløs tilstand, er som enhver vet ingen ny teori innen astronomien. Anaximenes av den joniske skole hadde allerede forklart at himmellegemer ble dannet gjennom en progressiv fortetning av et *førgenetisk* urstoff, som nesten hadde negativ vekt, og som var utspredd i rommet i en svært sublimert tilstand.

Tycho Brahe, som betraktet Melkeveien som en eterisk substans, trodde at den nye stjernen som kom til syne i Kassiopeia i 1572, var dannet av dette stoffet. Kepler trodde på samme måte at stjernen fra 1606 likeledes var dannet av den eteriske substans som fyller universet ("*De stella nova in pede Serpentarii*", s. 115). Han mente også at tilsynekomsten av en lysende ring rundt månen, observert i Neapel ved en total solformørkelse i 1605, skyldtes den samme eter. ("*Hypothesis Cosmogoniques*", C. Wolf). Enda senere, i 1714, ble eksistensen av et selvlysende stoff registrert av Halley ("*Philosophical Transactions*"). Og til sist, i 1811 publiserte den eminente astronomen W. Herschell i samme tidsskrift den berømte hypotese om nebulosenes forvandling til stjerner (se "*Philosophical Transactions*" fra 1811, s. 269 og deretter), som resulterte i at nebularteorien ble godkjent av de kongelige akademier.

I "Five years of Theosophy", på side 245, finnes artikkelen "*Do the Adepts deny the Nebular Theory?*"¹ Det svar som gis er:

Nei, de benekter ikke dens *hovedtrekk*, og heller ikke at de *vitenskapelige hypotesenes nærmer seg sannheten*. De benekter *fullstendigheten* av nåværende teorier, så vel som å påpeke alle feilene i de såkalte "uttømte" eldre teorier, som gjennom de siste århundrer har fulgt hverandre i rask rekkefølge.

Dette ble den gangen vurdert som "et unnvikende svar". Det ble påstått at slik manglende respekt for den offisielle vitenskap krevde presentasjon av en annen, mer komplett teori, som kunne erstatte de *ortodokse* spekulasjoner, og som kunne hvile på et fastere grunnlag. Til dette er det bare ett svar: det er nytteløst å levere isolerte teorier om ting som inngår i et komplett og sammenhengende system, som når de atskilles fra helheten nødvendigvis vil tape sin logiske sammenheng og dermed ikke være til noen nytte når de studeres atskilt. For å være i stand til å verdsette og akseptere det okkulte syn på nebularteorien, er det nødvendig å studere hele det esoteriske, kosmologiske systemet. Og tiden er neppe moden for astronomene til å akseptere *Fohat* og de guddommelige byggmestrene. Selv W. Herschells unektelig korrekte formodning, som ikke hadde noe "overnaturlig" ved seg, om at solen kunne kalles en "ild-kule" (kanskje *metaforisk*, og hans tidligere spekulasjoner om naturen av det som nå kalles Nasmyths pilebladteori – førte til at denne mest eminente astrolog av alle ble utledd av andre langt mindre eminente kolleger, som da og nå betrakter hans ideer som "oppfinnsomme og fantasifulle teorier". Før hele det esoteriske systemet kan offentliggjøres og verdsettes av astronomene, må de åpne seg for de "antikverte ideene" ikke bare fra Herschell, men også for de eldste hinduiske astronomens drømmer, og oppgi sine egne teorier, som ikke er mindre "fantasifulle", selv om de er fremsatt nesten 80 år senere enn Herschells og tusener av år senere enn de hinduiske. Fremfor alt må de oppgi sine forestillinger om solens *soliditet* og *hvitglødende* tilstand. Solen "gløder" unektelig, men den "brenner" ikke. Dernest fastslår okkultistene med henblikk på "pilebladene", som W. Herschell kalte de "objektene", at de er de umiddelbare *kilder for solens lys og varme*. Selv om den esoteriske lære ikke betrakter disse slik han gjorde – nemlig som *organismer* som tar del av livets natur, fordi "solve-sener" neppe vil bli fokusert i teleskopene – så påstår den at hele universet er full av slike "organismer", som er bevisste og aktive i forhold til nærheten eller avstanden av deres plan fra vårt bevissthetsplan, og endelig at den store astronom hadde rett da han i forhold til de antatte "organismer" sa at "vi kjenner ikke til at livsvirksomhet er i stand til å utvikle varme, lys og elektrisitet samtidig". Med risiko for å bli utledd av alle fysikere i verden, fastholder okkultistene at alle vitenskapens "krefter" har sin kilde i det *vitale prinsipp*, kollektivt vårt solsystems ENE LIV, som igjen er en del eller et *aspekt* av det ene, universelle LIV.

¹ *Benekter adeptene nebularteorien?*

Vi kan derfor, som i den betraktede artikkel, hvor det med adeptenes autoritet ble fastholdt at det er "tilstrekkelig å lage et *resymé* av det solfysikerne *ikke vet* – definere vår posisjon med henblikk på den moderne nebularteorien og dens åpenbare feil ved helt enkelt å påpeke fakta som står direkte i opposisjon til teorien i dens nåværende form. Og som en begynnelse, hva er det den sier?

Sammenfattes de nevnte hypoteser blir det åpenbart at Laplaces teori – som nå er endret til det ukjennelige – var uheldig. Han forutsetter for det første et kosmisk stoff, som eksisterer i en tilstand av utspredd nebulose, som er "så fin at dens nærvær knapt kan registreres". Han gjør intet forsøk på å trenge inn i tilværelsens hemmeligheter, unntatt når det gjelder utviklingen av vårt lille solsystem.

Om man aksepterer eller forkaster teorien hans i forhold til de kosmologiske problemer som skal løses, så kan han sies bare å ha kastet mysteriet litt lenger tilbake. Laplace gjør ikke noe forsøk på å besvare de evige spørsmålene – "Hvor kommer stoffet fra?", "Hvor kommer den evolusjonære impuls fra, som bestemmer den sykliske fortetning og oppløsning?" og "Hva er forklaringen på den utsøkte symmetri og orden som uratomene arrangerer og grupperes i?". Alt vi presenteres for er en skisse av de *sannsynlige*, brede prinsipper, som den faktiske prosessen må være basert på. Og hva er den berømte note om denne prosessen? Hva er det vidunderlige nye og originale han har bidratt med som gjør at dets grunnprinsipper, i alle fall, har tjent som basis for den moderne nebularteori? Her er hva man kan finne i ulike astronomiske verker.

Laplace trodde at sammentrekningen av atomene i det opprinnelige nebular ifølge gravitasjons-"loven" førte til en rotasjon i den gassaktig eller kanskje delvis flytende masse. Ettersom rotasjonshastigheten tiltok, antok den form av en tynn skive, og etter hvert som sentrifugalkreftene overvant de sammentrekkende kreftene, ble store ringer frigjort fra kanten av de virvlende og glødende masser, som på grunnlag av gravitasjonen nødvendigvis trakk seg sammen til kuleformede legemer, som nødvendigvis fortsatte i samme ytre baner som da de ble atskilt. ("Laplace trodde at de ytre og indre sone-ene av ringen ville rotere med samme vinkelhastighet, som tilfellet vil være for en solid ring, men prinsippet om like flater krever at de indre sonene roterer raskere enn de ytre")¹ Fordi hastigheten for yttersiden av enhver nyfødt planet ville være større enn innersiden, sa han dette resulterte i at planeten roterte omkring sin akse. De tetteste legemer ville bli kastet av sist, og ved de innledende stadier av deres dannelse vil en eller flere satellitter slite seg løs fra sine nye baner. . . Når han beskriver løsrivelsen av ringene og dannelsen av planeter sier Laplace:

I nesten alle tilfeller vil hver tåkering bli brutt opp i flere masser, som beveger seg med omtrent samme hastighet og som må ha fortsatt å sirkulere i samme avstand fra solen. Disse massene må ha antatt kuleform med rotasjonsbevegelser i samme retning som deres omløp, da deres indre molekyler (som er nærmest solen) vil ha lavere hastighet enn de ytre. De må dernest ha dannet like mange planeter i tåkeform. Men hvis en av dem var tilstrekkelig mektig til å samle suksessivt ved sin tiltrekningskraft alle andre omkring sitt senter, må tåkeringen være blitt transformert til en enkelt kuleformet tåkemasse som kretser omkring solen med en rotasjon i samme retning som dens omdreining. Dette har vært det mest alminnelige, men solsystemet viser oss også det førstnevnte tilfellet ved de små planetene som beveger seg mellom Jupiter og Mars.

Få vil benekte "denne hypotesens storslagne dristighet", men det er umulig ikke å erkjenne de uovervinnelige vanskeligheter den innebærer. Hvorfor finner vi for eksempel at satellittene omkring Neptun og Uranus beveger seg retrograd, og at Venus har lavere tetthet enn jorden, selv om den er nærmere solen? Og hvorfor er fjerne Uranus tettere enn Saturn? Hvorfor er det så mange variasjoner i aksehelling og baner blant dette antatte avkom av en sentral klode? Hvorfor er det så mange overraskende variasjoner i planetenes størrelser? Hvorfor er Jupiters satelitter 0,288 tettere enn hovedplaneten? Hvorfor er ikke fenomenene for meteorer og kometer ennå klarlagt? For å sitere en mester:

De (okkultistene) finner at den vestlige sentrifugalteorien ikke makter å forklare *alle* fakta. Uten bistand kan den verken forklare at polområdene er flattrykte eller så klare problemer som planetenes ulike relative tetthet. Hvordan kan kalkulasjoner av sentrifugalkraften forklare oss for eksempel hvorfor Merkur, hvis rotasjon, sies det, er omtrent en tredel av jordens med en tetthet omtrent en firedel større enn jordens, har poler som er *mer enn ti ganger mer flattrykt enn jorden*? Og hvorfor har Jupiter, hvis rotasjon ved ekvator sies å være "syvogtyve ganger større og med en tetthet på bare en femdel av jordens" ha poler som er sytten ganger mer flattrykt enn jorden? Eller hvorfor har Saturn, med ekvatoriell hastighet femtifem ganger større enn hva sentripetalkraften utgjør på Merkur ha poler som *bare er tre ganger mer flattrykt enn på Merkur*? For å toppe disse merkverdigheter, bes vi

¹ "World-Life". Professor Winchell påpeker flere av Laplaces feil i sin bok, men som *geolog* er han selv ikke ufeilbarlig i sine "astronomiske spekulasjoner".

om å tro på de sentrale kreftene som den moderne vitenskap fremholder, selv når vi fortelles at stoffene ved solens ekvator, som beveger seg fire ganger raskere enn stoffene ved jordens ekvator og med en fjerdedel av gravitasjonen ved ekvator, ikke viser noen tendens til å bule ut ved ekvator eller viser noen flatethet ved polene av solens akse. Med andre og tydeligere ord; solen har ingen flatethet ved polene til tross for at sentrifugalkraften på solen bare har en firedel av jordens tetthet å arbeide med! Mer enn en astronom har kommet med denne innvendingen, men så vidt adeptene vet er det ennå ikke levert noen tilfredsstillende forklaring.

Derfor sier de (adeptene) at fordi vitenskapens store menn vet . . . omtrent ingenting om verken kometstoff, sentrifugale og sentripetale krefter, nebulaens natur eller solens, stjernenes eller selv månens fysiske sammensetning, er det uklokt å uttale seg så selvsikkert som de gjør om “solens sentralmasse”, hvorfra planeter, kometer og hvem vet hva kastes ut i rommet. . .

Vi fastholder at den (solen) bare utfolder *livs-prinsippet*, disse legemers sjel, og at den som “universell livsgiver” *gir og mottar* . . . evig og uendelig, og at solsystemet er like mye et *mikrokosmos* i det ENE makrokosmos som mennesket er i forhold til sitt lille solkosmos.¹

Den essensielle evne alle kosmiske og jordiske elementer har til selv å frembringe en serie regelmessige og harmoniske resultater, og en kjede av årsaker og virkninger, er et ugjendrivelig bevis for at de enten er animert av en *ytre* eller *indre* INTELLIGENS eller at de skjuler en slik bak et *manifestert slør*. Okkultismen benekter ikke sannheten om universets mekaniske opprinnelse, men påstår at det bak (eller *innenfor*) disse elementene nødvendigvis må finnes en eller annen type mekanikere – noe som er et dogme for oss. Det er ikke tilfeldig bistand fra atomene til Lucretius, som burde vite bedre, som har bygget kosmos og alt det inneholder. Naturen selv motsier en slik teori. Himmelrommet, som inneholder stoff i så fortynnet tilstand som eter, kan ikke med eller uten tiltrekningskraften forklare stjerneskarenes felles bevegelser. Selv om den fullkomne harmoni som preger deres felles bevegelser tydelig indikerer eksistensen av en mekanisk årsak i naturen, ble likevel Newton, som av alle var mest i stand til å stole på sine slutninger, tvunget til å oppgi tanken om noensinne – på grunnlag av lovene om den *kjente* natur og dens materielle krefter – å kunne forklare den opphavelige impuls som hadde satt millioner av kloder i bevegelse. Han erkjente fullt ut de grenser som skiller naturkreftenes virkninger fra de INTELLIGENSER som ordner og igangsetter de uforanderlige lovene. Og hvis NEWTON måtte oppgi et slikt håp, hvem av våre materialistiske pygmeer kan da med rette si: “Jeg vet bedre”?

For å bli fullstendig og forståelig må en kosmogonisk teori starte med at urstoffet som er spredt utover det grenseløse rom, er *intelligent og guddommelig*. Dette stoffet må være sjel og ånd, syntesen og det *syvende prinsipp* for det manifesterte kosmos. Og for å virke som et åndelig *upadhi* (redskap) for dette stoffet må det finnes et sjettestoff, dets kjøretøy² – *det fysiske urstoff* så å si, selv om dets natur alltid vil overgå våre begrensede, *normale* sanser. Det er lett for en astronom, som har tilstrekkelig fantasi, å utvikle en teori for universets utvikling fra kaos bare ved å bygge på mekaniske prinsipper. Men for sin vitenskapelige, menneskelige skaper vil et slikt univers alltid vise seg å være et Frankenstein-monster, som vil føre ham ut i endeløse problemer. Bruken av mekaniske lover kan aldri føre tenkningen ut forbi den objektive verden eller avsløre kosmos’ opprinnelse og endelige skjebne. Det er her til nebularteorien har ført vitenskapen. Men faktisk og i sannhet er denne teorien tvillingsøster til teorien om eteren og begge er barn av nødvendigheten. Den ene er uunnværlig for å forklare overføringen av lys, mens den andre forklarer problemene ved solsystemets opprinnelse. Det spørsmål de reiser er hvordan det samme homogene stoff³ kan følge Newtons lover og avføde legemer – soler, planeter og deres satellitter – som er underkastet de samme betingelser for bevegelse og skapt av så heterogene elementer.

Har nebularteorien bidratt til å løse problemet, selv om den bare anvendes på legemer som betraktes som livløse og materielle? Vi sier avgjort nei. Hvilke fremskritt er gjort siden 1811, da W. Herschells fremstilling, på grunnlag av observasjoner, for første gang presenterte eksistensen av nebularstoff, noe som fikk det kongelige selskaps “sønner” til å “rope av glede”? Siden da har en enda større oppdagelse, spektralanalysen, gjort det mulig å verifisere og bekrefte W. Herschells antakelser.

¹ “*Five Years of Theosophy*”, sidene 249-250, artikkelen “*Do the Adepts deny the Nebular Theory?*”

² Forfatterinnen bruker det engelske ordet *vehicle*. o.a.

³ Hvis astronomene med nåværende kunnskaper hadde holdt fast ved Laplace’s hypotese, som omhandlet dannelsen av planetsystemer, så kunne det med tiden ha resultert i noe i nærheten av sannheten. Men de to deler av problemet; det med dannelsen av universet eller dannelsen av soler og stjerner av urstoffet og dernest utviklingen av planetene omkring solene, hviler på helt ulike forhold i naturen og betraktes også slik av vitenskapen selv. De er tilværelsens motsatte poler.

Laplace trengte et slags opphavelig “verdensstoff” for å kunne bevise tanken om en progressiv verdensevolusjon og vekst. Her er det, slik det ble beskrevet for to tusen år siden.

“Verdensstoffet”, som nå kalles *nebuloser*, har vært kjent fra lang tid tilbake. Anaxagoras forklarte at blandingen av heterogene stoffer som fremkom etter å ha blitt differensiert, forble uorganisert og uten bevegelse, inntil “sinnet” – Dhyan-Chohanene vil vi si – begynte å arbeide og brakte dem i orden og bevegelse (*Aristoteles’ “Physica”, viii, 1*). Teoriens første del er nå tatt i bruk, mens man forkaster tanken om at noe “sinn” griper inn. Spektralanalyser avslører nebuloser som bare består av gasser og lysende stoffer. Er dette det opphavelige nebulosestoff? Spekteret avslører, sies det, den fysiske tilstand for det stoff som utskiller kosmisk lys. Spekteret for de oppløselige og uoppløselige nebulosene viser seg å være helt forskjellige, hvor spekteret for de uoppløselige viser at deres fysiske tilstand består av glødende gasser eller damp. Lyse linjer i en nebulose avslører eksistensen av hydrogen, mens andre materielle substanser er kjent eller ukjent. Det samme gjelder solens og stjernenes atmosfærer. Dette leder direkte til den slutning at en stjerne skapes ved fortetning av en nebulose, og at selv metallene her på jorden er skapt gjennom fortetning av hydrogen og andre primitive stoffer, en fortidig slektning av “helium” kanskje, eller et annet ukjent stoff? *Dette er ikke i strid med den okkulte lære.* Dette er det problemet kjemien forsøker å løse. Før eller siden vil det lykkes, og når det skjer vil den, enten den vil eller ikke, måtte akseptere den esoteriske lære. Når det skjer vil den avlive nebularteorien slik den nå er.

I mellomtiden kan ikke astronomien på noen måte, hvis den skal bli betraktet som en *eksakt* vitenskap, akseptere nåværende teori om stjernenes slektskap – selv om okkultismen gjør det på sin måte, fordi den forklarer dette slektskapet på annen måte – da astronomien ikke kan vise til *et eneste fysisk faktum* som forklaring. Astronomien kunne komme kjemien i forkjøpet ved å bevise eksistensen av et slikt faktum, hvis den kunne vise en planetarisk nebulose som viste et spektrum med tre eller fire lyse linjer, som gradvis fortettet seg og forvandlet seg til en stjerne med et spektrum helt fylt av mørke linjer. Men..

..spørsmålet om nebulosenes variasjoner, selv med henblikk på deres form, er for tiden et av astronomiens mysterier. De observasjonsdata som så langt foreligger er så nye og usikre at de ikke tillater oss å bekrefte noe som helst. (*Cosmogonical Hypotheses of Wolf.*)

Siden oppdagelsen av spektroskopet har dets magiske krefter bare avslørt en enkelt forvandling av en stjerne for sine adepter, og det viste akkurat det motsatte at hva man trengte som bevis for nebularteorien, nemlig *en stjerne som forvandlet seg til en planetarisk nebulose*. Som det fortelles i *The Observatory* (1. bind, s. 185) utsendte den midlertidige stjernen som J.F.J. Schmidt oppdaget i stjernebildet Svanen i november 1876, et spektrum som var brutt av meget lyse linjer. Gradvis forsvant så det kontinuerlige spekteret og de fleste linjene, inntil det bare var en enkelt lys linje tilbake, som syntes å falle sammen med nebulosens grønne linje.

Selv om denne metamorfosen ikke er uforenlig med hypotesen om at stjerner er oppstått av nebuloser, er dette enkelttilfellet ikke basert på noen som helst observasjon, i alle fall ikke en direkte observasjon. Hendelsen kan skyldes flere andre årsaker. Siden astronomer har en tendens til å tro at våre planeter faller inn mot solen, hvorfor skulle ikke da denne stjernen være brent opp som følge av en kollisjon med en slik nedfallende planet, eller slik mange har foreslått, etter en kollisjon med en komet? Uansett, det eneste kjente tilfelle av stjerneforvandling siden 1811 har ikke vært i favør av nebularteorien. Dessuten er astronomene like uenige om denne teorien, som de er om alt annet.

I vår egen tid og lenge før Laplace tenkte på det, var Buffon blitt slått av planetenes ensartede bevegelse og hadde som den første fremsatt hypotesen om at planetene og deres satellitter stammet fra solens skjød. Som følge av dette oppfant han en spesiell komet, som etter et kraftig, skrått slag hadde revet med seg en tilstrekkelig stoffmengde til å bli dannet. Laplace omtalte “kometen” i sin *“Exposition du Système du Monde”* (note VII). Men tanken ble grepet og forbedret ved en forestilling om en alternativ evolusjon fra solens sentrale masse av planeter som *tilsynelatende* var uten vekt og innflytelse på de synlige planetenes bevegelser – og åpenbart like uvirkelig som mannen i månen.

Men den moderne teorien er også en variant av systemer utviklet av Kant og Laplace. Begge tenkte at ved tingenes begynnelse var alt det stoff som nå inngår i planetenes sammensetning spredd i det rom som solsystemet utgjør – og selv utenfor dette. Det var en nebulose med ekstremt lav tetthet, hvis fortetning gradvis avfødte – ved en mekanisme som hittil aldri er blitt forklart – de ulike legemer i vårt system. Dette er den originale nebularteorien, en *ufullstendig* men trofast gjentakelse av den hemmeli-

ge lære og et kort kapittel av den store bok om den universelle, *esoteriske* kosmogoni. Både Kants og Laplaces systemer avviker mye fra den moderne teorien, som er rik på motstridende *under*-teorier og fantasifulle hypoteser.

“Essensen av kometstoffet og det stjernene består av er helt ulikt de kjemiske og fysiske egenskaper den vestlige vitenskap er kjent med. Mens spektroskopet har påvist en sannsynlig likhet (som følge av de kjemiske virkninger fra jordisk lys på innfangede stråler) mellom jordens og stjernenes stoff, er ikke de kjemiske virkninger som er spesielle for hvert enkelt himmellegeme oppdaget, heller ikke påvist å være de samme som kan observeres på vår egen planet” – sier lærerne.¹ Professor Crookes sier omtrent det samme i et utdrag fra hans forelesning “*Elements and Meta-Elements*”:

“På det meste”, observerer C. Wolf,² “kan nebularyhypotesen, ifølge W. Herschell, tale til fordel for planetariske nebuloser med ulik tetthetsgrad og spiralnebuloser med fortettede kjerner i forgreningene og i kjernen.³ Men kjennskapet til det bånd som forener nebulosene til stjernene kjenner vi ennå ikke, og da vi heller ikke kan foreta direkte observasjoner er vi forhindret fra å kunne etablere selv analoge, kjemiske sammensetninger.

Selv om vi bort fra de vanskeligheter som gjelder den unektelige variasjon og uensartethet i det stoff nebulosene består av, er det tydelig at selv om vitenskapsmennene, i likhet med tidligere tiders mennesker, erkjente at opphavet til alle synlige og usynlige himmellegemer må søkes i et homogent verdensstoff, et slags *PRE-protyl*,⁴ er det åpenbart at dette ikke vil gjøre slutt på deres problemer. Med mindre de innrømmer at vårt faktisk synlige univers bare er *Sthula-Shariri* eller det grove legeme for vårt syvfoldige kosmos, vil de måtte konfronteres med et annet problem, særlig hvis de fastholder at de nå synlige legemer er et resultat av fortetning av det ene og enkle urstoffet. For rene observasjoner vil vise dem at de virkninger som er fremkalt av det faktiske univers er langt mer komplekse enn hva denne teorien kan forklare.

For det første er det to ulike klasser av *uoppløselige* nebuloser, slik vitenskapen selv forklarer. Teleskoper makter ikke å atskille de to, men spektroskopet kan registrere en vesentlig forskjell i deres fysiske sammensetning.⁵

Wolf sier:

At noen av disse har et spektrum på tre eller fire lyse linjer, andre et kontinuerlig spektrum. De første er gassaktige, mens de andre er dannet av et pulveraktig stoff. De første må danne en faktisk atmosfære, og det er blant disse Laplaces solnebulose må plasseres. De siste er en *samling* partikler, som må anses å være uavhengige, hvor rotasjonen følger lovene om den indre vekt. Dette gjelder Kants og Fayes nebuloser. Observasjoner tillater oss å plassere begge to ved planetverdenens begynnelse. Men når vi prøver å gå forbi og stige opp til det urkaos som har frembrakt alle himmellegemene, må vi først redegjøre for den faktiske eksistens av disse to nebuloseklasser.

¹ *Five Years of Theosophy*, s. 239, 241 og 242.

² Medlem av institutt for astronomer og observatoriet i Paris, “*Cosmogonical Hypotheses*”.

³ Spektret for disse nebuloser har aldri blitt fastsatt. Først når de *er funnet*, og de viser lyse linjer, kan de siteres.

⁴ Crookes “*protyl*” kan ikke betraktes som det *urstoff* som Dhyan-Chohanene, i samsvar med naturens uforanderlige naturlover, har anvendt til å veve vårt solsystem. Dette *protylet* kan ikke en gang være Kants første *prima materia*, som denne store tenker antok var anvendt til skapelsen av verdener, og som derfor ikke lenger fantes utspredd i rommet. *Protylet* er et MELLOMLEDD i den progressive differensiering av kosmisk substans fra dens normale udifferensierte tilstand. *Protylet* er derfor et aspekt stoffet har på veien til full objektivitet.

⁵ Spørsmålet om nebulosenes oppløselighet blir ofte fremstilt på en for positiv måte og helt motsatt de ideer den velrenommerte eksperimentator av disse konstellasjoners spekter, Huggins, har gitt uttrykk for. Enhver nebulose hvis spektrum bare inneholder lyse linjer er gassaktig, sies det og derfor *uoppløselig*. Enhver nebulose med et kontinuerlig spektrum oppløser seg i stjerner, vil man kunne observere med et tilstrekkelig kraftig instrument. Denne antakelsen står i strid både med de oppnådde resultatene og spektroskopteorien. *Lyren*-nebulosen, *Dumbbell*-nebulosen og den sentrale del av Orion-nebulosen synes å være oppløselig og viser spektra med lyse linjer. *Canic Venatici*-nebulosen er ikke oppløselig og viser et kontinuerlig spektrum. Spektroskopet gir oss informasjon om den fysiske tilstand av det stoff stjernene består av, men gir ingen fornemmelse om deres sammensetning. En nebulose med gassaktige kloder (og selv en kjerne som er svakt lysende, omgitt av en sterk atmosfære) vil vise et spektrum med linjer og likevel være oppløselig. Det samme synes å gjelde for Huggings område i Orion-nebulosen. En nebulose som består av faste eller flytende partikler i glødende tilstand, en sann sky, vil gi et kontinuerlig spektrum og være *uoppløselig*. (C. Wolf, *Cosmogonical Hypotheses*.)

Hvis urkaoset var en *kjølig, lysende gass*,¹ kunne man forstå hvorfor tiltrekning resulterte i sammentrekning som varmet den opp og gjorde den lysende. Vi trenger å forklare hvordan denne gassen har fortettet seg til glødende partikler, hvis nærvær avsløres for oss ved spektralanalyse av visse nebuloser. Hvis det opprinnelige kaos besto av slike partikler, hvorfor overgikk da deler av dem til gassaktig tilstand, mens andre beholdt sin opprinnelige tilstand?

Dette er et sammendrag av de innvendinger og problemer som nebularteorien forårsaket for den franske forskeren, som avslutter sitt interessante kapittel med å deklare:

Første del av det kosmologiske problem; hva er kaos' urstoff, og hvordan avfødte dette stoffet solen og stjernerne? – forblir til denne dag INNEN DIKTNINGENS OG FANTASIENS RIKE.²

Hvis dette er vitenskapens siste ord om temaet, hvor skal vi da vende oss for få vite hva nebularteorien forutsettes å lære oss? Hva er rent faktisk denne teorien? Hva den *er* synes ikke noen å vite med sikkerhet. Hva den *ikke er* kan vi lære av den lærde forfatter av "World-Life". Han forteller oss at:

- (I) Det "er *ikke en teori om universets utvikling*. . . men primært en genetisk forklaring på solsystemets fenomener, og dertil en koordinering av de viktigste fenomener i stjerne- og nebuloseverdenen, så langt det menneskelige syn kan nå."
- (II) "Den anser ikke at kometene er involvert i den spesielle evolusjon som har frembrakt solsystemet." (*Det gjør den esoteriske lære*, fordi den også anerkjenner kometene som former for kosmiske eksistenser, som er koordinert med de tidlige stadier av nebuloseevolusjonen. Faktisk tilskrives dannelsen av alle verdener *hovedsakelig dem*.)
- (III) "Den *benekter ikke at den lysende ildtåke har en forutgående historie*" – (det andre stadium i evolusjonen ifølge den hemmelige lære) . . ."og den gjør ikke krav på å ha nådd den absolutte begynnelse." Den åpner enda for at denne "ildtåken tidligere må ha eksistert i en kald, ikke-lysende og *usynlig tilstand*". . .
- (IV) "Og til sist: den påstår ikke å ha oppdaget tingenes OPPHAV, *bare et stadium i den materielle historie*" . . .og gir dermed "filosofen og teologen all mulig frihet til å søke ut tilværelsens opphav".³

Men dette er ikke alt. Selv Englands største filosof, Herbert Spencer, gikk til felts mot denne fantastiske teori ved å si (a) den "løser ikke tilværelsens problem", (b) nebularyhypotesen "kaster intet lys på opphavet til den utsprede materie", og (c) at "nebularyhypotesen (slik den nå står) impliserer en første årsak".⁴

Vi er redd dette siste er mer enn våre moderne fysikere har tenkt seg. Dermed synes det som om denne stakkars "hypotesen" neppe kan forvente å få bistand eller bli bekreftet i metafysikernes verden.

I betraktning av alt dette, mener okkultistene at de har rett til å presentere *sin* filosofi, hvor misforstått og boikottet den enn måtte være for øyeblikket. Og de fastholder at vitenskapsmennesenes manglende evne til å oppdage sannheten helt og holdent skyldes deres materialisme og forakt for transcendentale vitenskaper. Men selv om de vitenskapelige tenkerne i vårt århundre er så langt borte fra evolusjonens sanne og korrekte lære som noensinne, kan det likevel finnes håp for fremtiden, idet vi finner en annen stor vitenskapsmann som gir oss et svakt glimt av det.

I en artikkel i *Popular Science Review* (14. bind, s. 252) om "Recent Researches in Minute Life" (Nyere forskning om mikrolivet) finner vi at H.J. Slack sier:

Det finnes åpenbart en konvergens for alle vitenskaper, fra fysikk til kjemi og fysiologi, henimot *en eller annen* evolusjonslære, som darwinismens fakta *vil utgjøre en del av*. Hvilken endelig form denne læren vil få, er det få om noen tegn som kan vise. *Kanskje vil den ikke bli utformet av det menneskelige sinn før metafysiske så vel som fysiske undersøkelser er langt mer utviklet.*

¹ Konferer 3. sang, 9. vers om "Lyset, eller den *kjølige flamme*" og kommentar nummer 8, hvor det forklares at "moderen" (kaos) er en kald ild, en kjølig utstråling, fargeløs, uten form og egenskaper. "Bevegelse er det ene evige *er* og inneholder potensialet til enhver egenskap i de manvantariske verdener", sies det.

² *Hypothesis Cosmogonique*, C. Wolf, 1886.

³ "World-Life", s. 106.

⁴ *Westminster Review*, XX, 27. juli, 1868.

Dette er virkelig en lykkelig forutsigelse. Den dag *kan* komme, da Darwins og Herbert Spencers “naturlige utvalg” i sin endelige form bare vil utgjøre *en del* av vår østlige evolusjonslære, da Manu og Kapila vil bli *forklart esoterisk*.

XIV. KREFTER – BEVEGELSER ELLER INTELLIGENSER?

Dette er dermed den fysiske vitenskaps siste ord frem til nåværende år, 1888. Mekaniske lover vil aldri bli i stand til å bevise urstoffets homogenitet, unntatt som en løstrevet og desperat nødvendighet, når det ikke finnes noen annen utvei – som i tilfellet med eter. Den moderne vitenskap er trygg bare innen sitt eget område og domene, innen vårt solsystemets fysiske grenser, hvor alt bortenfor og enhver stoffpartikkel er annerledes enn de stoffene den kjenner, og hvor stoffene finnes i tilstander vitenskapen ikke kan forestille seg. Dette stoffet er virkelig homogent og er hinsides menneskets sansevne, hvis den begrenses til de fem sansene. Vi oppfatter dets virkninger gjennom de INTELLIGENSER som er resultatene av den opphavelige differensieringen, som vi kaller Dhyān-Chohanere, som i hermetiske verker kalles de “syv herskerne”, som Pymander, “den guddommelige tanke”, omtaler som de byggende makter, og som Asklepios kaller de “himmelske guder”. Dette stoffet – den virkelige ursubstans, numenon for alt det “stoff” vi vet om – som selv enkelte astronomer er begynt å tro på, når de fortviler over muligheten for noensinne å kunne forklare rotasjon, gravitasjon og opphavet til enhver mekanisk, fysisk lov – med mindre vitenskapen anerkjenner disse *intelligensene*. I det verk om astronomi av Wolf¹, som ble sitert foran, godkjenner forfatteren fullt ut Kants teori, som om ikke generelt så ved enkelte trekk minner sterkt om deler av den esoteriske lære. Her har vi verdenssystemet *gjenfødt fra sin aske* gjennom en nebulose, som stammer fra utstrålingen fra planeter som er døde og oppløst i rommet, og hvor deres brennbare stoffer er gjenopplivet som følge av solsenterets *hvitglødende hete*. I denne teorien, som oppsto og ble utviklet i hjernen til en ung mann på knapt fem og tyve år, og som aldri hadde forlatt sitt fødested, en liten by i det nordlige Preussen (Königsberg), kan man neppe unngå å registrere enten en inspirerende ytre kraft, eller en *inkarnasjon* slik okkultistene ser det. Den fyller et tomrom som Newton, med all sin genialitet, ikke maktet å fylle. Det er selvsagt vårt urstoff, akasha, Kant så for seg, da han foreslo å løse Newtons problem og hans manglende evne til å forklare ved naturlige krefter den opprinnelige impuls som hadde satt planetene i gang, ved å forutsette en universell altgjennomtrengende ursubstans. For hvis man, som han bemerker i kapitel viii, først erkjenner at stjernenes og planetenes fullkomne harmoni og sammenfallet av deres baner beviser eksistensen av en naturlig årsak, som dermed vil være den første årsak, “så kan ikke denne årsak *være det stoff som i dag fyller himmelrommet*”. Det må være det som fylte rommet – og var rommet – opprinnelig, hvis bevegelse i det differensierte stoff var opphavet til himmellegemenes bevegelser, og som “*ved å fortette seg til disse legemer* dermed forsvant fra rommet, som i dag er tomt”. Det er med andre ord det samme stoff som i dag utgjør planeter, kometer og solen selv, og som etter å ha utformet seg til disse legemer har bevart sine iboende bevegelsesevner, en egenskap som nå er sentrert i kjernene deres og som derifra styrer all bevegelse. Det kreves bare små endringer av ordene og noen tillegg for å gjøre dette til vår esoteriske lære.

Denne lære forteller at det er denne originale, opprinnelige *prima materia*, guddommelige, intelligente og en direkte utstråling fra det universelle sinn – *Daiviprakriti* (det guddommelige lys som utstråler fra *Logos*²) – som skapte kjernen for alle “selv-bevegelige” kloder i kosmos. Det er den besjellende, alltid nærværende bevegelige kraft og livsprinsipp, solens, månenes og selv vår jords vitale sjel; den første latent, den siste aktiv – den usynlige hersker og guide for det grove legeme som er tilknyttet og forbundet med sin sjel, som er den åndelige utstrømning fra en av planetåndene.

En annen okkult del av Kants teorier er at det stoff innbyggerne og dyrene på andre planeter er skapt av *er lettere og av mer subtil natur og har mer perfekt sammensetning i forhold til deres avstand til solen*, som er for ladet med vital elektrisitet og av det fysiske, livgivende prinsippet. Derfor er mennesker på Mars mer eteriske enn vi er, men de på Venus er grovere og mindre åndelige men langt mer intelligente.

¹ “LES HYPOTHESES COSMOGONIQUES. Examen des Theories Scientifiques modernes sur ‘Origine des Mondes, suivi de la Traduction de la Theorie du Ciel de Kant.’”

² Hvor vi kaller “lyset” *Fohat*.

Denne siste påstanden er ikke helt vår, men Kants teorier er like metafysiske og transcendentale som noen okkult lære, og det er mer enn en vitenskapsmann som ville akseptere dem slik Wolf gjorde, om han *turde* følge sitt sinn. Fra Kants sinn og sjelene for soler og stjerner til MAHAT (sinnet) og Pura-naens prakriti er det bare et steg. Om vitenskapen aksepterte dette, ville det i virkeligheten være en innrømmelse av en naturlig årsak, enten den ble strukket eller ikke opp til troen på slike metafysiske høyder. Men så er *mahat*, SINNET, en “Gud”, og fysiologene aksepterer bare “sinnet” som en midlertidig funksjon i den fysiske hjerne og intet annet.

Materialismens satan ler nå av alle og benekter både det synlige og det usynlige. Idet den i lys, varme, elektrisitet og selv i *livets fenomen* bare ser stofflige egenskaper, ler den hver gang livet kalles VITALPRINSIPPET og latterliggjør den tanke at det skal være uavhengig og atskilt fra organismen.

Men igjen avviker vitenskapens meninger som for alt annet, og det finnes flere vitenskapsmenn som aksepterer synspunkter som er meget lik våre. Hør for eksempel hva dr. Richardson (som vi andre steder har sitert utførlig) sier om dette “vitalprinsippet”, som han kaller “nerve-eter” (“*Popular Science Review*”, 10. bind):

Jeg taler bare om en virkelig, *materiell formidler*, som er forfinet i forhold til den øvrige verden, men som er *faktisk og substansiell*: en formidler med egenskapene vekt og volum, en formidler som kan påvirkes av kjemiske kombinasjoner og dermed forandre både sin fysiske tilstand og beskaffenhet, en formidler som er passiv i sin virksomhet og som alltid settes i bevegelse av ytre påvirkning¹, som adlyder andres påvirkning, en formidler som ikke har noen initierende evne, ingen kraft eller naturlig energi,² men som likevel har den viktigste, om ikke den primære rolle i å frembringe de fenomener som er et resultat av at energi virker på det synlige stoff. (s. 379.)

Da biologien og fysiologien nå totalt benekter eksistensen av et “vitalt prinsipp”, er dette sitatet sammen med Quatrefages’ innrømmelse, en klar bekreftelse på at det finnes vitenskapsmenn som har det samme syn på “okkulte ting” som teosofene og okkultistene. De erkjenner at det finnes et særskilt vitalt prinsipp atskilt fra organismen – materielt naturligvis, *da fysisk kraft ikke kan skilles fra stoffet*, men av en substans som eksisterer i en tilstand som er ukjent for vitenskapen. *For dem er livet noe mer enn bare vekselvirkninger mellom molekyler og atomer*. Det finnes et vitalt prinsipp, og uten dette ville ingen molekylære forbindelser noensinne kunne resultere i en levende organisme og minst av alt det såkalte “uorganiske” stoffet på vårt bevissthetsplan.

Med “molekylære forbindelser” menes selvsagt stoff som svarer til vår illusoriske sanseevne, og som aktiviseres på dette vårt plan. Det er om dette striden står.³

Okkultistene står derfor ikke alene med sin tro. Heller ikke er de så tåpelige, når alt kommer til alt, at de forkaster selv den moderne vitenskaps “gravitasjon” sammen med andre *fysiske* lover og isteden aksepterer *tiltrekning* og *frastøting*. I disse to motsatte krefter ser de bare to aspekter av den universelle enhet, som kalles det MANIFESTERENDE SINN, og disse to aspekter oppfatter okkultismen gjennom sine store seere som tallrike herskarene av virksomme vesener: de kosmiske Dhyan-Chohanene, hvis essens i sin *duale* natur er årsak til alle universelle fenomener. Denne essens er av samme substans som det universelle, elektriske hav, som er LIVET, og da den er dual, positiv og negativ, er det denne duale utstrømning som nå virker på jorden under navnet “bevegelsesformer”, da selv ordet *kraft* nå er blitt et støtende uttrykk av frykt for at det skulle få noen, selv i tanken, til å skille kraft fra stoff! Det er, som okkultismen sier, den duale *virkning* av denne duale essens, som nå kalles sentripetale og sentrifugale krefter, negative og positive poler, varme og kulde, lys og mørke, osv., osv.

¹ Dette er et feiltak, som innebærer en materiell formidler, atskilt fra påvirkningene som beveger den, dvs. blindt stoff og kanskje “Gud” igjen, mens dette ENE liv i seg selv er selve Gud og gudene.

² Samme feiltak.

³ “Er *jivaen* en myte, slik vitenskapen sier, eller ikke?” spør noen teosofere, som vakler mellom materialisme og en mer idealistisk vitenskap. Vanskeligheten med virkelig å fatte de esoteriske problemene ved “stoffets endelige tilstand” er det gamle problem med det *objektive* og det *subjektive*. Hva er stoff? Er stoff vi oppfatter med vår nåværende objektive bevissthet noe annet enn SANSEINNTRYKK? Det er sant at disse sanseintrykkene kommer *utenfra*, men kan vi virkelig (unntatt overfor fenomener) uttale oss om dette planets “grove stoff” som noe som er atskilt og uavhengig av oss? Overfor slike argumenter svarer okkultismen: Det er sant at stoff *i virkeligheten* ikke er uavhengig eller eksisterer utenfor vår sanseevne. Mennesker er en *illusjon*: det er sant. Men eksistensen og aktualiteten av andre, enda mer illusoriske, men ikke mindre *aktuelle* vesener enn vi er, er en påstand som ikke er svekket, men heller styrket av den vedantiske lære og selv av Kants idealisme.

Og vi fastholder at selv de gresk- og romerskkatolske kristne er klokere når de tror, som de gjør – selv om de blindt forbinder dem med en antropomorfisk gud – på engler, erkeengler, serafim, morgensjerner, på alle disse teologiske *deliciae humani generis* (*menneskehetens gleder*), som styrer de kosmiske elementene – enn vitenskapen, som ikke tror på noe av dette og i stedet foreslår sine mekaniske krefter. Disse virker ofte med mer enn den menneskelige intelligens og relevans. Likevel benektes denne intelligens og erstattes med blinde tilfeldigheter. Men likesom De Maistre hadde rett da han kalte gravitasjonsloven bare et *ord* som erstattet “ukjente ting” (*Soirées*), så har vi rett ved å anvende samme bemerkning for alle vitenskapens *krefter*. Hvis det innvendes at greven var en glødende katolik, så kan vi sitere Le Couturier, en glødende materialist, som sa det samme. Det gjorde også Herschell og mange andre. (Se *Musée des Sciences*, august 1856.)

Fra *guder* til *mennesker*, fra verdener til atomer, fra en stjerne til et talglys, fra solen til den vitale varmen i det mest ubetydelige organiske vesen – formenes og eksistensens verdener er en enorm kjede, hvor alle ledd er forbundet. Analogiens lov er den første nøkkel til verdensproblemet, og disse leddene må studeres koordinert ved sine okkulte relasjoner til hverandre.

Når derfor denne hemmelige lære postulerer at det betingede eller begrensede rom (som lokalitet) ikke eksisterer unntatt i denne illusjonens verden, eller med andre ord i våre sansevner – og hevder at enhver av de høyere og de lavere verdener er sammenblandet med vår egen objektive verden, og at millioner av ting og vesener i forhold til vår lokalitet er over og *i* oss, som vi er rundt, med og i dem, er ikke dette en metafysisk talemåte men et rent naturlig faktum, uansett hvor uforståelig det kan være for våre sanser.

Men man trenger å forstå okkultismens uttrykksmåte før man kritiserer dens innhold. Den hemmelige lære nekter seg (som vitenskapen gjør i en viss forstand) å bruke ordene “ovenfor” og “nedenfor”, “høyere” og “lavere” i forhold til *usynlige* sfærer, da de ikke gir mening. Selv uttrykkene “øst” og “vest” er rent konvensjonelle og nødvendige bare for å bistå vår menneskelige fatteevne. For selv om jorden har sine to faste punkter i nord- og sydpolen, så varierer vest og øst relativt til vår posisjon på jordens overflate og dens omdreining fra vest til øst. Når derfor “*andre verdener*” nevnes – enten de er bedre eller verre, mer åndelige eller enda mer materielle, men usynlige – så lokaliserer ikke okkultisten *disse sfærer* verken på *utsiden* eller *innsiden* av vår jord, slik teologer og poeter gjør, for deres lokalisering i rommet er ikke *kjent* eller kan oppfattes av den profane. De er så å si innblandet med vår jord – gjennomtrenger den og gjennomtrenges av den. Det er millioner på millioner av verdener og firmamenter som er synlige for oss. Det finnes enda flere bortenfor det som kan sees gjennom teleskoper, og mange av dem tilhører ikke vår *objektive* eksistenssfære. Selv om de er like usynlige som om de var millioner mil bortenfor vårt solsystem, er de likevel med oss, nær oss, *innen* vår verden, likeså objektiv og materiell for sine innbyggere som vår er for oss. Disse verdener forhold til vår er ikke som en serie av eggformede bokser plassert inne i hverandre, likesom kinesisk leketøy. Hver av dem er fullstendig underkastet sine spesielle lover og betingelser, som ikke har noen relasjon til vår sfære. Deres innbyggere kan, som allerede nevnt, for alt vi vet eller føler, passere *gjennom* og *rundt* oss som om det var et tomt rom, selv om deres oppholdssteder og land er blandet sammen med våre, noe som likevel ikke forstyrrer oss, fordi vi ennå ikke har utviklet de nødvendige sanser til å registrere dem. Likevel kan adeptene med sitt åndelige syn og selv noen synske og sensitive registrere, mer eller mindre, nærværet og dette tette forhold til vesener som tilhører andre livssfærer. De som tilhører de høyere (åndelige) verdener, kommuniserer bare med de jordisk dødelige, som gjennom individuell innsats hever seg opp til det høyere plan de befinner seg på . . .

BHUMIS (*jordens*) SØNNER BETRakter SØNNENE FRA DEVA-LOKAS (*englesfærene*) SOM SINE GUDER; OG SØNNENE FRA DE LAVERE NATURRIKER SER OPP TIL BHUMIS MENNESKER SOM SINE DEVAER (*guder*). MENNESKET FORBLIR I SIN BLINDHET UBEVISST OM DETTE. . . .DE (*menneskene*) SKJELVER FOR DEM MENS DE ANVENDER DEM (*for magiske formål*). . . .DEN FØRSTE MENNESKERASEN VAR DE FØRSTNEVNTES “TANKEFØDTE SØNNER”. DE (*pitriene og devaene*) ER VÅRE FORFEDRE. . .(2. bok om kommentarene til DZYANS bok.)

Såkalte “skolerte mennesker” latterliggjør tanker om sylfider, salamandere, undiner og gnomer. Vitenskapsmenn betrakter omtale av slik overtro som en fornærmelse, og som forakt for logikk og sunn fornuft, som ofte er den “aksepterte autoritets” privilegium, som tillater dem pliktskyldig å instruere andre og påføre dem det absurde inntrykk at i hele kosmos, eller i alle fall innen vår egen at-

mosfære, finnes det ingen andre bevisste, intelligente vesener enn oss selv.¹ Enhver annen menneskehet (av virkelige *menneskelige* vesener) enn mennesker med to bein, to armer, og et hode med menneskelige trekk ville ikke bli kalt menneskelig, selv om ordets opphav har lite med vesenets utseende å gjøre. Fordi vitenskapen bestemt avviser muligheten for at det skulle finnes (overfor oss) usynlige vesener, blir samfunnet dermed tvunget til å forkaste tanken åpenlyst, selv om det i all *hemmelighet* tror på det. Det fryder seg over bøker som *Count de Gabalis* og forstår ikke at *åpen satire er den sikreste maske*.

Likevel eksisterer slike usynlige verdener. De er bebodd like tett som vår og utspredd over det synlige rom i et umåtelig antall. Noen er langt mer materielle enn vår verden, mens andre gradvis blir eteriske inntil de blir formløse og er som “*åndedrag*”. At vi ikke kan se dem er ingen grunn for ikke å tro de eksisterer. Fysikere kan verken se eter, atomer, “bevegelsesformer” eller krefter. Likevel blir de akseptert og anvendt.

Hvis vi i den naturlige verden vi er kjent med finner stoffer som bringer tanken hen på slike problematiske begreper som *usynlige* verdener, synes det ikke særlig vanskelig å anerkjenne muligheten av noe slikt. Halen på en komet, som fanger vår oppmerksomhet på grunn av dens lysstyrke, verken forstyrrer eller forhindrer vårt syn av objekter som vi registrerer gjennom og bak den, noe som er et første skritt på et bevis for dette. En komets hale beveger seg raskt over horisonten, og vi hadde ikke følt eller sett den om det ikke var for dens lysskjær, som likevel ofte bare oppfattes av noen få som er interessert i fenomenet, mens alle andre forblir uvitende om dens nærvær og passasje *gjennom* og tvers over vår klode. Uansett om denne halen er en integrert del av kometvesenet eller ikke, så kan dens finhet tjene som et eksempel for oss. Det er nemlig ikke et spørsmål om overtro, men et resultat av transcendent vitenskap og enda mer logikk å innrømme eksistensen av verdener som er skapt av langt finere stoff enn en komethale. Ved å benekte en slik mulighet har vitenskapen i det siste århundret tilgodesett verken filosofi eller sann religion men teologien. For å bestride muligheten for flere, selv materielle verdener, en tro mange prester mener er uforenlig med Bibelens lære,² måtte Maxwell bakvaske Newtons minne og forsøke å overbevise sitt publikum om at prinsippene i Newtons filosofi er lik “de som ligger til grunn for ateistiske systemer”. (Se “*Plurality of Worlds*”, 2. bind.)

“Dr. Whewell benektet muligheten av flere verdener ved å appellere til vitenskapelige bevis”, skriver professor Winchell.³ Når man bestrider at selv fysiske verdener, planeter og fjerne stjerner som tallrike skinner over hodene på oss – kan være bebodd, hvilken sjanse er det da for å akseptere usynlige verdener innen vårt eget tilsynelatende gjennomsiktige rom!

Men hvis vi kan forestille oss en verden sammensatt (for *våre* sanser) av stoff som er enda finere enn komethalen, og som derfor er bebodd av vesener som er like eteriske i forhold til *sin* klode som vi er i forhold til *vår* steinete og harde jord, er det ikke så underlig at vi verken kan se eller sanse dem eller deres eksistens. Hva er det ved en slik forestilling som står i strid til vitenskapen? Kan ikke mennesker og dyr, planter og steiner, antas å være utrustet med helt andre sanser enn de vi har? Kan ikke deres organismer være født, utvikle seg og eksistere under andre eksistenslover enn de som gjelder i vår lille verden? Er det nødvendig at ethvert legemlig vesen skal være iført “klær av skinn”, som Adam og Eva var iført i henhold til 1. Mosebok? Legemer “kan finnes under mange ulike betingelser”, blir vi fortalt av mer enn en vitenskapsmann.⁴ Vet vi ikke på grunn av den altfornektende vitenskap at

¹ Selv spørsmålet om flere verdener bebodd av følede vesener forkastes og behandles med største forsiktighet! Se likevel hva den store astronom, Camille Flammarion, sier i sin “*Pluralité des Mondes*”

² Likevel kan det påvises ved hjelp av Bibelen selv og slike gode, kristne teologer som kardinal Wiseman at denne muligheten fremgår både av den *gamle* og det *nye* testamentet.

³ Se “*Plurality of the Worlds*”, hvor det finnes en liste over de vitenskapsmenn som gjennom sine skrifter har forsøkt å bevise teorien.

⁴ I sin argumentasjon for flere verdener bemerker professor Winchell: “Det er slett ikke usannsynlig at motstandsdyktige stoffer kan være blandet med andre stoffer, som er kjent eller ukjent for oss, og som derved makter å utholde langt større skiftninger i varme og kulde enn det som er mulig for jordiske organismer. Vevet i jordiske dyr er tilpasset jordiske betingelser. Men selv her finner vi ulike typer og dyrearter som er tilpasset helt ulike og ekstreme betingelser. . . . Om et dyr har fire eller to bein er ikke noe som nødvendigvis bestemmer en organismen, instinktet eller intelligensen. At et dyr har akkurat fem sanser er ikke en forutsetning for en sansende eksistens. Det kan finnes dyr på jorden med verken luktesans eller smak. Det kan finnes vesener i andre verdener, eller *selv på denne*, som har flere sanser enn oss. En slik mulighet blir åpenbar hvis vi betrakter den høye sannsynlighet for at andre egenskaper og andre eksistensformer finnes innen kosmos eller selv på jorden. Det finnes

vi er omgitt av myriader av usynlige liv? Hvis disse mikrober, bakterier og *hele mangfoldet* av alt dette ørlite er usynlig for oss på grunn av sin litenhet, kan det ikke på den andre siden finnes vesener som er usynlige som følge av sine legemer og stoffer – deres eteriske finhet? Og motsatt, har vi ikke når det gjelder stoffene i kometer et annet eksempel på halvt synlige former for liv og stoff? En solstråle i vår leilighet avslører myriader av ørsmå vesener som lever sine små liv og opphører å eksistere, uavhengig og upåvirket av om vi oppfatter dem eller ikke med vår grovere stofflighet. Det gjelder også mikrober og bakterier og slike usynlige vesener i andre elementer. Gjennom alle århundrer av dyster uvitenhet, etter at de hedenske og høyst filosofiske systemer hadde opphørt å kaste sitt klare lys over den første kristendoms intoleranse og bigotte tidsalder, registrerte vi dem ikke, og vi skulle gjerne utelukke dem nå også.

Likevel omga disse *livene* oss *da* som nå. De har fortsatt sin eksistens ifølge sine egne lover, og det er bare etter at vitenskapen gradvis har avslørt dem at vi er begynt å legge merke til dem og de virkninger de frembringer.

Hvor lenge har det tatt verden å bli slik den er nå? Hvis det kan sies om kosmisk støv som oppdages “*som aldri før har tilhørt vår klode*” (“*World-Life*”), hvor mye mer logisk er det da å tro – slik okkultistene gjør – at gjennom de talløse tidsaldrene og millioner av år som har gått siden støv samlet seg og dannet den kloden vi lever på, rundt dens *kjerne* av *intelligent* ursubstans, så har mange menneskeheter – som er like forskjellige fra oss som de som vil utvikle seg i millioner av år fremover atskiller seg fra vår rase – fremstått og forsvunnet fra jordens overflate, slik vår rase vil gjøre. Man benekter eksistensen av disse primitive og fjerne menneskeheter, fordi geologene ikke finner spor av dem. Alle spor etter dem er forsvunnet og derfor har de aldri eksistert. Likevel vil sporene etter dem virkelig bli funnet og oppdaget gjennom geologiske undersøkelser. Men selv om man ikke skulle finne noe, er det ingen grunn til å si at mennesker ikke kan ha levet i de geologiske periodene, som er angitt. For deres organismer krevde verken varmt blod, atmosfære eller føde. Forfatteren av “*World-Life*” har rett. Det er ikke *ekstremt* å tro som vi gjør at det kan eksistere ifølge vitenskapelige hypoteser den dag i dag “*psykiske egenskaper innen uforgjengelig flint og platina*”, så kan det ha vært psykiske egenskaper innen former for tilsvarende *uforgjengelig* urstoff – som er vår femte rases virkelige forfedre.

Når vi derfor i 4. del taler om mennesker som levde på denne kloden for 18.000.000 år siden, så tenker vi verken på vår nåværende rase eller på nåværende atmosfæriske forhold og termiske betingelser. Jorden og menneskeheten, på samme måte som solen, månen og planetene, har sin utvikling, forandring, vekst og gradvise evolusjon i sine livsperioder; de fødes, blir barn, unge, voksne og gamle for til sist å dø. Hvorfor skulle ikke også *menneskeheten* være underkastet denne universelle lov? Uriel sier til Enok: “*Se, jeg har vist deg alle ting. Du ser solen, månen og de som styrer himmelens stjerner, og som får alle sine bevegelser, årstider og tilbakekomst til å gjenta seg. . . I syndernes dager skal året avkortes . . . alt som skjer på jorden skal omstyrtes . . . månen skal forandre sine lover . . .*” (*Enoks bok*, lxxix.)

“*Syndernes dager*” betydde de dager da materien skulle ha maksimal utfoldelse på jorden, og mennesket hadde nådd toppen av sin fysiske og dyriske utvikling. Det skjedde i den atlantiske periode, ved midtpunktet for deres rase (den 4.), som druknet slik Uriel spådde. Siden da har menneskets fysiske størrelse, styrke og levealder avtatt, noe som vil bli forklart i 4. del. Men da vi befinner oss i midten av vår *underrase* av den femte rotrase – som alltid markerer toppen av materialisme – er de dyriske til-

---

dyr som overlever hvor det rasjonelle menneske vil omkomme – på jorden, i elver og i havet” . . . og hvorfor ikke *menneskelige* vesener med andre organismer ved slike tilfeller?) . . . Varmt blod er heller ikke en betingelse for legemlig, rasjonell eksistens, heller ikke temperaturer som ikke endrer de stoffer organismene er sammensatt av. *Det kan finnes legemlige vesener* som ikke trenger tilførsel av føde, fordøyelse eller reproduksjon. Deres legemer skulle ikke trenge daglig føde og varme. De kan finnes på havets bunn eller ligge på en stormende klippe gjennom en arktisk vinter eller være kastet ned i en vulkan i hundre år og likevel beholde bevissthet og tanke. Det er tenkelig. Hvorfor kan ikke psykiske egenskaper finnes innen uforgjengelig flint eller platina? Disse stoffene står ikke lenger borte fra intelligensens natur enn karbon, hydrogen, oksygen og kalk. Men for ikke å føre tanken til slike ekstremer (?), kan ikke høy intelligens finnes i legemer som er like upåvirkelig for de ytre forhold som salvien på de vestlige sletter, eller lavartene i Labrador, som kan være inntørket i årevis, eller bakteriesporer som kan overleve kokende vann . . . Disse forslagene gjøres for å minne leseren om hvor lite standarden for legemlig eksistens her på jorden kan bety for de nødvendige betingelser for intelligent, organisert eksistens. Intelligens er i sin natur like universell og ensartet som universets lover. Legemer er bare intelligensens lokale tilpasning til de spesielle formene for universelt stoff eller kraft.” (*World-Life, or Comparative Geology*, s. 496-498 og deretter.)

bøyeligheter, selv om de er mer forfinet, ikke noe mindre utviklet, et forhold som særlig preger de siviliserte landene.

XV. GUDER, MONADER OG ATOMER.

For noen år siden bemerket vi¹ at “den esoteriske lære godt kan kalles “tråd-læren”, da den, som *sutratma* i den vediske filosofi², går gjennom og forbinder alle de gamle religionsfilosofiske systemene, forliker og forklarer dem alle”. Nå sier vi at den gjør mer enn det. Den ikke bare forliker de ulike og tilsynelatende motstridende systemene, men den sjekker oppdagelsene innen den moderne vitenskap og viser at noen av dem er korrekte, fordi de bekreftes av tidligere opptegnelser. Dette vil uten tvil bli betraktet som fryktelig uforskammet og uærbødig, en virkelig forbrytelse overfor vitenskapen, men det er likevel et faktum.

Vitenskapen er, unektelig, ultra-materialistisk i våre dager, men den har i en viss forstand sin berettigelse. Naturen oppfører seg alltid rent faktisk esoterisk og arbeider, som kabbalistene sier, i det skjulte og kan derfor av de profane bare vurderes etter sitt ytre, og dette ytre er alltid bedragerisk på det fysiske plan. På den andre siden vil naturforskerne ikke blande fysikk med metafysikk, og de foretrekker dermed å ignorere den sjel og ånd som besjeler naturen. Dette er et valg noen har gjort, mens en minoritet forsøker meget fornuftig å utvide området for den fysiske vitenskap over på metafysikkens forbudte område, som er så motbydelig for materialistene. Disse vitenskapsmenn er de klokeste i sin generasjon. For alle deres vidunderlige oppdagelser ville ikke være noe verdt og for alltid forbli *hodeløse* kropper, med mindre de hever materiens slør og anstrenger øynene sine til å se *bortenfor*. Etter at de nå har studert naturen med dens lengde, bredde og tykkelse, er tiden inne til å flytte fokus til neste plan og søke i ukjente dybder etter det levende og virkelige vesen, etter dets *SUB-stans* – det flyktige stoffets numenon.

Det er bare ved å forfølge slike mål at noen av de sannheter, som nå kalles “forkastet overtro”, vil bli oppdaget å være fakta og rester av gammel kunnskap og visdom.

En av disse “nedvurderte” oppfatningene – ifølge den totale skeptikers mening – finnes i den ide at kosmos, i tillegg til sine objektive planetariske innbyggere, sine menneskeheter og andre bebodde verdener, er full av usynlige, intelligente *eksistenser*. Vestens såkalte erkeengler, engler og ånder, som er etterligninger av de østlige prototypene Dhyān-Chohanene, devaene og pitriene, er ikke virkelige vesener men fiksjoner. På dette punkt er den materialistiske vitenskap ubønnhørlig. Til støtte for sitt syn, overkjører den sin egen aksiomatiske lov om ensartethet og kontinuitet for naturlovene og hele den logiske rekkefølge av analogier for livets evolusjon. De store masser av uvitende påvirkes til å tro at historiens samlede vitnesbyrd, som viser at selv gamle dagers ateister – som Epikur og Demokrit – trodde på *guder*, var falskt, og at filosofer som Sokrates og Platon, som hevdet deres eksistens, var forledede fantaster og dårer. Hvis vi begrenser oss til historiske meninger, på alle de eminente vismenn, nyplatonikere, mystikere i alle tidsaldre, fra Pytagoras til de dyktige vitenskapsmenn og professorer i vårt århundre, som om de forkaster “guder” tror på “ånder”; skal vi da betrakte alle disse som enfoldige og dumme som enhver katolsk bonde, som tror på og ber til sin menneskelige helgen eller til erkeengelen Michael. Er det ingen forskjell mellom bondens tro og den de vestlige etterfølgerne etter middelalderens rosenkreutzere og alkymister tror på? Er det personer som van Helmont, Khunrath, Paracelsus og Agrippa, hele rekken fra Roger Bacon til St. Germain som var blinde entusiaster, hysterikere og bedragere, eller et det våre dagers moderne skeptikere – de “intellektuelle lederne” – som er rammet av fornektelsens blindhet? Det mener vi. Det ville virkelig være et *mirakel*, noe helt unormalt innen sannsynlighet og logikk, om en håndfull skeptikere var de eneste som hadde oppdaget *sannheten*, mens alle de millioner som tror på guder, engler og ånder – bare i Europa og i Amerika, nemlig de gresk- og romerskkatolske kristne, teosofere, spiritualister, mystikere, osv., osv. ikke skulle være noe annet enn forledede fanatikere og hallusinerte medier og ikke noe annet enn offerer for svindlere og bedragere! Selv om de ytre formene og dogmene varierer, har troen på alle disse usynlige intelligenser av forskjellige grader samme grunnlag. Sannhet og feiltakelser er sammenblandet i alle. Den eksakte

¹ “The Septenary Principle”, artikkel i “Five Years of Theosophy”, side 197.

² Atman eller ånden (det åndelige SELV) som lik en tråd går gjennom de fem finere legemer (eller prinsipper, *koshaer*) kalles “tråd-sjelen” eller *sutratma* i den vediske filosofi.

fremstilling av naturens mysterier, både i dybde, bredde og lengde, finnes bare i østens esoteriske vitenskaper. Så omfangsrik og dyptgripende er denne at bare noen få, bare noen meget få av de høyeste innvidde – de *hvis eksistens bare kjennes av et meget lite antall adepter* – er i stand til å assimilere kunnskapen. Likevel foreligger alt der, og gradvis finner et og et faktum og prosess i naturens verksted veien til den eksakte vitenskap, mens enkelte, sjeldne individer oppnår mystisk bistand som avslører hemmelighetene. Det er ved slutten av en stor syklus, i forbindelse med rasens utvikling at slike begivenheter vanligvis finner sted. Vi er nå ved avslutningen av en periode på 5000 år i nåværende ariske Kaliyuga, og fra nå og frem til 1897 vil det bli revet en stor flenge i naturens slør, og den materialistiske vitenskap vil motta sitt dødsstøt.

Uten å ville bringe hevdvunne oppfatninger i miskreditt på noen som helst måte, er vi tvunget til å trekke en tydelig linje mellom blind tro på grunnlag av teologier, og kunnskaper basert på generasjoner av adepters uavhengige forskning; mellom i korthet tro og filosofi. I alle tidsaldre har det unektelig eksistert gode og lærde menn som oppdratt i sekterisk tro har dødd med sine krystalliserte oppfatninger. For protestanter er Edens have utgangspunktet for menneskehetens drama, og den høytidelige tragedien på Golgata innledningen til det tusenårsrike man håper vil komme. For katolikker er Satan grunnlaget for kosmos, Kristus dets senter med Antikrist på toppen. For begge parter begynner og slutter tilværelsens hierarki med deres respektive teologiers snevre rammer: en selvskapt *personlig* Gud og en himmel som gjenlyder av *skapte* englers halleluja, mens alt annet er *falske* guder, Satan og djevler.

Teo-filosofien utvikler seg langs bredere linjer. Fra tidsaldrenes begynnelse – i tid og rom med vår runde og klode – ble naturens mysterier (i alle fall de som det er tillatt vår rase å kjenne til) registrert av elevene til de samme nå usynlige “himmelske mennesker” ved geometriske figurer og symboler. Nøklene til disse gikk i arv fra en generasjon “vise menn” til den neste. Noen av disse symbolene, som kom fra Østen til Vesten, ble overbrakt av Pytagoras, som oppfant den berømte “trekanten”. Denne sammen med firkanten og sirkelen er en mer megetsigende og vitenskapelig beskrivelse av det åndelige, psykiske og fysiske univers’ utvikling enn bindsterke beskrivende kosmogonier og åpenbarte “*skapelsesberetninger*”. De *ti punktene* som er innskrevet i denne “pytagoreiske *trekant*” er mer verd enn alle de teogonier og hele den englelære som teologiske hjerner har klekket ut. For den som fortolker disse sytten punktene (hvor syv matematiske punkter er skjult), vil finne en ubrutt rekke slektsledd fra den første *himmelske* til det *jordiske* menneske. Fordi de angir rekkefølgen for disse vesener, avslører de også den orden urelementene og det etterfølgende kosmos og vår jord ble utviklet. Den som kjenner vår jord mysterier, kjenner også andre kloders, da de alle er frembrakt i det usynlige *dypet* og i den samme “moders” skjød.

Uansett hva uvitenhet, stolthet og fanatisme måtte fremkomme med, kan det påvises at esoterisk kosmologi er uatskillelig forbundet med både filosofi og moderne vitenskap. Fortiden guder og monadene – fra Pytagoras og frem til Leibnitz – og nåværende materialistiske skolers atomer (som har hentet sine teorier fra de gamle greske atomistene) er bare en sammensatt enhet, eller en gradert helhet, som den menneskelige skikkelse, som starter med kroppen og ender med ånden. Innen de okkulte vitenskaper kan de studeres atskilt, men de kan aldri fullt forstås med mindre deres gjensidige samspill betraktes gjennom deres livssyklus og som en universell enhet under *pralaya*.

La Pluche viser oppriktighet men gir dårlig inntrykk av sin filosofiske kapasitet, når han gir sitt personlige syn på monaden eller det matematiske punkt. “Et punkt”, sier han, “er tilstrekkelig til å bringe alle verdens skoler i brann. Men hvorfor trenger mennesket å kjenne dette punktet, da det ikke har evne til å skape noe så lite? Dessuten går filosofien imot det sannsynlige, da den fra dette punktet som opptar og forstyrrer alle dens spekulasjoner, drister seg til å fortsette med verdens skapelse . . .”

Filosofien kunne aldri ha utformet sin oppfatning av en logisk, universell og absolutt guddom om den ikke hadde et matematisk punkt inne i sirkelen å begynne med. Det er bare dette manifesterte punktet, som er tapt for våre sanser med sin førgenetiske tilsynskomst i den uendelige og *uerkjennelige* sirkel, som gjorde det mulig å forene filosofi og teologi – på betingelse av at teologien skulle oppgi sine materialistiske dogmer. Det er fordi den kristne teologi uklokt har forkastet den pytagoreiske monade og de geometriske figurene den har utviklet sin selvskapte menneskelige og personlige Gud, et uhyrlig hode hvorfra det flyter to strømmer av frelse og fortapelse. Dette gjør at selv de prester som vil være filosofer eller frimurere, som i sine vilkårlige fortolkninger har gjort fortidens vise ansvarlige for den merkelige ide om at “monaden representerte (for dem) den allmektige guddoms *trone*, plassert

midt i den høyeste himmel for å indikere “universets store byggmester.” En merkelig forklaring, mer frimureraktig enn strengt pytagoreisk.

Heller ikke “hierogrammet innen en sirkel eller en likesidet trekant” har noensinne vært “en fremstilling av det guddommelige vesens enhet”, for den ble fremstilt ved den grenseløse sirkelen. Det den egentlig betydde var den første differensierte substans’ likeverdige, treenige natur, eller den like sterke stofflighet av den (manifesterte) ånd, materien og universet – deres “sønn”, som utgår fra punktet (den virkelige esoteriske LOGOS) eller den pytagoreiske MONADE, for det greske *monas* angir primært “enhet”. De som ikke er i stand til å fatte forskjellen mellom monaden – den universelle enhet – og *monadene* eller den manifesterte enhet, eller mellom den alltid skjulte og den åpenbarte LOGOS eller *ordet*, burde aldri drive med filosofi og enda mindre med esoteriske vitenskaper. Det er unødvendig å minne den opplyste leser om Kants avhandling, hvor han påviser sin andre *antinomi*.¹ De som har lest og forstått den vil klart se den linjen vi trekker mellom det *absolutt ideelle* univers og det usynlige men likevel manifesterte kosmos. Våre guder og monader er ikke selv *utvidbare* elementer, men bare de som tilhører den usynlige realitet, som er grunnlaget for det manifesterte kosmos. Verken esoterisk filosofi, Kant eller Leibniz ville aldri akseptere at utstrekning kan være sammensatt av atskilte eller ikke-utvidede deler. Men teologiske filosofer fatter ikke dette. Sirkelen eller punktet, hvor punktet trekker seg inn i og smelter sammen med sirkelen, etter å ha utskilt de tre første punktene og forbundet dem med linjer og dermed dannet den første *numenale* basis for det andre triangelet i den manifesterte verden, har alltid vært et uoverstigelig hinder for teologenes flukt inn i sin dogmatiske himmel. På grunnlag av dette eldgamle symbolet blir en mannlig, personlig gud, alles *skaper* og *far*, en tredjerangs utstrømning, hvor Sephirot er den *fjerde* i nedstigning, og på venstre side av En-Soph (i det *kabbalistiske livstreet*). Monaden er dermed nedgradert til et redskap – en “trone”!

Monaden – som i den fenomenale verden bare er en utstrømning eller en avspeiling av punktet (logos) – blir som *toppunktet* i den manifesterte likebente trekant, “faderen”. Den venstre siden eller linjen er *duaden*, “moderen”, som betraktes som det onde, motvirkende prinsipp (Plutarch *De Placitis Placitorum*); mens den høyre siden representerer sønnen (“moderens ektefelle i *enhver* kosmogoni og ett med *toppunktet*), mens grunnlinjen er den produktive naturs universelle plan, som forener på det fenomenale plan fader-moder-sønnen, slik de var forent i *toppunktet* i den oversanselige verden.² Ved en mystisk forvandling blir de firfoldigheten, og triangelet blir TETRAKTYS.

Denne transcendentale anvendelse av geometri i forhold til kosmisk og guddommelig teogoni – den mystiske oppfattelses alfa og omega – ble etter Pytagoras redusert av Aristoteles. Ved å utelate punktet og sirkelen og ikke bry seg om toppunktet, reduserte han forestillingens metafysiske verdi og begrenset dermed læren om størrelser til et enkelt *triangel* – *linjen*, *overflaten* og *legemet*. Hans moderne arvinger, som leker idealisme, har fortolket disse tre geometriske figurene som rom, kraft og materie – “kraften i en samvirkende enhet”.³ Den materialistiske vitenskap, som bare oppfatter grunnlinjen i det *manifesterte* “triangelet” – materiens plan – fortolker det i praksis som (fader)-STOFF, (moder)-STOFF og (sønne)-STOFF, og teoretisk som materie, kraft og deres forhold.

Men for gjennomsnittsfysikeren, som en kabbalist bemerket, “er rom, kraft og materie det samme som tegnene i algebraen er for matematikeren, bare konvensjonelle symboler”; eller “kraft som kraft og materie som materie er like absolutt uerkjennelige som et antatt tomt rom, hvor de antas å samvirke”. På samme måte som symboler representerer abstraksjoner, “baserer fysikeren seg på begrunnede hypoteser om tingenes opphav . . . og har tre behov i forhold til skapelsen: (a) et rom hvor det kan skapes, (b) et medium hvor det kan skapes, og (c) et stoff som kan brukes til skapelsen. Ved å gi et logisk uttrykk for denne hypotesen gjennom begrepene rom, kraft og materie, tror han at han har bevist eksistensen av det, som hver av disse representerer *i henhold til sin oppfatning av dem*.”⁴

¹ Se Kant's *Critique de la Raison pure* (Barnis oversettelse, II, 54.)

² I de greske og latinske kirker – som betrakter ekteskapet som et av sakramentene – hvor presten som leder vielsesseremonien representerer toppen av *triangelet*, bruden den venstre, feminine side og brudgommen høyresiden, mens den horisontale linjen blir symbolisert av vitnene, brudepikene og forloverne. Men bak presten er alteret med hele sitt mystiske innhold og symboliske betydning, hvor ingen annen enn innvidde prester bør gå inn. I kristendommens første dager var vielsesseremonien et mysterium og et virkelig symbol. Nå har selv kirkerne tapt betydningen av denne symbolismen.

³ Se von Hartmanns og Herbert Spencers bøker.

⁴ “New Aspects of Life”, av Henry Pratt.

Fysikeren som betrakter rommet bare som en utvidelse av vårt sinn, eller en utvidelse uten forbindelse med tingene i den, som Locke påsto verken rommet motstand eller bevegelse, og den paradoksale materialist, som ser for seg et *tomrom* hvor det ikke finnes noe stoff, vil forkaste med største forakt forslaget om at “rommet er en stofflig men et (tilsynelatende) absolutt uerkjennelig, levende vesen”. (*New Aspects*, side 9.) Ikke desto mindre er dette både den kabbalistiske og den arkaiske filosofi. Rommet er den reelle verden, mens vår verden er den kunstige. Det er den ene enhet gjennom sin uendelighet; gjennom sine bunnløse dybder som ved den illusoriske overflate, en overflate som er bestrødd med talløse, fenomenale universer, systemer og illusoriske verdener. Likevel, for den østlige okkultist, som på bunnen er en objektiv idealist, er det i den *virkelige* verden, som er en enhet av krefter, “en forbindelse mellom alt stoff i *plenum*”, som Leibniz ville si. Dette er symbolisert ved det pytagoreiske triangelet.

Den består av *ti punkter* pyramideformet (fra et til fire) med sine tre linjer, og den symboliserer universet i den berømte pytagoreiske dekade. Det øverste enkeltpunktet er monaden og symboliserer et enhetspunkt, som er *den* enhet alt utgår fra, og alt er av samme essens som det. De ti punktene innen triangelet representerer den fenomenale verden, de tre sidene av likebente triangler som omslutter pyramidene – er grensene for det *numenale* stoffet eller substansen som atskiller det fra tankens verden.

Pytagoras betraktet et *punkt* i proporsjon til å korrespondere med enheten, en *linje* med 2, en *flate* med 3, et *legeme* med 4, og han definerte et punkt som en monade, som hadde en posisjon og som var begynnelsen til alle ting. En linje var tenkt å korrespondere med dualitet, fordi den var frembrakt ved den usynlige naturs første bevegelse og dannet en forbindelse mellom to punkter. En overflate ble sammenlignet med tallet, fordi den er den første av alle årsaker som finnes i figurer, da en sirkel, som er den viktigste av alle runde figurer, omfatter et triangel – senteret, rommet og omkretsen. Men en trekant, som er den første av alle rettlinjede figurer, er inkludert i en trefoldighet og får sin form i henhold til dette tallet, og ble betraktet av pytagoreerne å være skaperen av alle jordiske ting. De fire punktene på bunnen av det pytagoreiske triangelet korresponderte med et legeme eller en terning, som kombinerer prinsippene for lengde, bredde og tykkelse, for intet legeme kan ha mindre enn fire avgrensede ytterpunkter. (*Pythagorean Triangle*, side 19.)

Det påstås at “det menneskelige sinn ikke kan fatte en udelelig enhet uten at ideen utslettes sammen med sin gjenstand”. Dette er en feiltakelse slik pytagoreerne har bevist og et antall seere før dem, selv om det trengs spesiell øvelse for å fatte det, og selv om det profane sinn neppe kan forstå det. Men så finnes slikt som *metamatematikk* og *metageometri*. Selv den vanlige og enkle matematikk går fra det universelle til det spesielle, fra det matematiske og derved fra det *udelelige* punktet til hele figurer. Læren stammer opprinnelig fra India og ble brakt til Europa av Pytagoras, som kastet et slør over sirkelen og punktet – som intet levende menneske kan definere uten som ufattbare abstraksjoner – og henførte opphavet til differensiert, kosmisk stoff til bunnen eller den horisontale linjen i triangelet. Dermed ble denne den første av de geometriske figurer. Forfatteren til “*New Aspects of Life*” og de kabbalistiske mysterier går imot objektiviseringen – for å si det slik – av de pytagoreiske begrepene og bruken av likebente trekanter og kaller den *misvisende*. Hans argument om et likesidet legeme – “et hvor grunnlinjen og sidene danner like store trekanter og derfor må ha fire like store sider eller overflater, mens et trekantet plan nødvendigvis må ha fem” – viser tvert imot storheten av forestillingen med alle dens esoteriske anvendelser om kosmos’ fødsel og *pregenetisk* tilstand. Aksepterer vi at et ideelt triangel, dannet av matematisk imaginære linjer, “ikke kan ha noen sider i det hele tatt, da det simpelthen er *et tenkt fantasibilde* (og at hvis sidene tillegges, må de være sider for det objektet det konstruktivt representerer)”. I så fall er ikke de fleste vitenskapelige hypoteser noe annet enn “tankebilder”, som ikke kan verifiseres uten gjennom logiske slutninger, og de anvendes bare for å fylle vitenskapelige behov. Dessuten oppfylte det ideelle triangelet – “som en abstrakt forestilling om et trekantet legeme, og derfor, som en slags abstrakt ide” – fullkomment den tiltenkte dobbelte symbolisme. Som et emblem for en objektiv ide, ble det enkle triangelet noe konkret. Utformet i stein mot de fire verdenshjørnene, antok det form av en pyramide – symbolet for hvordan det fenomenale fusjonerer mot tankens numenale univers – på toppen av de fire trianglene, og som en “en imaginær figur konstruert av tre matematiske linjer” symboliserte den de subjektive sfærer, da disse linjene omsluttet et matematisk rom, som er det samme som at intet omsluttet intet, fordi alt som er utenfor grensen for differensiert stoff, dvs. bortenfor området av selv den mest åndelige *substans*, vil være det samme som *ingenting* for sansene og det utrente sinn for de profane og vitenskapsmennene. Det er AIN-SOPH – *ingen TING*.

Men i realiteten er ikke disse “fantasibilder” mer abstrakte enn de abstrakte forestillinger om evolusjonen og den fysiske utvikling – som gravitasjon, materie, kraft, osv. – som den eksakte vitenskap bygger på. Våre dyktigste kjemikere og fysikere arbeider seriøst og ikke uten håp om en gang å avdekke skjulestedet for *protylet*, grunnlinjen i det pytagoreiske triangelet. Som sagt er triangelet den størst tenkbare forestilling, da den symboliserer både det ideale og det synlige univers.¹ Hvis “*en mulig enhet bare er en mulighet som noe faktisk i naturen, som et individ av en eller annen art*”, og da ethvert individuelt naturlig objekt kan oppdeles og ved slik deling taper sin enhet, *eller ikke lenger er en enhet*,² så gjelder dette bare innen området for den eksakte vitenskap i en verden som er like villedende som den er illusorisk. Innen de esoteriske vitenskaper kan enheten deles i det uendelige uten å tape sin enhet, idet den ved hver deling nærmer seg planene for den eneste evige REALITET. En SEERS øyne kan følge den og skue den i all dens førgenetiske herlighet. Det er den samme forestilling om det subjektives realitet og de objektive universenes uvirkelighet som ligger til grunn for Pytagoras' og Platons lære, som var forbeholdt de *utvalgte*, for i sin omtale om *monaden* og *duaden* sier Porfyry at bare monaden ble betraktet som substansiell og virkelig, “*dette det enkleste vesen, alle enheters årsak og alle tings mål*”.

Men duaden, som er opphavet til det onde og materien – og dermed *uvirkelig* i filosofien – er likevel en substans under manvantaraan og kalles ofte innen okkultismen den *tredje* monade og den forbindende linje mellom to punkter . . . eller tall som utgår fra DET, “som var før alle tall”, slik rabbi Barahiel uttrykker det. Fra denne duaden utgår alle *gnistene* i de tre øvre og de fire lavere verdener eller planer – som stadig samvirker og kommuniserer. Denne lære har kabbala til felles med den østlige okkultisme. For i den okkulte filosofi er der “EN årsak” og den “*primære årsak*”, hvor sistnevnte paradoksalt nok blir den andre, som forfatteren av “*Qabbalah, from the philosophical writings of Ibn Gabirol*” uttrykker det, og videre: “når det gjelder den primære årsak, må to ting vurderes, den primære årsak i seg selv, og relasjonen og forbindelsen mellom den primære årsak og det synlige og usynlige univers”. Han påviser dermed at de første hebreere fulgte i fotsporene til orientalsk filosofi – kaldeisk, persisk, hinduisk, arabisk, osv. Deres primære årsak ble først betegnet “ved den trefoldige Shaddai, den (trefoldige) allmechtige, senere ved Tetragrammaton, YHVH, symbolet for fortid, nåtid og fremtid”, og la oss tilføye, av det evige Værende eller JEG ER. Dessuten uttrykker navnet YHVH (eller Jehova) i Kabbalaen en han og en hun, en mannlig og en kvinnelig, to i ett, eller Hokmah og Binah, og hans, eller deres *Shekinah* eller samlede ånd (nåde), som gjør duaden til en triade. Dette fremgår av den jødiske liturgi for pinsen og bønningen, “Velsignet være YHVH (firfoldigheten) i all evighet i enhetens, den hellige og velsignede Hû (han) og hans *Shekinah*, den skjulte Hû”. “Hû sies å være mannlig og YAH kvinnelig. Sammen utgjør de יהוה אחד dvs. en YHVH. En, men av natur mannlig-kvinnelig. *Shekinah* blir i Kabbalaen alltid betraktet som feminin.” (side 175). Det skjer også i de *eksoteriske* puranaene, for *Shekinah* er ikke noe annet enn Shakti – enhver guds kvinnelige dublett eller bekleddning. Slik var det også blant de første kristne, hvor den hellige ånd var feminin, slik Sofia var blant gnostikerne. Men i den transcendentale kaldeiske kabbala eller “Tallenes bok” er “*Shekinah*” kjønnsløs og den reneste abstraksjon, en tilstand lik nirvana, som ikke er subjekt eller objekt for noe uten et absolutt NÆRVÆR.

Det er derfor bare i antropomorfe systemer (som Kabbala nå er blitt) at *Shekinah*-Shakti er feminin. Som sådan blir hun Pytagoras' *duade*, de to rette linjer som ikke møtes, og som derfor ikke kan danne noen geometrisk figur og som derfor er materiens symbol. Når denne duade forenes på grunnlinjen i triangelet på det lavere plan (det øverste triangelet av Sephirot-treet), fremtrer Elohim eller guddommen i den *kosmiske* natur, som for de ekte kabbalistenes er den *laveste* betegnelse, som i Bibelen er oversatt med “Gud”.³ Fra disse utgår *gnistene*.

¹ I formens verden viser pyramidene med sine fire like triangler og grunnflaten symbolene for både triangelet og firkanten, med de fire basale punktene og det femte – *toppunktet*.

² “New Aspects of Life”.

³ Nyere bøker som Isaac Myers og S.L. MacGregor Mathers Kabbala rettferdiggjør fullt ut vår oppfatning om den jehovistiske guddom. Det er ikke den opprinnelige kabbalistske teknings transcendentale, filosofiske og sterkt metafysiske abstraksjonen – Ain-Soph-Shekinah-Adam-Kadmon, og alt som deretter følger – vi motsetter oss, men krystalliseringen av alle disse i den høyst ufilosofiske, motbydelige og antropomorfe Jehova, den androgyne og *endelige* guddom, som man påstår er evig, allmechtig og allvitende. Vi opponerer ikke mot den IDEALE VIRKELIGHET, men mot dens avskyelige, teologiske *skygge*.

Gnistene er “sjelene”, og disse sjelene kommer til syne i trefoldig form som monader (enheter), atomer og guder – ifølge vår lære. “Ethvert atom blir en synlig, sammensatt enhet (et molekyl), og når den monadiske essens blir trukket inn i jordisk aktivitet, passerer den gjennom det mineralske, vegetabiliske og dyriske naturrike og blir menneske.” (Esoterisk katekisme.) “Gud, monaden og atomet korresponderer med ånd, sinn og legeme (*atma, manas og sthula sarira*) i mennesket.” Som syvfoldighet er de “det himmelske menneske” (i kabbalistisk forstand), og det jordiske menneske er dermed en midlertidig avspeiling av det himmelske. . . . Monadene (*jivaene*) er atomenes sjeler. Begge er de det stoff chohanene (dhyaniene, *gudene*) iklær seg når de trenger en form.” (Esoterisk katekisme.)

Dette gjelder de kosmiske og subplanetariske monader og ikke de superkosmiske *monas* (den pytagoreiske monade), som de panteistiske peripatekere kaller den i dens altomfattende form. De monader vi her behandler betraktes på grunnlag av deres individualitet, som *atomiske sjeler*, før disse atomene trer ned i ren, jordisk form. Denne nedstigning i *konkret* materie markerer midtpunktet av deres egen, individuelle pilgrimsferd. Her, etter at å ha mistet sin individualitet i mineralriket, begynner de å stige opp gjennom den jordiske evolusjons syv tilstander inntil det er etablert en fast forbindelse mellom den menneskelige og den *deviske* (gudommelige) bevissthet. Her og nå er vi ikke opptatt av deres jordiske metamorfose og prøvelser, men av deres liv og atferd i rommet, på planer hvor kjemikeren eller fysikeren med intuitive øye ikke kan nå dem, med mindre de utvikler clairvoyante evner.

Det er velkjent at Leibnitz flere ganger kom svært nær sannheten, men han definerte ikke den monadiske evolusjon korrekt, noe som ikke er så merkelig, da han verken var en INNVIDD eller en mystiker, bare en meget intuitiv filosof. Likevel er ingen psyko-fysiker noensinne kommet nærmere hovedtrekkene i den esoteriske evolusjonslære enn ham. Denne evolusjonen – betraktet fra flere synspunkter som den *universelle* og den *individualiserte* monade, og hovedaspektet for den utviklende energi etter differensieringen – den rent åndelige, den intellektuelle, den psykiske og den fysiske – kan dermed formuleres som en uforanderlig lov; en nedstigning av ånden i materien, tilsvarende en oppstigning i fysisk evolusjon; en gjenoppstigning fra de materielle dybder henimot dens tidligere tilstand, med en parallell oppløsning av den konkrete form og substans opp til LAYA-tilstanden, eller hva vitenskapen kaller “nullpunktet” og bortenfor det.

Disse tilstandene – så snart ånden i esoterisk filosofi er oppfattet – blir absolutt nødvendige fra rent logiske og analoge betraktninger. Nå som den fysiske vitenskap, via kjemien, har påvist den uforanderlige lov for atomenes evolusjon, fra deres “*protyl*-tilstand” til å bli en fysisk eller en kjemisk partikkel (eller molekyl) – kan den ikke forkaste at dette er en generell lov. Og når den av sine fiender – metafysikerne og psykologien¹ – er tvunget ut av sine uinntagelige festningsverker, vil den finne det vanskeligere enn nå å nekte plass for planetånder (guder), elementaler og selv *elementære* spøkelser og ånder osv. innen ROMMETs vidder. To positivister og materilister, Figuier og Paul D’Asier, har allerede gitt etter for denne logiske nødvendighet. Andre og enda større vitenskapsmenn vil følge etter i dette “intellektuelle NEDERLAG”. De vil bli fordrevet fra sine posisjoner ikke ved åndelig, teosofisk eller andre fysiske og selv mentale fenomener, men som følge av de enorme *gapene* og *kløftene* som daglig åpner seg og fremdeles vil åpne seg foran dem, ettersom en oppdagelse følger en annen, inntil de endelig blir slått overende av den niende bølge av alminnelig sunn fornuft.

Her er et eksempel: professor W. Crookes’ siste oppdagelse av det han kaller *protyl*. I “Notes on the Bhagavat Gita”, skrevet av en av de beste metafysikere og vedantaskolerte i India,² kommer forfatteren med en bemerkning, idet han forsiktig hentyder til “okkulte ting” i dette store, indiske, esoteriske verk, som er like tankevekkende som den er strengt korrekt:

Det er ikke nødvendig for meg å gå inn på detaljene i solsystemets evolusjon. Ved å studere det foredrag professor Crookes avholdt for kort tid siden om de såkalte elementer innen moderne kjemi vil man få en forestilling om måten de ulike elementene begynner sin eksistens fra disse TRE prinsipper, som MULAPRAKRITI har differensiert seg i. Foredraget vil gi en forestilling om hvordan disse elementene utgår fra Vishwanara,³ det mest objektive av

¹ La ikke ordet “psykologien” gjøre at leseren assosierer det med de såkalte moderne “psykologer”, hvis *idealisme* bare er et annet navn for kompromissløs materialisme, og hvis påståtte monisme ikke er noe annet enn en maske for å skjule tomheten av en endelig tilintetgjørelse – enda av bevisstheten.

² T. Subba Row, se *Theosophist* for februar 1887.

³ *Vishwanara* er ikke bare den manifesterte, objektive verden, men den eneste fysiske basis (den horisontale linje i triangelet), hvorfra hele den objektive verden begynner sin eksistens. Og dette er den kosmiske *duade*, den androgyne substans. Bortenfor den er det virkelige *protyl*.

disse tre prinsipper, som synes å svare til det *protyl* som ble nevnt i foredraget. *Bortsett fra noen få detaljer*, synes dette foredraget å skissere teorien om den fysiske evolusjon på *Vishwanaras* plan, og er så vidt jeg er kjent med, *det nærmeste noen moderne forsker er kommet* DEN VIRKELIGE OKKULTE TEORI om temaet.

Disse ordene vil bli gjentatt og bekreftet av enhver østlig okkultist. Mye av professor Crookes foredrag er allerede sitert i kap. XII. Siden har han holdt et nytt foredrag, like bemerkelsesverdig som det første om “Elementenes fødsel”¹, samt et tredje. Her finner vi nesten en bekreftelse av den esoteriske filosofis lære om den opprinnelige evolusjon. Den store forsker og kjemiske² spesialist kommer faktisk så nær den hemmelige lære som det er mulig uten å anvende monader og atomer på den rent transcendentale metafysiske dogmer, og deres forbindelser og korrelasjoner med “gudene og intelligente, bevisste monader”. Kjemien avanserer nå takket være en av de beste europeiske representanter. Det er ikke lenger mulig for den å gå tilbake til de dager da materialismen betraktet *sub*-elementene som absolutt enkle og homogene legemer, som den i sin blindhet hadde hevet til elementenes nivå. Masken er fjernet av en som er for dyktig slik at det ikke er fare for en ny avsløring. Etter flere år med pseudologi med bastardmolekyler oppfattet som elementer, hvor det ikke fantes noe annet bak dem enn tomrom, spør en stor professor i kjemi enda en gang: “Hva er disse elementene, hvor kommer de fra, hva betyr de? . . . Disse elementene forundrer oss når vi forsker på dem, forbløffer våre spekulasjoner og plager oss i våre drømmer. De utstrekker seg som et ukjent hav foran oss – spottende, mystiske og hvisker merkelig avsløringer og muligheter til oss.” (*Elementenes fødsel*, s. 1.)

Arvtakerne til de opprinnelige åpenbaringene har i hvert århundre fortalt om disse “muligheter”, men har aldri funnet interesserte. De sannheter som inspirerte Kepler, Leibnitz, Gassendi, Swedenborg, osv. ble alltid blandet med deres egne spekulasjoner i en eller annen forutbestemt retning og dermed forvrengt. Men nå har en av de store sannhetene demret for en dyktig professor i en eksakt vitenskap, og han hevder fryktløs som et grunnleggende aksiom at vitenskapen hittil ikke har gjort seg kjent med de *virkelige*, enkle elementene. For professor Crookes forteller sine tilhørere:

Når jeg drister meg til å si at *våre vanlige antatte elementer IKKE er enkle og opprinnelige*, og at de *ikke* er skapt ved tilfeldigheter eller ved en planløs og mekanisk måte, men er utviklet fra enklere materie – eller muligens faktisk, fra et enkelt stoff, uttrykker jeg formelt bare det som i noen tid har “ligget i luften” for vitenskapen. Kjemikere, fysikere, filosofer av beste klasse uttrykker eksplisitt at våre lærebøkers sytti (eller der omkring) elementer ikke er Herkules’ søyler, som vi aldri kan håpe å passere.” . . .”Både nåværende og fortidige filosofer, menn som visse aldri har arbeidet i laboratoriet, har nådd frem til det samme synet fra en annen side.

Herbert Spencer uttrykker sin overbevisning om at “de kjemiske atomene er frembrakt av de virkelige eller fysiske atomene som følge av evolusjonen på måter kjemien ennå ikke har vært i stand til å frembringe”. . . .Og poeten er kommet filosofen i forkjøpet. I “Paradis lost” (5. bind) lar Milton erkeengelen Rafael si til Adam, besjelet av evolusjonstanken, at den allmektige har skapt

...et første stoff, utstyrt med ulike former til å kunne skapes til alle varianter av stoff.

Likevel ville tanken blitt værende “ i luften for vitenskapen” og aldri ha senket seg ned i materialismens tykke atmosfære og kanskje ikke påvirket de dødelige i lange tider, om ikke professor Crookes modig og fryktløs hadde forenklet den til dens enkle bestanddeler og dermed offentlig tvunget frem vitenskapens oppmerksomhet. “En ide”, sier Plutark, “er et ulegemlig *vesen*, som i seg selv ikke har noen eksistens, men som gir utseende og form til uformet stoff og dermed *blir årsak til manifestasjonen*.” (*De Placitio Philosophorum*.) Den revolusjon som Avogadro forårsaket i forhold til den gamle kjemi ble første bind i den *nye kjemi*. Crookes har nå bladd opp side 2 og har modig pekt på *det som kan bli den siste*. Har man først akseptert og anerkjent *protylet* – *slik tilfellet var med den usynlige eter, da begge er logiske og vitenskapelige nødvendigheter* – vil kjemi faktisk opphøre å eksistere, og den vil gjenoppstå i sin nye reinkarnasjon som den *nye alkymi* eller som METAKJEMI. Oppdageren av utstrålende stoff vil dermed ha bekreftet de gamle ariernes verker om okkultisme og selv vedaene og puranaene. For hva er den manifesterte “moder”, “fader-sønn-ektemake” (Aditi og Daksha, en form av

¹ Avholdt på Royal Institution, London, 18. februar 1887.

² Hvor sant dette er, vil ikke komme til syne før den dag da hans oppdagelse om utstrålende materie vil resultere i ytterligere utredninger om lyset sanne kilde, noe som vil revolusjonere nåværende spekulasjoner. Bedre kunnskaper om nordlyset – *aurora borealis* – vil bistå forståelsen av sannheten.

Brahmâ, som skaper) og “sønnen”, – de tre “førstefødte” – *annet enn hydrogen, oksygen* og det som i sin jordiske manifestasjon kalles *nitrogen*. Selv den eksoteriske beskrivelse av den “fødtefødte” triade gir alle egenskapene for disse tre *gassene*. Priestley, “oppdageren” av oksygen, eller det som har vært kjent siden de eldste tider!

Alle oldtidens, middelalderens og moderne diktere og filosofer er foregripet av selv de eksoteriske, hinduiske bøker. Descartes’ materiens *plenum* oppløst i sine elementer; Leibnitz’ *eteriske fluidum* og Kants “opphavelige fluidum” oppløst i sine elementer; Keplers solvirvel og solsystemvirvel; kort sagt, fra de elementære virvlene innført ved det universelle sinn – via Anaxagoras og frem til Galileo, Torricelli og Swedenborg, og etter dem til de europeiske mystikerens seneste spekulasjoner – alt dette finnes i helhet i hinduenes hymner og mantraer til “guder, monader og atomer”, for de er uatskillelige. I den esoteriske lære finnes de mest transcendentale oppfatninger om universet og dets mysterier, forent med de (tilsynelatende) mest materialistiske spekulasjoner, fordi disse vitenskaper omfatter hele området for evolusjonen fra ånd til materie. Som en amerikansk teosof formulerer det: “Leibnitz’ monader kan fra et synspunkt kalles *kraft*, fra et annet *stoff*. For den okkulte vitenskap er *kraft* og *stoff* bare *to sider av den samme SUBSTANS*.” (Path”, nr. 10, s. 297.)

Måtte leseren erindre Leibnitz’ “monader”, hvor hver av dem er et levende speilbilde av universet, der hver monade avspeiler de andre, og sammenlign dette synspunktet og denne definisjonen med et sanskritvers som er oversatt av William Jones, hvor det sies at den kreative kilde for det guddommelige sinn er . . . .”skjult med et slør av tykt mørke, men det *speilet seg i verdens atomer og kastet et speilbilde av seg selv på ethvert atom*. . . .”

Når professor Crookes derfor påstår: “Hvis vi kan påvise hvordan de såkalte kjemiske elementene er oppstått, vil vi kunne fylle et formidabelt gap i våre kunnskaper om universet . . .”, er svaret klart. Den teoretiske kunnskapen finnes i den esoteriske fortolkning av enhver hinduisk kosmogoni i *puranaene*. Det praktiske bevis for dette er i hendene på de som i *dette* århundre bare vil bli anerkjent av noen ganske få. De vitenskapelige muligheter for ulike oppdagelser, som uunnngåelig må lede den eksakte vitenskap til å akseptere den østlige okkultismes syn, som inneholder alt nødvendig materiale til å fylle disse “gapene”, er inntil videre prisgitt den moderne materialisme. Det er bare ved å arbeide i den retningen professor Crookes har gått at det er håp om at noen få, hittil okkulte, sannheter kan oppdages.

I mellomtiden kan enhver som ønsker å få et glimt av et praktisk diagram for urstoffets evolusjon, idet det splittes opp og differensieres som følge av den sykliske livs impuls, og deler seg (generelt betraktet) i en syvfoldig gradering av SUBSTANSEN – ikke gjøre noe bedre enn å studere de tabeller, som hørte til Crookes foredrag om elementenes opphav og grundig studere visse deler av teksten. På et sted (s. 11) sier han:

Vår oppfatning om kjemiske elementer er utvidet. Hittil har molekylene vært betraktet som en kombinasjon av to eller flere atomer uten hensyn til strukturen av disse atomkombinasjonene. Vi må nå ta i betraktning at de kjemiske elementene er mer komplisert enn vi hittil har trodd. Mellom de molekyler vi er vant til å behandle ved kjemiske reaksjoner og de endelige atomene, slik som de opprinnelig ble skapt, finnes mindre molekyler eller kombinasjoner av fysiske atomer. Disse sub-molekylene er ulike alt etter den posisjon de inntar i yttriumstrukturen.

Denne hypotesen kan kanskje forenkles hvis vi forestiller oss at yttrium er en 5-shillingsmynt. Kjemisk kan jeg dele den i fem shillingsbiter. Jeg finner da at disse bitene ikke er like, men at de som kullstoffatomer i en benzolring preges av sin posisjon nr. 1, 2, 3, 4 og 5. . .Hvis jeg nå kaster bitene i smeltedigelen og oppløser dem kjemisk, forsvinner pregningen og de ender opp med å bli sølv . .

Dette skjer med alle atomer og molekyler når de blir utskilt fra sine kombinerte former og legemer – når *pralaya* inntreffer. Vender vi utviklingen og forestiller oss en ny manvantaras demring, vil det rene “sølv” fra det absorberte materialet dele seg i SUBSTANS, som vil avføde “guddommelige essenser”, hvis “prinsipper”¹ er de primære elementene, sub-elementene, de fysiske energier og subjektivt og objektivt stoff; eller, når disse blir personifisert – GUDER, MONADER og ATOMER. Ser vi et øyeblikk bort fra spørsmålets metafysiske eller transcendentale side, og utelater de oversanselige og intelligente vesener som kabbalistene og de kristne tror på og vender oss til atomteoriens evolusjon, finner vi

¹ Som på den kosmiske skala korresponderer med ånd, sjelssinn, liv og de tre *redskapene* – det astrale, det *mayaaaktige* og de fysiske legemer (for menneskeheten) uansett inndeling.

fremdeles av den okkulte lære bekreftes av den eksakte vitenskap og dens innrømmelser, i det minste når det gjelder de “enkle” elementene, som nå plutselig er nedgradert til fattige og fjerne slektninger, som ikke engang er søskenbarn av de virkelige elementene. For professor Crookes sier:

Hittil har man trodd at hvis atomvekten av et metall, laget av ulike kombinasjoner og fastsatt av flere – alltid ble funnet å være den samme . . . så må et slikt metall med rette betraktes som et enkelt element. Vi innser nå . . . at dette ikke lenger er tilfelle. Igjen har vi hjul innen i hjul. Gadolinium er ikke et element men en kjemisk forbindelse . . . Vi har vist at yttrium er sammensatt av fem eller flere nye bestanddeler. Og hvem våger å påstå at ikke hver av disse bestanddelene også kan deles, hvis de ble behandlet med nye metoder og hvis resultatet ble underkastet en finere undersøkelse enn ved testen for utstrålende stoffer? Hvor finnes det endelige og siste element? Etter hvert som vi avanserer, trekker det seg tilbake slik fristende luftspeilinger av vann og oaser gjør for den trøtte og tørste ørkenvandrer. Skal vi i vår søken etter sannheten bli narret og forhindret? Det synes som om selve ideen om et element, som noe absolutt primært og endelig, blir mer og mer uklart . . . (s. 16.)

På side 429 i *Isis Unveiled* skrev vi at “mysteriet om den første skapelsen, som alltid har plaget vitenskapen, er ufattelig med mindre de (vitenskapen) aksepterer Hermes’ lære. *De blir nødt til å gå i hermetikernes fotspor.*” Denne profetien begynner å vise seg.

Men det er en middelvei eller et midtpunkt mellom Hermes og Huxley. Vitenskapsmennene burde bygge bro halvveis og tenke seriøst gjennom Leibnitz’ teorier. Vi har forklart *våre* teorier om atomets evolusjon, hvor deres siste forvandling til sammensatte, kjemiske molekyler fant sted innen vårt jordiske verksted i jordens atmosfære og ingen andre steder – noe som merkverdig nok stemmer med atomenes evolusjon i Crookes tabeller. Flere ganger er det allerede påstått i denne boken at *Marttanda* (solen), sammen med sine mindre syv brødre, har utviklet og fortettet seg fra sin mors (Aditis) skjød, og at dette skjød er *prima MATER*-ia – foredragsholderens *protyl*. Esoterisk lære forklarer at det finnes “en tidligere form for energi som har periodiske faser av lav- og høyvann, ro og aktivitet” (s. 21) – og nå ber en stor vitenskapsmann verden å akseptere dette som en av hans postulater. Vi har forklart at “moderen”, brennende og het, gradvis blir kjølig og utstrålende, og denne samme vitenskapsmann hevder som sitt annet postulat, noe som synes som en *vitenskapelig nødvendighet* – “en indre, langsom virksomhet i protylet som virker avkjølede”. Okkult vitenskap forklarer at “moderen” (under *pralaya*) ligger utstrakt i evigheten som det store dyp, “rommets tørre vann”, ifølge et merkverdig uttrykk i esoteriske *katekismen* og blir *våt* først etter atskillelsen når *Narayana*, “ånden som er en usynlig flamme, som aldri brenner, men som setter alt den berører i flammer og gir det liv og reproduksjonsevne” – har beveget seg over hennes ansikt.¹ Og nå forteller vitenskapen at “dette førstefødte elementet . . . som er nært tilknyttet protylet . . . må være *hydrogen* . . . som i noen tid må ha vært den eneste stoffform” i universet. Hva sier den *gamle* vitenskap? Den svarer: Nettopp, men vi vil kalle hydrogen og oksygen (som tilfører “moderen” livets ild i utrugingsperioden) i den *pregenetiske* og i de førgeologiske tidsaldre – *ånden*, det *numenon* som i sin groveste form blir oksygen og hydrogen og kvelstoff på jorden. Kvelstoff har ikke guddommelig opphav, men er bare en slags jordisk sement som forener gasser og væsker og tjener som en svamp, som rommer LIVETS ånde – den rene luft.² Før disse *gassene* og væskene ble slik de er i *vår* atmosfære, var de interstellare eter; enda tidligere og på et *dypere* plan – noe annet, og således videre i det uendelige. Den dyktige og lærde herre får unnskyldt at en okkultist siterer ham så mye, men det er straffen for et medlem av *the Royal Society* når han kommer så nær de okkulte mysteriers aller helligste at han faktisk overskrider den forbudte grense.

Men det er på tide å forlate den moderne *fysikk* og vende seg til sakens psykologiske og metafysiske sider. Vi vil bare bemerke at de “to meget fornuftige postulater”, som den dyktige foredragsholder krever “for å få et glimt av noen få av de sannheter som er så godt skjult” bak “det ukjentes dør” krever et tredje³, da det ellers ikke ville nytte å banke på den, nemlig det postulat som Leibnitz i sine spekulasjoner hadde begrunnet med fakta og sannhet. Den beundringsverdige og tankefulle oversikten John Theodor Merz har gitt over disse spekulasjonene i sin “Leibnitz” viser hvor nær han i sin *Monadologie* hadde kommet den esoteriske teogonis skjulte hemmeligheter, selv om denne filosofen i

¹ “For Herren din Gud er en fortærende ild” (5. Mosebok, 4,24). “I ham var *liv*, og livet var menneskenes lys” (Johannes 1, 4).

² Som hvis den ble atskilt ALKYMISTISK ville gi livets ånd og dens eliksir.

³ Først og fremst postulatet om at *uorganisk* stoff eller legemer ikke finnes i naturen. Steiner, mineraler, klipper og selv kjemiske “atomer” er bare organiske enheter i dyp dvale. Deres koma har en slutt og da blir de virksomme.

sine spekulasjoner knapt har hevet seg over det første plan, de laveste prinsippene av det kosmiske store legeme. Teorien hans svinger seg ikke høyere enn til det *manifesterte* liv, selvbevissthet og intelligens, uten å kontakte det første post-genetiske mysteriers område, da hans eteriske fluidum er fra tiden etter planetenes dannelse.

Men hans tredje postulat vil neppe bli akseptert av moderne vitenskapsmenn, og i likhet med Descartes vil de foretrekke å holde seg til de ytre tings egenskaper, som på samme måte som utstrekning ikke kan forklare bevegelsesfenomenet og i stedet akseptere dette som en uavhengig kraft. I denne generasjonen blir de aldri anti-kartesiske. De vil heller ikke innrømme at “treghet ikke er en ren geometrisk egenskap og at den peker på eksistensen av noe ved de ytre legemer som ikke bare er utstrekning”. Dette er Leibnitz ide slik den analyseres av Mertz, som tilføyer at han kalte dette *noe* kraft og påsto at eksterne ting innehadde en kraft, og at for å ha denne kraften måtte de ha en substans, fordi de ikke var livløse og trege masser men sentre og bærere av form, en rent esoterisk påstand, da *kraft* for Leibnitz var et *aktivt* prinsipp, en konklusjon som bringer skillet mellom tanke og stoff til opphør. Men –

Leibnitz’ matematiske og dynamiske analyser hadde ikke gitt det samme resultat for en rent vitenskapelig forsker. Men Leibnitz var ingen vitenskapsmann i ordets moderne forstand. Hadde han vært det, kunne han ha utarbeidet energibegrepet, definert matematisk ideene om kraft og mekanisk arbeid, og endt opp med en konklusjon at det selv av rent vitenskapelige hensikter er ønskelig å betrakte kraft, ikke som en primær størrelse, men som en størrelse som er avledet av andre verdier.

Men, heldigvis for sannheten –

..var Leibnitz filosof, og han hadde derfor visse grunnprinsipper, som ledet ham til bestemte konklusjoner, og hans oppdagelse av at eksterne ting var substanser med kraft ble straks anvendt til fordel for disse prinsippene. Et av disse prinsippene var kontinuitetsloven, oppfatningen om at hele verden var forbundet, og at det ikke var noen gap eller avstander som var uoverstigelige. Tanken om tenkende substanser som hadde utstrekning var uutholdelig for ham. Definisjonen av substanser med utrekning var allerede blitt uholdbar, og det var naturlig med en lignende analyse av definisjonen av sinnet, den tenkende substans . . .

Hvor ufullstendig og feilaktig Leibnitz’ inndeling enn var, fra okkultismens standpunkt, så viser den likevel en metafysisk intuisjon som ingen vitenskapsmann, ikke Descartes, ikke en gang Kant, noen sinne oppnådde. For Leibnitz var det alltid en uendelig gradering av tanken. Bare en liten del av vårt tankeinnhold, sa han, hever seg til den fulle forståelsens klarhet, “til den perfekte bevissthets lys”. Mange forblir i en forvirret og uklar tilstand, som “oppfatninger”, men de er der. Descartes benektet at dyr har sjel, mens Leibnitz mente som okkultistene at “hele skapelsen er utstyrt med mentalt liv og at dette, ifølge ham, kan graderes i det uendelige”. Og dette, slik Mertz helt korrekt innser,

... “utvidet straks området for mentalt liv og fjernet kontrasten mellom *levende og livløs materie*, men ikke bare det – det virket tilbake på oppfatningen av materien, av den utvidede substansen. For det ble åpenbart at eksterne eller materielle ting presenterer utvidelsesegenskapen bare for våre sanser og ikke for vår fornuft. Matematikeren som skulle beregne geometriske figurer ble nødt til å dele dem i bestemte deler av uendelig små deler, og fysikeren så ingen grense for oppdeling av materien i atomer. Den masse av eksterne ting som syntes å fylle rommet var en størrelse de bare hadde funnet ved sine grove sanser. . . Leibnitz fulgte dette resonnementet et stykke, men han ble ikke tilfreds med at materien var sammensatt av et bestemt antall meget små deler. Han matematiske sinn tvang ham til å fortsette resonnementet i det uendelige, og hva skjedde da med atomene? De mistet sin utstrekning og beholdt bare sin motstandsevne; de var kraftsentre. De ble redusert til matematiske punkter . . . men hvis deres utstrekning i rommet var null, *var deres indre liv mye rikere*. Idet Leibnitz forutsatte at den indre eksistens, slik som det menneskelige sinn, er en ny dimensjon, ikke en geometrisk men en metafysisk dimensjon . . . utstyrte han atomene med en uendelig utstrekning når det gjelder den metafysiske dimensjonen, mens han reduserer atomenes geometriske dimensjon til ingenting. Etter å ha tapt dem av syne i rommets verden, må sinnet så å si dykke ned i den metafysiske verden for å finne og gripe den virkelige essensen av det som i rommet bare synes å være matematiske punkter . . . Likesom en kjegle står på spissen, eller en loddrett linje skjærer horisontalplanet bare i et matematisk punkt, men kan utvide seg uendelig i høyden eller i dybden, må essensen av *reelle ting* bare ha en punktvis tilværelse i rommets fysiske verden men ha uendelig dybde i den metafysiske tankeverdens indre liv . . . (s. 144.)

Dette er ånden, selve roten for den okkulte lære og tanke. “Ånd-stoff” og “stoff-ånd” utvider seg uendelig i *dybden* og som Leibnitz “tingenes essens”, er vår essens av de *reelle tingene i det syvende dy-*

pet, mens vitenskapens *uvirkelige* og grove materie og den eksterne verden er på den laveste del av våre oppfattende sanser. Okkultisten kjenner verdien eller verdiløsheten av dette.

Leseren trenger nå å bli vist den fundamentale forskjellen mellom Leibnitz'¹ system og den okkulte filosofi når det gjelder monadene, og dette kan vi gjøre med hans *Monadologie* foran oss. Man kan med rette fastslå at hvis Leibnitz' og Spinoza's systemer ble forent, ville essensen og ånden av esoterisk filosofi komme til syne. Fra sjokket de to frembringer – som motsetning til det kartesiske system – trer sannhetene fra den eldgamle lære frem. Begge står i opposisjon til Descartes metafysikk. Hans forestilling om kontrasten mellom to substanser – utstrekning og tanke – som radikalt forskjellig fra hverandre og som ikke kunne forenes, var for egenrådlig og ufilosofisk for dem. Derfor gjorde Leibnitz de to kartesiske substansene til to egenskaper ved en universell enhet, som han betraktet som Gud. Spinoza anerkjente bare en universell, udelelig substans og absolutt ALT, lik Parabrahaman. Leibnitz så derimot for seg en mengde substanser. For Spinoza var det bare EN, for Leibnitz en uendelighet av vesener, *fra* og *i* den ene. Selv om begge mente det bare var *ett reelt vesen* og Spinoza gjorde det upersonlig og udelelig, delte Leibnitz sin *personlige* gud opp i et stort antall guddommelige og halvguddommelige vesener. Spinoza var en *subjektiv* og Leibnitz en *objektiv* panteist, men begge var store filosofer med sine intuitive oppfatninger.

Hvis disse to systemer ble blandet sammen og gjensidig korrigeret – og oppfatningen om at den ene realitet er en personlighet ble luket bort, – da ville det gjenstå noe som er den sanne ånd innen esoterisk filosofi; den upersonlige, egenskapsløse, absolutt guddommelige essens som *ikke* er et "vesen", men opphavet til alle vesener. Lag så en klar linje i tanken mellom denne alltid uerkjennelige essens og det, likeså usynlige men likevel fattbare nærvær (*mulaprakriti*), eller Schekinah, og at lyden av *Ordet* gjenlyder *hinsides* og *gjennom denne*, hvorfra det utvikles talløse hierarkier av intelligente *egoer*, av bevisste og halvbevisste, *sansende* og *oppfattende* vesener, hvis essens er åndelig kraft og hvis substans er elementene, hvis legemer (når de trengs) er *atomene* – og vår lære fremkommer. For Leibnitz sier:

..det opprinnelige element i ethvert materielt legeme er kraft, som ikke har noen av det (*objektive*) stoffs egenskaper. Den kan fattes, men den kan ikke fremstilles i vår fantasi.

Det som for ham var det opphavelige og ultimate element i ethvert legeme og objekt var dermed de materielle atomene eller molekylene, nødvendigvis med mer eller mindre utstrekning, som hos Epikur og Gassendi, men, som Mertz påviser, immaterielle og metafysiske atomer, "matematiske punkter", eller *reelle sjeler* – som forklart av Henri Lachelier (*Professeur agrégé de Philosophie*), hans franske biograf.

Det som eksisterer utenfor oss i absolutt forstand er sjeler, hvis essens er kraft. (*Monadologie*, innledningen.)

Virkeligheten i den manifesterte verden består dermed så å si av en *enhet av enheter*, immaterielle og uendelige (fra vårt synspunkt). Disse kaller Leibnitz "monader", i østlig filosofi "jivaer" – og okkultismen gir dem, sammen med kabbalistene og alle de kristne, en rekke navn. For oss som for Leibnitz er de "uttrykk for universet",² og ethvert fysisk punkt er bare et fenomenalt uttrykk for et numenalt, metafysisk punkt. Hans skille mellom *sansning* og *oppfatning* er det filosofiske men uklare uttrykk for den esoteriske lære. Hans "reduerte univers", som "det er like mange av som det er monader" – er en kaotisk fremstilling av vårt syvfoldige system med dets deler og underavdelinger.

Når det gjelder forholdet mellom hans monader og våre dhyan-chohanere, kosmiske ånder, devaer og elementalere, vil vi kort gjengi en lærd og tankefull teosof, H.A. Bjerregaards syn på temaet. I en utmerket artikkel "Om elementalere, de elementære åndene og forholdet mellom dem og menneskelige vesener", som han leste for "Aryan Theosophical Society of New York" (se PATH, nr. 10 og 11 for januar og februar 1887), formulerte Bjerregaard klart sin mening:

For Spinoza er substansen død og inaktiv, men for Leibnitz' gjennomborende sinn er alt levende aktivitet og aktiv energi. Med dette synet *kommer han Orienten langt nærmere enn noen samtidig eller etterfølgende tenker.*

¹ Han skrev navnet sitt Leibniz. Han var av slavisk opphav og tysk av fødsel.

² "Leibnitz dynamisme", sier professor Lachelier, "ville ikke bydd på problemer hvis hans monade hadde forblitt et atom av *blind kraft*. Men . . ." Man forstår utmerket den moderne materialismes forvirring.

Han oppdagelse at *substansens essens er en aktiv energi* er et prinsipp som *plasserer ham i direkte relasjon til Østens seere*.

Og foredragsholderen fortsetter med å vise at Leibnitz atomer og elementer er *kraftsentre*, eller “åndelige vesener, hvis innerste natur er handling”, for elementarpartiklene handler ikke mekanisk men etter et *internt* prinsipp. De er ulegemlige, åndelige enheter (som er “substansielle” med ikke *immaterielle* i vår forstand), uimottagelig for alle ytre forandringer og kan heller ikke tilintetgjøres av noen ekstern kraft. Leibnitz’ monader, tilføyer foredragsholderen..

...avviker fra atomene på følgende måte, som det er meget viktig å huske, fordi vi ellers ikke vil være i stand til å se forskjellen mellom elementalere og rent stoff. . . .Atomer atskiller seg ikke fra hverandre, de er kvalitativt like, mens en monade atskiller seg fra enhver annen monade kvalitativt, og hver av dem er en særlig verden i seg selv. Slik er det ikke med atomer. De er absolutt like kvantitativt og kvalitativt og innehar ingen egen individualitet.¹ Enn videre kan den materialistiske filosofis atomer (eller molekyler) betraktes som delelige med utstrekning, mens monadene er rene matematiske punkter og udelelige. Og endelig, og dette er et punkt hvor Leibnitz’ monader likner mye på mystikernes elementalere – er disse monadene representative vesener. Hver monade reflekterer de andre. Hver monade er innen sin egen sfære et levende speilbilde av universet. Og legg merke til dette, for her gjelder det den kraften monadene innehar, som er avgjørende for det arbeid de kan gjøre for oss; ved å avspeile verden er ikke monadene passive og reflekterende men *spontant selvaktive*. De frembringer bildene spontant, slik sjelen gjør i drømme. Adepten kan derfor i enhver monade avlese alt, selv fremtiden. Enhver monade eller *elemental* er et speil som kan tale . . .

Det er på dette punkt Leibnitz filosofi bryter sammen. Det tas ikke noe forbehold eller skjelnes mellom den “elementale” monade og monaden for en avansert planetånd, eller mellom den menneskelige monade og sjelen. Han går enda så langt som noen ganger å betvile om “Gud noensinne har frembrakt noe annet enn monader og substanser uten utstrekning”. (*Examen des Principes du P. Malebranche*.) Han skjelner mellom monader og atomer,² fordi, som han gjentatte ganger understreker, “legemer med alle sine kvaliteter er bare fenomenale, som regnbuen . . . *Corpora omnia cum omnibus qualitatibus suis non sunt aliud quam phenomena bene fundata, ut Iris*” (Brev til pater Desbosses, *Correspondence*, brev 18). Like etter finner han råd for dette i en substansiell overensstemmelse, et visst metafysisk bånd mellom monadene – *vinculum substantiale*. Selv om den esoteriske filosofi betrakter det objektive univers som *maya*, en midlertidig illusjon, forklarer den en *objektiv* idealisme og trekker et praktisk skille mellom den kollektive illusjonen, *mahamaya*, fra et rent metafysisk standpunkt, og de objektive relasjonene mellom ulike bevisste *egoer* så lenge illusjonen varer. Adepten *kan* derfor avlese fremtiden i en elemental monade, men da må han studere et stort antall av dem, da hver monade bare representerer en del av det naturrike den tilhører.

Det er ikke i objektet, men i den begrensede oppfatningen av objektet at monadene er begrenset. De beveger seg alle forvirret mot det uendelige, men de er begrenset og kjennetegnes av sin evne til direkte erkjennelse. (§60, *Monadologi*.)³

Som Leibnitz forklarer: “Alle deler av universet er tydelig avbildet i monadene, *men noe er avbildet i en monade, og noe annet i en annen*,” men et stort antall monader kan samtidig representere tankene til to millioner av Paris’ innbyggere.

¹ Leibnitz var en *absolutt* idealist ved å påstå at “materielle atomer strider mot fornuften”. (*Système nouveau*, Erdmann, s. 126, 2. kolonne). For ham representerte *stoffet* monaden, enten den var menneskelig eller atomisk. Han trodde (som vi gjør) at det var monader overalt. Således er den menneskelige sjel en monade, og enhver av kroppens celler har sin monade, som hver celle i dyr, planter og selv (såkalte) *uorganiske* legemer. Hans *atomer* er den moderne vitenskaps molekyler, og hans monader er de *enkle atomer* som den materialistiske vitenskap tror på, selv om den aldri vil lykkes i å *kommunisere* med dem, unntatt i fantasien. Men Leibnitz er ganske selv-motsigende i sin syn på monadene. Han omtaler sine *metafysiske punkter* og *formelle atomer* noen steder som *realiteter* i rommet, dernest som rene, åndelige *ideer*, og andre ganger utstyres han dem med objektivitet og evne til å føye seg sammen i sine posisjoner til hverandre.

² Leibnitz’ *atomer* har faktisk ikke annet enn navnet til felles med de greske materialisters atomer, eller selv den moderne vitenskaps *molekyler*. Han kaller dem *formelle* atomer og sammenligner dem med Aristoteles’ substansielle former. (Se *Système Nouveau*, §3.)

³ Som Aristoteles kaller Leibnitz de skapte eller *utstrålende* monadene (elementalere utgått fra kosmiske ånder eller guder) *entelechies*, og “ulegemlige *automater*” (§18, *Monadologie*).

Men hva sier de okkulte vitenskaper til dette og hva tilføyer de?

De sier at det som kollektivt kalles *monader* av Leibnitz – grovt sett, idet vi utelater enhver underinndeling – kan inndeles i tre atskilte hærskarer,¹ hvor den første, regnet fra det høyeste plan, er “gudene” eller bevisste, åndelige *egoer*, de intelligente arkitektene, som arbeider etter den plan som finnes i den *gudommelige tanke*. Derneft kommer elementalene, eller *monadene*, som kollektivt og ubevisst skaper de store, universelle speilbildene av alt som er forbundet med deres respektive riker. Til sist kommer atomene, de materielle molekyler, som på sin side besjeles av sine *tilknyttede monader*, på samme måte som hver celle i menneskets legeme besjeles. Det finnes svermer av slike *besjelede* atomer, som på sin side besjeler molekyler, en uendelighet av monader, eller virkelige elementalere og talløse åndelige krefter, som er *uten monader*, fordi de er helt ulegemlige,² unntatt når de etter visse lover antar form, som ikke trenger å være *menneskelig*. Hvorfra stammer den substans de ikler seg – det tilsynelatende legeme som utvikler seg rundt deres senter? De *formløse* (“arupa”) utstrålingene, som eksisterer i harmoni med den universelle vilje, som er det vi kaller den kollektive eller samlede kosmiske vilje på det subjektive, universelle plan, forener en uendelighet av monader – som hver er et speilbilde av sitt eget univers – og derfor individualiserer for tiden et uavhengig sinn, allvitende og universelt, og skaper derved en magnetisk tiltrekning som gjør at de skaper for seg selv objektive, synlige legemer av interstellare atomer. For atomer og monader, forbundne eller frie, enkle eller komplekse, er etter sin første differensiering “gudenes” kroppslige, psykiske og åndelige *prinsipper*, og disse guder er utstrålinger fra den opphavelige natur. I seerens øyne kommer derfor de høyere, planetariske maktene til syne under to aspekter: det subjektive – som *innflytelser*, og objektivt – som mystiske FORMER, som etter karmisk lov blir *nærværende*, hvor ånd og materie blir ett, som gjentatte ganger er påpekt. Ånd er materie på *det syvende plan*; materie er ånd på det laveste punkt av syklisk aktivitet, og begge er – MAYA.

Atomer kalles “vibrasjoner” i okkultismen, eller “lyd” kollektivt. Dette har ingen betydning for Tyndalls vitenskapelig oppdagelse. På det laveste trinn av monadisk liv, fant han hele utstrekningen av de *atmosfæriske vibrasjonene* – og de utgjør den *objektive* del av naturens prosesser. Han har funnet og registrert hastigheten for deres bevegelser og overføringer, styrken av deres påvirkning, hvordan de skaper vibrasjoner i trommehinnen og overføring til ørebenene, osv., osv. inntil vibrasjonen når hørselsnerven – og et nytt fenomen finner sted: den *subjektive side* av prosessen eller *opplevelsen av lyd*. Oppfatter eller ser han den? Nei, for hans evne er å oppdage materiens atferd. Men hvorfor skulle ikke en psykisk person se den, en åndelig seer, hvis indre øye er åpnet, og som derfor kan se gjennom materiens slør? Vitenskapens bølger og svingninger er alle frembrakt av atomer som *innenfra* setter sine molekyler i aktivitet. Hele det enorme rommet er fylt av atomer, som med sine kontinuerlige vibrasjoner er den BEVEGELSE som holder livets hjul vedvarende i gang. Det er dette indre arbeid som frembringer de naturfenomener som kalles kreftenes korrelasjon. Men opphavet til enhver slik “kraft” er dens *bevisste* og styrende numenon – en engel eller en gud, ånd eller demon, alle styrende makter.

Ifølge seerne – som kan se bevegelsene av de interstellare svermene og følge deres evolusjon clairvoyant – er de blendende, lik fallende snøfnugg i strålende sollys. Deres bevegelser er raskere enn tanken og intet dødelig, psykisk øye kan følge dem. Så vidt man kan bedømme fra deres enormt raske bevegelser i sine baner, beveger de seg i sirkler. Står man på en åpen slette eller særlig på en fjelltopp og ser opp mot himmelen og det uendelige himmelrommet, er hele atmosfæren opplyst av dem, og luften er full av disse strålende gnistene. Av og til frembringer intensiteten av deres bevegelser lysfenomener lik nordlyset, *aurora borealis*. Synene er så strålende at når seerne stirrer inn i denne indre

¹ Disse tre “grove inndelinger” tilsvarer *ånd, sinn* (eller sjelen) og *legemet* i menneskets konstitusjon.

² I sitt foredrag (som allerede er omtalt) advarer C.H.A. Bjerregaard sine tilhørere å betrakte Sephirot for mye som *individualiteter*, men unngå på samme tid å betrakte dem som *abstraksjoner*. “Vi vil aldri finne sannheten”, sier han, “og enda mindre evnen til å *assosiere oss med disse himmelske vesener*, før vi vender tilbake til enkeltheten og fryktløsheten fra mer primitive tidsaldre, da menneskene fritt ferdes blant gudene, og gudene steg ned til menneskene og rettledet dem i sannhet og hellighet”. (Nr. 10, *Path*) . . .”Det er flere betegnelser for “engler” i Bibelen, som klart viser at Kabbalaens elementaler og Leibnitz’ monader må oppfattes som slike mer enn hva vi vanligvis oppfatter som “engler”. De kalles “morgenstjerner”, “flammende ild”, “de mektige”, og Paulus betrakter dem i sin kosmogoniske visjon som “naturriker og makter”. Slike betegnelser utelukker tanken på personlighet, og vi blir tvunget til å betrakte dem som upersonlige eksistenser . . .som en *innflytelse*, en åndelig substans eller *bevisst kraft*.” (*Path*, Nr. 11, s. 322.)

verden og fornemmer de funklende punktene som fyker forbi, fylles han av ærefrykt ved tanken på andre, enda større mysterier, som finnes bak og innen dette strålende lyshavet.

Uansett hvor ufullkomment og ufullstendig denne forklaring av "Guder, monader og atomer" er, så settes det håp om at i det minste noen studerende og teosofar, vil fornemme en tett relasjon mellom den materialistiske vitenskapen og okkultismen, som er vitenskapens manglende dimensjon.

XVI. SYKLISK EVOLUSJON OG KARMA.

Det er den åndelige evolusjon av det *indre*, udødelige menneske, som danner den grunnleggende del av de okkulte vitenskaper. For å innse selv omtrentlig en slik prosess, må den studerende tro på (a) det ENE, universelle liv, uavhengig av materien (eller det vitenskapen betrakter som materie), og (b) på individuelle intelligenser, som believer de ulike manifestasjoner av dette prinsipp. Huxley tror ikke på en "vital kraft", noe andre gjør. Dr. J.H. Hutchinson Sterlings bok "Concerning Protoplasma" (Om protoplasma) har skapt problemer for en slik dogmatisk nektelse. Professor Beales avgjørelse er også i favør av et vitalt prinsipp, og dr. B.W. Richardsens foredrag om "nervøs eter" er foran sitert flere ganger. Meningene er følgelig delte.

Det ENE LIV er tett forbundet med *den ene* lov som styrer tilværelsens verden – KARMA. Eksoterisk er dette helt enkelt og bokstavelig "handling" eller mer en "virkningsproduserende årsak". Esoterisk er den noe helt annet med dens langtrekkende moralske virkninger. Det er den ufeilbare GJENGJELDELSENS LOV. Det ville være forgjeves å fortelle de som ikke kjenner den virkelige betydning, karakteristiske trekk og store viktighet av denne evige, uforanderlige lov at ingen teologisk definisjon av en personlig guddom kan gi noen forestilling av dette upersonlige, men likevel stadig nærværende og aktive prinsipp. Det kan heller ikke kalles et forsyn. For teistene (i alle fall de kristne protestantene) betrakter forsynet som en mannlig gestalt, mens de romerskkatolske tror det er en kvinnelig kraft. "Det guddommelige forsyn moderer sine (hans) velsignelser for å gjøre dem mer effektive", forteller Wogan oss. Jo, "han" moderer dem, noe karma – et kjønnsløst prinsipp – ikke gjør.

Gjennom de to første delene av dette verket ble det vist at ved det første tegn på gjenoppvåkne liv, går Svabhavat, "den bevegelige utstråling fra det ubevegelige mørke, som evig er ubevisst" – ved hver av kosmos' nye gjenfødelser fra en inaktiv tilstand til en tilstand med intens aktivitet, og differensierer seg og begynner sitt arbeid gjennom denne differensiering. Dette arbeid er KARMA.

De periodiske syklusene er også underkastet virkningene av denne aktiviteten. "Det ene, kosmiske atom blir syv atomer på materiens plan, og hver av dem transformeres til et energisenter. Det samme atomet blir syv stråler på åndens plan, og de syv kreative naturkreftene, som stråler ut av rot-essensen . . . og følger enten den høyre eller den venstre veien, atskilt til kalpaens slutt og likevel tett forbundet. Det som forener dem er – KARMA. De atomer som utgår fra det sentrale punkt utstråler i sin tur nye energisentre, som av *Fohats* veldige åndedrag starter sitt arbeid innenfra utover og mangfoldiggjør seg i nye, mindre sentre. Som følge av evolusjonen og involusjonen skaper disse i sin tur grunnlaget eller de utviklende årsaker til nye virkninger, til verdener og "menneskebærende" kloder og ned til slekter, arter og klasser av alle de syv naturrikene (hvor *vi bare kjenner fire*). "De velsignede arbeiderne har i evigheten mottatt *Thyan-kam*". (Boken "The Aphorism of *Tsong-ka-pa*".) "Thyan-kam" er kraften eller kunnskapen om å lede impulsene fra den kosmiske energien i riktige retninger.

Den sanne buddhist, som ikke anerkjenner noen "personlig gud" eller noen "Fader" eller en "himmelens og jordens *skaper*", tror likevel på *absolutt bevissthet*, "Adi-Buddhi", og buddhistiske filosofer *vet* at den finnes planetariske ånder, "Dhyan-chohanere". Men selv om de aksepterer "åndelige liv", så er disse livene i evigheten likevel midlertidige, og derfor er selv de – ifølge denne filosofien – "*dagens maya*", en *illusjon* som strekker deg gjennom en "Brahmâs dag", en kort manvantara på 4.320.000.000 år. Herren Buddha har på det sterkeste forbudt spørsmål om "Yin-Sin". Hvis Dhyan-chohanene og alle de usynlige vesener – de syv sentrene og deres direkte utstrålinger, de *mindre* energisentre – er direkte avspeilinger av det ENE lys, står likevel mennesker fjernt fra disse, da hele det *synlige* kosmos består av "*selv-frembrakte* vesener, *Karmas* skapninger". De betrakter derfor en personlig gud "som bare en gigantisk skygge, som uvitende mennesker forestiller seg som det tomme rom".¹ De lærer at bare "to ting (objektivt sett) er evige, nemlig *akasha* og *nirvana*", og at disse to i realiteten er EN, og *maya* når de er atskilt. "Buddhister benekter skapelse og kan ikke forestille seg en *skaper*." "Alt stammer fra

¹ *Buddhist Catechism* av H.S. Olcott, president for det teosofiske selskap.

akasha (eller svabhavat) på vår jord) som følge av den iboende bevegelsens lov, som etter en viss periode utgår. Ingenting er noensinne oppstått av ingenting.” (*Buddhist Catechism.*)

Hvis en vedantisk brahmin av adwaita-sekten ble spurt om han tror på Gud eksistens, vil han sannsynligvis gi det samme svaret som Jacolliot fikk: “Jeg er selv “gud”.” En buddhist (særlig en singaleser) ville le og svare: “Det finnes ingen Gud, og heller ingen skapelse”. Likevel er den grunnleggende filosofien i både adwaitalæren og buddhismen *identisk*. Begge har samme respekt for dyrisk liv, da begge tror at enhver skapning på jorden, uansett hvor ubetydelig og liten den måtte være, “er en udødelig del av den udødelige materie” – for materien har for dem en helt annen betydning enn den har både for kristne og materialister – og at enhver skapning er underkastet karma.

Brahminens svar tilsvare det vi kunne forvente fra enhver fortidig filosof, kabbalist eller gnostiker. Det rommer selve ånden i delfiske og kabbalistiske bud, for esoterisk filosofi løste, mange tidsaldre siden, problemet med hva mennesket *var, er og vil bli*; menneskets opphav, livssykluser – av endeløs varighet med etterfølgende inkarnasjoner og gjenfødelse – før dets endelige gjenforening med den kilden det opprinnelig utgikk fra.

Men det vil aldri være naturvitenskapen vi ber løse menneskets gåte, om verken dets fortid eller fremtid, for ingen filosof kan fortelle oss hva mennesket er, slik det er kjent både for fysiologien og psykologien. I tvilen om mennesket var “en gud eller et dyr” forbindes han nå og menes å nedstemme fra dyret. Uten tvil kan oppgaven med å analysere og klassifisere det menneskelige vesen som et *jordisk dyr* overlates til vitenskapen, som okkultister – av alle mennesker – betrakter med beundring og respekt. De anerkjenner dens grunnlag og det flotte arbeid som gjøres og de fremskritt som er oppnådd innen fysiologi og selv – til en viss grad – innen biologien. Men menneskets *indre*, åndelige, psykiske og selv moralske natur kan ikke bli overlatt på nåde og unåde til en inngrodd materialisme, for selv ikke Vestens høyeste, psykologiske filosofi, med sin nåværende ufullstendighet og tydelige tendens mot agnostisisme er i stand til å rettferdiggjøre dets indre bevissthetstilstander, særlig ikke de høyeste oppfattelsesevnene, som autoriteter som Mill trakk en skarp linje i forhold til og uttalte: “så langt, men ikke lenger kan du gå”.

Ingen okkultist vil benekte at mennesket – i likhet med elefanten og mikroben, krokodillen og firfislen, et gress eller en krystall – fysisk sett er et produkt av naturens evolusjonskrefter gjennom en serie av forvandlinger, men han fremstiller saken annerledes.

Det er ikke de de zoologiske og antropologiske oppdagelsene, basert på fossiler fra mennesker og dyr, enhver mystiker og andre som tror på en guddommelig sjel gjør opprør mot, men de malplasserte konklusjoner som bygger på forutinntatte teorier og tilpasset bestemte fordommer. Premissene kan både være sanne og usanne, og da noen av disse teoriene bare har kort levetid, blir de slutninger materialistiske evolusjonsteoretikere trekker av dem alltid ensidige. Likevel er det ofte på grunnlag av så flyktig autoritet at de fleste vitenskapsmenn oppnår sine æresbevisninger, hvor de fortjener det aller minst.¹

¹ Vi henviser de som betrakter denne påstanden som impertinent eller *respektløs* overfor akseptert vitenskap, til James Hutchinson Stirlings verk om “Protoplasm”, som er et forsvar for et *vitalt* prinsipp i *motsetning til* molekylaristene Huxley, Tyndall, Vogt og Co, og ber dem undersøke om det er sant eller ikke at vitenskapelige premisser ikke alltid er korrekte, men at de likevel aksepteres for å fylle et tomrom eller et hull i en eller annen elsket materialistisk kjepphest. Idet han omtaler protoplasma og menneskets organer, slik Huxley betrakter dem, sier forfatteren: Når det gjelder kontinuiteten i protoplasma av kraft, form eller substans har vi nå sett nok *laker*, og Huxleys selv kan anvendes som bevis for det. *Ikke så sjelden finner vi i hans fremstillinger innrømmelser om SANNSYNLIGHETER, når det kreves VISSHET.* Han sier for eksempel: “Det er mer enn sannsynlig at *når* planter verden er skikkelig utforsket, *vil* vi finne at alle planter har de samme evnene.” *Når en konklusjon annonseres så bestemt*, er det heller skuffende å bli fortalt, som her, at *premissene ennå mangler (!)* . . . Videre, her er et avsnitt, hvor han kutter *grunnen* under sine egne føtter. Etter å ha fortalt oss at alle former for protoplasma består av karbon, hydrogen, oksygen og kvelstoff “på en kompleks måte” fortsetter han: “Til denne komplekse kombinasjon, *hvis natur aldri er blitt eksakt fastslått (!)*, er betegnelsen *protein* blitt anvendt.” Dette er fra Huxleys side en klar identifikasjon av protoplasma og protein og det som sies om den ene må nødvendigvis også gjelde den andre. Dermed innrømmer han at protoplasmaens natur aldri er blitt eksakt fastslått og at selv i hans øyne er temaet fremdeles uavklart. Denne innrømmelsen forsterkes også av ordene: “Hvis vi bruker betegnelsen *protein* med den *forsiktighet* som naturlig følger av vår *relative uvitenhet* om det betegnelsen dekker...” (sidene 33 og 34 i et svar til Huxley i “Yeast”). Dette er den eminente Huxley, fysiologiens og biologiens konge, som her vises å leke blindebukk med *premiss* og *fakta*. Hva kan vi forvente av mindre vitenskapelige størrelser vil foreta seg etter dette!

For å gjøre karmas virkemåte ved de periodiske fornyelsene av universene tydeligere og mer forståelig for den studerende, når han kommer til menneskets opprinnelse og evolusjon, må vi nå undersøke den esoteriske innvirkning de karmiske periodene har på den universelle etikk. Spørsmålet er, har disse mystiske tidsperiodene, som hinduene kaller yugaer og kalpaer, og grekerne så grafisk kaller Κύκλος – “sykler”, ring eller sirkel, noen innvirkning eller direkte forbindelse med menneskelig liv? Selv den eksoteriske filosofi forklarer at disse gjentatte tidsperioder alltid intelligent vender tilbake i rom og evighet. Det finnes “materielle perioder” og “perioder av åndelige evolusjon”, rasemessige, nasjonale og individuelle perioder. Kan ikke esoteriske vurderinger gi oss dypere innsikt i disse forhold? Denne tanke er nydelig uttrykt i et meget dyktig vitenskapelig verk:

Muligheten for å oppnå forståelse av et system som koordinerer tid og rom så vidt som menneskets observasjoner, viser menneskets evne til å overskride de begrensninger som ligger i den stadig endrede og inkonsistente materien og vise sin overlegenhet overfor alle ustabile og forgjengelige vesensformer. *Det finnes en plan i hendelsenes rekkefølge* og i forholdet mellom sameksisterende ting, som menneskets sinn kan fatte. Ved hjelp av dette sporet kan mennesket gå frem eller tilbake gjennom æoner av materiell historie på en måte den menneskelige erfaring aldri kan bevise. Hendelser fødes og utfolder seg. De har en fortid som er forbundet med nåtid, og vi fornemmer en velbegrunnet forvissning om at de vil få en fremtid på samme måte som nåtid og fortid er forbundet. Denne historiens kontinuitet og enhet gjentar seg foran våre øyne på alle tenkelige utviklingstrinn. De forsyner oss med et grunnlag for å generalisere to lover som virkelig er *prinsipper for vitenskapelig spådomskunst*, som alene kan la menneskets sinn gjennomtrengre fortidens forseglede registreringer og fremtidens uåpnede sider. Den første er evolusjonsloven, eller for å formulere den for vårt formål, *loven om en korrelert rekkefølge eller individets organiserte historie*, som illustreres ved de endrede fasene av ethvert utviklende system. Disse tankene bringer vår materielle histories ikke målbare fortid og fremtid umiddelbart inn i vår nåtid. Det synes nesten å åpne et syn gjennom evigheten og utstyre det menneskelige intellekt med en eksistens og en innsikt som er unntatt fra begrensningene i tid og rom og begrensede årsaker, og heve det opp til en sublim forståelse av den høyeste intelligens, som dveler i evigheten. (“World-Life”, s. 535 og 548.)

Ifølge læren, endrer maya – det illusjonerende utseende av hendelser og handlinger på denne jord – seg med nasjoner og steder. Men hovedtrekkene for ens liv er alltid i samsvar med den “konstellasjon” man er født under, eller kunne vi si, med de karakteristiske, vitaliserende prinsipper for den guddom som styrte den, enten vi kaller den en *Dhyan-Chohan* som i Asia, eller en erkeengel som i de greske og romerske kirker. I fortidens symbolikk var det alltid SOLEN (den åndelige, ikke den synlige sol), som ble antatt å utsende de viktigste frelserne eller avatarene. Herav følger det forbindende ledd mellom buddhaer, avatarer og alle de andre inkarnasjonene for de høyeste SYV. Jo nærmere ens *prototyp* “i himmelen”, desto bedre for den dødelige hvis personlighet ble utvalgt av hans egen *personlige* guddom (det syvende prinsippet), som dennes jordiske bolig. Ved enhver viljesakt henimot renselse og forening med denne “selv-guden” ble en av de lavere strålene brutt og menneskets åndelige vesen ble trukket høyere og høyere til den strålen som avløser den første, inntil, stråle etter stråle, det indre mennesket trekkes inn i FORELDRE-SOLENS ene og høyeste stråle. “Menneskehetens hendelser *forløper* dermed koordinert med de numeriske former”, siden hver enhet av denne menneskehet utgår fra en og samme kilde – den *sentrale*, og ikke dens *skygge*, den synlige SOL. Jevndøgnene og solvervene, solbanens perioder og ulike faser, uttrykt astronomisk og numerisk, er bare konkrete symboler for en evig, levende sannhet, selv om de fremtrer som *abstrakte ideer* for uinnvidde dødelige. Dette forklarer de uvanlige numeriske sammenfall med geometriske relasjoner, som flere forfattere har påvist.

Derfor “er vår skjebne skrevet i stjernene!” Jo tettere forbindelsen er mellom det dødelige speilbildet MENNESKET og dets himmelske PROTOTYP, jo mindre farlig er de ytre betingelser og de etterfølgende inkarnasjonene – som verken en Buddha eller Kristus kan unnslippe. Dette er ikke overtro og slett ikke *fatalisme*, som innebærer påvirkninger fra en ukjent makt, mens mennesket har fri vilje gjennom sitt opphold på jorden. Mennesket kan ikke unnslippe sin *styrende* skjebne, men han kan velge mellom to veier hvis elendighet er målet, enten i martyrens snøhvite klær, eller i de tilsølte klærne til en med skammelig atferd; for det finnes *ytre og indre betingelser* som påvirker våre viljeshandlinger, og det er opp til oss å velge mellom de to. De som tror på *karma* tror på *skjebnen*, som ethvert menneske vever tråd for tråd fra fødsel til død rundt seg selv, slik edderkoppene gjør med sitt nett, og denne skjebnen styres enten av den himmelske stemmen fra den usynlige *prototypen* utenfor oss, eller av vårt mer intime *astrale* eller indre menneske, som altfor ofte er den onde ånd i det inkarnerte menneske. Begge disse leder det ytre menneske, men en av dem vil få overtaket, og helt fra begynnelsen av denne usynlige striden trer den strenge og uforsonlige *kompensasjonsloven* inn og går sin gang, idet

den følger stridens vekslinger. Når den siste tråd er spunnet, og mennesket synes å være innviklet i sitt eget nett, befinner det seg helt i denne *selvlagede* skjebnes makt. Da festes mennesket enten som et ubevegelig skall til en fast stein, eller det blir ført av gårde som en fjær for vinden, hevet av egne handlinger. Dette er – KARMA.

En materialist har uttrykt vår klodes periodiske skapelser i en setning: “Hele jordens *fortid* er ikke annet enn utfoldet *nåtid*”. Det var Büchner, som ikke visste at han gjentok et av okkultistenes aksiomer. Det er også helt sant det Burmeister bemerket (i “*Force and matter*”) om at “den historiske undersøkelsen av jordens utvikling har bevist at *nå og da* bygger på samme basis; at fortiden har utviklet seg på samme måte som nåtiden forløper, og at de kreftene som virker alltid er de samme”.

Disse “kreftene” – egentlig deres *numena* – er de samme selvsagt, og det må også gjelde de fenomenale kreftene. Men hvordan kan noen være sikker på at stoffets egenskaper ikke har endret seg som følge av den proteusaktige evolusjonen? Hvordan kan noen materialist forsikre med slik tillit som Rossmassler at “denne evige likhet ved fenomenenes essens gjør oss sikre på at ild og vann *til alle tider* har innehatt de samme egenskaper, og at det vil vare i all evighet”? Hvem er det “som formørker oss med ord uten forstand”, og hvor var Huxley-ene og Büchnerene da jordens grunnvoll ble lagt av den Store Lov? Materiens homogenitet og de uforanderlige naturlovene som materialistene fremhever så sterkt, er et fundamentalt prinsipp innen okkult filosofi, men dette bygger på åndens og materiens uatskillelighet. Hvis de to noensinne ble atskilt, ville hele kosmos bli kaotisk og ikke-eksisterende. Derfor er det ikke *korrekt* å påstå slik vitenskapen gjør at alle store geologiske forandringer og fryktelige omveltninger har skjedd som følge av *vanlige og kjente fysiske krefter*. Det demonstrerer i større grad vår tids forfengeligheit. For disse kreftene var bare redskaper og endelige midler for å oppnå visse hensikter, som virket periodisk og tilsynelatende mekanisk ved en indre impuls sammenblandet med men hinsides den materielle natur. Det er en hensikt for enhver av naturens viktige handlinger, og disse handlinger er syklisk og periodiske. Men åndelige krefter blir vanligvis forvekslet med de rent fysiske. Fordi de ikke undersøkes forblir de ukjente for vitenskapen.¹ Hegel sier:

Verdens historie begynner med dens generelle formål, virkeliggjørelsen av åndens ide – bare i en *implisitt* form (*an sich*) som natur, et skjult og grunnleggende instinkt. Hele historiens prosess . . . sikter mot å gjøre denne ubevisste impuls bevisst. Dermed fremtrer denne naturlige vilje – det som er blitt kalt den subjektive siden – i form av rent naturlige eksistenser, som fysiske begjær, instinkter, lidenskaper, egne interesser så vel som meninger og subjektive uttrykk, som spontant kommer til uttrykk helt fra begynnelsen av. *Denne enorme samling av viljesliv, interesser og aktiviteter utgjør de instrumenter og midler som VERDENSÅNDEN anvender for å nå sitt formål*, bringe det til bevissthet og realisere det. Og dette formålet er intet annet enn å finne seg selv – komme til seg selv – og betrakte seg selv som en konkret aktualitet. Man kunne spørre og har gjort det, om disse vitale manifestasjoner fra individer og folkeslag, hvor de søker å tilfredsstille sine egne hensikter på samme tid var *midler og instrumenter for en høyere makt, en høyere og bredere hensikt som de ikke vet noe om* – men som de ubevisst erkjenner. Det er et spørsmål hvor jeg har annonsert mitt syn helt fra begynnelsen og hevdet som min hypotese . . . og tro på *at fornuften styrer verden og følgelig har styrt dens historie*. I forhold til denne uavhengige, universelle og substansielle eksistens er alt annet underordnet og avhengig av den og midlene for dens utvikling.²

Ingen metafysiker eller teosof vil bestride disse sannheter, som inngår i den esoteriske lære. Det er en predestinasjon i vår klodes geologiske liv, som i den fortidige og fremtidige historie for raser og nasjoner. Dette er tett forbundet med det vi kaller *karma*, som de vestlige panteister kaller Nemesis og sykluser. Evolusjonsloven bringer oss nå langs en stigende bue på *vår* syklus, *da virkningene enda en gang gjenoppstår* og igjen blir (nå nøytraliserte) årsaker, og hvor alt som derved påvirkes vil gjenvinne sin opprinnelige harmoni. Det vil bli en syklus i vår spesielle “runde”, et øyeblikks varighet i den store syklus eller *mahayuga*.

Hegels fine filosofiske betraktninger kommer til anvendelse i den okkulte vitenskaps lære, hvor det påvises at naturen alltid handler etter en gitt hensikt med resultater som alltid er duale. Det ble konstatert i vårt første okkulte verk, i *Isis Unveiled*, 2. bind, s. 268, med følgende ord:

¹ Vitenskapsmennene vil si: Vi benekter, fordi noe slikt aldri er erfart fra vår side. Men som fysiologen Charles Richet uttaler: “La gå, men har du i det minste vist det motsatte? . . . Benekt ingenting *på forhånd*. Den faktiske vitenskap er ikke så avansert at den gir deg en slik rett”. (“La suggestion mentale et le calcul des probabilités”).

² “On World History” i “Philosophy of History”, s. 26, Sibree’s engelske oversettelse.

Da vår planet kretser om solen en gang hvert år, og på samme tid snurrer omkring sin egen akse en gang hvert døgn, skapes dermed mindre sirkler innenfor større. På samme måte gjennomføres de mindre sykliske perioder innen de større saros.

Ifølge den gamle lære ledsages kretsløpet i den fysiske verden av et tilsvarende kretsløp i den intellektuelle verden, da den åndelige evolusjon utvikler seg syklisk slik den fysiske gjør.

Således ser vi i historien et regelmessig skifte mellom flom og fjære for menneskehetens fremgang. Etter at verdens store kongedømmer og riker har kulminert i sin storhet, går de tilbake i samsvar med den samme lov som de har tiltatt, til de har nådd det laveste punkt, hvor menneskeheten igjen hevder seg og hever seg på ny til høyder, som ifølge denne lov for sykliske fremskritt ligger noe høyere enn det foregående høyeste punkt.

Men disse sykliske periodene, hjul innenfor hjul, som lettfattelig og genialt symboliseres ved ulike manuer og rishier i India, og av kabirerne i Vesten,¹ påvirker ikke hele menneskeheten på en og samme tid, som forklart i *Racial division of Cycles* (se underseksjon 6). Derfor er deres fysiske og åndelige virkninger vanskelig å forstå og skjelne fra hverandre uten grundig å kjenne deres relasjoner til og påvirkning av nasjoners og rasers skjebne og utvikling. Systemet kan ikke forstås hvis periodenes åndelig virkning – som så å si er *forutbestemt* av den karmiske lov – er atskilt fra deres fysiske forløp. De aller beste astrologers kalkulasjoner vil bomme eller bli ufullstendige med mindre denne dobbeltvirkningen er inkludert. Et slikt mesterskap krever INNVIELSE.

Den store syklus omfatter menneskehetens utvikling fra urmenneskets fremtreden i eterisk form og forløper gjennom de indre periodene med menneskets progressive evolusjon fra den eteriske til den halvt eteriske til den rent fysiske form; fra menneskets forløsning fra sin dyrekropp ved sin evolusjon først nedover og så oppover igjen til kulminasjonen av en runde, hvor den manvantariske “slange svelger sin hale” og syv mindre perioder er tilbakelagt. Dette er de store rotraseperiodene som likelig påvirker alle nasjoner og mennesker innen rotrasen, men det er mindre nasjonale og rasemessige perioder innen disse periodene, som forløper uavhengig av hverandre. Innen østlig esoterisme kalles disse *karmiske* perioder. Fordi den hedenske visdom er forkastet i Vesten, fordi man mente den hadde utviklet seg fra og ved mørkets krefter, som ble antatt å være i konstant strid med den lille stammeguden Jehova, har man fullstendig glemt den fulle og uhyggelige betydningen av den greske NEMESIS (eller karma). I motsatt fall ville de kristne ha erkjent den dype sannhet at Nemesis ikke gjør noen unntak, og at den fryktede gudinnen som et prinsipp utfolder seg absolutt og uunngåelig, og at det er oss selv – nasjoner og individer – som setter henne i virksomhet og gir virkningen retning. KARMA-NEMESIS er skaperen av nasjoner og dødelige, men når de først er skapt er det de som gjør henne enten til en furie eller en belønnende engel. Derfor –

“Klok er den som dyrker Nemesis”

– som *koret* forteller Prometheus.² Og tilsvarende ukloke er de som tror de kan formilde gudinnen ved offergaver og bønner eller få hennes hjul inn på en annen kurs. “De trefoldige furier som aldri glemmer” er bare hennes følgesvenner på jorden, som er avfødt av oss selv. Hun avviker ikke fra den vei hun rår over, mens vi, kollektivt og individuelt, velger veien og forbereder den. Karma-Nemesis er synonymt for FORSYNET uten *plan*, godhet eller enhver annen *konkret* egenskap, som ofte ufilosofisk tillegges henne. En okkultist eller filosof vil aldri omtale forsynet som godt eller ondt, men ved å identifisere det med Karma-Nemesis vil han fortelle at uansett så vokter det over de gode i dette som i fremtidige liv, og at den straffer ugjerningsmannen like til hans syvende gjenfødelse – så lenge virkningen av den forstyrrelse han har påført selv det minste atom i harmoniens uendelige verden, ikke endelig er blitt utlignet. For karmaens eneste bud – som er evig og uforanderlig – er absolutt harmoni både i den materielle så vel som i den åndelige verden. Derfor er det ikke karma som belønner eller

¹ Denne symbolisme forhindrer ikke disse tilsynelatende mytiske personer fra å ha hersket på jorden som faktiske, levende mennesker, selv om de i realiteten var guddommelige og gudelignende mennesker. Oberst Vallancey (og grev de Gobelin) mente at *navnet kabiri var helt allegorisk* og ikke betydde noe annet enn en slags almanakk for årstidenes variasjon – til bruk for gårdbrukere. (*Collect. De Reb. Hibern.* Nr. 13, *Præf.*, del 5.) Dette er like absurd som hans påstand om at Æon, Kronos, Saturn og Dagon alle er den samme, nemlig “patriarken Adam”. Kabirerne instruerte menneskeheten om landbruk, fordi de var *regenter* over årstidene og de kosmiske periodene. Derfor var det de som planetariske ånder eller “engler” (budbringere) som regulerte *mysteriene* innenfor landbrukets *kunst*.

² Som *frykter* Nemesis ville være bedre.

straffer, men det er vi som belønner og straffer oss selv ved hvordan vi virker i og med naturen og følger de lover som harmonien beror på – eller bryter dem.

Karmas veier ville heller ikke være uransakelige om menneskene virket i fellesskap og harmoni istedenfor i splid og strid. Vår uvitenhet om disse veiene – som en del av menneskeheten kaller Forsynets mørke og uforståelige veier, mens en annen betrakter dem som virkninger av blind fatalisme og en tredje som tilfeldigheter, uten veiledning fra verken guder eller djevler – ville forsvinne, hvis vi ville forbinde dem med deres korrekte årsak. Med rett kunnskap, eller i alle fall med en tillitsfull overbevisning om at våre naboer ikke ville skade oss mer enn vi ville tenke å skade dem, ville to tredeler av verdens ondskap forsvinne i den tynne luft. Hvis ingen skadde noen andre, ville Karma-Nemesis verken ha grunn til å virke eller våpen til å virke med. Det er det stadige nærværet i vår midte av enhver form for strid og motstand, og inndelingen av raser, nasjoner, folkeslag, samfunn og individer i Kain-og-Abel'er, ulver og lam, som er den viktigste årsak for "forsynets veier". Vi skaper daglig alle disse vindingene i vår skjebne med våre egne hender, mens vi tror vi vandrer langs pliktens og ærbødighetens kongevei, og så beklager vi oss over at veien er så mørk og komplisert. Vi står forvirret overfor mysteriet av hva vi selv skaper og de livets gåter vi ikke klarer å løse, og så anklager vi den store sfinks for å sluke oss. Men sannheten er at det ikke finnes noen hendelse i våre liv, ikke en uheldig dag eller et uhell, som ikke kan føres tilbake til våre egne handlinger i dette eller et annet liv. Hvis man bryter harmoniens lov, eller som en teosofisk forfatter uttrykker det, "livets lov", må man være forberedt på å havne i det kaos man selv har frembrakt. For ifølge samme forfatter er "den eneste konklusjon man kan komme til at disse livets lover er sine egne hevner, og derfor at enhver hevrende engel bare er en passende representasjon for re-aksjonen".

Hvis noen står hjelpeløse overfor disse uforanderlige lover, så gjelder ikke det oss selv som skaper vår skjebne, men de engler som er harmoniens voktere. Karma-Nemesis er ikke noe annet enn de (åndelig) dynamiske virkningene av årsaker og krefter som er brakt i virksomhet ved våre egne handlinger. Det er en okkult og dynamisk lov som sier at "en gitt energimengde som anvendes på det åndelige eller astrale plan frembringer langt større resultater enn om den samme mengde ble brukt på vår eksistens fysiske-objektive plan".

Denne tilstand vil vare inntil menneskets åndelige intuisjon er helt åpnet, noe som ikke vil skje før vi fullstendig avkaster vår tykke, materielle kledning, og inntil vi begynner å handle *innenfra* istedenfor alltid å følge impulser *utenfra*, nemlig de som er frembrakt av våre fysiske sanser og vårt grove, selviske legeme. Inntil da er samarbeid og harmoni det eneste som kan mildne livets onder – et utøvende brorskap og en *altruisme* ikke bare i navnet. Tilbakeholdelse av en enkelt dårlig årsak vil ikke bare fjerne en, men en rekke dårlige virkninger. Om brorskap eller flere brorskaper ikke makter å forhindre nasjoner fra å skjære halsen over på hverandre, så vil likevel samhold i tanke og handling og filosofisk forskning av tilværelsens mysterier alltid avholde noen – som søker å forstå det som hittil har vært en gåte for dem – fra å skape enda flere årsaker i en verden som er full av ondskap og elendighet. Kunnskap om karma gir oss en overbevisning om at –

..bekymringens dyd og triumfens last
gjør menneskeheten ateistisk.¹

Det er bare på grunn av at menneskeheten alltid har lukket sine øyne for den store sannhet at mennesket er sin egen frelser og sin egen ødelegger, og at han derfor ikke trenger å anklage himmelen og gudene, skjebnen og forsynet for den tilsynelatende urettferdighet som regjerer i menneskehetens midte. Da er det bedre å erindre og gjenkalle denne del av gresk visdom, som advarer mennesket mot å anklage *det* som –

rettferdig, men gåtefullt, leder oss usvikelig
på skjulte veier fra skyld til straff

..som nå er de veier eller den hovedvei de store, europeiske nasjoner beveger seg på. På samme måte som sine østlige brødre av den femte rotrase har de vestlige arierne hatt sine gull- og jernaldre, sine satya-tilsaldre med renhet og relativ uansvarlighet, mens flere nå har nådd sin jernalder, *kali-yuga*, en tidsalder FORMØRKET AV GRUSOMHETER . . .

---

¹ Dryden

Det er på den andre siden sant at enhver nasjons eksoteriske perioder korrekt er antatt å bero på og bestemmes av planetenes bevegelser, som uatskillelig er sammenvevet med nasjoners og menneskers skjebne. Men rent fysisk kjenner ikke Europa andre perioder enn de astronomiske og gjør sine beregninger på dette grunnlag. Heller ikke vil det høre om noe annet enn *innbilte* sirkler på himmelen som omgir dem –

sentrisk og eksentrisk, smurt utover,
syklisk og episyklisk, sirkel innen sirkel ...

Men for de hedenske, slik Coleridge formulerte det – “Tid, syklisk tid, var deres abstraksjon av guddommen ..”, hvor denne “guddom” manifesterte seg sammen med og bare gjennom karma og var selv KARMA-NEMESIS – betydde syklusene noe mer enn bare en ren rekkefølge av hendelser eller en periodisk tidsfase av lengre eller kortere varighet. For de ble generelt markert på en mer variert og intellektuell måte enn årstidene og visse konstellasjoners periodiske tilbakekomst. Vår tids visdom er tilfreds med astronomiske beregninger og profetier bare basert på ufeilbare, matematiske lover. Fortidens visdom tilførte astronomiens kjølige skall livgivende elementer av sjel og ånd gjennom ASTROLOGIEN. Og da planetenes bevegelser *regulerer* og bestemmer andre hendelser på jorden – i tillegg til poteter og periodiske sykdommer for denne nyttige plante, (en påstand som bare blir latterliggjort men likevel akseptert, fordi den ikke er tilgjengelig for vitenskapelig forklaring) – må disse hendelsene kunne forutsies selv ved enkle astronomiske beregninger. De som tror på astrologi vil forstå hva vi mener, mens skeptikere vil le av en slik oppfatning og latterliggjøre påstanden. Dermed lukker de øynene, slik strutsen gjør, for sin egen skjebne . . .¹

Det skyldes deres såkalte korte *historiske* periode, som ikke gir rom for sammenligninger. Stjernehimmelen er åpen for dem, og selv om deres åndelige syn ennå ikke er åpent og det atmosfæriske støv av jordisk opprinnelse stenger deres utsyn og binder det til det fysiske systems grenser, så registrerer de likevel bevegelsene og noterer meteorers og kometers atferd. De registrerer de periodiske tilsynekomster av disse vandrerne og “flammende budbærere” og kan dermed forutsi jordskjelv, meteorstormer, tilsynekomst av bestemte stjerner, kometer, osv., osv. Er de dermed spåmenn? Nei, de er lærde astronomer.

Hvorfor skulle man ikke tro på okkultister og astrologer, som er likeså lærde når de forutsier gjentakelse av en eller annen syklisk hendelse etter de samme matematiske prinsipper? Hvorfor skal deres påstand om at de *vet* bli latterliggjort? Deres forfedre og forgjengere, som har registrert gjentakelsen av slike hendelser i sin tid, gjennom en periode på hundre tusener av år og oppdaget at konjunksjoner i de samme stjernebildene nødvendigvis frembringer om ikke de samme så likevel tilsvarende virkninger. Skal slike forutsigelser latterliggjøres som følge av hundre tusen års observasjoner og millioner av år for den menneskelige rase? På den andre siden blir moderne vitenskap latterliggjort for sine beskjedne geologiske og antropologiske data av de som holder seg til Bibelens kronologi. Således utligner karma selv menneskelig latterliggjøring mellom sekter, lærde forbund og individer. Når det gjelder forutsigelser av *slike* tilbakevendende hendelser, som varsles som følge av sykliske hendelser, så er det ikke involvert noe psykisk fenomen. Det er verken *forutsigelse* eller *profeti* noe mer enn varsler om en komet eller stjerne flere år før dens tilsynekomst. Det er helt enkelt kunnskaper og matematisk korrekte beregninger som gjør ØSTENS VISE MENN i stand til for eksempel å forutsi at England er på randen av en eller annen katastrofe, at Frankrike nærmer seg et slikt punkt i sin syklus, og at Europa generelt

¹ Imidlertid ikke alle, for det finnes vitenskapsmenn som er åpne for sannheten. Vi kan for eksempel lese: “Hvor enn vi vender vårt blikk møter vi et mysterium . . . alt i naturen er for oss *det ukjente* ..Likevel er de overfladisk tenkende tallrike som mener at ingenting kan frembringes av naturens krefter i tillegg til de fakta som er observert for lenge siden, som er helliggjort i bøker og gruppert med mer eller mindre dyktighet ved hjelp av teorier, hvis flyktige varighet nå burde ha demonstrert sin utilstrekkelighet. . .Jeg tenker ikke å *bestride muligheten av usynlige vesener, av en natur som er forskjellig fra vår med evne til å sette stoff i bevegelse*. Dypttenkende filosofer har til alle tider åpnet for dette som følge av den store kontinuitetens lov som styrer universet. Dette intellektuelle liv, som vi på en måte ser oppstå fra ikke-væren (*néant*) og gradvis rekke frem til mennesket – kan det plutselig stoppe ved mennesket for deretter å komme til syne igjen bare i det uendelige, hos verdens høyeste, regulerende makt? Det er lite sannsynlig.” Derfor . . .benekter jeg ikke lenger eksistensen av ånder, like lite som jeg benekter sjelens eksistens når jeg forsøker å forklare visse fakta uten deres hypoteser ..” “The Non-Defined Forces.” Historical and Experimental Resarches, side 3. Dette er skrevet av A. de Rochas, en velkjent vitenskapsmann i Frankrike og hans tanker er et av tidens tegn. (Paris: Masson, Boulevard St. Germain, 1887.)

trues av, eller er på randen av en katastrofe, som dets egen syklus av *rasekarma resulterer i*. Vår tillit til slik informasjon beror selvfølgelig på om vi aksepterer eller benekter påstanden om at den bygger på en enorm periode av historiske observasjoner. Østlige innvidde fastholder at de har bevart registreringer av rasens utvikling og hendelser av universell betydning siden begynnelsen av fjerde rotrase, men at det som skjedde tidligere bygger på tradisjoner. De som tror på synskhet og okkulte krefter vil ikke ha noen problemer med å akseptere i det minste hovedtrekkene av informasjonen, selv om de bygger på tradisjoner, når disse er kontrollert og korrigert ved synskhet og esoterisk kunnskap. Men i dette tilfellet er vi ikke avhengige av slik metafysisk tro, for det skal gis et bevis som vitenskapelig sett er helt åpenbart for enhver okkultist – de registreringer som er foretatt for *Zodiaken* gjennom uminnelige tider.

Det er nå tilstrekkelig bevist at selv horoskoper og juridisk astrologi ikke bare bygger på fantasi, og at planeter og stjernebilder dermed har en okkult og mystisk virkning på og forbindelse med individer. Hvorfor da ikke på nasjoner, raser og menneskeheten samlet? Dette er også en påstand som bygger på zodiakale registreringer. Vi skal derfor undersøke i hvilken grad *Zodiaken* var kjent for fortidens mennesker og i hvilken grad den er glemt av moderne mennesker.

XVII. ZODIAKEN OG DENS ALDER.

“Alle mennesker er tilbøyelig til å ha høye tanker om sin egen forståelse og hardnakket holde fast ved egne meninger”, sier Jordan, som passende tilføyer: “..likevel er nesten alle mennesker *styrt av andres forståelse og ikke sin egen* og må derfor i større grad sies å overta andres enn å utvikle sine egne meninger”.

Dette er enda sannere når det gjelder vitenskapelige meninger om fremlagte hypoteser – basert på de såkalte “autoriteters” fordommer og forutinntatthet om spørsmål som er av største viktighet for historien. Det finnes flere slike forutinntatte meninger blant våre lærde orientalist, men få er mer urettferdig og *ulogisk* enn den generelle feiltakelsen om zodiakens alder. Takket være kjepphestene for noen tyske orientalist har engelske og amerikanske sanskritforskere akseptert professor Webers mening om at Indias befolkning ikke hadde noe kjennskap til zodiaken forut for den makedonske invasjonen, og at hinduene derfor har importert teorien til sitt land fra grekerne. Flere andre “autoriteter” forteller at ingen østlig nasjon kjente til zodiaken før hellenerne var så vennlige å gjøre sine naboer kjent med sin oppdagelse, og det til tross for *Jobs bok*, som de selv mener er den eldste av de hebraiske skriftene og eldre enn Moses, som omtaler *skapelsen* “av Arkturus, Orion og Pleiadene (*Ash, Kesil* og *Cimah*) og sydens stjernekammer” (9,9), om Skorpionen og *Mazaroth* – de TOLV TEGNENE (38; 31,32). Om disse formuleringene betyr noe, så viser de et kjennskap til zodiaken selv blant de arabiske nomadestammene. De sier selv at *Jobs bok* stammer fra en tid som lå minst tusen år før Homer og Hesiod, to greske diktere som levde ca. 800 år før den kristne æra (!!). Den som apropos foretrekker å tro Platon, som visste at Homer levde langt tidligere, kan peke på et stort antall stjernetegn som nevnes i *Iliaden* og *Odysseen*, i orfiske dikt og andre steder. Men da moderne kritikere har kommet med tullprat om at verken Orfeus, Homer eller Hesiod noensinne har levd, kaster man kanskje bort tiden med å nevne disse fortidige forfatterne. Det må være tilstrekkelig med den arabiske *Job*, med mindre hans klagende bok sammen med de to grekernes dikt, supplert med Linus, også skulle bli deklartert som et patriotisk falskneri av jøden Aristobulus. Hvis zodiaken var kjent på Jobs tid, hvordan kunne da de siviliserte og filosofiske hinduene være uvitende om den?

Med fare for moderne kritikeres piler, sløvet av misbruk, bør leseren gjøres kjent med Baillys lærde oppfatning om temaet. Hans spekulative slutninger kan være feilaktige, men hans matematiske beregninger står på sikrere grunn. Fordi Bailly bygger på flere astronomiske henvisninger i *Jobs bok*, utviklet han en meget oppfinnsom metode til å bevise at de første grunnleggerne av vitenskapen om zodiaken må ha vært et primitivt folk som levde før syndfloden. Det faktum at han ser Thot, Seth og *Fohi* (i Kina) som bibelske patriarker, påvirker ikke hans bevis om zodiakens alder.¹ Aksepterer vi hans forsiktige hypotese om 3700 år f.Kr. som starten for denne vitenskapen, så viser dette på den mest ubestridelige måte at grekerne ikke kan ha oppfunnet zodiaken, av den enkle grunn at de ikke eksisterte 3700 år f.Kr., i alle fall ikke som et *historisk* folkeslag i kritikernes øyne. Bailly beregnet så perioden da konstellasjonene manifesterte en atmosfærisk påvirkning som Job kalte “Pleiadenes søte innflytelse” (på hebraisk *Chimah*)², samt *Cesil* (Orion) og *ørkenregnet* med henvisning til *Skorpionen*, den åttende konstellasjonen – og fant at det alltid var samme inndeling av zodiaken og samme planetnavn i samme rekkefølge alltid og overalt, noe som umulig kunne skyldes *tilfeldigheter* eller sammen treff, “som aldri skaper slike likheter”. Derfor må det konkluderes at zodiaken faktisk er meget gammel. (Se *Astronomie Antique*, sidene 63 til 74.)

Hvis Bibelen kan antas å inneha autoritet om noe som helst (og det finnes noen som fremdeles tror så, fra en kristen eller en kabbalistisk vurdering), så er zodiaken tydelig omtalt i 2. Kongebok 23,5. Før ypperstepresten Hilkiah “fant lovboken” (22,8), var stjernetegnene kjent og dyrket. De ble tilbedt på samme måte som solen og månen, fordi “de prester som Judas konger hadde innsatt, og som brente

¹ *Astronomie Antique*.

² Som alle vet er *Pleiadene* syv stjerner bortenfor Tyren, som kommer til syne om våren. De har stor okkult betydning i hinduenes esoteriske filosofi og er forbundet med *lyden* og andre mystiske prinsipper i naturen.

røkelse ...for Ba'al, for solen og månen og dyrekretsens stjernebilder og hele himmelskaren" (23,5) hadde fulgt påbudet i århundrer. Kong Josias stanset deres avgudsdyrkelse i år 624 f.Kr.

Det gamle testamentet er fullt av henvisninger til de tolv zodiakale tegn og hele opplegget er bygget på dette – helter, personligheter og hendelser. Således i Josefs drøm, hvor han så elleve "stjerner" bøye seg for den *tolvte*, som var *hans* "stjerne". Her menes zodiaken. Katolikkene hadde i zodiaken oppdaget en profeti om Kristus, som er den tolvte stjernen sier de, med sine *elleve* apostler, hvor fraværet av den tolvte blir betraktet som en profetisk hentydning til Judas' forræderi. Jakobs tolv sønner henviser til det samme, slik Villapandus ganske riktig påpeker (*Temple de Jerusalem*, II, 2. del, kap. 30). James Malcolm viser i sin *History of Persia* (kap. 7) viser hvordan alle tradisjonene om zodiaken inngår i *Dabistan*. Han sporer dens opprinnelse til Irans gullalder og tilføyde at en av disse overlevringene påstår at planetenes ånder fremstilles med samme form og utseende som de hadde antatt, da *de viste seg for flere av de hellige profetene*, noe som ledet til flere riter basert på zodiaken.

Pytagoras og Philo Judæus etter ham mente at tallet 12 var meget hellig. "Dodekaederet¹ er et PERFEKT tall." Philo tilføyer at det er antall zodiaktegn som solen besøker i løpet av tolv måneder, og det er til ære for dette at Moses delte sin nasjon i 12 stammer, hvor *skuebrødet* skulle deles i tolv kaker (3. Mosebok 24,5) og tolv edle stener ble festet på yppersteprestens kledning. (Se *De Profugis*.)

Ifølge Seneca underviste Berosus i profeti om enhver fremtidig hendelse og katastrofe ved hjelp av zodiaken. Den tiden han fant for verdensbrannen (*pralaya*) og for syndfloden er den samme som er funnet i en gammel egyptisk papyrus. Den inntreffer ved hver syklisk fornyelse ved hvert 25.868 stjerneår. Navnene for de akkadiske måneder ble oppkalt etter navnene for de zodiakale tegnene, og akkadierne er eldre enn kaldeerne. Proctor viser i sin *Myth and Marvels of Astronomy* at de fortidige astronomene hadde skaffet seg et svært nøyaktig system 2.400 f.Kr. Hinduene daterer sin kali yuga fra en stor periodisk planetkonjunksjon 31 århundrer f.Kr. Likevel var det grekerne i Alexander den stores ekspedisjon som lærte de ariske hinduene astronomi.

Uansett om zodiaken er arisk eller egyptisk så er den svært gammel. Simplicius (i 6. århundre e. Kr.) skriver at han alltid har hørt at egypterne hadde astronomiske observasjoner og registreringer for de siste 630.000 årene. Denne informasjonen synes å ha skremt G. Massey, som skrev i sin *Natural Genesis* (318) at "hvis vi leser disse årene som måneder, som Euxodus opplyste egypterne kalte et år, ville perioden likevel omfatte to presesjonssykluser (eller 51.736 år)". Diogenes Laertius førte egypternes astronomiske beregninger tilbake til 48.863 år før Alexander den store (*Proem*, 2). Martianus Capella bekrefter det samme ved å fortelle ettertiden at egypterne i hemmelighet hadde studert astronomi i mer enn 40.000 år, før de delte sin kunnskap med verden (*Astronomy of the Ancients*, Lewis, s. 264).

I *Natural Genesis* finnes flere verdifulle sitater som støtter forfatterens teorier, men de bekrefter i enda større grad *den hemmelige lære*. For eksempel siteres Plutark fra sin *Life of Sulla* ved å uttale: "En dag da himmelen var klar . . .hørtes en lyd fra den ...fra en trompet, så høy, skjærende og sørgmodig at den skremte . . .verden. Den toskanske vismannen sa at den *innvarslet en ny menneskerase og en fornyelse av verden, for de bekreftet at det fantes åtte slags mennesker*, som alle hadde sine vaner og levemåter, og at *himmelen hadde tildelt hver av dem sin tid, som var begrenset av varigheten av det store år*" (25.868 år).

Dette minner sterkt om våre syv menneskeraser og om den åttende – "dyremennesket", som nedstammet fra den senere tredje rase; også om de suksessive oversvømmelser og ødeleggelse av kontinenter som til sist nesten utryddet hele denne rasen.

"Assyrerne! sier Iamblichus, "har ikke bare bevart minnene fra 27 myriader år (270.000 år) som Hipparchos sier de har, men likeledes hele perioden og apokastasen for de syv verdensherskere." (Proclus, i *Timæus*, 1. bind). Dette er så nært som mulig beregningene i den *esoteriske lære*. Avsetter vi 1.000.000 år til vår nåværende, femte rotrase og ca. 850.000 år siden den store øya (som var del av et kontinent) Ruta for den fjerde rase, eller atlanterne, sank i havet, mens Daitya, som var bebodd av en blandingsrase, ble ødelagt for 270.000 år siden i istiden eller deromkring. Men de syv herskerne, eller de syv store dynastier av *guddommelige konger*, finnes i tradisjonene for ethvert av fortidens store folkeslag. Overalt hvor tolv omtales, er det alltid de 12 zodiakale tegn som menes.

Dette faktum er så tydelig at de katolske forfatterne – særlig de franske ultramontanister – stilltende er blitt enige om å forbinde de tolv jødiske patriarkene med zodiaktegnene. Dette er gjort på en

¹ Dodekaeder: et polyeder begrenset av tolv regulære femkanter, o.a.

profetisk-mystisk måte, som overfor fromme og uvitende lyder som et betydningsfullt tegn, en stilltende guddommelig anerkjennelse av “Guds utvalgte folk”, hvor Guds finger fra skapelsens begynnelse med hensikt har angitt rekkefølgen av disse patriarkene på himmelen. For eksempel gjenkjenner disse forfatterne (som De Mirville) merkverdig nok alle de 12 zodiakale tegns egenskaper i de ord den døende Jakob meddeler sine sønner og i hans definisjon av hver stammes fremtid. (Se 1. Mosebok kap. 49.) I tillegg blir det påstått at stammenes respektive bannere bar de samme symboler og navn som tegnene, som ble gjentatt i *Urim*s og *Thummim*s 12 steiner og på kjerubenes 12 vinger. Idet vi overlater til nevnte mystikere å bevise nøyaktigheten av denne overensstemmelsen, heter det: “Mennesket eller *Vannmannen*, finnes i Rubens sfære, som erklæres å være like “flyktig som vann” (*Vulgatas* omtale er “*bruser over som vannet*”); *Tvillingene*, i den sterke, broderlige forbindelsen mellom Simeon og Levi; *Løven*, i Juda, sin stammes “sterke løve”, “løveungen”; *Fiskene*, i Sebulon, som skal bo “ved havets strand”; *Tyren*, i Issakar, fordi han er “et sterktbygget asen”, osv., og derfor forbundet med stallene; *Jomfruen-Skorpionen* i Dan, som beskrives som en “slange”, “en huggorm på stien, som bitter”, osv.; *Steinbukken* i Naftali, som er “en lekende hind”; *Krepsen* i Benjamin, for han er “en glupende ulv”; *Vekten*, “Vekten”, i Aser, for hans mat bringer fedme; *Skytten* i Josef “med sin bue”.¹ For å imøtekomme det tolvte tegnet, *Jomfruen*, som er tilknyttet *Skorpionen*, kan Dina, Jakobs eneste datter, anvendes. Tradisjonen viser at de *antatte* stammene bar de 12 tegnene på sine bannere. I tillegg til dette er Bibelen full av teo-kosmologiske og astronomiske symboler og personligheter.

Det er forunderlig og et spørsmål – hvis de faktiske, levende patriarkenes skjebne var så uløselig tilknyttet zodiaken – hvorfor ikke ti av de tolv tegnene mirakuløst har forsvunnet fra stjernehimmlen? Men det er ingen stor sak. La oss heller oppta oss med selve zodiakens historie.

Vi påminner leseren først om noen synspunkter på dette temaet fra noen av vitenskapens største autoriteter.

Newton trodde oppdagelsen av zodiaken kunne spores helt tilbake til argonautenes ekspedisjon, mens Dulaure fastsatte opprinnelsen til 6.500 år f.Kr., bare 2.496 før verdens skapelse ifølge Bibelens kronologi.

Creuzer mente det var enkelt å påvise at teogoniene var tett forbundet med religiøse kalendere og utpeke zodiaken som opprinnelsen, som selv om den ikke var den zodiaken vi kjenner var noenlunde lik den. Han var sikker på at zodiaken og alle dens mystiske relasjoner på en eller annen måte lå i bunnen av alle mytologier, og at den hadde eksistert i en foreldet form i uminnelige tider, før den på grunn av en eller annen koordinering av begivenheter var brakt frem i sin nåværende astronomiske form. (*Creuzer*, 3. bind, side 930.)

Om “planetenes ånder” (våre overjordiske sfærers Dhyan-Chohanere) viste seg for de “hellige profetene” eller ikke, slik det påstås i *Dabistan*, synes det som om de store lekmenn og krigere ble favorisert i fortidens Kaldea, når astrologisk *magi* og *teofani* gikk hånd i hånd. Xenophon, som ikke var et vanlig menneske, forteller at Cyrus da han skulle dø ga en glødende takk til gudene og heltene, fordi de *så ofte selv* hadde instruert ham om *tegnene* på himmelen (*Cyropædie*, “Ant. Du Zodiaque”).

Hvis ikke vitenskapen om zodiaken antas å være svært gammel og universell, hvordan skal vi da forklare at disse tegnene finnes i de eldste teogonier? Det sies at Laplace ble svært forbauset ved at dagene for Merkur (onsdag), Venus (fredag), Jupiter (torsdag), Saturn (lørdag) og andre var relatert til ukens dager i samme rekkefølge og med de samme navn i både India og Nord-Europa. “Prøv, hvis du kan, med dagens system for *stedegne* sivilisasjoner, som er så på moten for tiden, å forklare hvordan nasjoner uten noen felles opphav, tradisjoner eller utgangspunkt, kan ha oppfunnet et himmelsk fantasilde, et skikkelig røre av himmelske betegnelser uten rekkefølge eller formål, uten noen billedlig relasjon til de konstellasjonene de skal representere, og *tilsynelatende* enda mindre til de faser av jordisk liv de skal betegne”, om det ikke hadde vært en *generell* hensikt og *universell* årsak og tro bak alt dette? (*Pneumatologie*, 4. bind, side 61.) Dupuis har i oppriktighet påstått det samme: “Det er umulig å finne den minste likhet mellom himmelens deler og de figurer som astronomene *tilfeldig* har plassert der. Derfor er *tilfeldigheter umulig*”, sier han. (*Origine des Cultes*, “Zodiaque”).

Tilfeldigheter er visselig “*umulig*”. Det finnes ikke noe “tilfeldig” i naturen, hvor alt er matematisk koordinert og gjensidig relatert. “Tilfeldigheter”, sier Coleridge, “er bare et psevdonym for Gud (eller naturen) i de særskilte tilfeller hvor han velger ikke å undertegne åpent med sin egen underskrift”. Erstatt ordet “Gud” med *karma*, og det blir et østlig aksiom. Derfor peker zodiakens *himmelske* “pro-

¹ *Væren*, som er utelatt i teksten, tilsvarer *Gad*, som hugger sine fiender i hælene. *o.a.*

fetier”, som de kalles av kristne mystikere, aldri på en spesiell hendelse, uansett hvor høytidelig og hellig den kan være for en del av menneskeheten, men på stadige, gjentatte, periodiske og naturlige lover, som bare de sideriske *gudenes* egne innviede forstår.

Ingen okkultist og ingen astrolog av østlig herkomst vil noensinne være enig med de kristne mystikere, eller selv med Keplers mystiske astronomi med unntak av hans store vitenskap og lærdom. Selv om hans premisser er korrekt er hans utledninger fra disse ensidige og påvirket av kristne fordommer. Hvor Kepler ser en profeti som peker direkte på Frelseren, ser andre nasjoner et symbol for en evig lov, som gjelder for vår faktiske manvantara. Hvorfor gir *Fiskene* en direkte henvisning til Kristus – en av mange verdensreformatorer, en frelser for sine direkte ledsagere, men bare en stor og praktfull innviet for alle andre – når dette stjernebildet fremstår som et symbol for alle fortidige, nåværende og fremtidige åndelige frelsere, som fordeler lys og sprer det mentale mørke? Kristne symbolister har forsøkt å bevise at tegnet var tilknyttet Efraim (Josefs sønn), Jakobs *utvalgte*, og at det var derfor, i det øyeblikk solen gikk inn i Fiskenes tegn at den “utvalgte Messias”, de første kristnes *Ichtyis*, måtte bli født. Men hvis Jesus fra Nazareth var denne Messias – ble han virkelig født i det “øyeblikk” eller ble hans fødsel tilpasset av teologer, som bare søkte å få sine forutinntatte meninger til å stemme med de sideriske *fakta* og folkelige tro? Alle vet at den faktiske tid og år for Jesu fødsel er helt ukjent. Og det er jødene, hvis forfedre under den forserte utvikling av sitt rabbiniske språk lot ordet *Dag* betegne både “fisk” og “Messias”, som var de første til å benekte denne kristne påstanden. Og hva med andre fakta om at brahminene også forbinder *sin* “Messias”, den evige avataren Vishnu, med en *fisk* og med syndfloden, og at babylonerne også gjorde sin *Dag-On*, menneskefisken og profeten, til en fisk og en Messias?

Det finnes lærde opprørere blant egyptologene, som sier at “når fariseerne søkte etter et *tegn fra himmelen* sa Jesus, *det skal ikke gis annet tegn enn Jonas*’ (Matteus 16,4) . . . Jonas’ tegn er Oans eller fiskemennesket fra Ninive . . . Dermed var det ikke noe annet tegn enn da solen ble gjenfødt i *Fiskene*. Stemmen for den hemmelige visdom sier at de som ser etter tegn ikke kan få annet enn tegnet for det tilbakevendende fiskemennesket *Ichtyis*, Oannes, eller Jonas – som ikke kan bli legemliggjort.

Det synes som om Kepler påsto som et positivt *faktum* at “inkarnasjonen” skjedde da planetene sto i konjunksjon i *Fiske*-tegnet, som jødene (kabbalistene) kalte “Messias-stjernebildet”. “Det er i dette stjernebildet”, forsikret han, “vi skal finne *de vise menns stjerne*”. Denne påstanden, som dr. Sepp har sitert (*Vie de notre Seigneur Jesus Christ*, I, s. 9), oppildnet ham til å bemerke at “alle jødiske tradisjoner har bebudet denne *stjernen*, som *mange folkeslag* har sett” (!)¹ og tilføyde at “den ville absorbere alle de *sytti planetene* som styrer skjebnen for klodens mange nasjoner”.² “I kraft av disse naturlige profetier”, forklarer dr. Sepp, “var det skrevet i stjernene at Messias ville bli født i verdens måneår 4320, i det minneverdige år da alle planetes kor ville feire sitt jubileum”.

I begynnelsen av dette århundret (1800-) gikk det en bølge av påstander om at hinduene hadde stjålet sine “guder, patriarker og sin kronologi” fra jødene. Det var Wilford som hadde gjenkjent Noah i Prithee og Satyavrata, Enos i Dhruva og sels Assur i Iswara. Etter å ha bodd så mange år i India burde i det minste noen orientalisterte vite at disse skikkelsene ikke bare fantes hos hinduene som hadde inndelt sin store tidsalder i fire mindre. Likevel hengir forfatterne av *Asiatic Researches* seg til de mest urimelige spekulasjoner.

“Kristne teologer anser det som sin plikt å motbevise de lange tidsperiodene i den hinduiske kronologi”, argumenterer “filosofen, astronomen og skomakeren” fra Norwich, S.A. Mackey, meget passende. “Men når en lærd mann korsfester fortidens navn og tall, og vrir og vrenger dem til noe som betyr noe helt annet enn de fortidige forfatteres intensjon, men som da passer så nøyaktig til en grille som allerede finnes i hans hjerne at han later som han *blir forbauset* av oppdagelsen, så kan jeg ikke helt tilgi ham” (*Key of Urania*):

Dette henviser til kaptein (senere oberst) Wilford, men ordene passer til mer enn en av våre moderne orientalisterte. Han var den første til å krone sine uheldige spekulasjoner om hinduisk kronologi

¹ Om mange folkeslag har sett den samme stjernen eller ikke, så vet vi alle at gravene for “de tre vise menn”, som med unntak av Balthazar er velsignet med de svært *teutonske* navnene Kaspar og Melchior med lite klang av det kaldeiske – fremvises av prestene i den berømte Kølnerdomen, hvor de vises legemer ikke bare antas men fullt og fast tros å være blitt gravlagt.

² Læren om de *sytti planetene* som hersker over nasjonenes skjebne, er basert på den okkulte, kosmogoniske lære om at det i tillegg til vår egen syvfoldige verdenskjede av planeter, finnes mange flere innen solsystemet.

og Puranaene ved å forbinde de 4.320.000 årene med bibelsk kronologi, ved helt enkelt å nedkorte til 4.320 år (det antatte måneår for Jesu fødsel), og dr. Sepp har bare plagiert opplysningen fra denne galante offiser. Men han fastholdt at dette var jødisk eiendom, så vel som kristen profeti og anklaget dermed arierne for å ha tilranet seg semittisk åpenbaring, mens det var helt motsatt. Men jødene trenger ikke å bli anklaget for å ha berøvet hinduene, for Ezra kjente neppe noe om deres tall. De har åpenbart lånt dem og sin gudelære fra kaldeerne. De kaldeiske guddommelige dynastiers 432.000 år¹ omgjorde de til 4.320 måneår fra verdens skapelse til den kristne æra, mens de babylonske og egyptiske guder stille og beskjedent ble forvandlet til patriarker. Enhver nasjon har mer eller mindre gjort seg skyldig i en slik tilpasning og forvandling av et universelt panteon (som er felles for alle) til nasjonale guder og helteskikkelser. Det nye utseende i Mosebøkernes form var israelittenes eiendom, som ingen israelitt noen ganger har påtvunget andre – og minst av alle europeerne.

Uten å vie denne høyst uvitenskapelige kronologi mer oppmerksomhet enn nødvendig, vil vi tilføye noen få bemerkninger om saken. Verdens 4.320 måneår (i Bibelen anvendes solår) er ikke ren fantasi, selv om anvendelsen er helt feilaktig, for de er bare et forvrengt ekko av den opprinnelige esoteriske og senere brahminske lære om yugaene. En Brahmâs “dag” tilsvarer 4.320.000.000 år, det samme som Brahmâs “natt”, eller varigheten av pralaya, hvor etter en *ny* sol reiser seg triumferende over en *ny manvantara* for en syvfoldig kjede som den opplyser. Denne læren hadde trengt inn i Palestina og Europa århundrer før den kristne æra (se *Isis Unveiled* II, 132) fantes dermed i tankene for de mosaiske jøder, som baserte sin lille syklus på den. Den kom til fullt uttrykk ved Bibelens kristne kronologer, som anvendte den – og den 25. desember, som den dag da alle de *solare* gudene sies å være blitt inkarnert. Hvilket under var det da at Messias’ fødsel ble *fastsatt* til “verdens måneår 4.320”? “Rettfærdighetens og *frelsens* sønn” hadde enda en gang steget opp og spredd både kaos og det *ikke-værende pralayiske* mørke på vår objektive lille klode og kjede. Så snart man var enige om hvem som skulle tilbes, var det enkelt å få de antatte hendelsene ved hans fødsel, liv og død til å passe med zodiakens krav og gamle tradisjoner, slik de ble tilpasset.

Dermed blir det den store astronom Kepler sa forståelig. Han anerkjente den store og universelle viktighet av alle slike planetariske konjunksjoner, hvor “hver av dem” – som han ganske riktig sa – “er et *kritisk* år for menneskeheten”.² De sjeldne konjunksjonene mellom Saturn, Jupiter og Mars har betydning og viktighet på grunn av *bestemte, store effekter* – for mystikere i India og Kina så vel som i Europa. Og det kan ikke være annet enn ren arroganse å påstå at naturen bare hadde Kristus for øye, når den bygget (for de profane) fantastiske og meningsløse stjernebilder. Hvis det påstås at det ikke var tilfeldig at fortidens skapere av zodiaken for tusener av år siden markerte *Tyrens* bilde med et *a*, uten annet brukbart bevis at det var en *profeti* om *Ordet* eller Kristus, fordi *alef* i *Tyren* betydde den FØRSTE, kan det påvises at dette “beviset” kan svekkes på mer enn en måte. For det første, zodiaken fantes før den kristne æra. Dessuten har alle solguder mystisk blitt forbundet med stjernebildet Tyren – Osiris for eksempel – og de ble alle kalt “den første” av sine tilhengere. De som samlet de mystiske tilnavnene som ble tildelt den kristne frelser, var alle mer eller mindre kjent med betydningen av de

¹ Enhver forsker vet selvsagt at kaldeerne anvender de samme tall (432) eller (432000) for sine guddommelige dynastier som hinduene gjør for sine mahayugaer, nemlig 4.320.000. Derfor har dr. Sepp fra München påtatt seg å støtte Kepler og Wilford i deres anklage om at hinduene må ha lånt sine fra de kristne, og kaldeerne fra jødene, som, slik det påstås, forventet sin Messias i verdens måneår 4.320!!! Da disse tallene, ifølge fortidens forfattere, var basert på Berosus antakelse om 120 saroser – hvor hver inndeling tilsvarer seks neroser hver på 600 år, som til sammen blir 432.000 år – synes de ikke å være avgjørende. Men den pliktskyldige professoren fra München påtok seg å forklare dem på *den korrekte* måten. Han påstår å ha løst gåten ved å vise at “hver saro er ifølge Plinius sammensatt av 222 synodiske måneder, dvs. 18 år og 6/10, hvor beregneren baserte seg på de tall som var “gitt av Suidas”, som fastlo at de 120 saroser utgjorde 2.222 prestelige og sykliske år, som tilsvarte 1.656 solår. (*Vie de Notre Seigneur Jesus Christ*, II, s. 417.)

Suidas sa imidlertid intet om dette, og om han hadde gjort det, ville det ikke bevise noe. *Nerosene og sarosene* var en like stor torn i kjødet til fortidens *uinnvidde* forfattere, som det apokalyptiske “store dyrs” 666 er for de moderne, som begge er blitt utsatt for en uheldig Newton.

² Leseren bør være oppmerksom på at uttrykket “kritisk år” betyr mer enn det vanlige, når det anvendes av okkultister og mystikere. Det er ikke bare en kritisk periode, da en eller annen stor periodisk forandring kan forventes i den menneskelige eller kosmiske natur, men det peker også på universelt åndelige forandringer. Europeerne kalte hvert 63. år for “det store kritiske år” og antok med rette at slike år var resultat av at 7 ble multiplisert med oddetallene 3, 5, 7 og 9. Syv er naturens virkelige målestokk innen okkultismen, men 7 må multipliseres på en annen måte og med en annen metode, noe som hittil er ukjent for europeerne.

zodiakale tegnene, og det er nærliggende å anta at de tilpasset sine påstander slik at de passet til de mystiske tegnene mer enn at disse skulle ha strålet i millioner av år som et profeti for en del av menneskeheten, uten hensyn til alle de talløse generasjoner som har passert og som vil bli født senere.

“Det er ikke ren tilfeldighet” fortelles vi, “at man i visse kretser har plassert et oksehode (Tyren) på en trone, når den forsøker å drive bort en *drage* med et *hankekors* på hornene sine. Og enda mer fordi stjernebildet *Tyren* ble kalt “*Guds store by og åpenbaringenes mor*” i tillegg til “*fortolkeren av den guddommelige røst*”, det egyptiske Hermoutis-tempels *Apis pacis*, som (*kirkefedrene* vil forsikre verden om) foretrakk orakler som omhandlet frelserens fødsel.” (*Pneumatologie*, IV, 71.)

Til denne teologiske antakelse finnes det flere svar. For det første, det egyptiske hankekors eller *tau* (avbildet), jainakorset eller svastikaen og det kristne korset har alle samme betydning. For det andre, ingen folkeslag eller nasjoner unntatt de kristne tilla dragen den betydning den har nå. Slangen var symbolet for VISDOM, og oksen (Tyren) symbolet for fysisk eller jordisk *formering*. Når oksen driver bort dragen, eller *åndelig*, guddommelig visdom med *tau* eller korset – som esoterisk er “grunnet og rammen for alt som er oppbygget” – så vil det få en helt *fallisk* og fysiologisk betydning, om det ikke hadde en annen betydning som var helt ukjent for våre bibelske forskere og symbolister. Det gir i ethvert fall ingen særlig henvisning til *Ordet* i Johannesevangeliet, unntatt helt generelt. *Tyren* (som ikke er noe *lam* men en okse) var hellig i enhver kosmogeni, både hos hinduene og zoroastere, hos kaldeerne som hos egypterne. Det vet enhver skoleelev.

Det kan muligens oppfriske våre teosofers hukommelse hvis vi henviser dem til det som ble skrevet om jomfruen og dragen, og universaliteten av verdensfrelsernes – solgudenes – periodiske fødsler og gjenfødsler i *Isis* II, 490, hvor det henviser til visse avsnitt i Johannes åpenbaring.

I 1853 foredro vitenskapsmannen Erard-Mollien en avhandling ved det franske institutt for å bevise den indiske zodiaks høye alder, og at tegnene symboliserte opprinnelsen og filosofien for alle de mest kjente religiøse festivaler i det landet, helt siden i alle fall år 3000 f.Kr. Han forklarte at hinduene zodiak var langt eldre enn grekernes zodiak og avvek mye fra den på enkelte punkter. I førstnevnte ses *dragen* i et tre, og ved foten av treet sitter en “jomfru”, *Kanya-Durga*, en av de eldste gudinnene, på en *løve*, som trekker en *sol*-vogn etter seg. “Dette er grunnen for”, sa han, “at denne jomfruen *Durga* ikke er en enkel *påminnelse* om et astronomisk faktum, men faktisk den eldste guddommelighet på det indiske Olympos. Hun er åpenbart den samme som alle sibylliske bøker omtaler, bøker som var inspirasjonskilden for Virgil, hvor jomfruens gjenkomst var forutsagt å være et tegn for universell åpenbaring. . . .”Når vi fremdeles opplever at de måneder de malabar-talende i Sør-India har gitt gude- navn i denne solare zodiak, hvorfor skal de ha oppgitt sin fortidige zodiak for å belaste seg med den greske? Helt motsatt tyder alt på at disse zodiakale figurene er overført til grekerne av kaldeerne, som mottok dem fra brahmanene.” (Se *Recueil de l'Academie des Inscriptions*, 1853.)

Men alt dette er et dårlig bevismateriale. La oss imidlertid erindre det som ble sagt og akseptert av Volneys samtidige, som i sin “*Ruins of Empires*” på side 360 skrev at *Væren* var i sin femtende grad i 1447 f.Kr. Dermed kan ikke første grad av “*Vekten*” ha falt sammen med vårjevndøgn senere enn 15.194 år f.Kr. Hvis det tilføyes 1790 år siden Kristus, fremkommer det at 16.984 år er passert siden zodiaken oppsto.

Dessuten tillegger dr. Schlegel i sin *Uranographie Chinoise* kinesernes astronomisystem til 18.000 år. (Se sidene 54, 196 og deretter.)

Men da synspunkter uten tilstrekkelig bevis er til liten nytte, er det mer nyttig å vende oss til vitenskapelige bevis. M. Bailly, den berømte franske astronom fra forrige århundre, medlem av Akademiet m.v., påstår at hinduene astronomiske system er det aller eldste, som egypterne, grekerne, romerne og selv jødene har hentet sine kunnskaper fra. Til støtte for dette synspunktet sier han:

De astronomene som levde før 1491-epoken var først de alexandrinske grekerne, Hipparchus, som utfoldet seg 125 år før vår tidsregning, og Ptolemeus, 260 år etter Hipparchus. Etter disse kom araberne, som gjenopplivet astronomistudiet i det niende århundre. De etterfulgtes av perserne og tatarene, som vi skylder Massireddins tabeller fra 1269 og Ulug-begs fra 1437. Dette gjelder utviklingen i Asia før den indiske epoken 1491. Hva er så en epoke? Det er observasjonen av en stjernes lengdegrad på et gitt øyeblikk, posisjonen på himmelen hvor den ble *sett*, som tjener som et referansepunkt og et startpunkt for å beregne både fortidige og fremtidige posisjoner for stjernen i forhold til dens observerte bevegelser. Men en epoke er uten nytte med mindre stjernens bevegelser er fastlagt. Et folkeslag som ikke kjenner denne vitenskapen og derfor låner fra andres astronomi, kan uten vanskeligheter fastsette en epoke, da den eneste nødvendige observasjon er den øyeblikkelige. Men det som fremfor alt trengs, som dermed også må lånes, er de elementer som beror på nøyaktige målinger som krever kontinuer-

lige observasjoner; fremfor alt de bevegelser som beror på tid og som bare kan bestemmes nøyaktig etter århundrers observasjoner. Disse bevegelsene må dermed lånes fra andre folkeslag, som har foretatt slike observasjoner og har etterlatt seg sine århundrelange arbeider. Vi konkluderer dermed med at et nytt folkeslag ikke bare vil låne epoken fra andre men også de gjennomsnittlige bevegelsene. På grunnlag av dette prinsippet finner vi at de hinduiske epokene 1491 og 3102 ikke kunne hentes verken fra Ptolemeus eller Ulug-beg.

Dermed gjenstår antakelsen om at hinduene gjennom å sammenligne sine observasjoner i 1491 med de som forut ble gjort av Ulug-beg og Ptolemeus, har anvendt intervallet mellom disse observasjonene for å bestemme de gjennomsnittlige bevegelsene. Tidspunktet for Ulug-beg er for kort til en slik fastsettelse, mens det for Ptolemeus og Hipparchus ikke er fjernt nok. Men hvis hinduenes bevegelser er blitt fastsatt ved slike sammenligninger, skulle epokene bli forbundet. Starter vi med epokene for Ulug-beg og Ptolemeus skulle vi nå frem til hinduenes. Men det er ikke tilfelle. Dermed var disse fremmede epokene enten ukjent eller uten nytte for hinduene.¹

Til dette kan vi tillegge en annen viktig betraktning. Når et folkeslag låner fra sine naboer metoder eller gjennomsnittlige bevegelser for deres astronomiske tabeller, så har de også et stort behov for å låne kjennskapet til planetenes ulike bevegelser, apogeum, noder og ekliptikkens vinkel; kort sagt alle de elementer som kreves for å observere, samt instrumenter og flittig innsats. Alle disse astronomiske elementer som varierer mer eller mindre for grekerne i Alexandria, perserne og tatarerne har ingen som helst likhet med hinduenes, som dermed ikke lånte noe fra sine naboer.

I det vi sammenfatter Baily's påstander, så trekker han følgende konklusjoner:

Hvis hinduene ikke lånte sin epoke, må de ha skaffet seg den selv, basert på egne observasjoner, og det må enten være epoken for 1491 og deretter, eller den for året 3102 før vår tidsregning, som lå 4592 år før 1491-epoken. Vi må velge mellom disse to og bestemme hvilken av dem som bygget på observasjoner. Men før vi starter med argumentene som kan og må avgjøre spørsmålet, må det være tillatt å fremkomme med noen få bemerkninger til de som tenderer å tro at det er moderne observasjoner og beregninger som har gjort hinduene i stand til å fastsette planetenes fortidige posisjoner. Det er slett ikke enkelt å fastsette planetenes bevegelser med tilstrekkelig nøyaktighet gjennom et tidsrom på 4592 år og beskrive de fenomener som har skjedd i en slik periode.

Vi disponerer i dag utmerkede instrumenter og eksakte observasjoner som er gjort for to eller tre århundrer, som allerede tillater oss å beregne med betydelig nøyaktighet planetenes gjennomsnittlige bevegelse. Vi har kaldeernes, Hipparchus' og Ptolemeus' observasjoner, som fordi de er så fjernt fra våre dager tillater oss å fastsette disse bevegelser med stor nøyaktighet. Likevel kan vi ikke påta oss å vise helt nøyaktig observasjonene gjennom den lange perioden mellom kaldeerne og oss selv, og i enda mindre grad kan vi påta oss å vise de nøyaktige hendelsene som har skjedd gjennom 4592 år frem til våre dager. Cassini og Maier har hver beregnet månens sekulære bevegelser, og de avviker med 3m og 43s. Et slikt avvik vil i løpet av 46 århundrer føre til en usikkerhet på nesten tre grader for månens posisjon. Uten tvil er en av disse mer nøyaktig enn den andre, men hvilken av dem det er krever observasjoner meget langt tilbake. Men for meget fjerne perioder, hvor observasjoner mangler, blir vi dermed usikre om fenomenene. Hvordan kunne da hinduene ha beregninger som daterer seg fra 1491 e.Kr. til 3102 f.Kr., hvis de først nylig var begynt å studere astronomi?

Orientalerne har aldri vært som oss. Uansett hvor høy mening vi har om deres kunnskaper etter å ha undersøkt deres astronomi, kan vi ikke anta at de disponerte den store samling instrumenter som finnes i våre moderne observatorier, som er resultater av simultane fremskritt på mange felter. Heller ikke kan de ha hatt det talent for oppdagelser, som hittil synes å gjelde bare europeerne, og som supplerer tiden og forårsaker så raske fremskritt innen vitenskapen og den menneskelige intelligens. Hvis asiaterne har vært mektige, lærde og vise, er det styrken og tiden som har frembrakt deres meritter og suksess på alle områder. Makt har grunnlagt og ødelagt imperier. Den har reist byggverk som har imponert ved sin størrelse, og den har forvandlet dem til aktverdige ruiner. Mens alle disse forvandlinger skiftet, har man tålmodig samlet kunnskaper som på lang sikt frembrakte visdom. Det er de østlige folkeslags høye alder som har frembrakt deres vitenskapelige berømmelse.

Hvis hinduene i 1491 hadde kunnskaper til å beregne de himmelske bevegelsene tilstrekkelig nøyaktig til å gå tilbake 4592 år, så kan det bare skyldes kunnskaper fra observasjoner meget langt tilbake.

---

¹ Baily gir på side 121 i sin bok et detaljert, vitenskapelig bevis for denne konklusjonen, hvor temaet blir behandlet teknisk.

Å innrømme dem denne kunnskapen og samtidig benekte observasjonene som førte frem til den, er å anta det umulige. Det er det samme som å anta at de ved starten av sin profesjon allerede hadde skaffet seg tidens og erfaringenes frukter. Hvis på den andre siden deres epoke siden 3102 antas å være reell, må hinduene helt enkelt ha holdt tritt med alle århundrene frem til år 1491 e.Kr. Derfor var tiden selv deres lærer. De kjente bevegelsene for de himmelske legemer gjennom perioden, fordi de hadde sett dem, og varigheten av hinduenes eksistens på jorden forklarer troverdigheten av deres observasjoner og nøyaktigheten av deres beregninger.

Det synes som om problemet om hvilke av de to epokene 3102 og 1491 er den virkelige må løses ved en betraktning, nemlig at de eldre folkeslagene og særlig hinduene beregnet og derfor observerte bare eklipser. Bailly sier:

Det var ingen solformørkelse da epoken startet i 1492, og heller ingen måneformørkelse 14 dager før eller etter dette øyeblikk. Derfor kan ikke 1492-epoken være basert på observasjoner. Når det gjelder 3102-epoken, så plasserer Tirvalour-brahminene den ved soloppgang 18. februar. Solen sto da ved starten av zodiaken etter dens sanne lengdegrad. Andre tabeller viser at månen forutgående midnatt sto i samme posisjon, men etter den gjennomsnittlige lengdegrad. Brahminene forteller oss også at dette første punktet, starten på zodiaken, i år 3102 var 54 grader bak jevndøgns punktet. Derav følger at det første punktet i deres zodiak var 6. grad i Vekten.

Det inntraff derfor omtrent ved dette tidspunkt og sted en gjennomsnittlig konjunksjon, og denne konjunksjonen er virkelig angitt i våre beste tabeller; La Caille for solen og Maier for månen. Det var ingen solformørkelse, fordi månen var for langt borte fra sin node, men fjorten dager senere da månen nærmet seg noden må det ha vært en formørkelse. Maiers tabeller, brukt uten å korrigere for akselerasjon, gir eklipsen, men den blir plassert på dagen da den ikke kunne bli observert i India. Cassini plasserer den på natten, som viser at Maiers bevegelser er for rask for fjerne århundrer, når det ikke blir tatt hensyn til akselerasjoner, som dermed også viser at til tross for bedre kunnskaper kan vi fremdeles bli usikre om de faktiske aspektene på himmelen for fjerne tider.

Derfor tror vi om de to hindu-epokene at den virkelige er for året 3102, fordi den var ledsaget av en formørkelse som kunne observeres, som er blitt brukt til å fastsette den. Dette er det første bevis for sannferdigheten av de lengdegrader som hinduene oppga for solen og månen i dette tilfelle. Dette beviset kunne muligens være tilstrekkelig, om det ikke var at denne fortidige bestemmelse blir av største viktighet for å verifisere bevegelsene for disse legemer og må dermed bekreftes av ethvert bevis for dets pålitelighet.

1. Vi noterer for det første at hinduene synes å ha kombinert to epoker i en i året 3102. Tirvalour-brahminene regner primært fra første øyeblikk av kali-yuga, men de har en annen epoke som følger 2 dager, 3 timer, 32 minutter og 30 sekunder senere. Denne siste er den sanne astronomiske epoke, mens den første synes å være en borgerlig æra. Men hvis denne kali-yuga-epoken ikke hadde noen realitet og bare var et resultat av rene beregninger, hvorfor skulle den da bestemmes slik? Deres beregnede astronomiske epoke ville ha blitt kali-yugas, som ville bli plassert ved konjunksjonen mellom solen og månen, slik tilfellet er med epokene i tre andre tabeller. De må ha hatt en grunn for å atskille dem, og denne grunnen kan bare skyldes omstendighetene på tiden for epoken, som derfor ikke kan ha vært et resultat av beregninger. Og dette er ikke alt. Starter vi fra solepoken ved soloppgang 18. februar 3102 og går tilbake 2d, 3t, 32m og 30s kommer vi til 2t, 27m, 30s den 16. februar, da kali-yuga startet. Det er merkelig at denne tidsalder ikke begynte ved en av døgnetts fire inndelinger. Det kunne antas at epoken skulle starte ved midnatt og at de 2t, 27m og 30s var en meridiankorreksjon. Men uansett hvilken grunn det var for å fastsette epoken til dette tidspunktet, så kan ikke epoken være et resultat av beregninger, for det ville vært enkelt å bringe den tilbake til midnatt, slik at epoken korresponderte med dagens hovedinndeling istedenfor å plassere den på en tid da den var en brøkdel av en dag.

2. Hinduene påstår at det ved starten av kali-yuga var en konjunksjon mellom alle planetene, og deres tabeller viser denne konjunksjonen mens våre indikerer at det kan ha skjedd. Jupiter og Merkur var eksakt på samme grad av ekliptikken, mens Mars var 8° og Saturn 17° derifra. Det følger at omtrent på denne tid, eller omtrent fjorten dager etter starten av kali-yuga, så hinduene fire planeter suksektivt komme til syne fra solens stråler; først Saturn, så Mars, så Jupiter og Merkur, og disse planetene var samlet med liten avstand. Selv om Venus ikke var blant dem, var sansen for det fantastiske slik at den ble kalt en generell konjunksjon for planetene. Brahminenes vitnesbyrd svarer til våre tabeller, og dette bevis må være basert på faktisk observasjon og deres tradisjoner.

3. Vi kan tilføye at dette fenomenet var synlig i omtrent fjorten dager etter epoken og nøyaktig da måneformørkelsen må ha blitt observert, som dermed fastsatte epoken. De to observasjonene bekrefter gjensidig hverandre, og de som gjorde den ene må også ha gjort den andre.

4. Vi må også anta at hinduene samtidig bestemte posisjonen for måneknuten, som indikeres av beregningen deres. De oppgir lengdegraden for dette punktet i månebanen på tidspunktet for deres epoke, og til denne tillegger de 40m, som er måneknutens bevegelse på 12d og 14t. Det virker som de fastslår at denne bestemmelsen ble foretatt 13 dager etter epoken, og at vi må legge til 40m for å få den til å korrespondere med epoken, som måneknuten i mellomtiden har beveget seg retrograd.

Denne observasjonen er derfor foretatt på samme dato som måneformørkelsen, og det gis dermed tre observasjoner som gjensidig bekrefter hverandre.

5. Fra M.C. Gentils beskrivelse av hinduenes zodiak synes det som om posisjonene for de stjerner som kalles «Tyrens øye» og «Jomfruens hveteaks» kan bestemme starten for Kali-yuga.

Sammenligner vi disse posisjonene, redusert med *vår* beregning for vårjevndøgnpunktets bevegelse, finner vi at denne posisjonen i hinduenes zodiak må ligge mellom den femte og sjetten graden av Vekten. Brahminene gjorde derfor rett i å plassere den på den sjetten graden av dette tegnet, og enda mer fordi denne lille differansen kan skyldes stjernenes egenbevegelse som ikke er kjent.

Dette var følgelig enda en observasjon som ledet hinduene på denne måten til en forholdsvis nøyaktig bestemmelse av den bevegelige zodiakens første grad.

Det er derfor ikke mulig å betvile at man i oldtiden gjorde slike observasjoner. Perserne sa at fire nydelige stjerner var plassert som voktere ved verdens fire hjørner. Nå viser det seg at ved starten av Kali-yuga, 3000 eller 3100 år før vår tidsregning, sto «Tyrens øye» og «Skorpionens hjerte» nøyaktig på jevndøgnpunktet, mens «Løvens hjerte» og den «Sydlige fisk» var svært nær solvervspunktene. En annen observasjon for år 3000 f.Kr. var oppstigningen av Pleiadene om kvelden, sju dager før høstjevndøgn. Disse og andre lignende observasjoner som finnes samlet i Ptolemeus' kalender, som er eldre enn kaldeernes, kan meget vel være hinduenes, selv om Ptolemeus ikke oppgir sine kilder. Hinduene var vel kjent med stjernebildet Pleiadene, og mens vi vulgært kaller den «Poussinière» (kyllingburet), kalte de den *Pillaloo-codi* – hønen og kyllingene. Denne betegnelsen er ført videre fra folkeslag til folkeslag og kommer til oss fra Asias eldste nasjoner. Vi innser at hinduene har observert oppstigningen av Pleiadene og har gjort bruk av det for å regulere sine år og måneder, for dette stjernebildet kalles også *Krittika*.¹ Nå hadde de en måned med samme navn, og dette sammentreffet kan bare skyldes det faktum at denne måneden annonserte oppgangen og nedgangen av det samme stjernebildet. Men noe som er enda mer avgjørende for å påvise at hinduene observerte stjernene, er noe Augustus Riccius har opplyst fra Hermes og som ble foretatt 1985 år før Ptolemeus, nemlig at den lysende stjernen i Lyren og stjernen i Hydras hjerte, begge sto sju grader foran sine respektive posisjoner ifølge Ptolemeus.

Dette synes å være en svært spesiell bestemmelse. Stjernene beveger seg regelmessig i forhold til jevndøgnpunktet, og Ptolemeus burde ha funnet at stjernenes lengdegrader på 1985 år hadde beveget seg 28 grader. Dertil er det en merkverdighet ved dette; den samme feilen er funnet for begge stjernene. Derfor måtte feilen skyldes en årsak som påvirket begge stjernene like mye. Det var for å forklare denne merkverdighet at arabiske Thebith forestilte seg at stjernene hadde en oscillerende bevegelse, som gjorde at de beveget seg frem og tilbake i forhold til hverandre.

Denne hypotesen kunne lett motbevises, men den observasjonen som ble tillagt Hermes forble uforklart. Forklaringen finnes imidlertid i hinduenes astronomi. På den dato disse observasjonene ble foretatt 1985 år før Ptolemeus, var første grad av hinduenes zodiak 35 grader foran jevndøgnpunktet. Etter 1985 år burde stjernene ha beveget seg 28 grader, og det blir dermed et avvik på 7 grader mellom Hermes' og Ptolemeus' lengdegrader, et avvik som blir det samme for begge stjerner, fordi det skyldes forskjell i startpunkt mellom hinduenes zodiak og Ptolemeus', regnet fra jevndøgnpunktet. Denne forklaringen er så enkel og naturlig at den må være sann. Vi vet ikke om Hermes, som var så berømt i oldtiden, var en hindu, som dermed var i stand til å gjøre alle de observasjoner vi har nevnt, som finnes i tabellene.

6. Observasjonen av året 3102, som fastsatte deres epoke, var ikke vanskelig. Etter at hinduene hadde fastlagt månens daglig bevegelser til 13 grader, 10 minutter og 35 sekunder, gjorde de bruk av

---

¹ «Krittika» betyr direkte oversatt *kutterne* eller *klipperne*, noen som skjærer over. o.a.

den til å inndelegge zodiaken i 27 stjernebilder, relatert til månens periode, som den bruker 27 dager å passere.

Det var med denne metoden de fastsatte stjernenes posisjon i denne zodiaken, og det var slik de fant en bestemt stjerne i Lyren 8t, 24m og hjertet i Hydra 4d, 7t, lengdegrader som tilskrives Hermes, men som er fastsatt i hinduenes zodiak. På samme måte fant de at Jomfruens hveteaks står ved begynnelsen av deres femtende stjernebilde og Tyrens øye på slutten av den fjerde, hvor den ene står 6d, 6t, 40m og den andre 1d, 23t, 20m i hinduenes zodiak. Når derfor måneformørkelsen inntraff 14 dager etter Kali-yuga-epoken, så fant den sted mellom Jomfruens hveteaks og stjernen θ (theta) i samme stjernebilde. Disse to stjerner står omtrent en konstellasjon fra hverandre, den ene i begynnelsen av den femtende, den andre i begynnelsen av den sekstende. Dermed var det ikke komplisert å bestemme månens posisjon ved å måle avstanden mellom disse to stjernene. Fra dette trakk de fra solens posisjon, som sto i opposisjon til månen og på grunnlag av deres gjennomsnittlige bevegelser kunne de beregne at månen sto ved starten av deres zodiak ved midnatt mellom 17. og 18. februar 3102 år f.Kr., og at solen var i samme posisjon tolv timer senere, en hendelse som fastsetter starten på hinduenes år.

7. Hinduene påstår at 20.400 år før Kali-yuga falt første grad av deres zodiak sammen med vår-jevndøgnspunktet, og at solen og månen da sto i konjunksjon i samme posisjon. Denne epoken er åpenbart fiktiv,¹ men vi kan spørre hva hvilket punkt og fra hvilken epoke de fastla den. Bygger vi på hinduenes funn for tiden solen og månen bruker på et omløp, henholdsvis 365d, 6t, 12m, 30d og 27d, 7t, 43m, 13s, finner vi:

20.400 solomløp utgjør 7.451.277d, 2t
272.724 måneomløp utgjør 7.451.277d, 7t

..som er resultatet om vi starter fra Kali-yuga-epoken og legger til grunn hinduenes forsikring om at det var en konjunksjon på dette tidspunktet, slik det fremgår av deres tabeller. Starter vi derimot i år 1491, eller fra 1282 som vi skal omtale senere, vil det alltid fremkomme en differanse på nesten en eller to dager. Det er både naturlig og rettferdig når vi skal verifisere hinduenes beregninger, å legge til grunn deres forutsetninger som gir det samme resultat som de har utledet, og ta utgangspunkt i den av deres epoker som gjør det mulig for oss å havne på den omtalte fiktive epoke. Da de må ha lagt til grunn sin reelle epoke for å gjøre sine beregninger, den som bygget på observasjoner og som ikke var funnet ved beregninger, må denne reelle epoke ha vært året 3102 f.Kr.

8. Tiravalore-brahminene oppgir månens bevegelser til 7d, 2t, 8m på den bevegelige zodiak og 9d, 7t, 45m, 1s i forhold til jevndøgnspunktet i den store periode på 1.600.984 dager, eller 4.386 år og 94 dager. Vi tror denne bevegelsen er blitt bestemt ved observasjoner, og vi kan umiddelbart fastslå at denne periode er av en størrelse som gjør den dårlig egnet til å beregne gjennomsnittsbevegelser.

I sine astronomiske beregninger anvendte hinduene perioder på 248, 3.031 og 12.372 dager. Bortsett fra det faktum at disse periodene, selv om de er for korte, ikke byr på de problemer som nettopp er nevnt, inkluderer de et eksakt antall måneomløp i forhold til månens apogeum.² I realiteten er de gjennomsnittsbevegelser. Den store periode på 1.600.984 dager er ikke en sum av omløp, og det er ingen grunn for hvorfor den skal inneholde 1.600.984 og ikke 1.600.985 dager. Det synes som om observasjoner alene har fastsatt antallet dager og angitt periodens begynnelses- og sluttspunkt. Denne perioden slutter 21. mai 1282 e.Kr. kl. 5:15:30 i Benares. Månen sto da i apogeum ifølge hinduene og dens posisjon var 7d, 13t, 45m, 1s, mens Maier oppgir 7d, 13t, 53m, 48s og plasserer apogeum i 7d, 14t, 6m, 54s.

Brahminenes plassering av månen avviker dermed bare med 9 minutter fra våre beregninger og apogeum med 22 minutter. Det er åpenbart at de bare kan ha oppnådd dette sammenfall med våre beste tabeller og denne nøyaktighet av de himmelske posisjoner gjennom observasjoner.

Gjennom denne lange periode på 4.883 år avviker faktisk ikke hinduenes bevegelser en gang med et minutt i forhold til Cassini og Maier. Dermed har to folkeslag, hinduene og europeerne som levde på hver side av verden og antakelig like fjernt for deres respektive institusjoner, funnet frem til samme resultat for månens bevegelser, et sammenfall som ikke ville vært mulig om det ikke bygget på observasjoner og gjensidig etterligning av naturen. Vi kan tilføye at alle hinduenes fire tabeller gjelder samme type astronomi. Det kan ikke benektes at de siamesiske tabellene eksisterte i 1687, da M. de la

¹ Hvorfor den er «fiktiv» vil europeiske vitenskapsmenn *aldri* kunne oppklare.

² Apogeum: det punkt i månebanen hvor månen står lengst borte fra jorden. *o.a.*

Loubère brakte dem fra India. På det tidspunkt fantes ikke Cassinis og Maiers tabeller, mens hinduene kjente allerede de eksakte posisjonene i sine tabeller, noe vi ikke visste.¹ Det må derfor innrømmes at de eksakte hinduiske bevegelser skyldes observasjoner. De er eksakt gjennom denne perioden på 4.383 år, fordi de ble hentet direkte fra himmelen, og hvis observasjonene bestemte avslutningen, så bestemte de også begynnelsen. Det er den lengste periode som er observert og bevart i historien for astronomiske annaler. Den starter med epoken 3102 år f.Kr. og er et klart bevis for epokens realitet.

Bailly er gjengitt mye, fordi han er en av få vitenskapsmenn som har forsøkt å yte ariernes astronomi rettferdighet. Fra John Bentley til Burgess' «Surya-Siddhanta» er det ikke en astronom som har vært tilstrekkelig hederlig i sitt forhold til det mest lærde folkeslag i oldtiden. Uansett hvor forvansket og misforstått den hinduiske symbologi har vært, kan ingen okkultist unngå å yte rettferdighet straks han vet noe om de hemmelige vitenskaper. Heller ikke vil han vende seg bort fra deres metafysiske og mystiske fortolkninger av zodiaken, om så alle de kongelige astronomiske selskaper reiste seg mot deres matematiske beregninger av den. Monadens eller sjelens ned- og oppstigning kan ikke atskilles fra zodiaktegnene, og det synes mer naturlig og i overensstemmelse med tingenes hensiktsmessighet å tro på en mystisk forbindelse mellom den metafysiske sjel og det skinnende stjernebilde, og dettes innflytelse på sjelen, enn på en absurd oppfatning om at himmelens og jordens skaper har plassert tolv onde jøder på himmelen. Hvis det er slik som forfatteren av *The Gnostics* påstår at målet for alle gnostiske skoler og de senere platonistene «var å tilpasse den gamle tro til påvirkningen fra buddhistisk teosofi, hvis essens var at de tallrike gudene innen hinduenes mytologi bare var betegnelser for den første triades ENERGIER gjennom dens suksessive AVATARER eller manifestasjoner overfor menneskene», hvor kan vi da finne røttene til disse teosofiske forestillinger bedre enn i gammel indisk visdom? Vi sier det igjen: arkaisk okkultisme ville være uforståelig for alle, hvis den var blitt overlevert på annen måte enn gjennom buddhismens og hinduismens velkjente kanaler. Førstnevnte er utledet av sistnevnte, og begge er barn av samme mor – den eldgamle *lemurisk-atlantiske visdom*.

¹ Det følgende er svar til de vitenskapsmenn som mistenker at vår astronomi ble brakt til India og derfra gitt videre til hinduene av våre misjonærer. (1) Den hinduiske astronomi har sin egen spesielle form, som karakteriserer dens originalitet. Hvis det hadde vært vår astronomi som var oversatt, ville det kreves stor dyktighet og kunnskaper for å skjule tyveriet. (2) I tillegg til å avklare månens bevegelser, måtte de også ha avklart ekliptikkens helning, solsenterets posisjon, årets lengde, størrelser som avviker fullstendig fra våre, men som er bemerkelsesverdig eksakte for 3102-epoken, mens de ville være fullstendig feilaktige om beregningene skulle gjelde det siste århundret. (3) Misjonærene kunne ikke ha Cassinis tabeller med til hinduene i 1687, fordi de ikke fantes da. Men de kunne ha kjent gjennomsnittsbevegelsene fra Tycho, Riccioli, Copernicus, Bouilland, Kepler, Longomontanus og Alphonsos tabeller. Jeg gir nedenfor en tabellarisk oversikt over gjennomsnittsbevegelsene for 4383 år og 94 dager:

Tabell	Snittbevegelser				Avvik fra hinduene			
	d	t	m	s	t	m	s	
Alphonso	9	7	2	47	-	0	42	14
Copernicus	9	6	2	13	-	1	42	48
Tycho	9	7	54	40	+	0	0	39
Kepler	9	6	57	35	-	0	47	26
Longomontanus	9	7	2	13	-	0	42	48
Bouilland	9	6	48	8	-	0	58	53
Riccioli	9	7	53	57	+	0	8	56
Cassini	9	7	44	11	-	0	0	50
India (hinduene)	9	7	45	1				

Med unntak av Cassini stemmer ikke noen av disse snittbevegelsene med hinduene, som dermed ikke kan ha lånt sin middelverdi, da tallet deres bare stemmer med Cassinis, hvis tabeller ikke fantes i 1687. Snittbevegelsen tilhører dermed hinduene, som bare kunne ha funnet den gjennom observasjoner. (Bailly's *Traite de l'Astronomie Indienne et Orientale*,)

XVIII. OPPSUMMERING.

Leseren er nå presentert for hele saken fra begge sider og det er opp til ham å avgjøre om dens oppsummering taler til vår fordel eller ikke. Om det fantes noe slikt som et tomrom, et *vakuum* i naturen, måtte man ifølge en fysisk lov finne det i hjernen til de hjelpeløse beundrere av vitenskapens «lys», som bruker tiden på gjensidig å ødelegge hverandres lære. Hvis teorien om at «to lys skaper mørke» skulle gjelde, måtte det være i dette tilfelle, hvor den ene halvdel av «lysene» påtvinger de troende sine krefter og «bevegelsesformer», og hvor den andre halvdel benekter at de eksisterer. «Eter, stoff, energi» – den hellige, hypostatisk treenighet, de tre prinsipper for vitenskapens virkelige *ukjente* Gud, som de kaller den FYSISKE NATUR!

Teologien blir tatt i skole og latterliggjort for å tro på foreningen av tre personer i en Guddom – en Gud for substansen og tre personer for individualiteten, og vi blir latterliggjort for å tro på ubeviste og ubeviselige teorier, på engler og djevlere, guder og ånder. Det som ga vitenskapen seier over teologien i den store «konflikten mellom religion og vitenskap» var nettopp argumentet om at verken substansens identitet eller den påståtte trefoldige individualitet, som etter å ha blitt oppfunnet, utviklet og bearbejdet i dypet av den teologiske bevissthet, kunne bevises ved noe vitenskapelig resonnement, minst av alt fordi den inkluderte *mysterier*. *Mysterier er en fornektelse av den sunne fornuft*, og vitenskapen forkaster dem. Ifølge Tyndall er metafysikk *ren diktning*, akkurat som poesi. Vitenskapsmannen *godtar intet uten videre*, forkaster alt som ikke kan bevises for ham, mens teologer aksepterer *alt ved blind tro*. Teosofen og okkultisten som ikke godtar noe uten videre, selv ikke den *eksakte* vitenskap, spiritualistene som benekter dogmer men tror på ånder og *usynlige med virksomme påvirkninger*, deler den samme forakt. Nåvel: det vi trenger å gjøre nå er for siste gang å undersøke om ikke den *eksakte* vitenskap opptrer på nøyaktig samme måte som teosofien, spiritualistene og teologien gjør.

I en bok av S. Laing, «Modern Science and Modern Thought», som blir betraktet som et vitenskapelig standardverk, hvor forfatteren i henhold til en rosende omtale i *The Times* «fremstiller vitenskapens umåtelige oppdagelser med stor kraft og effekt, dens talløse seire over gamle meninger, når DISSE UBETENKSOMT UTFORDRER DENS KONKLUSJONER. I kapittel III om «Materien» leser vi følgende:

«HVA ER DET MATERIELLE UNIVERS SAMMENSATT AV? ETER, MATERIE OG ENERGI» ...er svaret.

Vi stopper og spør: «Hva er eter?» Og Laing svarer på vitenskapens vegne:

«Eter kjennes ikke av oss VED NOEN TEST SOM SANSENE VÅRE KAN OPPFATTE, men det er en slags matematisk substans som VI ER TVUNGET TIL Å ANTA for å kunne forklare fenomenene lys og varme.»

Og hva er materie? Vet du noe mer om den enn den «hypotetiske» eteren?

«Strengt tatt er det sant at kjemiske undersøkelser ikke kan fortelle oss . . . .NOE DIREKTE om sammensetningen av levende materie, og . . . det er også strengt tatt sant AT VI IKKE VET NOE om sammensetningen av NOE (materielt) LEGEME UANSETT HVA DET ER.» (*Lectures on Photoplasm* av Huxley.)

Og energi? Du må da kunne definere den tredje personen i ditt materielle univers' treenighet?

«ENERGI ER DET SOM BARE KJENNES AV OSS VED SINE VIRKNINGER.» (*Books on Physics.*)

Vær vennlig å forklare, for dette er litt uklart.

«INNEN MEKANIKKEN ER DET AKTUELL OG POTENSIELL ENERGI, ARBEID SOM VIRKELIG ER UTFØRT OG KAPASITETEN TIL Å UTFØRE DET. NÅR DET GJELDER NATUREN AV MOLEKYLÆR ENERGI ELLER KREFTER, SÅ VISER DE FORSKJELLIGE FENOMENER SOM LEGEMER FREMVISER AT MOLEKYLENE DERES PÅVIRKES AV MOTSATTE KREFTER – NOEN SOM TENDERER TIL Å BRINGE DEM SAMMEN OG NOEN SOM ATSKILLER DEM . . . .DE FØRSTE ER MOLEKYLÆR TILTREKNING, DEN ANDRE KRAFTEN SKYLDES *vis viva* ELLER BEVEGELSESKRAFTEN.» (*Ganot's Physics.*)

Nettopp; det er denne *bevegelseskraften*, naturen for denne *vis viva* vi er interessert i. Hva er den?

«VI VET IKKE!» ER DET STADIGE SVAR. «DET ER EN TOM SKYGGE I MIN FORESTILLING», forklarer Huxley i sin *Physical Basis of Life*.

Dermed er hele strukturen av moderne vitenskap bygget på en slags «matematisk abstraksjon», på en slags proteusaktig «substans som sansene ikke kan oppfatte» (Dubois Reymond), og på *virksninger*

som er dunkle og illusoriske såpebobler av *noe* fullstendig ukjent og utenfor vitenskapens rekkevidde. «*Selvbevegende* atomer! *Selvbevegende* soler, planeter og stjerner! Men hvem og *hva* er de da, hvis de er utrustet med selvbevegende evner? Hvorfor latterliggjør og spotter dere fysikere vår «selvbevegende ARCHÆUS»? Mysterier blir forkastet og hånet av vitenskapen, men som fader Felix ganske riktig har sagt . . . «*MYSTERIER er vitenskapens skjebne, og vitenskapen kan ikke unngå dem!*» Vi har gjort disse ord til våre og siterer dem i *Isis Unveiled* (I, 338-9).

Så spør han, hvem av dere vitenskapsmenn . . .

..har vært i stand til å gjennomtrengte hemmeligheten ved dannelsen av et legeme, eller fremkomsten av et enkelt atom? Hva finnes, ikke i solens sentrum men i senteret av et atom? Hva finnes der? Hvem har kommet til bunnen av et sandkorn? Sandkornet mine herrer, er blitt studert i fire tusen år av vitenskapen. Den har snudd og dreiet på det, delt det opp og delt det i enda mindre biter, utsatt det for alle sine eksperimenter og plaget det med sine spørsmål for å frariste det noen siste ord om dets hemmelige sammensetning og spør ennå med umettelig nysgjerrighet: Skal jeg dele deg opp i det uendelige? Hengende over denne avgrunnen nøler vitenskapen, stammer og føler seg forvirret og svimmel og utbryter fortvilet: *JEG VET IKKE.*»

Men hvis den er så fullstendig uvitende om fremkomsten av sandkornet og dens skjulte natur, hvordan kan den da kjenne fremkomsten av et enkelt levende vesen? Hvorfra kommer livet i et levende vesen? Hvor begynner det? Hva er livsprinsippet?»¹

Benekter vitenskapens menn alle disse anklagene? Slett ikke, for her er en tilståelse fra Tyndall, som viser hvor maktesløs vitenskapen er, selv når det gjelder materiens verden.

Den første oppstilling av atomet, som alle etterfølgende handlinger beror på, forbløffer en skarpere iakttakelses-evne enn mikroskopet. . . . På grunn av temaets store kompleksitet og lenge før observasjoner kan ha noe å si om temaet, *viker* selv det best trente intellekt, den mest forfinede og disiplinerte forestillingsevne *forvirret tilbake fra å gå inn i problemet*. Vi er blitt målløse av en forbauselse som intet mikroskop kan avhjelpe, og tviler ikke bare på instrumentets styrke men om vi selv har de intellektuelle forutsetninger som noensinne vil gjøre oss i stand til å begripe naturens ytterste, strukturelle energier.

Hvor lite som er kjent om det materielle univers har det faktisk vært mistanke om i flere år, på grunnlag av disse vitenskapsmennenes egne innrømmelser. Og nå er det noen materialister som vil fjerne eter – eller hva vitenskapen kaller denne uendelige substansen, denne numenon som buddhister kaller svabhavat – sammen med atomer, som begge er for farlige på grunn av deres tidligere filosofiske og nåværende kristne og teologiske tilknytninger. Fra de eldste filosofer, hvis notater er bevart for ettertiden, frem til vår nåværende tidsalder, som hvis den benekter «usynlige vesener» i rommet, aldri kunne bli så vanvittig å benekte et *plenum* av et eller annet slag – har universets *fylde* vært en akseptert tro. Og hva det ble sagt å inneholde, får vi vite av Hermes Trismegistus (i Kingsfords dyktige gjengivelse) – som skal ha sagt:

Når det gjelder tomrommet . . . er det min bedømmelse at det ikke eksisterer, at det aldri har eksistert og at det aldri vil eksistere, for alle ulike deler av universet er fylt, slik jorden er komplett og full av legemer, som avviker i egenskaper og form, med sine arter og størrelser, noen større, andre mindre, noen solide og andre subtile. De store . . . kan enkelt oppfattes, mens de små . . . er vanskeligere å få øye på eller usynlige. Vi kjenner bare deres eksistens gjennom våre følelser, og *mange personer benekter derfor at slike vesener er legemer og betrakter dem simpelthen som tomrom,*² men det kan umulig finnes slike rom. For hvis det virkelige skulle være noe utenom universet . . . så ville det være et rom fylt av intelligente vesener analogt til dette universets guddom . . . Jeg omtaler geniene, som jeg mener lever blant oss og om halvgudene som lever over oss, mellom jorden og den høyeste luft, hvor det verken er skyer eller stormer. (s. 84.)

Det «mener» vi også, bare med den forskjell, som allerede bemerket, at ingen østlig innvidd vil tale om sfærer «over oss, mellom jorden og den høyeste luft», selv den høyeste, da det ikke finnes noen slik inndeling eller målbarhet i *okkult* tale, intet «over» eller «under» men et evig «innen», *innen to*

¹ «Le Mystère et la Science», Conférences, *Père de Notre Dame ; des Mousseaux : Hauts Phen, Magiques.*

² Legg merke til hvordan oppfatningene skifter periodisk gjennom tidene! De som benekter at slike «vesener» (krefter) er legemer og kaller dem «tomrom», var prototypen for vår moderne «vitenskapsbesatte» offentlighet og deres offisielle lærere, som omtaler naturens krefter som materiens ubestemmelige energier og bevegelsesformer og samtidig påstår at elektrisitet er likeså *atomisk som materien* selv (Helmholtz). Inkonsistens og selv-motsigelser er like vanlig i den offisielle som i den kjeterske vitenskap.

andre innenfor, eller at det subjektive plan gradvis nærmer seg den jordiske objektivitet – som for *mennesket* er det siste, dets eget plan. Denne nødvendige forklaring kan avsluttes her ved, med Hermes' ord, verdens mystikers oppfatning om dette spesielle tema:

Det finnes mange inndelinger for gudene og i alle finnes en forståelig del. Man bør ikke forutsette at de ikke kommer innenfor våre sansers rekkevidde. Tvert imot oppfatter vi dem bedre enn det vi kaller synlige ... Det finnes guder, som er hevet over all tilsynekomst. Etter dem kommer guder av et åndelig prinsipp, og disse gudene er sansbare i overensstemmelse med deres dobbelte opprinnelse, fordi de *manifesterer alle ting* som kan sanses, hvor hver av dem belyser sitt verk ved hjelp av en annen.¹ Det høyeste vesen i himmelen, eller alt som inngår i dette vesen, er Zevs, for det er fra himmelen Zevs gir liv til alle ting. Det høyeste vesen for *solen er lyset*, for det er fra solskiven vi mottar lysets velsignelser. Fiksstjernes trettiseks horoskoper har som høyeste vesen eller hersker ham hvis navn er *Pantomorfus*, som innehar alle former, fordi han gir guddommelige former til ulike typer. De syv planetene eller vandrende sfærer, har som høyeste ånder Fortuna og Skjebnen, som opprettholder den evige stabilitet for naturens lover gjennom vedvarende forandringer og uro. Eter er det medium eller redskap som gjør dette mulig.

Dette er ganske filosofisk og i overensstemmelse med ånden i østlig esoterisme, for alle krefter som lys, varme, elektrisitet, osv., osv. kalles «gud» esoterisk.

Det må være slik, fordi den esoteriske lære i Egypt og India var den samme. Derfor er personifiseringen av *Fohat*, som sammenfatter alle manifesterte krefter i naturen, det legitime resultat. Dessuten er det først nå naturens virkelige og *okkulte* krefter begynner å bli kjent – ikke ved den ortodokse men ved den uortodokse vitenskap. (Se kap. X. DEN KOMMENDE KRAFT), selv om deres eksistens, i alle fall i et tilfelle, er blitt bekreftet og godkjent av et stort antall utdannede mennesker og enda av noen vitenskapsmenn.

Setningen i den sjette sangen hvor Fohat setter de opphavelige verdensfrø eller de samlede kosmiske atomer i bevegelse, noen i en retning, andre i en annen motsatt retning, synes ortodoks og vitenskapelig nok. For det finnes i hvert fall et faktum til støtte for dette som fullt ut anerkjennes av vitenskapen, og det er: Det meteorregn (som periodisk skjer i november og august) tilhører et system som beveger seg i en elliptisk bane omkring solen. Denne banens aphelium ligger 1.732 millioner miles utenfor Neptuns bane, dets plan danner en vinkel på 64°3' med jordens bane, og meteorsvermen beveger seg i en retning *motsatt jordens kretsløp*.

Dette faktum, som ble fastlagt i 1833, er en moderne gjenoppdagelse av noe som var kjent i oldtiden. Med sine to hender lar *Fohat* «frøene» og «de melkehvite massene» eller kosmisk materie bevege seg i motsatte retninger, eller med klarere ord – setter partiklene i en høyst fortynnet form som en tåke.

Utenfor solsystemets grenser er det andre soler, og særlig den mystiske «sentralsolen» («den usynlige guddoms hjemsted» som noen ærverdige herrer har kalt det), som bestemmer himmellegemenes bevegelser og retning. Disse bevegelser bidrar også til å spre det homogene stoffet omkring og mellom himmellegemene i elementer og underelementer som er ukjent på vår jord, som den moderne vitenskap betrakter som atskilte, individuelle elementer, mens de bare er midlertidige tilsynekomster, som endres ved hver syklus innen en manvantara. De kalles «kalpiske masker» i noen esoteriske verker.

Fohat er okkultismens nøkkel som åpner og avslører de mangfoldige symbolene for enhver nasjon, som demonstrerer den vidunderlige filosofien og den dype innsikten i naturens mysterier, som finnes i den egyptiske og kaldeiske så vel som de ariske religioner. I sin sanne karakter viser Fohat hvor dypt bevandret alle disse forhistoriske nasjonene var i alle naturens vitenskaper, som nå utgjør naturvitenskapens fysiske og kjemiske grener. I India er Fohat det vitenskapelige aspekt for både Vishnu og Indra, hvor sistnevnte er eldre og viktigere i Rig Veda enn sin sekteriske etterfølger, mens Fohat i Egypt var kjent som Tum utgått av Nut,² eller Osiris i egenskap av urguden, skaperen av himmelen og alle levende vesener (se kapittel xvii i «*Book of the Dead*»). For *Tum* omtales som den *proteusaktige* guden som *avler andre guder*, som gir seg selv den form som passer ham, en «livets mester» som gir gudene deres kraft (kapittel lxxix). Han er gudenes *oppsynsmann*, han «som skaper ånder og gir dem form og liv». Han er «*nordenvinden og vestens ånd*» og endelig «*livets nedadgående sol*», eller den

¹ «Hermed inkluderes som guder naturens *sansbare krefter*, universets elementer og, fenomener», bemerker Kingsford i et fotnote for å forklare det korrekt. Det samme gjør østlig filosofi.

² «O Tum, Tum! utgått fra den store (kvinnelige), som er i vannenes skjød» (det store dyp eller *rommet*) . . . »Du, som lyser gjennom de *to løvene*» (den duale kraft eller de *to solare øynes* kraft, eller de elektro-positive og elektro-negative krefter. (Se *Book of the Dead III* og *Egyptian Pantheon*, kapittel ii.)

vitale, elektriske kraft som forlater kroppen ved døden. Det er derfor *avdøde* ber Tum gi seg pusten tilbake fra sitt *høyre* nesebor (positiv elektrisitet), slik at de kan leve i sin *sekundære* form. Både hieroglyfen og teksten i kapittel 42 i «*Book of the Dead*» viser at Tum er identisk med Fohat. Hieroglyfen viser en mann som står oppreist med tegnet for *pusten* i sine hender, og sier:

Jeg åpner for høvdingen av An (Heliopolis). Jeg er Tum. Jeg krysser vannene som er delt av Thot-Hapi, horisontens herre, og jeg er *jordens inndeler*» (Fohat deler rommet og – sammen med sine *sønner* – jorden i syv soner) .

. . .»Jeg krysser himlene. Jeg er de to løver. Jeg er *Ra*, jeg er *Aam*, jeg fortærte min arving.¹ . . .Jeg svever over *Aanrus* marker,² som er gitt meg av den grenseløse evighetens mester. Jeg er evighetens frø. Jeg er Tum, som er gitt evigheten . .

Fohat anvender de samme ord i bok XI, og har de samme betegnelser. Hele den hemmelige læres kosmogoni finnes på egyptisk papyrus spredt på isolerte setninger, selv i Dødeboken. Syvtallet er like fremtredende og fremhevet som i *Dzyans bok*. «De store vannene (det store dyp eller kaos) sies å være *syv* alen dyp», hvor «alen» her betyr inndelinger, soner eller prinsipper. Der inne, «i den store moder ble alle gudene og de *syv* store født». (Se *Book of the Dead*, kap. cviii, 4 og *Egyptian Pantheon*.) Både Fohat og Tum blir titulert som «de store med de syv magiske kreftene», som «bekjempet slangen *Apap*» eller materien.

Ingen som studerer okkultismen trenger å bli forledet av den uvanlige terminologien som er anvendt ved oversettelsen av hermetiske verker, til å tro at de gamle egyptere eller grekere på munkevis omtalte, eller i sine konversasjoner henviste til et høyeste vesen, Gud, den «ene fader og skaper av alt», osv. selv om det finnes på enhver side av slike oversettelser. Det var ikke tilfelle, og disse tekstene er ikke *originale*, *egyptiske* tekster. De er greske fremstillinger, og de eldste strekker ikke seg lenger tilbake enn nyplatonismens første periode. Intet hermetisk verk skrevet av egyptere (se «*Book of the Dead*») ville tale om den ene, universelle Gud som finnes i monoteistiske systemer. Den ene *absolutte* årsak til alt var like navnløs og ujevnelig for Egypts eldste filosofer, som den er for det evige *uerkjennelige* ifølge Herbert Spencer. Når det gjelder egyptere generelt, som M. Maspero helt riktig bemerker, hver gang han «tok opp fornemmelsen om en guddommelig enhet, var denne ene guden aldri helt enkelt *Gud*». Og Lepage Renouf har helt korrekt observert at ordet *Nouter*, *nouti*, «gud» aldri hadde opphørt å være en fellesbetegnelse for egypterne, heller ikke er det blitt et personlig pronomen. Enhver gud var for dem «en levende og unik gud». Deres monoteisme var rent geografisk. Hvis egypterne i Memfis proklamerte Ptahs enhet og utelukket Ammon, proklamerte egypterne i Theben Ammons enhet og utelukket Ptah, slik det nå gjøres i India i forholdet mellom saivaene og vaishanavene.

Ra, den ene Gud i Heliopolis er ikke den samme som Osiris, den ene Gud i Abydos, og kan dyrkes side ved side av ham uten å bli absorbert av ham. Den ene guden er bare gud for stedet eller byen, *noutir*, *noutti*, og ekskluderer ikke guden i en annen by eller i naboområdet. Kort sagt, når vi taler om egyptisk monoteisme, er det alltid enkeltgudene som bør omtales og ikke den ene gud. (Maspero, i *Guideau Musée de Boulak*.)

Det er ved dette, i første rekke egyptiske trekk, de såkalte *hermetiske bøker* bør gjenkjennes, og det er totalt fraværende fra greske fragmenter av tilsvarende bøker. Det viser at en gresk nyplatoniker eller selv en kristen hånd har spilt en ikke helt liten rolle ved utgivelsen av disse verkene. Den fundamentale filosofi finnes selvsagt og er på mange steder intakt. Men stilen er endret og tilpasset monoteistisk retning i kanskje enda sterkere grad enn den hebraiske skapelsesberetningen i sine greske og latinske oversettelser. De kan være *hermetiske* verker, men ikke verker som er skrevet av noen av de to *Hermes'ene*; Thot (Hermes) universets styrende intelligens (se kap. xciv *Book of the Dead*), eller av Thot, hans jordiske inkarnasjon, som kalles Trismegistus på Rosette-stenen.

¹ Et uttrykk som uttrykker rekkefølgen av guddommelige funksjoner, utskiftning av en form med en annen eller *kreftenes korrelasjon*. *Aam* er den elektro-positive kraft, som fortærer alle andre slik Saturn fortærte sitt avkom.

² *Aanru* er Osiris domene, et område som er delt i fjorten sektorer «omgitt av en inngjerding av *jern*, og hvor *livets korn* vokser *syv* alen høyt», egypternes *kama-loka*. Bare de døde, som kjenner navnene for de som vokter de «*syv* hallene» vil bli tillatt å være i Amenti *for alltid*; dvs. de som har gjennomgått de syv rasene i hver *runde*. Ellers vil de forbli på de *lavere* marker. Det representerer også de syv etterfølgende devachan'er eller *lokaer*. I Amenti blir man en ren ånd for alltid (xxx, 4), mens «åndens sjel» eller *avdøde* i *Aanru* blir *fortært* hver gang av *Uraeus* – slangen, jordens sønn (i en annen forstand solens vitale urprinsipp), dvs. *avdødes* astrallegeme eller «elementaren» toner bort og forsvinner i «*jordens sønn*», *begrenset* tid. Sjelen forlater *Aanrus* marker og går på jorden i enhver form den foretrekker. (Se *Book of the Dead*, kap. xcix.)

Men alt er tvil, fornektelser, billedstorm og brutal likegyldighet i vår tidsalder med dens hundre «ismer» og ingen religion. Alle idoler er knust med unntak av gullkalven.

Dessverre kan ingen nasjon eller nasjoner unnslippe sin karmiske skjebne mer enn enheter og individer gjør. Selv historien blir behandlet av de såkalte historikerne like samvittighetsløst som overleverte sagn. Skal man tro hans biografer har Augustin Thierry gjort *amende honorable*¹ av denne grunn. Han beklaget dypt for det feilaktige prinsipp, som førte alle (de såkalte historiefortolkerne) på villspor, hvor de tillot seg å korrigere tradisjonen, «denne *vox populi*, som i ni av ti tilfeller er *vox Dei*»², og han innrømmet til sist at *den virkelige historien fantes i legendene*, for «legendene», tilføyde han, «er en levende tradisjon, og i tre og fire tilfeller er den sannere enn det vi kaller historie».³

Mens materialister benekter alt i universet, unntatt materien, forsøker arkeologer å gjøre fortiden ubetydelig og ødelegger ethvert tegn på en fortidig visdom ved å tukle med tidsregningen. Våre nålevende orientalist og historiske forfattere er for oldtidens historie hva hvite maur er for bygninger i India. Moderne arkeologer – fremtidens «autoriteter» når det gjelder den universelle historie – er farligere enn termitt og forbereder for oldtidens historie den samme skjebne som visse store bygninger i tropiske land. «Historien vil ramle sammen i sine atomer i det 20. århundres skjød, fortært til sitt grunnlag av sine historieskrivere», sa Michelet. Med deres samlede innsats vil den meget snart dele skjebne med ruinbyene i Nord- og Sør-Amerika, som ligger dypt begravet under ugjennomtrengelig skog. Historiske fakta vil forbli like skjult av moderne hypoteser, benektelser og skepsis som en sammenfiltret jungel. Men heldigvis gjentar den *virkelige* historien seg, for den utvikler seg som alt annet i sykluser, og døde fakta og hendelser som den moderne skeptisisme forsettlig har kastet i havet vil heve seg nok en gang og komme til syne på overflaten . . .

I et verk som pretenderer å være filosofisk og som fremstiller de mest kompliserte problemer, vil neste bind spore menneskehetens evolusjon tilbake til det som *blir* betraktet som overnaturlige vesener – *ånder* – og det vil vekke den mest ondsinnede kritikk. De som tror på og forsvarer den hemmelige lære, vil måtte tåle beskyldninger om galskaper og *det som er enda verre*, like filosofisk som forfatterinnen allerede har gjort i mange år. Hver gang en teosof blir beskyldt for å være gal, burde han svare ved å sitere fra Montesquieu's «*Lettres Persanes*».

Ved å åpne sine asylers så fritt for sine antatte gale, søker menneskene å forsikre hverandre om at de ikke selv er gale.

---

¹ *Amende honorable*: innrømmet sine feil, o.a.

² *Vox populi, vox Dei*: folkets stemme, Guds stemme, o.a.

³ *Revue des Deux Mondes*, 1865, sidene 157 og 158.